

هوسیع

هوسیع نبیء جو ڪتاب

تعارف

”هوسیع“ نالی هی مقدس ڪتاب انهیءَ نبیءَ جی نالی سان منسوب آهي، جنهن عamos نبیءَ کان پوءِ اترینءَ بادشاہت اسرائیل ۾ تبلیغ کئی. حضرت هوسیع انهیءَ ڏکئی وقت ۾ تبلیغ کئی، جیڪو سامریه شهر جی تباھیءَ کان اڳ ۾ هو. سامریه جو خاتمو سن 721 قبل مسیح ۾ ٿيو. هوسیع نبیءَ جو گھٹو زور ماڻهن جی بتپرستیءَ ۽ خدا سان سندن بي وفاتيءَ خلاف هو. بي وفاتيءَ جي باري ۾ سمجھائيندي حضرت هوسیع پنهنجو مثال ڏنو ته ڪيئن هن گمر نالی هڪ اهڙيءَ عورت سان شادي ڪئي، جنهن ساڱ زال جي هيٺيت ۾ بي وفاتيءَ ڪئي. ساڳيءَ طرح خدا جي ماڻهن خداوند کي وساري ساڱ بي وفاتيءَ ڪئي. انهیءَ سبب ئي خدا بنی اسرائیل کي سزا ڏيندو. تنهن هوندي به آخر تائين خدا جي دائمي شفقت پنهنجي ماڻهن تي رهنديءَ ۽ هو پنهنجي قوم کي پنهنجو تابدار بنائي ساڱ وري لاڳاپا بحال ڪندو. خداوند پنهنجو اهو پيار هن لفظن ۾ ظاهر ڪيو آهي ته ”اي اسرائیل وارؤ! آءَ ڪيئن اوهان کي ڇڏي ڏيان، آءَ ڪيئن اوهان کي بين جي حوالي ڪريان! ... منهنجي دل اندر ۾ وٿ ٿي کائي. منهنجي رحمت جوش ۾ ٿي اچي“ (11:8).

ستاءُ

حضرت هوسیع جي شادي ۽ سندس ڪتب 1:3-1:5

اترينءَ بادشاہت اسرائیل جي خلاف پيغام 1:4-1:16

توبهه تائب ٿيڻ جو سڏ ۽ واعدي جو پيغام 14:1-14:19

۾ آءَ ييهوءَ جي شاهي گهرائي ۾ اهڙو قتلام وجهندس، جھڙو هن *يزرعيل شهر ۾ وڌو هو. اهڙيءَ طرح آءَ اسرائیل تان سندس گهرائي جي بادشاھي ختم ڪري ڇڏيندنس. ⑤ انهیءَ ڏينهن آءَ يزرعييل جي ماٿريءَ ۾ اسرائیل جي لشڪر جو زور به توڙي ڇڏيندنس.

⑥ گمر وري پيٽ سان ٿي ۽ کيس هڪ ڌيءَ چائي. تنهن خداوند هوسیع کي فرمایو ته ”انھيءَ جو نالو ۽ لورحام رک، ڇالاءِ جو آءَ اسرائیل وارن تي اڳي وري رحم نه ڪندس، نکي کين ڪنهن طرح معافي ڏيندنس. ⑦ پر يهوداه وارن تي آءَ رحم ڪري کين بچائيندنس. اهي نکي تيرڪمان، تلوار، گھوڑن يا گھوڑي سوارن جي وسيلي، نه وري ڪنهن پئي جنگي هٿيار جي وسيلي بچي نڪرنا، بلڪم آءَ خداوند سندن خدا پنهنجي قدرت جي ئي وسيلي کين بچائيندنس.“

① انهن ڏينهن ۾ جڏهن اسرائیل تي يربعام ثاني ولد يهوآس 1 جي بادشاھي هئي ۽ يهوداه تي ڳرياه، يوتام، آخر ۽ حرقياه جون بادشاھتون هيون، تن ڏينهن ۾ هوسیع ولد بيريءَ جي معرفت خداوند جو اهو پيغام ڏنو ويyo.

هوسیع جو ڪتب

② خداوند شروع ۾ هوسیع کي فرمایو ته ”اي هوسیع! جيئن ته اسرائیل وارا هڪ بي وفا زال وانگر مون خداوند کان ڦري ويا آهن. سو تون ويچي هڪري بي وفا عورت سان شادي ڪر ۽ سندس ئي جھڙا پار پيدا ڪر.“ ③ سو هوسیع ويچي بيلائم جي ڌيءَ گمر سان شادي ڪئي، جنهن مان کيس هڪ پت چائو. ④ تنهن خداوند هوسیع کي فرمایو ته ”انھيءَ پار جو نالو يزرعييل رک، ڇالاءِ جو ٿوري ئي عرصي

* يزرعييل شهر: هن شهر ۾ ييهوءَ اسرائیل ملڪ جي بادشاھه ۽ سندس سجي ڪتب کي قتل ڪري ڇڏيو هو ۽ اسرائیل ۾ نئين شاهي گهرائي جو بنیاد وڌو هو. ڏسو 2. بادشاھه 9 ۽ 10 باب.

أَلورحامه: عبراني ٻوليءَ ۾ هن لفظ جي معنی آهي ”رحم جو گي نه آهي.“

بلک اُن، سشي، زيتون جو تيل ۽ مئي پٺڻين ٿا.

⁶ تنهنكري هاڻ آءُ لورڙهو ڏيئي سندس رستو بند ڪندس،
هاڻو، هن جي آڏو پٽ ڪيدينس، تان ته کيس ڪو رستو نه ملي.

⁷ هوءَ پنهنجي عاشقون جي پڻيان لڳندي،
پر کين پهچي ڪين سگهندن.

هاڻو، هوءَ انهن کي ڳولهيندي رهندی پر لهي نه سگهندن.
تنهن هوءَ چوندي ته

آءُ پنهنجي پهرين مڙس ڏانهن موتي وينديس،
چوته هائي حي پيت ۾ پنهنجي ان وقت واري حالت بهتر هئي.

⁸ هن اهو بلڪل نه ٿي مڃيو ته آءُ ئي اهو خدا آهي،
جنهن کيس اناج، مئي ۽ زيتون جو تيل ڏنو،
۽ مون ئي کيس اهو جهجهو سون ۽ چاندي عطا ڪيو،
جيڪو هن بعل ديوتا جي پوچا تي خرج ڪيو.

⁹ سو هاڻ فصل لهن ٿي
آءُ کانش پنهنجو اناج ۽ مئي موئائي وندس.
آءُ کانش اها اُن ۽ سشي به کسي وندس،
جنهن مان نهيل ڪڀي سان هوءَ پنهنجي اوگھڻ تي ڍکي.

¹⁰ هائي آءُ هن جي يارن آڏو
کيس اڳاڙو ڪري خوار خراب ڪندس،
۽ ڪوبه کيس منهجي هتان ڇڏائي نه سگهندو.
¹¹ آءُ هن جون سموريون خوشيون ختم ڪري ڇديننس.
هاڻو، نئين چند، سڀت ۽ سندس عيدين جا ڏينهن،
مطلوب ته سندس سڀ پاڪ گڏجاڻين جا ڏينهن
آءُ کيس ملهائڻ نه ڏيندنس.

¹² آءُ سندس اهي انگورن جا باغ،
۽ انجير جا وڻ برياد ڪري ڇديننس،
جن بابت هن چيو آهي ته

هي منهجي يارن جو ڏنل عيوضو آهن.
آءُ انهن باغن کي جهنگ بنائي ڇديننس،
جن کي جهنگلي جانور برياد ڪري ڇديندا.

¹³ آءُ انهيءَ کي سندس انهن ڏينهن جي سزا ڏيندنس،
جڏهن هوءَ مون کي وساري بعل ديوتائڻ جي پوچا ڪندي هئي،

⁸ هائي جڏهن لورحامه جو ٿج ڇڏايو ويو، تڏهن گمر وري پيت
سان ٿي ۽ کيس پت چائو. ⁹ تڏهن خداوند وري هوسيع کي فرمایو ته
”انھيءَ جو نالو *لومعي رک، چلاڳ جو هائي اسرائييل وارا منهنجي
قوم نه آهن، نکي آءُ هن جو خدا آهيان.“

اسرائييل ملڪ جي بحال ۽ لاءُ خداوند جو واعدو

¹⁰ انهيءَ هوندي به اسرائييل وارن جو تعداد سمند جي واريءَ جيترو
گھڻو هوندو، جيڪا نه ماپي ٿي سگهنجي ۽ نه ڳڻي ٿي سگهنجي.
پوءِ جنهن هند کين ائين چيو ويندو هو ته ”اوھين خداوند جي قوم
نه آهي،“ انهيءَ هند کين هيئن چيو ويندو ته ”اوھين زنده خدا جا
پار آهي.“ ¹¹ تڏهن اسرائييل وارا ۽ یهودا وارا وري گڏ ٿي ويندا ۽
پنهنجي لاءُ هڪتروئي سردار چونديندا. پوءِ هوءَ پنهنجي ملڪ ۾ وندسا
ويجهندا ۽ خوشحال ٿيندا ۽ اهو هڪ عظيم وقت ٿيندو جڏهن ٻيراعيل
جو نالو سچو ثابت ٿي ويندو. ¹ سوا هي پنهنجي هم قوم پائرن
² کي ۽ عمي سڏين ۽ پنهنجي هم قوم ڀيڻ کي ڦاحامه سڏين.

اسرائييل وارا هڪ بي وفا زال مثل

² خداوند فرمائي تو ته
”اي منهنجا پارئ! اوھين پنهنجي ماءُ سان حجت ڪريو،
توڙي جو هن سان هائي منهنجا زال مڙس وارا تعلقات نه آهن،
ته به اوھين سايس حجت ڪريو،
تنهن ته هوءَ زنا ۽ بدڪاري ڇڏي ڏئي.“

³ ائين نه ٿئي جو سندس ڄمن جي وقت وانگر
آءُ کيس بلڪل اڳاڙو ڪري ڇڏيان،
يا ائين نه ٿئي جو آءُ کيس ببابان جھڙو ڪري ڇڏيان،
هاڻو، آءُ کيس نوث زمين جھڙو ڪري ڇڏيانس،
۽ پياسو ڪري ماريائنس.

⁴ تڏهن آءُ سندس اولاد تي ڪو رحم نه ڪندس،
چو جو اهي زناڪاريءَ مان پيدا ٿيا آهن.
⁵ سندن زناڪار ماءُ جنهن مان اهي پار پيدا ٿيا،
تنهن هڪ ته زناڪاري ڪري بي حيائيءَ جو ڪم ڪيو،
بيو وري چوي ٿي ته
آءُ پنهنجي انهن زناڪار يارن جي پڻيان لڳي وينديس،
جيڪي مون کي کاڌو توڙي پائي،

*لومعي: عبراني پوليءَ ۾ هن لفظ جي معني آهي ”منهجي قوم نه آهي.“
اوھين خداوند جي قوم نه آهي: يعني عبراني پوليءَ ۾ ”لومعي.“

ٻيراعيل: عبراني پوليءَ ۾ هن لفظ جي معني آهي ”خدا بوكى تو،“ جنهن مان مراد وقت ويجهن ۽ خوشحال ٿي آهي.

۽ عمي: عبراني پوليءَ ۾ هن لفظ جي معني آهي ”منهجي قوم.“
ڦاحامه: عبراني پوليءَ ۾ هن لفظ جي معني آهي ”رحم جو گي.“

ءَ انمن جي آذو لویان ساڙیندي هئي.
هائو، آءَ انهيءَ کي سندس انهن ڏينهن جي سزا ضرور ڏيندس،
جڏهن هوءَ زبوري پائي سينگار ڪري
پنهنجي ڀارن جي پنيان ويندي هئي.
اهو مون خداوند جو فرمان آهي.

²⁰ بيشك آءَ تو سان اهو لاڳاپو هميشه لاءَ جوڙيندس،
تدهن تون چائي وٺنديءَ تم آءَ ئي خداوند آهيان.
²¹ انهيءَ ڏينهن آءَ تو ٻيزرعيل جون گهريل دعائون ٻندس،
هائو، آءَ آسمان کي حڪم ڪندس،
تم اهو زمين تي برسات جو وسڪارو ڪري.
تدهن زمين اناج، انگورن ۽ زيتونن جو جهجهو فصل اپائيندي.
²² آءَ تو پنهنجي قوم کي
تنهنجي ملڪ ۾ قائم ڪري خوشحالي عطا ڪندس.
آءَ تو تي رحم ڪندس،
جننهن کي ^ا رحم جوگي نه آهي 'سديو وڃي' تو،
آءَ تو کي پنهنجي قوم پڻ سڏيندس،
جننهن کي ^ا 'منهنجي' قوم نه آهي 'سديو وڃي' تو.
تدهن تون مون کي وراثي ڏيندينءَ تم
'تون ئي منهنجو خدا آهين.' ²³

هوسیع ۽ بي وفا زال

3 خداوند مون هوسیع کي وري فرمایو تم "اي هوسیع! وج،
تنهنجي اها زال جيڪا تو کي ڇڏي پين کان زناڪاري ٿي
ڪراي، تنهن سان تون رابطو ڪري وري محبت رک. اهو مون
خداوند جو مثال ٿيندو، جھڙيءَ طرح آءَ اسرائييل وارن سان محبت تو
رکان، توڙي جو اهي ڦري پين معبودن جي اڳيان جهڪيا آهن ۽ بتن
آذو ڪشمش جون ٽڪيون خوشيءَ سان نذراني طور پيش ڪن ٿا."
² سو مون **چانديءَ جي پندرهن سڪن ۽ هڪ سؤ پنجاهه
ڪلوگرام جون جي عيوض اها عورت پنهنجي لاءَ خريد ڪئي.
³ تنهن هوندي به مون کيس چيو تم "تون هائي گھڻي وقت تائين رڳو
منهنجي انتظار ۾ رهم ۽ آءَ به تنهنجي ويجهو ڪونه ايندس بلڪ
تنهنجي انتظار ۾ رهندس. ان وقت تائين تون ڪنهن پئي سان وڃي
نه سمهج. هائو، تون ڪسب هرگز نه ڪرائج." ⁴ بلڪل ساڳيءَ
طرح اسرائييل وارا به گھڻي عرصي تائين باڍشاهه، حاڪم، قربانيءَ،
کوڙيل بتن، فال وجنهن لاءَ استعمال ٽينڊڙ بتن ۽ مذهبي وڳي کان
سواءَ رهندا. ⁵ پوءِ اهو وقت ايندو جڏهن اسرائييل وارا خداوند جو
خوف ڪندي وري سندس آذو تو بهه تائب ٿيندا ۽ خداوند پنهنجي خدا

* ڏک جي ماثريءَ: انهيءَ ماثريءَ جو نالو عڪور يعني ڏک جي ماثريءَ انهيءَ ڪري رکيو ويو هو جو اتي بني اسرائييل خدا جي نافرمانی ڪرڻ ڪري دشمنن کان شڪست
کاندي هئي. ڏسو يشوع 7:24.

أَبعـلـ: بـعـلـ هـڪـ ڪـنـعـانـيـ دـيـوتـاـ جـوـ نـالـوـ هـوـ، جـنـهـنـ جـيـ معـنـيـ آـهـيـ "ـمـلـڪـ"ـ يـاـ "ـمـئـسـ"ـ.

ٻيزرعيل: خداوند پنهنجي قوم کي ٻيزرعيل تو سڏي جنهن جو اشارو هوسیع نيءَ جي پهريتي پت ڏانهن آهي. ڏسو 11:4, 4:11.

** رحم جوگي نه آهي": عبرانيءَ ۾ "لورحامه" لکيل آهي، جيڪو هوسیع جي تيءَ جو نالو آهي. ڏسو 1:6.

*** منهنجي قوم نه آهي": عبرانيءَ ۾ "لومعى" لکيل آهي، جيڪو هوسیع جي پت جو نالو آهي. ڏسو 1:9.

**** چانديءَ جي پندرهن سڪن: اٽڪل هڪ سؤ ستر گرام.

سو خواریء ۾ تبدیل ٿي ویندو.
 اوھین منهنجي قوم جي گاہن تي گذران ڪريو ٿا.
 تنهنکري ئي اوھين سندن بدکاريء جا آرزومند ٿا رهو.
 ⑧ سو اوھين به اها ئي سزا پوچپندا جيڪا پيا ماڻهو پوچپندا،
 جهڙا اوھان جا انفعال آهن، تقری ئي آءُ اوھان کي سزا ڏيندسا.
 هائو، آءُ اوھان کي اوھان جي ڪيل ڪمن جو بدلو ڏيندسا.
 ⑩ اوھين قربانيين وارو پنهنجو حصو کائڻ کان پوءِ به
 بکايل ئي رهندما،
 اوھين پنهنجي اولاد ۾ واڈاري لاءِ بتن جي پوچا ته ڪندا،
 پر پارن ۾ واڈارو ڪين ٿيندو.
 اوھان بتن جي ڪيل ڳلي
 مون خداوند کان منهن موڙي چڏيو آهي.“

خدا جو بتپرستيءَ کي نندن

⑪ خداوند فرمائي ٿو ته
 ”ائين لڳي ٿو ته منهنجي قوم نئين توڙي پراٽي مئي پئي پئي
 پنهنجو هوش وجائي ويني آهي،
 ⑫ چالاءِ جو منهنجي قوم
 پنهنجن هتن سان ناهيل ڪانيءَ جي پتلي کي کوڌي
 ان کان ئي سوال ٿي ڪري.
 هائو، ڪانيءَ مان ٺهيل ڪن پين شين کان پن
 اهي صلاح مشورو گھرن ٿا.
 جيئن ڪا عورت پنهنجي مڙس کي چڏي
 ڪسيڀائي بشجي پين وٺ وڃي ٿي،
 تئين ئي اهي مون پنهنجي خدا کي چڏي بتن جي ڪيل ڳلا آهن.
 ⑬ اهي جبلن جي چوتين تي رکيل بتن جي آڏو
 وڃي ندرانا تا پيش ڪن.
 تکرين تي جيڪي شاهم بلوط،
 ديار ۽ تاريين جا چانويري وارا وٺ آهن،
 تن جي هيٺان وڃي اهي قربانيون ٿا ڪن.

اي اسرائييل وارؤ!
 اوھان جون نوجوان ڏيئرون،
 ۽ نھرون پوچا ڪندي زنا ٿيون ڪرائين.
 ⑭ پر آءُ انهن کي سندن زناڪاريءَ جي سزا ڪين ڏيندسا،
 چو جو انهيءَ بدکاريء لاءِ اوھين خود مرد ڏوهدار آهي.
 اوھين پاڻ پوچا ڪندي انهن عورتن سان زنا ٿا ڪريو،
 ۽ انهن عورتن سان گڏ بتن آڏو قربانيون ٿا ڪريو.
 جيئن چوڻي آهي ته
 جيڪا قوم بي سمجھه آهي، سا تباهم ٿي ويندي.

۽ پنهنجي بادشاهه دائم جي گهرائي جا طالبو ٿي رهندما، تڏهن متن
 خداوند جو فضل ٿيندو.

بي وفا اسرائييل وارا

① اي اسرائييل وارؤ!
 4 خداوند کي اوھان جي خلاف شڪايت آهي،
 سو ٻڌو، خداوند اوھان جي باري ۾ هيئن ٿو فرمائي ته
 ”هن ملڪ ۾ نکي سچائي آهي،
 ۽ نهوري ڪو ڪنهن جي پلاٽي چاهي ٿو،
 نکي ووري هتي مون خدا جي ڪا سڃان ئي آهي.
 ② اتلندو هتي ٿت لعنت آهي،
 ۽ ڪو ڪنهن سان سچونه آهي.
 هائو، هتي خونريزي، چوري ۽ زناڪاريءَ جو راج آهي.
 ڏوھه ايترا ته وڌي ويا آهن جو خونن مثان خون پيا ٿين.
 ③ تنهنکري هي سڄو ملڪ خشك بيبان بشجي ويندو،
 ۽ ان ۾ رهندڙ هر ساهوارو،
 پوءِ اهو ماڻهو هجي توڙي پکي،
 جانور هجي توڙي ڪنني سمند جون مچيون،
 سڀ مري ڪپي ويندا.“

خداوند جو ڪاھن کي ڏوهي ٺهائڻ

④ خداوند فرمائي ٿو ته
 ”تنهن هوندي به
 حقiqet ۾ منهنجي شڪايت اسرائييل وارن سان نه،
 بلڪ ا atan جي ڪاھن سان ئي آهي.
 ⑤ سو اي ڪاھن!
 اوھين ۽ اوھان سان گڏ نبي سڏائيندڙ پڻ
 رات ڏينهن ٿابا پيا ڪائيندا.

آءُ اوھان کي دهشت ۾ وجهي ناس ڪري ڇڏيندسا،
 ⑥ ۽ منهنجي قوم مون بابت جاڻ نه رکن ڪري
 تباهم وَ برriad ٿي ويندي.
 جيئن ته اوھان ڪاھن مون بابت جاڻ ڏين کي
 چائي وائي وساري چڏيو آهي،
 تنهنکري آءُ به اوھان کي وساري چڏيندسا،
 هائي اوھين منهنجا ڪاھن نه رهندما.
 هائو، جيئن ته اوھان

مون پنهنجي خدا جي شريعت کي وساري چڏيو آهي،
 سو آءُ به اوھان جي اولاد کي بلڪل ئي وساري چڏيندسا.
 ⑦ اوھين ڪاھن تعداد ۾ جيئن جيئن وڌندما ويا،
 تئين تئين منهنجي خلاف وڌي گناهه ٿيندا ويا.
 اوھان کي جنهن مرتبوي جي ڪري عزت ڏني ٿي وڃي،

^④ اسرائيل وارا بچتازين ۾ اهڻا تم قاسي ويا آهن،
جو پنهنجي خدا آڏو تو بهم تائب ٿيڻ لاءُ
هو سوچي ئي نه ٿا سگهن،
چالاءُ جو خداوند سان بي وفائي
سندن وجود ۾ گهر ڪري وئي آهي،
تدهن ته کيس ڪين سجاتو اٿائون.

^⑤ اسرائيل وارا مغورويءَ جي ڪري بدكار ٿي ويا آهن،
ءاها مغورويءَ سندن منهن مان پئي ظاهر ٿي.
پر هائي افرايم قبيلي بلڪ سجي اسرائيل وارا
انهيءَ بدكاريءَ جي ڪري منهن پر ڪرند.
هائو، انهن سان گڏ يهوداه وارا پڻ ٿاٻجي وڃي هيٺ ڪرند.
^⑥ هو پنهنجي ردين ٻڪرين ۽ ڀورن ڏڳن جون قربانيون ڪري،
مون خداوند کي راضي ڪڻ جي ڪوشش ڪندا،
پر آءُ سائڻ راضي نه ٿيندنس،
چالاءُ جو مون کائن منهن موڙي ڇڏيو آهي.

^⑦ هنن مون خداوند سان بي وفائي ڪئي آهي،
جننهن جي ڪري هنن جو اولاد منهنجو نه آهي،
ءا هي ناجائز اولاد آهن.
هان آهي ۽ سندن اولاد هڪري مهيني جي اندر
سندن ملکيت سميت نیست و نابود ٿي ويندا.

يهوداه جي اسرائيل سان جنگ

^⑧ ڪيڪعت ۾ جنگ جون نفيلون وجایو،
۽ رامه ۾ پڻ توتارا وجایو،
ڀيٽ ايٽ ۾ هيئن اعلان ڪريو ته
”اي بنiamين وارءُ! اوھين خبردار ٿيو.“
^⑨ خداوند جي غضب جو ڏينهن ويجهو آهي،
جننهن جي ڪري اسرائيل ويران ٿي ويندو.
جيڪو ڪجهه به يقيناً ٿيٺو آهي،
سو اسرائيل وارن آڏو اڳ ۾ ئي پڏرو ٿي چڪو آهي.

^⑩ خداوند فرمائي ٿو ته
”يهوداه جي اڳوائڻ اسرائيل جي علاقتي تي
ائين قبضو ڪيو آهي،
جيڻن ڪو پنهنجي پاڙسريءَ جي حد جي نشان کان
اڳي وڌي وڃي.“

¹⁵ اي يهوداه وارءُ!
اسرائيل وارا مون خدا سان بي وفائي ٿا ڪن،
پر ائين نه ٿي جو انهن جي بي وفائيءَ جي ڪري
اوھين يهوداه وارا به گنهگار ٿيو.

اوھين پوچا لاءُ
اسرائيل جي شمن گلگال تورڙي *بيٽ ايٽ ڏانهن نه وجو،
ء نه وري اتي ڪڏهن مون جيئري خدا جو قسم ڪلو.
¹⁶ جيئن ته اسرائيل وارن

سرڪش ڏاند وانگر سرڪشي ڪئي آهي،
سو آءُ خداوند ڪيئن انهن کي
ردين وانگر ڪليل چراگاهه ۾ چاريان؟

¹⁷ اسرائيل وارا بتن جي پوچا گهرن ۾ قاسي ويا آهن،
کين چڏي ڏيو ته پلي هو پنهنجي رستي سان هلن.

¹⁸ اهي مئي خوريءَ ۾ مست ٿي
زنڪاريءَ ۾ مشغول ٿي ويا آهن،
اهي پنهنجي عزت بدران خواريءَ کي پسند ٿا ڪن.

¹⁹ پر جيئن طوفان ڪنهن کي ويزهي سيڙهي
پنهنجي وڪڙ ۾ ڪئي ويندو آهي،
تئن آهي به ويزهجي سيڙهجي کچي ويندا،
ء بٽ پرسٽيءَ جي ڪري اهي ڏليل و خوار ٿيندا.“

¹ خداوند فرمائي ٿو ته
5

”اي ڪاهنؤ! ٻڌو،
اي اسرائيل جا اڳوائڻ! اوھين ڌيان ڏيو،
اي شاهي گهرايي وارءُ! اوھين ڪن ڏيو،
اوھين جيڪي ٻين جي خلاف فتوٽ جاري ڪريو ٿا،
هائي اوهان جي خلاف فتوٽ جاري ٿي چڪي آهي.
چالاءُ جو اوھين مصفاه ۾ ڦندو وجهي،
تبور جبل تي چار پكيري،

² ئ شطيم شهر واري اونهي کوتيل ڪڏ بتحجي
منهنجي قوم کي گمراهمه ٿا ڪريو.
سو آءُ اوهان سڀني کي سڀكت ڏيندنس.

³ آءُ اسرائيل وارن کي چلان ٿو، اهي مون کان گنجها ناهن.
انهن مون سان بي وفائي ڪئي آهي،
ء بٽ پرسٽيءَ ڪندى پاڻ کي پليت ڪيو اٿائون.“

*بيٽ ايٽ: عيرانيءَ هر انهي شهر کي بيٽ آون يعني ”بيٽ پرسٽيءَ جو گهر“ سڏيو ويو آهي، جڏهن ته انهيءَ شهر جو اصلی نالو بيٽ ايٽ يعني ”خدا جو گهر“ آهي.
**كيڪعت، رامه ۽ بيٽ ايٽ: اهي يهوداه ۽ اسرائيل جا سرحدi شهر هنڌا جتي بنiamين قبيلي وارا رهندڙ هئا.
***بيٽ ايٽ: ڏسو 4: 15:4.

هو برسات وانگر اسان وت اچي ڪرڻدو،
هائو، بهار جي برسات وانگر، جيڪا زمين کي ريج ڏيو چڏي.

خداوند جو پنهنجي قوم کي نندڻ

⁽⁴⁾ خداوند فرمائي ٿو ته

“اي اسرائييل وارء! آء! اوهان سان چا ڪريان?
ء اي يهوداه وارء! آء! اوهان سان ڪيئن هلان?
اوهان جي وفاداري صبح جي ڪر جيان گم ٿيو وڃي
هائو، جيئن صبح ٿيڻ سان ماڪ گم ٿي ويندي آهي.
انهيء سبب مون اوهان ڏانهن پنهنجا نبي موڪليا،

جن اوهان کي منهنجي ڪلام مطابق سزا ۽ براديء بابت ٻڌايو،
چالاءجو منهنجو عدل سدائين نور جيان پيو چمڪندو رهندو.

⁽⁶⁾ آء! رسمي قربانيون نه ٿو چاهيان،
بلڪ اوهين مون سان دلي طرح وفادار هجو.
هائو، مون کي رسمي ساڙڻ واريون قربانيون پسند نه آهن،
بلڪ مون کي سجيء دل سان سجاڻو.

⁽⁷⁾ پر اي اسرائييل وارء! اوهان منهنجي قوم هوندي

*آدم واري هند پهچڻ کان وئي
مون سان ڪيل عهد اقرار ٿوڙيندا رهيا آهي.
هائو، انهيء وقت کان وئي
اوھين مون سان بي وفائی ڪندا رهيا آهي.

⁽⁸⁾ هائي به گلعاد بدڪارن جو شهر آهي،
جيٽي مظلومون جو رت وهابيو وڃي ٿو.

⁽⁹⁾ اوهان جي ڪاهنن جي جماعت
ٿيرن جي انهن تولن وانگر آهي،
جيڪي مائهن جي تاڙ ۾ رستن تي لکي تا ويهن.
بلڪ اهي مقدس شهر سكم ڏانهن وينڊڙن کي به
rusti ۾ قتل ٿا ڪن.

بيشك هنن جا ڪم تمام بچترا آهن.

⁽¹⁰⁾ مون اوهان اسرائييل وارن ۾
هڪري ڪراحت جهڙي ڳالهه ڏئي آهي،
يعني اوهان ڏاڍي بتپرستي ڪندي
پنهنجو پاڻ کي پليت ڪيو آهي.

⁽¹¹⁾ اهڙيء طرح اي يهوداه وارء!
مون اوهان جي لاء به سزا جو وقت مقرر ڪيو آهي.

سو آء انهن جي مٿان پنهنجو قهر ٻوڏ وانگر چاڙهي آئيندس.

⁽¹¹⁾ اسرائييل وارن تي جيڪو ظلم ٿيو آهي،

سو سندن لاء هڪ سزا آهي،

چالاءجو انهن سركشي ڪري مون خداوند جي بجائے

پين کان مدد گهري، جيڪي سندن مدد ڪري نه ٿا سڪهن.

⁽¹²⁾ سو آء اسرائييل وارن تي براديء آئيندس،

ها برادي اهڻي هوندي،

جيئن ڪيندان ماس کائي ڪنهن کي چت ڪري چجينا آهن.

ساڳيء طرح آء يهوداه وارن کي به ڳاري ساڙيء ڇديندس.

⁽¹³⁾ يهوداه وارن پنهنجو زخم ڏڻو،

ء اسرائييل وارن جي جڏهن پنهنجي مرض تي نظر پئي،

ٿڏهن هو اشور ملڪ ڏانهن ويا،

تانهه اتان جي عظيم شهنشاهمه کان علاج ڪرائين.

پر هو انهن کي شفا ڏئي نه سگهيyo،

نڪي هو يهوداه وارن جو زخم چتائي سگهندو.

⁽¹⁴⁾ آء! خداوند اسرائييل ۽ يهوداه وارن مٿان

شينهن وانگر اچي ڪرڻندس.

آء! کين چيري ٿاڙيء ڇديندس ۽ ڪنهن کي ڪين بخشيندس.

جڏهن آء! کين چيرن ٿاڙڻ لاء ڪلي ويندس،

ٿڏهن کين ڪوبه ڇدائڻ وارو نه هوندو.

⁽¹⁵⁾ پوء آء انهن کي چڏي پنهنجي جاء ڏانهن روانو ٿي ويندس،

ايستائين جو هو پنهنجا ڏوھه نه قبولين ۽ منهنجا طالبو نه ٿين،

ء مصبيت واري انهيء وقت ۾

دل و جان سان مون کان ئي مدد طلب نه ڪن.”

پچتاء لاء سڏ

⁽¹⁾ اچو ته خداوند آڏو توبهه تائب ٿيون،

6

چالاءجو هن ئي چيري ٿاڙيو آهي،

ء هو ئي چتائي چڳو پلو ڪندو،

هائو، هن ئي ڏڪ رسایا آهن ۽ هو ئي مرهم پتي ڪندو.

⁽²⁾ بن ڏينهن ڪان پوء هو اسان کي چڳو پلو ڪندو،

ء ٿئين ڏينهن هو اسان کي وري اٿاري ڪتو ڪندو،

تانهه اسين سندس آڏو زنده رهون.

⁽³⁾ اچو ته خداوند سان رابطو رکي سندس وڌ کان وڌ طالبو ٿيون،

هائو، هو ڀقيناً اسان وت ايندو،

جيئن روزانو صبح جو سج نكري ٿو.

*آدم واري هند: ٿي سگهي ٿو ته هي انهيء جاء ڏانهن اشارو آهي، جيڪا بنی اسرائييل جي مصر ملڪ مان نكري واعدي ڪيل ڪنغان ملڪ ۾ پهريائين پهچن واري جاء جي ويجهو آهي.

7

^① جڏهن به آءُ خداوند چاهيان ٿو ته
پنهنجي قوم کي پيهر بحال ڪري خوشحال گريان،
تدهن سامييه بلڪ سڄي اسرائييل وارن جي بدکرداري
ء بچرائي سامهون ٿي اچي.

چالاءُ جو اهي هڪ پئي سان ٺڳي ٿا ڪن،
انهن مان ڪي گهرن ۾ کات هئي چوري ٿا ڪن،
ته ڪي وري قورن جو ٿولو بُنجي پاهر رستن تي لتين قرين ٿا.
^② هو اهو نه ٿا سوچين ته

آءُ سندن سڀ بچرايون ڏسي رهيو آهيان،
بلڪ اهي ايترو ته بچراين ۾ وڌي ويا آهن،
جو انهن کي ڏسڻ سان
مون کي رڳو گناهه ئي گناهه نظر اچن ٿا.

^③ هو پنهنجن ڪُورن ۽ بچراين سان
پنهنجن اميرن بلڪ بادشاهه کي به ٺڳي ٿا وٺن.
^④ اهي سڀ جو سڀ بي وفا آهن.

اهي نانوائيءُ جي اهڙي تنور جيان آهن،
جيڪو هميشه تپيل رهي ٿو،
۽ جنهن ۾ اتي گوهن ڪان وني ماني پچائڻ تائين،
باهم کي چورڻ پورڻ جي ڪابه ضرورت ڪين ٿي رهي.

^⑤ اهي پنهنجن اميرن بلڪ بادشاهه کي
جشن واري ڏينهن مئي پيشاري مدھوش ٿا ڪن،
ايتری قدر جو امير ۽ بادشاهه مئي جي نشي ۾ هجن ڪري
پنهنجي خلاف سازشون ڪندڙن سان رلي ملي ويا آهن.

^⑥ انهن ٺڳن جي دلين ۾
ٺڳيءُ جي باهم ساري رات دکندي رهي ٿي،
۽ صبح جو پيڻکي اتي ٿي.

^⑦ انهن سڀني جي دلين ۾ سازش تنور جي باهم جيان پيڻکي ٿي،
۽ پنهنجي سازشن وسيلي حاڪمن کي سازبو ٿا چڏين.
وقتاً فوتا هنن جا سڀ حاڪم
۽ بادشاهه سازشن وسيلي ماريا ويا آهن،
۽ ملڪ ۾ اهڙو ڪويه ماڻهو ڪو نه رهيو آهي
جيڪو مون خداوند کي مدد لاءُ پڪاري.”

اسرائييل وارا ۽ غير قومون

^⑧ خداوند فرمائي ٿو ته
”اسرائييل وارا غير قومون جي ڪي لڳا آهي،
جنهن ڪري هو اهڙي مانيءُ جيان بيڪار ٿي ويا آهن،
جيڪا نه اٿائڻ جي ڪري هڪ پاسي ڪچي
۽ پئي پاسي سٿيل هجي،

^⑨ هنن کي ڪو ديان ڪونهي،

جو سندن دولت ڏاريما ڦٻائي ويا آهن،
هو سندن مٿي ۾ ايا وار هئن مثل،
ڪمزور ٿيندا پيا وجن، پر کين اها خبر ئي ڪانهه.
^⑩ اسرائييل وارا مغورويءُ جي ڪري بدڪار ٿي ويا آهن،
ء اها مغورويءُ سندن منهن مان پئي ظاهر ٿئي.
تنهن هوندي به
هو مون خداوند پنهنجي خدا آڏو تو بههه تائب ڪين ٿا ٿين،
ء ڪنهن به صورت ۾ هو منهنجا طالبو نه ٿا ٿين.
¹¹ اسرائييل وارا بي عقل ۽ بي سمجھه ڪبوتر جيان
هيدانهن هوڏانهن ٿا اڏرن.
اهي مدد لاءُ مصرین کي ٿا ٻادائين،
ء اشور ملڪ ڏانهن پڻ وجن ٿا چاهين.
¹² پر جڏهن هو اوڏانهن ويندا ته آءُ مڻ چار اچلائيندس،
آءُ انهن کي پکين جيان هيٺ لاهي ڦاسائيندس،
ء کين بار بار سزا ڏيندو رهندس.

¹³ ويل آهي انهن جي لاءُ! جن مون کي ڇڏي ڏنو آهي،
موت آهي انهن جي لاءُ! جيڪي مون کان باغي ٿي ويا آهن،
توڙي جو مون کين بچائڻ تي گھريو،
ته به هنن مون سان بي وفائي ڪئي آهي.
¹⁴ هو مون کي دل سان نه ٿا پڪارين،
بلڪ بتن آڏو به روئن رڙن ٿا،
اناج ۽ مئي جي لاءُ بتن کان دعا گھرندي
هو پنهنجي بدن کي زخم به رسائين ٿا.
هائو، اهي مون کان صفا باغي ٿي ويا آهن.

¹⁵ توڙي جو مون ئي انهن جي صحيح تربيت ڪئي آهي،
انهيءُ لاءُ ته هو منهنجي خلاف برا منصوصا ٿا رئين.
تدهن به هو منهنجي خلاف برا منصوصا ٿا رئين.
¹⁶ مون کي ڇڏي هو انهن ڏانهن ٿا وجن،
جيڪي سندن ڪابه مدد ڪري نه ٿا سگهن.
اهي غير معبد اهڙي تيرڪمان مثل آهن،
جيڪو مهل تي دوكو ڏيو وجهي.

سندن مغورو اڳوائڻ جي بڪواس ئي کين جنگ ۾ مارائيندي،
انهيءُ سبب سڀني اسرائييل وارن تي
مصر ملڪ ۾ كل ٺولي ٿيندي.

بتپرستيءُ ڪري خدا جو اسرائييل وارن کي نندڻ
8 خداوند فرمائي ٿو ته
”نفيل وچائي اعلان ڪيو وڃي،

چو جو اسرائييل جو دشمن مون خداوند جي چونبيل ملڪ مٿان
باز جيان لاما ٿو ڏئي.“

گهشا ئى قربان گاھە جوززايى،
پر اھي ئى قربان گاھە ودىك گناھن جو سبب بئيا.
توزىي جو منهنجى شريعت جا حكم بىشمار بیان ڪيل آهن،
ته به انهن کي ڏاريو سمجھي متن ڪوبه ڌيان نه ٿو ڏنو وجي.
⁽¹²⁾ اھي منهنجى لاءُ قربانيون پيش ڪري
انهن جو گوشت کائين ٿا،
پر آءُ خداوند اهڙيون قربانيون قبول ئى نه ٿو ڪريان.
هاثي آءُ سندن بدڪاريءَ جي ڪري،
کين ڪيل گناھن جي سزا ڏيندنس.
هائو، آءُ کين وري مصر ڏانهن موئانيدس.
⁽¹³⁾ اسرائييل ۽ يهوداه وارن پنهنجي خالق کي وساري چڏيو آهي،
انھيءَ بجاءِ هنن ڪيترايي ڪوٽن وارا شهر
ءَ محلات بثائي چڏيا آهن،
پر آءُ باھم موڪلي سندن انهن شهرن
ءَ محلاتن کي ساڻي چت ڪري چڏيندنس.
”

اسرائييل وارن لاءُ سزا جو اعلان

⁽¹⁾ اي اسرائييل وارؤ!
اوھين پين قومن جيان خوشى ۽ شادمانو نه ڪريو،
چالاءُ جو اوھين خدا سان بي وفائي ڪري
کانئس پري ٿي ويا آھيو.
هائو، اوھان بعل ديوتائن اڳيان
پاڻ کي ڪسيائىءَ جيان پيش ڪيو آهي،
ائين اوھان کي جيڪو اناج ملي ٿو،
تنهن کي اوھين پنهنجي ڪسب جو عيوضو ٿا سمجھو.
⁽²⁾ پر اناج هجي يا زيتون جو تيل يا مئي
اهي سڀئي اڳي هلي اوھان جي خوراڪ لاءُ ڪافي نه هوندا.
⁽³⁾ اوھين خداوند جي چونديل ملڪ ۾ رهي نه سگھندا،
اوھان مان کي مصر ڏانهن واپس هليا ويندا،
ته ڪن کي وري اشور ملڪ ۾ حرام کاڌو کائشو پوندو.
⁽⁴⁾ اوھين ڏارين ملڪن ۾ هئن ڪري خداوند کي راضي ڪرڻ لاءُ
خداوند جي هيڪل ۾ قربانيون پيش ڪري نه سگھندا.
هائو، اوھين مئي جون قربانيون نه اوتي سگھندا،
ءَ نکي وري جانورن جون قربانيون پيش ڪري سگھندا.
اتي پيش ڪيل اوھان جون سڀئي قربانيون پليت هونديون،
جيئن اهو کاڌو پليت ٿي پوندو آهي،
جنھن کادي کي ميت کي غسل ڏيڻ واري چھيو هجي.
جيڪي به اهي قربانيون کائيندا سڀئي پليت ٿي پوندا،
اهو کاڌو رڳ اوھان جي پيت پرڻ لاءُ هوندو.
⁽⁵⁾ اوھين خداوند جا مقرر ڪيل عيد جا ڏينهن ملهائي نه سگھندا.
هائو، اوھين اهڙيون پاڪ گڏجاڻيون ڪري نه سگھندا.

انھيءَ لاءُ جو منهنجي قوم منهنجو عهد توزىيو آهي،
ءَ منهنجي شريعت جي خلاف هليا آهن.

⁽²⁾ جنگ وقت اھي مون کي پڪاري چوندا ته
‘اي خدا! اسین منهنجي قوم بنى اسرائييل آھيون،
ءَ تون ئى اسان جو خداوند آھين.’

⁽³⁾ پر اسرائييل وارن نيكىءَ کي چڏي ڏنو آهي،
تنھنڪري انهن جو دشمن سندن پڃيان پيل رهندو.

⁽⁴⁾ هن پنهنجا بادشاهه مقرر ڪيا آهن،
جيڪي منهنجي طرفان ناهن،
هنن جيڪي پنهنجا اڳوان ٻانيا آهن،
تن لاءُ منهنجي رضامندى ڪانهي،
هنن سون ۽ چانديءَ جا جيڪي بت ٺاهيا آهن،
تن جي ئى ڪري هو تباهمه ٿي ويندا.
⁽⁵⁾ آءُ اسرائييل واري سامريه علاقتي جي
سوني گابي واري بت جي خلاف آهيان،
منھنجو غضب اتان جي رهاڪن خلاف پڙڪندو رهي ٿو،
اهي ڪڏهن بتپرستيءَ کي چڏي ڏيندا؟

⁽⁶⁾ اهي آهن اسرائييل وارن جا گرتوت جو
انهن منجهان ڪنهن ڪاريگر
پنهنجي هتن سان اهو گابو جوززيو آهي،
ءَ هيٺ انھيءَ کي ئى پنهنجو خدا سمجھن ٿا.
سامريه جي انھيءَ سوني گابي کي پيجي پورا پورا ڪيو ويندو.

⁽⁷⁾ جڏهن هو واءُ پوكيندا ته لڻندا به طوفان،
سندن فصل ۾ ڪو سنگ نه بچندو،
نڪي انھيءَ مان ڪو اناج نڪندو،
پر جي کنچي انھيءَ مان اناج نڪري به
ته اهو ڏاريا لتي ڦري کائي ويندا.

⁽⁸⁾ بلڪ اسرائييل ملڪ کي دشمن اڳي ئى ڪهي ويا آهن،
ءَ اهو پين قومن جي اؤڏو ڪنهن پيڪار ڀڪل ٿانو وانگر آهي.
⁽⁹⁾ اسرائييل وارا اشور ڏانهن ائين ويا آهن،
جيئن ڪو اڪيلو رولو گڏده وجي،
اتي وجي هنن پنهنجي مدد لاءُ اشورين کي پاڙي تي سڏيو آهي.

⁽¹⁰⁾ توزىي جو اهي پاڙي تي ڪرڻ لاءُ
پين قومن ڏانهن نڙي پڪري ويا آهن،
ته به هاثي آءُ پڪري کين گڏ ڪندس،
آءُ کين جلد ئي اشور جي شهنشاھه جي هتن ۾ ڏيئي
تكليفن ۾ وجهي چڏيندنس.

⁽¹¹⁾ اسرائييل وارن پنهنجن گناھن جي ڪفاري لاءُ

⑥ اوھین تباھيءَ جي وقت پري پري تائين تشي پکتري ويندا، پر پوءِ اوھين مصر هِ اچي گد کيا ويندا، جتي اوھين مري ويندا ۽ نوف شهر مِ دفن کيا ويندا، اوھين جيڪي چانديءَ جا خزاننا چڏي ويندا، تن کي ڪندين وارا ٻوتا ڪوڙي ويندا، هائو، اوھان جي ويران گھرن مِ ڪڪاناءَ ڪندا اپري ايندا.

⑦ هائي سزا جا ڏينهن اچي پهتا آهن. هائو، بدلي جا ڏينهن اچي ويجهما ٿيا آهن.

تدهن اسرائييل وارا ڄائي وندنا تم اهو سڀ ڪجهه سندن بدڪاريءَ جي گھائيءَ ۽ خداوند جي خلاف بعض جي ڪري آهي. ڇالاءُ جو هو چون ٿا تم "هي نسي بي عقل آهي،" اهي هيئن به چون ٿا تم "جنهن مِ روح آهي سو ماڻهو چريو آهي."

⑧ خداوند مون هوسیع کي اسرائييل وارن جي سداري لاءُ نبي يائي موڪليو آهي.

پر هو جتي ڪتي مون کي پکيءَ جيان ڦاسائڻ جي ڪوشش ڪن ٿا،

بلڪ خدا جي هيڪل مِ به مون کان ڏاڍي نفرت ڪئي ٿي وڃي. ⑨ اي اسرائييل وارؤ اوھين گناهن مِ غرق ٿي ويا آهي، چيئن گھتو وقت اڳ مِ *گبعت شهر مِ ٿيا هئا، اوھان جا ڪيل گناهه خدا کان وسري نه ويا آهن، هو اوھان کي انھن جي سزا ضرور ڏيندو.

اسرائييل وارن جا گناهه ۽ سندن سزا

⑩ خداوند فرمائي تو تم "مون خداوند بنبي اسرائييل کي ائين ڏنو، جيئن بيبابان مِ ڪا انگورن جي ول هجي، مون انھن کي اهڙو پسند ڪيو، جيئن وڻ جو ڪو پهريون ڦل هجي، هائو، انجير جو اهو پهريون ڦل، جيڪو موسم جي شروعات مِ لهي.

پر هن مون کي ڇڏي پعور جيل واري بعل ديوتا جي پوچا ڪئي، جيڪو ڪراحت جو گو بت هو، ائين ڪرڻ سان اهي پنهنجي انهيءَ پياري بت جيان بيهـد ڪراحت جو گا ٿي پيا.

⑪ بنى اسرائييل جا پويان به پنهنجن ابن ڏاڻن وارين عادتن تي قائم رهيا، سو هائي اسرائييل وارن جي وڌائيءَ گھائي پکيءَ جيان اُذامي ويندي، سندن عورتن کي حمل نه ٿيندو، هائو، منجهن ڪويم بار ڪين ڄمندو.

⑫ تورڙي هنن بار پالي وڌا کيا هوندا، ته به آءُ انھن کي ماري ڇڏيندس، تان ته بنى آدم منجهان اهي بلڪل نابود ٿي وڃن. اهو ڏينهن انھن لاءُ ويل جو ڏينهن هوندو، جڏهن آءُ کائنن پري هليو ويندس."

⑬ اي خداوند! جيئن تو فراميو،

تئين آءُ انھن جي بارن کي شكار ٿيندي ڏسان پيو، هائو، آءُ کين شڪاريءَ جي هٿان ڪسندي ڏسان پيو.

⑭ هائي آءُ تو کي انھن ماڻهن جي لاءُ وڌيک ڇا چوان؟ بس، سندن بار پيت اندر ئي مري وڃن ۽ انھن جي ماڻهن جو ٿچ سکي وڃي!

⑮ خداوند فرمائي تو تم

"اسرائييل وارن جي بچڙائي گلگال کان ئي شروع ٿي، هائو، آءُ اتي ئي ساڻن ڏاڍي نفرت ڪر ڻ لڳو هوس.

هائي آءُ سندن بدڪاريءَ وارن ڪمن جي ڪري کين پنهنجي چونديل ملڪ مان ڀچائي ڇدينڊس. آءُ انھن سان وري محبت نه رکندس، ڇالاءُ جو سندن سڀ اڳوڻ مون کان باغي آهن.

⑯ اسرائييل وارن کي هنڌاتو ڪ لڳو آهي، جو انھن جي پاڙ سکي ويني آهي،

هائي هو ڦر ڪين جهلي سگهندما، هائو، هو بي اولاد ئي رهندما. پر جيڪڏهن کين ڪو اولاد ٿيو به تم آءُ سندن انهيءَ پياري اولاد کي ڪهي ڇدينڊس."

هوسیع جو اسرائييل وارن کي چتاءُ ڏين

⑰ منھنجو خدا اسرائييل وارن کي ڏڪاريندو، ڇالاءُ جو هنن انهيءَ ڏانھن ڪو ٿيان نه ڏنو.

اهيءَ نافرمانني ڪرڻ ڪري غير قومن مِ دربر ٿيندا.

*گبعت شهر: هن شهر مِ بنیامین قبيلي وارن مان ڪن ماڻهن هڪ لاويءَ جي سُريت سان زوري زنا ڪئي هتي، جنهن جي نتيجيءَ مِ سجي ملڪ اندر قبائلي جهيزاً شروع ٿي ويا هناءَ بنیامین قبيلي جا ڏري گهـت سڀ ماڻهو مارجي ويا هئا. ڏسو رهبر باب 19-21.

جي اسرائييل وارا گناهه ڪندا آهن،
سي بلڪل ناس ڪيا ويندا.
هائو، سندن قريان گاهون ويران ٿي وينديون،
ءَ اتي ڪندا ئَ ڪانديرا اپري ايندا.
تهن اسرائييل وارا جبلن کي چوندا ته
“asan جي مثان ڪري پئو،”
ءَ تڪرن کي چوندا ته “اسان کي پوري ڇڏيو.”

خداوند جو اسرائييل وارن کي سزا ٻڌائي

٩ خداوند فرمائي توه
“ڳُجعت جي واقعي واري ڏينهن کان وئي
اسرائييل وارا گناهه ڪندا آيا آهن.
هو اجا تائين انهن گناهه کان باز نه آيا آهن،
تهنڪري گبعت ۾ ئي انهن سان جنگ ڪئي ويندي.
١٠ آءَ ڪاهي ايندس ئَ اچي انهن بدڪارن کي سڀكت ڏيندنس،
هائو، آءُ پين قومن کي سندن خلاف گڏ ڪنديس،
ءَ کين گھن ٿي گناهه جي سزا ڏني ويندي.

١١ اسرائييل وارا هڪ سڀڪاريل وهرئي مثل هئا،
جيڪو وهرئو آن گاهن لاءِ بلڪل تيار هو،
سو مون ان جي مضبوط گچيءَ ۾ هڪتري پايجاري وڌي،
ته جيئن اسرائييل وارا هر هلائين،
ءَ يهوداه وارا ساهر گھمامائي پٽر پڃجن.

١٢ مون کين چيو ته
‘اوھان جي سوچ جيڪا غير آباد پنيءَ مثل آهي،
تنهن کي اوھين هر ڏيئي کيٺيو،
اوھين انهيءَ ۾ پنهنجي لاءِ سچائي پوکيو ۽ وفاداري لئو.
اهتريءَ طرح اوھين مون خدا جا طالبو ٿيو،
ته پوءِ آءَ اچي اوھان تي حق سچ جي برسات وسائيندس.’
١٣ پر اوھان بدڪاري پوکي ۽ نانصافي لئي اتو،
اوھان ڪوڙ جي ميوبي سان پنهنجو پٽت پيو آهي.

اوھان پنهنجي گھوڙي گاڌين،
ءَ بهادرن جي گھائيءَ تي پروسو رکيو.
١٤ سو هائي اوھان جي قوم تي جنگ اچي ڪرڪندي،
ءَ اوھان جا سڀ قلعاً ٻاهي ناس ڪيا ويندا،

١٥ اسرائييل وارا اهتري سرسbiz انگوري ول جيان هئا،
جهن هم جهجهو ڦر لڳندو هو.

پر جيئن جيئن سندن جهجهو ميوو پچندو وي،
تئين تئين هو گھئي کان گھئيون
غيري معبدون جون قريان گاهون آڌيندا ويا.
جيئري سندن زمين قدراءَ هئي،
اوترا ئي هن سهنا تئين وارا بت جوڙيا.
٢ جيئن ته هو دغالباز ئَ بي وفا ٿي ويآ آهن،
تهنڪري هو انهيءَ جي سزا ڀوگيندا،
خدا سندن اهي قريان گاهون ٻاهي ڇڏيندو،
ءَ سندن بتن جا ٿنيا پڃي پورا پورا ڪري ڇڏيندو.

٣ بيشك ٿوري وقت کان پوءِ هو ائين چوندا ته
“اسان جو ڪوبه بادشاهه ڪونهي رهيو،
چالاءِ جو اسپين خداوند کان نه دناسون.
پر جيڪڏهن بادشاهه هجي به ها
ته به هو اسان جي لاءِ ڇا ڪري ها؟
٤ اسان جا اهي بادشاهه اجايون ڳالهيوں ڪندا هئا،
عهد اقرار ڪرڻ وقت ڪوڙا قسم ڪندا هئا،
ءَ سندن عدالتون غلط فيصللا ڏينديون هيون.
اهي فيصللا اسان لاءِ ائين تئinda رهيا،
جيئن زمين مان نڪرنڌ زهريلا پوتا.”

٥ اسرائييل جي گاديءَ واري شهر
سامريه جا سمورا رهاڪو ڏكي ويندا،
*بيت ايل جي سونيءَ گابي جي وجائجڻ ڪري هو ماتم پيا ڪندا،
انهن پوچارين جا اڳوان
گابي جي اڳين شان و شوڪت تي روئند رئندا.
٦ اشور جي عظيم شهنشاهه وت نذراني طور
اهو گابي وارو بت پيش ڪيو ويندو.
اسرائييل وارا پنهنجي نافرمانيءَ جي ڪري خوار خراب تئinda.

٧ باقي رهيو سامريه جو بادشاهه،
تهن کي ائين قيد ڪري نيو ويندو،
جيئن ڪنهن وٺ جا چوڏا پائيءَ ۾ لڙهندا آهن.
٨ *بيت ايل جي تڪرين تي نهيل غير معبدون جا پوچا گهر،

*بيت ايل: اصلی بيٽ آون، ڏسو: 4:15.

*بيت ايل: اصلی بيٽ آون، ڏسو: 4:15.

*ڳُجعت: ڏسو: 9: جو پيرابيو.

آءَ كيئن اوهان کي پين جي حوالى ڪريان!
آءَ كيئن اوهان کي تباھه وَ برباد ڪريان،
جيئن ادھم ۽ ضبويم شهن وارا ٿيا هئا!
منهنجي دل اندر ۾ وٺ ٿي کائي،
منهنجي رحمت جوش ۾ ٿي اچي.
^⑨ هائي آءَ پنهنجي سخت غضب کي عمل ۾ ڪين آيندس.
آءَ اوهان کي پيهر هرگز برباد نه ڪندس،
چالاءُ جو آءَ انسان ناهيان، بلڪ خدا آهيان.
آءَ پاك خدا اوهان سان گڏ آهيان،
۽ اوهان تي قهر نازل نه ڪندس.

10 جڏهن آءَ

پنهنجي قوم جي دشمنن مٿان شينهن جيان گجندس،
تڏهن منهنجي قوم
هڪدم الهندي وارن ملڪن کان دوڙندي ايندي،
هائو، جڏهن آءَ پنهنجي قوم کي سڏيندس،
تڏهن اهي مون ڏانهن هليا ايندا.
¹¹ اهي مصر مان به ائين دوڙندا ايندا،
جيئن پکي ادامندا ايندا آهن،
هائو، اهي اشور ملڪ مان پڻ پنهنجن گهرن ڏانهن ائين ايندا،
جيئن ڪبوتر پنهنجن گڏن ڏانهن ايندا آهن،
پوءِ آءَ کين سندن گهرن ۾ وري آباد ڪندس.
هو مون خداوند جو فرمان آهي.

اسرائيل ۽ يهوداه وارن جي خداوند سان بي وفائي
¹² خداوند فرمائي ٿو ته
“اسرائيل وارن مون سان هر طرف کان ڪوڙ ۽ ٺڳي ڪئي آهي،
۽ يهوداه وارن به مون سچي ۽ پاك خدا کي ڇڏي ڏنو آهي.

11 اسرائيل وارا چرين جيان

¹ هوا کي جهلن جي ڪوشش ٿا ڪن.
هائو، اهي جهولي جي پياني دوڙندا ٿا وتن.
اهي هڪ پئي سان ڪوڙن مٿان ڪوڙ ٿا ڳالهائين،
۽ ظلم ڪندا ٿا رهن.
اهي اشور وارن سان عهد اقرار ڪن ٿا،
۽ مصر وارن سان ڏيتني ليتي ٿا ڪن.
² بيشك يهوداه وارا پڻ مون خداوند جا ڏوھاري آهن.
سو آءَ يعقوب جي سچي اولاد کي
سندن روش موجب سزا ڏيندس.
هائو، آءَ کين سندن عملن مطابق بدلو ڏيندس.

جهڙيءَ طرح بادشاهه شلمن جي ڏينهن ۾
بيت ارييل کي جنگ ۾ برباد ڪيو ويو هو.
انهيءَ جنگ ۾ مائنن کي پارن سميت اچلاتي ماريyo ويو هو.
¹⁵ ساڳيءَ طرح اي اسرائيل جي بيت ايل شهر جا رهاڪ!
اوہان جي گهڻي بچڙائيءَ سبب اوہان سان به ائين ئي ٿيندو.
اي اسرائيل وارؤ!
اوہان جو بادشاهه جنگ جي شروع ۾ ئي ماريyo ويندو.

خداوند جو پنهنجي باغي قوم سان پيار

¹ خداوند فرمائي ٿو ته
11 ¹ جڏهن بنی اسرائيل قوم جي اجا شروعات ئي هئي،
تڏهن کان مون ساڻس پيار رکيو هو،
۽ کيس پنهنجو پت ٻئائي مصر ملڪ مان سڏي ورتو هو مر.

² جيتري قدر موون هنن کي پاڻ ڏانهن سڏيو،
اوڌري قدر هو موون کان پري ٿيندا ويا.
هو بعل ديوتائن جي پوچا لاءُ قربانيون ڪندا رهيا،
۽ اڪرييل مورتين لاءُ لويان ساڙيندا رهيا.

³ تڏهن به موون پنهنجي قوم کي پنهنجو پت سمجھي
هنج ڪنيو ۽ هلن سڀڪاريyo،
پر هنن اهو به نه ڄاتو ته
موون ئي هر وقت سندن سار سڀال لتي آهي.

⁴ انساني رشت ۽ محبت جي ڏورين سان
موون انهن کي پاڻ ڏانهن چڪيو.
موون هنن سان اهڙو پيار ڪيو،

جيئن ڪوندي پار کي ڳل سان لائيندو هجي.
آءَ انهن ڏانهن جهڪي سندن کاڌي پيٽي جو خيال رکندو رهيس.

⁵ هائي هو وري مصر ملڪ ڏانهن موٽايا ويندا،
بلڪ اشور وارا مٿن حڪمراني ڪندا،
چالاءُ جو هنن موون آڏو تو بهه تائب ٿيڻ کان انڪار ڪيو آهي.

⁶ سندن شهن تي جنگ مٿهي ويندي،
۽ سندن پوچارين جا اڳوڻ ماڻيا ويندا.
سندن نافرمانين جي ڪري

تلوار منهنجي قوم کي تکرا تکرا ڪري ڇڏيندي.
⁷ منهنجي قوم موون کي ڇڏي ڏيڻ لاءُ پنهنجي هود تي قائم آهي.
اهي بعل ديوتا کي پڪاريندا آهن،
۽ سندس ئي پوچا ڪندا آهن.

⁸ اي اسرائيل وارؤ! آءَ كيئن اوہان کي ڇڏي ڏيان،

جيئن بنين ۾ پترن جا ڏڳ هجن.

^③ يعقوب ماءُ جي پيت ۾ ئي

پنهنجي ڀاءُ عيسوءَ کي گئيءَ کان ورتو هو،

۽ پنهنجي جوانيءَ جي ڏينهن ۾ مون خدا سان ملهمه وڙھيو هو.

^④ هائو، هو منهنجي ملاتڪ سان ملهمه وڙھيو هو،

۽ ڏائيءَ مشڪل کان پوءِ هو انهيءَ ملاتڪ کان کتي ويو هو.

پوءِ هن روئندی روئندی مون خداوند کان برڪت گھري هئي.

تنهن هوندي به

مون خداوند بيٽ ايل ۾ اچي يعقوب سان ڳالهایو هو.

^⑤ آءُ هو ئي خدا آهياب، جنهن جو نالو خداوند آهي.

هائو، آءُ هو ئي قادرِ مطلق خدا آهياب،

جنهن کي خداوند جي نالي سان ياد ڪيو وڃي ٿو.

^⑥ سو اي يعقوب جو اولاد!

اوہين پنهنجي خداوند آؤ تو بھه تائب ٿيو،

وفداريءَ ۽ سچائيءَ تي قائم رهو،

۽ پنهنجي خدا تي هميشه پرسو رکو.

^⑦ اسرائيل وارا هڪ اهڻي واپاريءَ جيان آهن،

جنهن جي هٿ ۾ نڳيءَ واري تارازي هجي،

هائو، اهي سدائين ڪنهن جو حق کسڻ کي پسند ٿا ڪن.

^⑧ اسرائيل وارا چون ٿا ته

اسين دولتمند آهيون ۽ جهجهو مال گڏ ڪيو اٿئون.

انهيءَ ڳالهه ۾ اسان ڪنهن جو به حق نه کسيو آهي،

جنهن کي اسان جو گناهه ليکيو وڃي.

^⑨ پر ياد رکو، آءُ مصر ملڪ کان وئي

خداوند اوہان جو خدا آهياب،

هائيءَ به آءُ ئي وري اوہان کي خيمن ۾ رهڻ تي مجبور ڪندس،

جيئن اوہين آڳ بيبان ۾ رهدا هئا.

^⑩ آءُ نبيين سان ڳالهائيندو رهيس،

۽ کين رويا متنان رويا ڏيڪاريندو رهيس،

۽ انهن نبيين جي ئي وسيلي مثال ڏيئي

اوہان کي سمجھائيندو رهيس.

^⑪ پر گلعاد جي علاقئي ۾

اجا تائين بدڪاري ۽ نسوري بيهودگي آهي،

هائو، گلڪال شهر ۾ ڪراحت جهڙن بن جي لاءُ

اوہين ڏڳن کي قربان ٿا ڪريو.

اوہان جون قربان گاهون ايتريون ته گھئيون آهن،

*ارام: ان دور ۾ هي علاقئو موجوده شام ملڪ جي ڪجهه حصي تي مشتمل هو.

هایی آءِ مثن کوبه رحم نه کندس.

(۱۵) توڑی جو اوھین قلدار وٹن وانگر
بین کان و دیک میوو جھلیندا،
تنهن به سخت جھولو اوھان کی ستی وجھندو.
هائو، مون خداوند جو جھولو بیابان مان اُشندو،
تنهن اوھان جا پائیء جا چشماء کوھم سکی ویندا،
ء اوھان جو هر قیمتی خزانو لتجی ویندو.
(۱۶) اسرائیل جی سامریہ شهر وارن کان بدلو ورتو ویندو،
چالاءجو اھی پنهنجی خدا کان باغی تی ویا آهن،
اهی جنگ مِ قتل کیا ویندا،
سندن پارن کی اچلاتی ماربو ویندو،
ء سندن حمل وارین عورتن جا پیت قازیا ویندا.”

هوسیع جی اسرائیل وارن سان حجت

۱۴ ای اسرائیل وارڈ!
اوھان جی بدکاریه ئی اوھان کی ٿابو ڏیئی ڪیرایو آهي،
تنهنکري اوھین خداوند پنهنجي خدا آڈو توپھه تائب ٿيو.
(۲) هائو، اوھین خداوند آڈو توپھه ڪندي کيس هیئن چتو ته
”ای خداوند! اسان جون سیپ خطاون معاف ڪر،
ء اکتی هلي اسین جيکي نيكيون ڪريون سی تون قبول ڪر.
هاث اسین رڳو تنهنجي ئی واکان ڪنداسون.
(۳) اشور جو لشك اسان کی بچائي نه سگھندو،
نکي جنگي گھورا اسان کي بچائي سگھندا.
هایی اسین پنهنجي هتن سان ٺاهيل بتن کي
وري نه چونداسين ته ”اوھین اسان جا خدا آھيو،
بيشك اي خداوند! تون ئي آھين،
جيڪو اسان يتيمن تي رحم ڪري سگھين ٿو.“

خداوند جو اسرائیل وارن کي معاف ڪرڻ جو واعدو

(۴) خداوند فرمائي ٿو ته
”اسرائیل وارن جيڪا سرڪشي ڪئي آهي،
سا آءِ کين معاف ڪري ڇديندا.
آءِ ڪليءِ دل سان سائين پيار ڪندس،
چالاءجو هایی هنن مثان منهنجو غصو تري ويو آهي.
(۵) سو جيئن ڪنهن ويران زمين تي برسات وسي،
تئن ئي آءِ اسرائیل وارن تي رحم ڪندس،
پوءِ هو سوسن جي پوئي جيان گھثا گل جھليندا،
اهي اهقيون مضبوط پاڙون هئندا،

تنهنکري اوھان کي مون کان سواءِ

ڪنهن ٻئي کي معبود بنائن نه گھرجي ها.
(۵) مون ئي رڻ پت مِ اوھان جي سار لتي.

هائو، بيد ويران علاقئي مِ مون ئي اوھان کي سنياليو.
(۶) پر جڏهن اوھين سرسيز ملڪ مِ داخل تيا،

ء اوھان کائي پي ڊءُ ڪيو،
هائو، جڏهن اوھان جو پست پريو،

تنهن اوھين مغورو ٿي وياءِ اوھان مون کي وساری چڃيو.
(۷) تنهنکري هایی آءِ اوھان جي خلاف بير شينهن جيان ٿيندس.

هائو، آءِ چيتی جيان اوھان جي رستي مِ چپ هشي
اوھان کي تاڙي ويهندس.
(۸) آءِ اهڙي رڄڻيءِ جيان اچي اوھان تي ڪرڪندس،

جنهن جا پچا کسيا ويا هجن.

جيئن جهنگلی جانور پنهنجي شكار کي
اتي ئي چيري ڦاڙي ڇديندا آهن،

تئن آءِ به شينهن جيان اوھان جو پست ڦاڙي
اوھان کي گڙڪائي ڇديندا.

(۹) پڙو اي اسرائیل وارڈ! اوھين پڙو،

آءِ اوھان کي ناس ڪري ڇديندا.

اهڙو کوبه نه هوندو جيڪو اچي اوھان جي مدد ڪري.
(۱۰) هایی اوھان جو اهو بادشاهه ڪئي آهي،

جيڪو دشمن کان اوھان ۽ اوھان جي شهن کي بچائي؟
ڪئي آهن اوھان جا اهي حاڪم جن بابت اوھان چيو ٿي ته

”اسان جي مثان بادشاهه ۽ حاڪم مقرر ڪيا وڃن.“
(۱۱) تنهن مون غصي مِ اچي اوھان کي بادشاهه ڏنا،

ء پوءِ پنهنجي غضب وچان انهن کي به هئائي ڇڏيو.

(۱۲) اسرائیل وارن جيڪا بدکاري ڪئي،
سا لکي رکي وئي آهي.

هائو، هنن جيڪي گناهه ڪيا تن کي گڏ ڪيو ويو آهي.
(۱۳) کوبه پار ويد جي وقت

پشت مان پاھر نڪڻ کان انڪار نه ٿو ڪري،
پر اسرائیل وارا ايترا ته نادان آهن،

جو هو گناهه کان پاھر نڪري زندھم رهن نه ٿا چاهين.
(۱۴) تنهنکري آءِ خداوند انهن کي پاتال مان ڪون نه ڪيندسا،

نه وري کين موت کان بچائيندسا.

اي موت! تنهنجي ويا چو دير ڪئي آهي؟
اي قبر! تنهنجي تباھي اجا چو نه ائي آهي؟

ء سندن حفاظت ڪندس.
 آء هن لاء همیشه سرسبز ون جھڙو ٿیندس،
 ئ هو مون مان هر وقت جهجهو ڦل حاصل ڪندا.”

ڏاها ئ سچار ماڻهو

^⑨ ڏاها ماڻهو انهن ڳالهين کي سمجهي ٿا سگهن،
 هائو، سمجھه وارا انهن ڳالهين کي چڱي طرح ڄائيں ٿا.
 خداوند جون راهون سنئيون سڌيون آهن،
 سو سچار ماڻهو انهن تي ئي هلندا رهند،
 پر گنهڪار ماڻهو انهن راهن تي نه هلي سگهند،
 ئ ٿاپڙجي ڪري پوندا.

جيئن لبنان جو ديال پاڙون هئي ٿو.
 ٦ هن جون ٿاريون اهقيون پڪريون،
 جو منجهائين زيتون جي ون جھڙي سونهن نظر ايندي،
 ئ لبنان جي ون جھڙي خوشبوء ايندي.

^٧ ڪٺڪ جي سلي جيان هو تازا توانا رهند.
 اهي انگورن حي ول جيان جهجهو قر ڏيندا،
 ئ لبنان جي مئي وانگر مشهور ٿيندا.
 چالاء جو اهي وري منهنجي چانو هيٺ رهند.

^٨ تڏهن اسرائييل وارا هيئن چوندا تم
 ’هائي اسان جو بتن سان ڪھڙو واسطو؟’
 آء خداوند انهن جون دعائون ٻڌندس،

يوايل

يوايل نبيه جو كتاب

تعارف

”يوايل“ نالي هي مقدس كتاب اين لڳي تو ته فارس جي شهنشاهت جي ڏينهن هر پنجين يا چوئين صدي قبل مسيح هر منظر عام تي آيو. پر اهو واضح نه آهي ته يوايل نبي ڪهڙي دور هر هو. هن كتاب هر يوايل نبي يهوداه ملڪ هر ماڪڙ جي آندل تباھيءَ وڌي ڏڪار جو بيان ڪري ٿو. انهن واقعن مان هن کي اهو اشارو نظر اچي ٿو ته خدا جي عدالت جو ڏينهن اچن وارو آهي. انهيءَ ڏينهن خداوند انهن ماڻهن کي سزا ڏيندو جيڪي سندس قاعدن قانونن جا مخالف آهن. يوايل نبي ماڻهن کي خداوند جو پيغام ٻڌائي توبهه تائب ٿيڻ لاءِ چوي ٿو. ان کان علاوه هو پنهنجي قوم جي بحاليءَ لاءِ خدا جو واعدو هر سندس برڪتون پڻ ياد ڏياري ٿو. خاص ڳالهم اها آهي ته خدا اهو واعدو فرمایو ته هو پنهنجي سجيءَ قوم تي پنهنجو روح نازل ڪندو، پوءِ اهي مرد هجن توڙي عورتون، جوان هجن توڙي پوڙها (28:29-29). يوايل نبيه جي هن كتاب جون هي آيتون هر ڪجهه پيون آيتون نئين عهندامي هر پڻ بيان ڪيل آهن.

ستاءُ

ماڪڙ جي آفت 1:1-17:2

بحاليءَ جو واعدو 2:18-27

خداوند جي عدالت جو ڏينهن 2:28-3:21

پهرين ڪتك کان جيڪي ڪجهه بچيو به هو
ته اهو وري پئي ڪتك اچي گٽڪائي ڇڏيو.

1 ^① هي خداوند جو اهو پيغام آهي جيڪو يوايل ولد فتوايل جي
معرفت ڏنو ويو.

فصلن جي تباھيءَ تي مرشيو

بڊو، اي عمر رسيدڻ!

بلڪ هن ملڪ يهوداه جا سڀ رهاڪڻ! اوهين ڻان ڏينهن هر

چا اوهان جي يا اوهان جي ابن ڏاڏن جي ڏينهن هر

ڪڏهن ڪا همٿي ڳالهم تي آهي؟

اوهين اها پنهنجي اولاد کي پٽايو،

اوهان جو اولاد وري پنهنجي اولاد کي

هئيءَ جو ذڪر ڪري ته

ماڪڙ جي ڪتكن مٿان ڪتكن

اچي فصلن تي حملو ڪيو.

^⑤ اي مئي پيئن سان مدھوش رهڻ وارڻ! جاڳو هر روئو رڙو.
هائو، اي مئي خوارڻ! اوهين رٿيون ڪري روئو،
چالاءِ جو اها مئي مئي اوهان جي وات تان کسی وئي آهي.
^⑥ جيئن ته *ماڪڙ جو هڪڙو ڪتك
اسان جي ملڪ تي چڙھائي ڪري آيو،
جيڪو ڏاڍيو طافٿو هر قوم جي وڌي لشڪر جيان هو.
انهن جا ڏند هر چاڙيون شينهن جھڙا هئا.
^⑦ انهيءَ ڪتك اسان جي انگورن جا باع اجاڙي ڇڏيا آهن،
هئيءَ اسان جي انجيرن جا وٺ پڃي وڌا آهن.
وٺ جا چوڏا به لاهي اچلايا اٿن،
ايتري قدر جو تاريون بلڪل اچيون نظر اچن ٿيون.

*ماڪڙ جو هڪڙو ڪتك ... قوم جي وڌي لشڪر جيان: اصلی متن هر اهو واضح نه آهي ته هي حقيقی ماڪڙ آهي يا ڪا قوم. پر سچو زور تباھي و برباديءَ تي آهي.

دور دیگا بک ۾ پاهه پیا ٿين،
ع ردن پکرین جا ڌن چت ٿي ويا آهن،
چالاءجو انهن لاء چارو ڪونهي.

⁽¹⁹⁾ اي خداوند! آء تنهنجي اڳيان فرياد ٿو ڪريان،
چالاءجو سازيندڙ گرميء پنيء جا وٺ توڙي چراگاهه،
بلڪ سڀ ڪجهه ساڙي ڇڏيو آهي.

⁽²⁰⁾ جهنگلئي جانور به تو آڏو پيا اج من،
چالاءجو پائيء جون نديون سكી ٺو ٿي ويون آهن.
آء! سڀ ڪجهه سخت گرميء ۾ سٿي رک ٿي ويو آهي.

خداوند جي عدالت جي ڏينهن جو بيان

⁽¹⁾ اي پهريدار! اوهين خدا جي پاڪ جل صيئون ۾
2 جنگ جي نفيل وجائي خوف جي خبر ٻڌايو.
هايو، يهوداه ملڪ جي سڀني رهاڪن کي ديجاري ڇڏيو،
چالاءجو خداوند جي عدالت وارو ڏينهن
بلڪ ويجهو اچي پهتو آهي.

⁽²⁾ اهو ڏينهن اونداهيء ۽ انداري وارو هوندو،
هايو، جهڙالو ۽ گهڻههه اونداهيء وارو ڏينهن.
جيئن پرهه قٺن مهل روشنبي جبلن تي پڪرجي ٿي،
تئين ئي انهيء ڏينهن هڪتو وڏو ڪنڪ پڪرجي ويندو.
اهڙو طاقتور ڪنڪ نه اڳي ڪڏهن آيو آهي،
ع نوري ڪيترين ئي پيڙهين تائين ڪڏهن ايندو.
هايو، انهن کان ڪا به شيء بچي نه سگنهندي.

⁽³⁾ اهي باهم وانگر هر شيء کي ساڙي ڇڏيندا،
هنن جي اڳيان جيڪي عدن جي باغ جهڙيون سرسيز پنيون آهن،
تن سڀني کي اهي اهڙو برياد ڪري ڇڏيندا،
جو سندن پشيان اهي ويران ۽ بيابان نظر اينديون.
هايو، انهن کان ڪا به شيء بچي نه ٿي سگهي.

⁽⁴⁾ اهي گهورڙن وانگر ڏسڻ ۾ ايندا،
ع ائين ڊڪندا ڊوڙندا جيئن جنگي گهورڙا.

⁽⁵⁾ اهي جبلن جي چوئين تي ائين گجڪوڙ ڪندا،
جيئن جنگي گهورڙي گاڏيون ڪڪات ڪنديون آهن،
يا جيئن ڪو طاقتور لشكر
جنگ ڪڻ لاء صفون ٻڌي تيار هجي.
اهي جهنگ جي انهيء باهم وانگر آهن،
جيڪا ڪڪانسا ساڙي چت ڪري ٿي ڇڏي.
⁽⁶⁾ انهن جي آڏو خوف وچان ماڻهو ڏڪن لڳندا.

⁽⁸⁾ سو اي منهنجي قوم وارؤ! اوهين ائين روئو رڙو،
جيئن ڪا ڪنوار پنهنجي گهوت جي موڻ تي
كتو ڏيڪي روئنددي رڙندي آهي.

⁽⁹⁾ اناج توڙي مئي ختم ٿي وئي آهي،
سو اهي قربانيين لاء هيڪل ۾ نه ٿا آندا وڃن.
خداوند جي آڏو قربانيون پيش نه ٿين ڪري
ڪاهن روج راڙي ۾ پيا گذارين.

⁽¹⁰⁾ پنيون ويران ٿي ويون آهن،
بلڪ سڄو ملڪ تباهمه و برياد ٿي ويو آهي.
چالاءجو اناج، انگور ۽ زيتون سكી سٿي ويا آهن.

⁽¹¹⁾ اي ڪٽميء! اوهين ڏاڍا غمگين ٿي وجو،
اي انگورن جا باڳائؤ! اوهين واءويلا مچايو،
چالاءجو ڪنڪ، جو، بلڪ پنيء جو هر فصل چت ٿي ويو آهي.

⁽¹²⁾ انگورن جون وليون ۽ انجر جا وٺ سكી رهيا آهن.
انهيء کان علاوه ڏاڙهون، كجيء ۽ صوف جا وٺ،
بلڪ باغ جو هر وٺ ڪومائجي ويو آهي.
سو ان آفت جي ڪري بنى آدم وتن خوشي گم ٿي وئي آهي.

⁽¹³⁾ اي قريان گاهه جا خدمتگار ڪاهنؤ!
كتا چيلهه سان ٻڌي واءويلا ڪريو.

هايو، اي خدا جا خادمئ! سڄجي رات ڪتو ويڙهي وينا رهو،
چالاءجو اناج توڙي مئي آهي ئي ڪانه،
جو اوهين خدا جي گهر ۾ اهي قربانيون طور پيش ڪريو.

⁽¹⁴⁾ اوهين ملڪ جي اڳواڻ بلڪ سڀني رهاڪن کي
خداوند پنهنجي خدا جي هيڪل وٺ گڏ ڪريو.
سڀني کي خاص روزي رکڻ جي هدایت ڪريو،
ع خداوند آڏو اوهين سڀئي عاجزيء سان ٻاڏايو.

⁽¹⁵⁾ اهو ڏينهن اچي پهتو آهي،
ع قادر مطلق ڪيڏي نه وڏي مصيبة نازل ڪري رهيو آهي.
آه! اهو خداوند جو ڏينهن ڪيڏو نه خوفناڪ آهي!

⁽¹⁶⁾ اسان جو رزق اسان جي اکين اڳيان ناس ڪيو ويو آهي،
جنهن ڪري خوشي ۽ سرهائي
اسان جي خدا جي گهر کان هلي وئي آهي.

⁽¹⁷⁾ بچ پنيء جي پترن هيئان سٿي ڪنو ٿي ويو آهي،
بلڪ سڀئي فصل سكી سٿي ويا آهن.
تهنكري اناج جا گدام ۽ ڀاندا ويران پيا آهن.
⁽¹⁸⁾ اسان جو چوپايو مال ڪيڏو نه رڙي رهيو آهي!

ای خداوند جا خدمتگار کاهنئا!
صیئون جبل تی سینی مائهن کی گذ کر لاء نفیل و چایو،
ته جیئن اهي اچی ڏک جي اظهار لاء خاص روزو رکن.
هائو، سینی مائهن کی آئی گذ کري
کین پاڪ گنجائي لاء نیار ڪريو.
وڌي عمر وارن کان وٺي
کير پياڪ معصومن تائين سیني کي آئي گذ ڪريو.
ایتري قدر جو نوان گھوٽ ڪنوار به
پنهنجي ڪوئي کي ڇڏي ضرور اچي حاضر ٿين.
اي کاهنئا! اوھين هيڪل جي اڳن ۾ روئو رڙو،
ع قربان گاھم ۽ مقدس جاء جي وچ ۾ بيهي هيء دعا گھرو ته
”اي خداوند! پنهنجي ڦوم تي رحم ڪر.
هائو، پنهنجي انهيء ميراث جي توهين ٿيڻ نه ڏي.
چو غير قومون اسان تي ٿوليون ڪندي چون ته
”ڪي آهي اوھان جو خدا؟“

خداوند جو ملڪ کي وري زرخيز بنائڻ

تدهن خداوند پنهنجي ملڪ بابت ڏايو جوش ۾ اچي ويو،
ع هن پنهنجي قوم تي رحم ڪري
سندين گھريل دعائين جي جواب ۾ فرمایو ته
”ڏسو، آءُ جهجهو اناج، مئي ۽ زيتون جو تيل عطا ڪري
اوھان کي خوشحال بثائيندss.
آئينده لاء آءُ غير قومن هثان اوھان جي توهين ٿيڻ نه ڏيندss.
آءُ اتر کان حملي لاء اينڊز وڌي لشڪر کي
اوھان کان پري ترزي چڙيندss.
آءُ کين خشك ببابان ڏاھن پچائي ڪيندss.
لشڪر جو اڳ وارو حصو کاري سمند ۾،
ع انهيء جو پٺ وارو حصو پونوج سمند ۾ پوري چڙيندss.
انهن جي لاشن مان ڏپ ۽ بدبوء قھلجي ويندي.
آءُ انهن کي اهتزيء طرح تباھه ڪري چڙيندss،
چالاء جو هن اوھان کي وڏو نقصان ڏنو آهي.

سو اي بنبي اسرائييل جي زمين! ڊج نه،
بلڪ سرهي ٿيءُ ۽ خوشيون ملهاء،
چالاء جو هاڻ آءُ خداوند تو تي وڌيون وڌيون مهريانيون ڪندss.
اي جهنگ جا جانورو! ڪو خوف نه ڪريو،
اوھان جا چراڪاھه وري سرسبز ٿي ويندا.
انجير جا وڻ ۽ انگورن جون وليون ميوسي سان ڍڪجي وينديون،
بلڪ سڀئي ميويدار وڻ جهجهو ڦر جھليندا.

هائو، انهن کي ڏسي مائهن جا منهن پيلا ٿي ويندا.
اهي بهادرن وانگر ڪاهم ڪري ايندا،
ع جنگي جودن وانگر ڪوٽن تي چڑهي ويندا.
اهي سڀ بلڪل سدو اڳني وڌندا ويندا،
ع پنهنجون صفون بلڪل نه توڙيندا.
اهي هڪ پئي کي ڏڪا نه ڏيندا،

بلڪ هر ڪو پنهنجي پنهنجي رستي سان پيو هلندو.
تير توڙي يالا به کين سندن رستي کان هتائي نه سگهندما.

اهي يروسلم شهر مثان ڏوڪيندا ايندا،
ع انهيء جي ڪوت جي پترين تي چڙهي گھرن ۾ گھڻي ويندا.
هائو، اهي چورن وانگر درين منجهان گھرن ۾ داخل ٿي ويندا.

انهن جي اچن سان ڏرتني ڏڏي ويندي،
ع آسمان ڏکي ويندو.
هن آڏو سچ توڙي چند اوندaha ٿي ويندا،
ع تارن مان چڪ ختم ٿي ويندي.
خداوند پاڻ پنهنجي انهن بي شمار ڪتكن جي اڳائي ڪندو،
هائو، انهن لشڪرن جي
جيڪي سندس حڪمن جي فرامابداري ڪن تا.
بيشك خداوند جي عدالت جو ڏينهن ايدو ته هيبيتاك آهي،
جو ڪوبه انهيء ڏينهن بيهي نه سگهندو.

توبهه تائب ٿيڻ لاء سڏ

خداوند فرمائي ٿو ته
”اي منهنجي قوم! تنهن هوندي به اجا وقت آهي،
جو اوھين پنهنجي پوري دل سان،
روزا رکندي، روئندي رِندي
ع پچتائيندي مون آڏو توبهه تائب ٿيو.“

سو اي بنبي اسرائييل!
پنهنجي ڏک جي اظهار لاء پنهنجا ڪپڻا نه ڦاڙيو،
بلڪ پنهنجين دلين جي گھرائين سان
خداوند پنهنجي خدا آڏو توبهه تائب ٿيو،
چالاء جو هو رحيم ۽ مهريان آهي.
هو ڪاواڙ ڪر ۾ ڊرو ۽ شفقت ڪر ۾ تڪتو آهي،
ع عذاب نازل ڪر ڪان مڙي وڃي ٿو.

شайд خداوند پنهنجو ارادو بدلاٽي
اوھان سان رحم وارو سلوڪ ڪري.
پوءِ هو اوھان تي جهجهي اناج ۽ مئي جون برڪتون نازل ڪندو،
جن مان اوھين خداوند پنهنجي خدا لاء
قربيانيون ۽ نذرانا پيش ڪندا.

عظیم ۽ خوفناک ڏینهن جی پهچن سان ٿیندو.
ٽدھن جیکو به مون خداوند جو نالو وئی پکاریندو،
سو بچی ویندو.

جیئن مون اڳ واعدو ڪيو آهي ته
صيئون جبل تي يروشلم ۾ جن کي مون چوندي ڪڍيو آهي،
سي سڀ بچي ويندا.”

خداوند جو قومن جي عدالت ڪرڻ

3 ① خداوند فرمائي ٿو ته ”دسو، انهن ڏينهن ۾ آءُ يروشلم بلڪ سجي یہودا هموري خوشحالی آئيندسا. ② ٽدھن آءُ سپني قومن کي عدالت واري ماٽريءُ ۾ آئي گدھن. اتي آءُ سندن عدالت ڪندس ۽ جيڪي ڪجهه هنن منهنجي قوم سان ڪيو آهي ٽدھن جو کائن حساب ڪتاب وٺنس. هنن منهنجي قوم بنبي اسرائيل کي ڏارين قومن ۾ ڪتو ڪري ڇڍيو آهي ۽ سندن ملڪ کي ورهائي ڇڍيو اٿائون. ③ هنن منهنجي قوم جي قيدين کي پاڻ ۾ ورهائڻ لاءُ ڪٿا وڌا آهن. هنن چوڪن توڙي چوڪرين کي ڪحريون گهرائڻ ۽ شراب خوريءُ جي عيوض وڪڻي ڇڍيو آهي.

④ سو اي صور، صيدا ۽ فلستيه جي سپني علانقن جا رهاڪو! اوهان جي هيٺت آهي ئي چا؟ اوهان ائين ڪرڻ سان مون کان ڪو بدلو ورتو آهي چا؟ جي ائين آهي ته هائي آءُ وري اوهان کان هڪدم بدلو وٺنس. ⑤ اوهين منهنجو سون چاندي کئي ويا آهي ۽ منهنجون عمديون شيون کئي وجي پنهنجي پوچا گهڻن ۾ رکيون اٿو. ⑥ اوهين يروشلم بلڪ سجي یہودا مان ماٽهن کي گھلي سندن وطن کان پري وئي ويا ۽ کين یونانيون وٽ وڪڻي ڇڍيو آهي. ⑦ پر هائي جن هندن تي اوهان هنن کي وڪڻي ڇڍيو هو، تن هندن تان آءُ یہودا وارن کي موئائي پنهنجي وطن ۾ آئيندسا. اوهان جيڪي ڪجهه هنن سان ڪيو آهي، سو ئي آءُ اوهان سان به ڪندس. ⑧ آءُ اوهان جا پت توڙي ڏيئرون بنی یہودا وارن جي حوالي ڪري ڇديندا، جيڪي کين هڪري ڏورانهين قوم يعني شبا ملڪ وارن جي هت وڪڻي ڇديندا. اهو مون خداوند جو فرمان آهي.”

⑨ خداوند جي طرفان قومن منجهه هي اعلان ڪرايو وجي ته

”جنگ جي تياري ڪري
پنهنجي بهادرن کي آئي گدھن.
هائو، سپني جنگي جو دون جون جنگ لاءُ صfonون ٻڌايو،
۽ کين حملوي ڪرڻ لاءُ تيار ڪريو.
⑩ اوهين پنهنجي هرن جي گهوبن مان تلوارون ثاهيو،
۽ پنهنجي ڏاٿن مان نيزا ثاهيو.

اي *صيئون جا رهاڪو! اوهين سرها ٿيو ۽ خوشيون ملهايو.
چالاءُ جو آءُ خداوند اوهان جو خدا
اوهان لاءُ گھتو ڪجهه ڪندس.

آءُ اوهان تي مندائنا مينهن وسائيندسا.

هائو، آءُ اوهان جي لاءُ آڪاتا توڙي پاچاتا مينهن هميشه وانگر پوريءُ مند تي وسائيندسا.
ٽيتری قدر جو اوهان جا گاڻهن وارا ڦاچ سان پرجي ويندا.
ٔ حوض مئي ۽ زيتون جي تيل سان ٿمار ٿي اُتلی پوندا.

ٽ٥ آءُ گذريل سالن ۾ فصلن جو ٿيل نقصان اوهان کي موئائي ڏيندسا.

هائو، اهي فصل جن کي ماڪڙ جي ڪتكن کائي چت ڪري ڇڍيو هو.
اهي ماڪڙ جا ڪتكن مون ئي اوهان ڏانهن لشكري جيان موڪليا هئا.

ٽ٦ پوءِ اوهين جهجهو کائيندا پيئندا ۽ ڊءُ ڪري من خداوند پنهنجي خدا جي نالي جي واڪا ڪندا، جنهن اوهان تي هيٺيون ساريون مهربانيون ڪيون آهن.

هائي اي منهنجي قوم! اڳي اوهين ڪدھن به شرمندا نه ٿيندا.
ٽ٧ بلڪ اوهين چائي وٺندما ته آءُ اوهان سان گد آهي،

۽ آءُ ئي خداوند اوهان جو خدا آهي، اوهان جو پيو ڪويه معبدو ڪونه هوندو.
پوءِ اوهين اڳي ڪدھن به شرمندا نه ٿيندا.”

خداوند جي روح جو نازل ٿيڻ

ٽ٨ خداوند فرمائي ٿو ته ”انهie کان پوءِ آءُ سپني ماٽهن تي پنهنجو روح نازل ڪندس، تڙهن اوهان جا پت ۽ ڏيئرون منهنجو پيغام ٻڌائڻ لڳدا، اوهان جا جوان توڙي ڙوڙها سچا خواب ۽ روپائون ڏسڻ لڳدا،

ٽ٩ بلڪ انهن ڏينهن ۾ آءُ پنهنجو روح پانهن توڙي پانهين تي به نازل ڪندس.

ٽ١٠ آءُ مٿي آسمان ۾ توڙي هيٺ زمين تي پنهنجا عجيب ڪد ظاهر ڪندس.

اهي خونريزي، باهه ۽ دونهين جي ڪرڻ جي صورت ۾ هوندا.
ٽ١١ سچ ڦري اوندا هو ٿي پوندو،

۽ چند ڦري رت جيان گاڙهو ٿي پوندو.
اهو سڀ ڪجهه مون خداوند جي ظاهر ٿي واري

*صيئون: يعني يروشلم شهر.

قوم جي بحالی

⁽¹⁷⁾ خداوند فرمائی ٿو ته

”ای بنی اسرائیل وارئا!

پوءِ اوهین چاپی وندتا ته آءُئی خداوند اوهان جو خدا آهیان،

جيڪو پنهنجي پاڪ جيل صيئون منجهه رهان ٿو.

بيشك يروشلم وري پاڪ شهر بُجھي ويندو،

ءُ کوبه ڏاريوا لشکر انهیءَ کي پيهر فتح ڪري نه سگھندو.

⁽¹⁸⁾ انهن ڏينهن ۾ تمام گھڻي خوشحالی ٿيندي

جو يهوداه ملڪ جون سڀئي نديون پائيءَ سان پيريل وهنديون

ءُ ڪڏهن نه سکنديون.

بلڪ انگورن جون وليون ايترا ته انگور جھلينديون

جو جلن تان انهن جي مئي وهندی نظر ايندي،

ءُ چوپايو مال ايترو ته خوش هوندو جو انهن جي کير جون

تڪرن تان نديون وهنديون نظر اينديون،

انهن ڏينهن ۾ مون خداوند جي گهر مان

هڪڙو چشم و هي نڪرندو،

جيڪو شطيم جي ماتريءَ کي ريج ڏيندو.

⁽¹⁹⁾⁻²¹ مصرин ۽ ادومين يهوداه ملڪ تي حملو ڪري

بي گناهه ماڻهن جو خون وهایو آهي.

سو آءُ يهوداه وارن جي خون جو بدلو وٺي

مصر ۽ ادوم ملڪن کي ويران ۽ اجيٽيل بيايان بثائي چڙيندسا.

هائو، آءُ ڪڏهن به درگر نه ڪندسا.

پر يروشلم پيڙهي به پيڙهي قائم رهندو،

بلڪ سچو يهوداه ملڪ هميشه آباد رهندو،

ءُ آءُ خداوند ساڻن گڏ صيئون جبل تي رهندس.”

اهڙيءَ طرح اوهين هر ڪمزور کي
هتيارن سان طاقتور بثائي چڏيو.

⁽¹¹⁾ اي آسپاس واريون سڀئي قومون!

اوهين جلدی اچو ۽ عدالت واري ماتريءَ ۾ اچي گڏ ٿيو.

اي خداوند! جڏهن اهي ماتريءَ ۾ اچي گڏ ٿين،

تڏهن هنن تي حملی ڪرڻ لاءِ پنهنجي بهادرن کي موڪلي ڏي.

⁽¹²⁾ خداوند فرمائی ٿو ته

”جڏهن سڀئي آسپاس واريون قومون تيار ٿي

عدالت واري ماتريءَ ۾ اچي گڏ ٿينديون،

تڏهن آءُ خداوند انهن سڀئي قومن جي عدالت ڪندس.

⁽¹³⁾ اهي تمام بدكار آهن.

سو جيئن پڪل فصل ۾ ڏاڻو وجهي لابارو ڪيو وڃي ٿو،

تئين ئي کين قتل ڪيو ويندو.

هائو، جيئن انگورن کي لتاڙي حوض رس سان پيريل

ٿئار ڪيو ويندو آهي، بلڪ اٿلي وهي پوندو آهي،

تئين ئي کين لتاڙي چت ڪيو ويندو.

⁽¹⁴⁾ جڏهن عدالت واري انهيءَ ماتريءَ ۾

هزارين بلڪ لکين ماڻهو اچي گڏ ٿيندا.

بيشك تڏهن خداوند انهن جي عدالت ڪندو.

⁽¹⁵⁾ انهيءَ ڏينهن سچ توڙي چند اونداهما ٿي ويندا،

ءُ تارن مان چمڪ چڏائي ويندي.

⁽¹⁶⁾ خداوند صيئون جبل تان شينهن وانگر گجندو.

هائو، سندس آواز سجي يروشلم ۾ گونجدو،

ايتري قدر جو زمين وَ اسمان ڏكي ويندا.

پر تنهن هوندي به خداوند پنهنجي قوم بنی اسرائيل لاءِ

مضبوط قلعو ۽ پناهم جي جاءِ هوندو.

عاموس

عاموس نبیء جو ڪتاب

تعارف

”عاموس“ نالی هن مقدس ڪتاب جو لیکے حضرت عاموس اهو پھریون نبی آهي، جنهن جي پیغامن کي *بین جي صحيفن ۾ سپ کان پھریائين هڪ مقدس ڪتاب جي صورت ۾ بیان کيو ويو آهي. جیتوُیک هو ڏاکئي بادشاہت یهودا ه جو رها کو هو، پر هن اترینءَ بادشاہت اسرائیل ۾ اچي ا atan جي ماٹهن ۾ تبلیغ ڪئي. اهو عرصو ائين صدي قبل مسیح جي وج وارو عرصو هو. اهو زمانو وڌي خوشحالی، شان وَ شوکت، مذهبی شرافت ۽ ظاهري امن امان جو هو. پر عاموس ڏٺو ته خوشحالی رڳو امیرن تائين محدود هئي ۽ غربين سان نالنصافي پئي ٿي ۽ کين دٻایو پئي ويو. مذهبی گالھين تي دلي طور عمل ڪونه ٿي کيو ويو ۽ امن امان به صحيح طرح ڪونه هو. هن جوش ۽ همت سان تبلیغ ڪئي ۽ ٻڌايو ته خدا اترینءَ بادشاہت اسرائیل جي ماٹهن کي سندن عملن جي سزا ضرور ڏيندو. پوءِ هن اميد ڏيڪاريندي چيو ته ”شайд خداوند قادر مطلق خدا، اسرائیل ملڪ تي اچن واري سزا کان پوءِ اوهان مان باقي بچي ويلن تي مهريان ٿئي“ (15:5). هن انصاف لاءِ ائين چيو ته ”انصاف کي پائيءَ وانگر ۽ سچائيءَ کي سدا وهندڙ نديءَ وانگر وهائيندا رهو“ (24:5).

ستاءُ

آس پاس وارين قومن خلاف پیغام 1:1-2:5
اترينءَ بادشاہت اسرائیل خلاف پیغام 2:6-6:14
پنجن روپائين جو بیان 7:1-9:15

اسرائیل ملڪ جي آس پاس وارين قومن لاءِ سزا
(3:1-2:5)

1 هي گالھيون تقعع شهر جي ڌنار عاموس جون آهن. اسرائیل وارن بابت اهي گالھيون یهودا ه ملڪ جي بادشاہه عُزيٰه ۽ اسرائیل ملڪ جي بادشاہه يربعام ثاني ولد یهواس جي ڏينهن ۾ زلزلی کان ٻه سال اڳ خدا عاموس کي روپا ۾ ڏيڪاريون. ② عاموس چيو ته

(۱) ارام لاءِ سزا

ارام وارن بابت خداوند هيئن تو فرمائي ته ③
”دمشق شهر وارن جي بار بار گناهه ڪڻ جي ڪري
آءَ کين سزا ڏيڻ جي ارادي کان بلکل نه ڦرندس،
چالاءِ جو هنن گلعاد شهر وارن کي
گاهن وارن لوهي اوزارن سان گاهي ڇڏيو آهي.
④ تنهنکري آءَ اهڙي باهم موڪليندس،
جيڪا بن هدد بادشاہه جي نهرايل قلعي

”صيئون جبل تان خداوند گجي ٿو،
هائو، انهيءَ جبل واري شهر بروسلم مان سندس آواز ٻڌجي ٿو.
ان آواز جي ڪري ڪرمل جبل جي چوٽي ڪومائجي ٿي وڃي،
ريدارن جو هر چراگاهه سُکي ٿو وڃي.

† ارام: ان دور ۾ هي علاقتو موجوده شام ملڪ جي ڪجهه حصي تي مشتمل هو.

1:1 بـ 2:15، 2:2، 2:23-1:26، 2:3، 3:17-1:3، 4:23-2:27، 5:1-3:5 يـ 1:9

جيڪا ان جي محلاتن سميت سڀني رهاڪن کي
سازٽي رک ڪري ڇڏيندي.

(‡ادوم لاءِ سزا)

خداوند هيئن ٿو فرمائي ته
”ادوم ملڪ وارن جي بار بار گناهه ڪرڻ جي ڪري
آءُ کين سزا ڏينچ جي ارادي کان بلڪل نه ڦرنديس،
چالاءُ جو هو تلوار ڪٿي
پنهنجي بنبي اسرائيل جي ڀائرن جي پٺيان پوندا هئا،
ع کين ڪو رحم نه ٿي آيو.
انهن جي ڪاوت جاري رهي ۽ سندن غصو ڊرو نه ٿيو.
تنهنڪري آءُ تيمان شهر تي باهم موڪليندس،
جيڪا ان سان گڏ بُصراء جي محلاتن سميت
سڀني کي سازٽي رک ڪري ڇڏيندي.“

(ؑعمون لاءِ سزا)

خداوند هيئن ٿو فرمائي ته
”عمون علاتقي وارن جي بار بار گناهه ڪرڻ جي ڪري
آءُ کين سزا ڏينچ جي ارادي کان بلڪل نه ڦرنديس،
چالاءُ جو هنن پنهنجي سرحدن کي وڌائڻ جي اند ۾
گلعاد علاتقي جي حامله عورتن جا به پيت ٿاڙي ڇڏيا.
تنهنڪري آءُ ربه شهر جي ڪوت تي باهم پڙڪائيندس،
جيڪا ان جي محلاتن سميت سڀني کي جنگ جي ڏينهن تي
طوفاني واچوڙن وانگر للكار ڪندي برباد ڪري ڇڏيندي.
انهن جو بادشاهه پنهنجي عملدارن سميت
جلاوطن ڪيو ويندو.“
اهو خداوند جو فرمان آهي.

(﴿موآب لاءِ سزا﴾)

خداوند هيئن ٿو فرمائي ته
2 ”موآب ملڪ وارن جي بار بار گناهه ڪرڻ جي ڪري
آءُ کين سزا ڏينچ جي ارادي کان بلڪل نه ڦرنديس،

ء انهيءَ مِنْ حَزَائِلْ بَادْشَاهِهِ جِي مَحْلِّ كِي
سازٽي رک ڪري ڇڏيندي.

^⑤ آءُ انهيءَ قَلْعَيْ وَارِي شَهْرِ دَمْشَقِ جَاهْ رَوَازَا پِيَجي ڇڏيندس،
ءُ آؤْنَ مَاقْرِيَءَ ءُ بَيْتِ عَدْنَ جِي حَكْمَانَ تَوْزِي رَهَاكَنَ کِي
نَابُودَ ڪَري ڇڏيندس.

پوءِ ارامين مان باقي بچيل قيد ٿي قير ملڪ ڏانهن نيا ويندا.
اهو خداوند جو فرمان آهي.

(فلستي لاءِ سزا)

^⑥ فلستيءَ وارن بابت خداوند هيئن ٿو فرمائي ته
”غَزَهْ شَهْرِ وَارِنِ جِي بَارِ بَارِ گَناهِهِ ڪَرَڻِ جِي ڪَري
آءُ کين سزا ڏينچ جي ارادي کان بلڪل نه ڦرنديس،
چالاءُ جو هو ڪن ڳوئن جي سڀني ماڻهن کي قيد ڪري وئي ويا
ءُ کين ادوم ملڪ ۾ وڪٿي ڇڏيائون.

^⑦ تنهنڪري آءُ غره شهر جي ڪوت تي باهم موڪليندس،
جيڪا انهيءَ جي محلاتن سميت سڀني کي
سازٽي رک ڪري ڇڏيندي.

^⑧ آءُ عقرون شهر کي سزا ڏيندس،
بلڪ اشدود ۽ اسلقولون شهرن جي
حڪمانن توزي رهاڪن کي به نابود ڪري ڇڏيندس.
هائو، اهڙيءَ طرح فلستين جا باقي بچيل سڀئي ماڻهو
چت ٿي ويندا.“
اهو خداوند خدا جو فرمان آهي.

(صور لاءِ سزا)

^⑨ خداوند هيئن ٿو فرمائي ته
”صور شهر وارن جي بار بار گناهه ڪرڻ جي ڪري
آءُ کين سزا ڏينچ جي ارادي کان بلڪل نه ڦرنديس،
چالاءُ جو هنن ڳوئن جا ڳوئن چا ڳوئن قيد ڪري
ادوم ملڪ جي غلاميءَ مِنْ ڏيئي ڇڏيا آهن،
ء براديءَ واري عهد اقرار جو احترام نه ڪيو اٿائون.
تنهنڪري آءُ صور شهر جي ڪوت تي باهم موڪليندس،

*آؤن ماقري: هن نالي جو اچار عبراني ٻوليءَ جي ان لفظ جي اچار سان ملنڌ جلنڌ آهي جنهن جي معني آهي ”بدڪاريءَ جي ماقري“.

أُ بيت عدن: هن نالي جو اچار عبراني ٻوليءَ جي ان لفظ جي اچار سان ملنڌ جلنڌ آهي جنهن جي معني آهي ”عياشيءَ جو گهر“.

‡ادوم: اهو علاتقو اسرائيل ملڪ جي ڏڪن اوپير ۾ هو.

﴿عمون﴾: اهو علاتقو اسرائيل ملڪ جي اوپير ۾ هو.

﴿موآب﴾: اهو علاتقو اسرائيل ملڪ جي اوپير ۾ هو.

8-6:1 يـ 1:14-1:15، يـ 7:1-7، يـ 15:25، حـ 17-17، يـ 3:4-8، صـ 2:4-7، يـ 9:10-10:9 يـ 18-1:23، حـ 26-1:19، يـ 3:4-8،

4-1:9 يـ 11:10-12:11، لو 22-21:11، مت 1:63-5:34 يـ 17-17، حـ 22-7:49، يـ 6:1-1:63، يـ 14-12:25، عـ 15-1:35، عـ 14-1:14، مـ 1:2-4،

11:8-2:25 يـ 15:1-1:15، حـ 10:25-14:16، يـ 47-1:48، يـ 11:8-11:25، صـ 2:7-1:25، 32-28:21، حـ 6-1:49 يـ 15:13-1:15

^٩ اي اسرائيل وارؤ! حالانک مون ئي اوهان جي وڏن کي
مصر جي ملک مان ڪي آندو،

چ چاليهن سالن تائين ببابان ۾ سندن رهنمائی ڪيم.

اوهان جي وڏن ڏٺو ته
مون ڪيئن انهن امورين کي ناس ڪري ڇڏيو،

جيڪي دياں جي وڻ جيداً قداور،

چ شاهه بلوط جي وڻ جھڙا مضبوط هئا.

هاڻو، مون مٿان کان سندن ميوو،

چ هيٺان سندن پاڙون ناس ڪري ڇڏيون،

انهيءَ لاءِ ته اوهين امورين جي ملک جا وارت ٿيو.

^{١١} مون اوهان مان ڪي نبي چ ڪي *ناذيري بشايمن.

پوءِ اي اسرائيل وارؤ! مون کي ٻڌايو ته ڇا اهو سچ ناهي؟

^{١٢} پر اوهان ناذيرين کي مئي پياريو،

چ نبین کي منهجي پيغام ٻڌائڻ کان منع ڪئي.

^{١٣} ڏسو، آءُ اوهان کي ائين چڀاٿي ڇڏيندنس،

جيٺن اناج سان پيريل ڪا گاڻي ڪنهن کي چڀاٿي ڇڏينددي آهي.

^{١٤} تڏهن تکي ڊوڙڻ واري کان پڇن جي طاقت هلي ويندي،

چ زوراًور پنهنجو زور لڳائي نه سگهندو،

نکي ڪو جوده ئي پاڻ کي بچائي سگهندو.

^{١٥} ڪوبه تيرانداز بيهي نه سگهندو،

نکي ڪو پيرن جو تکو،

يا وري ڪو گهڙوي سوار ئي پاڻ کي بچائي سگهندو.

^{١٦} بهادرن ۾ بهادر به انهيءَ ڏينهن تي

هٿيار قتا ڪري ڀجي نڪرندو.”

aho خداوند جو فرمان آهي.

^١ سو اي اسرائيل وارؤ! خداوند جو هي ڪلام ٻڌو، جنهن اوهان

^٣ يعني سچي بنى اسرائيل قوم کي مصر ملک مان ڪي آندو

هو، سو فرمائي ٿو ته

^٢ ”مون دنيا جي سڀني قومن مان

رڳ اوهان کي ئي چونديبو آهي.

تهنڪري آءُئي اوهان کي

اوهان جي سڀني گناهن جي سزا ڏيندنس.“

نبي خدا جي ڳجهه جا امين

^٣ پلا به ماڻهو پاڻ ۾ گڏيل بندوست کان سواءِ

گڏ سفر تي نكري سگهندما ڇا؟

^٤ ببر شينهن کي ٻيلي ۾ جيستائين ڪو شڪار نه ملي،

چالاءِ جو هنن ادوم جي بادشاهه جا به
هذا ساڙي چونو بشائي ڇڏيا آهن.

^٢ تهنهڪري آءُ موآب ملک تي باهم موڪليندنس،
جيڪا قريوت جي محلاتن سميت سڀني کي
سازي رک ڪري ڇڏينددي.

اهڙيءَ طرح مواب وارا جنگ جي لڪار، نفيلن جي آواز،
چ گوڙ گهمسان سان ختم ٿي ويندا.

^٣ موآب جي حڪمران کي به
سننس سڀني عملدارن سميت آءُ قتل ڪراچي ڇڏيندنس.“
اهو خداوند جو فرمان آهي.

(يهوداه لاءِ سزا)

^٤ خداوند هيئن ٿو فرمائي ته

”يهوداه وارن جي بار بار گناهه ڪرڻ جي ڪري
آءُکين سزا ڏين جي ارادي کان بلڪل نه ڦرندي،
چالاءِ جو هنن مون خداوند جي شريعت کي رد ڪري ڇڏيو آهي،
چ منهنجي حڪمن تي عمل نه ڪيو اٿائون.

انهن ڪوڙن معبدون کين گمراهم ڪري ڇڏيو آهي،
جن جي سندن ابن ڏاڻن پوجا ڪئي هئي.

^٥ تهنهڪري آءُ يهوداه ملک تي باهم موڪليندنس،
جيڪا يروشلم جي محلاتن سميت
سڀني کي سازي رک ڇڏينددي.“

اسرائيل ملک لاءِ سزا

^٦ خداوند هيئن ٿو فرمائي ته

”اسرائيل ملک وارن جي بار بار گناهه ڪرڻ جي ڪري
آءُکين سزا ڏين جي ارادي کان بلڪل نه ڦرندي،
چالاءِ جو مسڪين قرضدار جنهن جو ٻيو ڪو ڏوھه ڪونهي،
تهن کي هو چانديءَ جي چند سکن جي عيوض،
بلڪ خسيس جتيءَ جي جوڙي جي عيوض وڪن تا.“

^٧ اهي مسڪين کي انصاف نه ٿا ڏين،

بلڪ سندن مٿا ڏرتيءَ جي ڏوڙ ۾ پيا لٿاڙين.

منجهن پيءَ ٻت پيئي ساڳيءَ پانهيءَ وٺ وڃي

منهنجي پاك نالي جي بي ادبی پيا ڪن.

^٨ اهي هر قريان گاھه وٺ

گروي رکيل ڪڀن مٿان ليٽي ٿا پون،

چ منهنجي هيڪل ۾

غريبن کان ڏنڊ طور وصول ڪيل مئي پيشن تا.

*ناذيري: يعني خدا لاءِ وقف ٿيل. اهي نه پنهنجا وار ڪوڙائيندا هئا، نکي وري ڪنهن ناپاڪ شيءَ يا ڪنهن لاش جي ويجهو ويندا هئا ۽ نه وري مئي پيئندا هئا.

جيئن پلنگ جي رگو پانهين يا كت جو ڪو پائو وڃي بچي.

⁽¹³⁾ هاڻو، آءُ خداوند قادر مطلق خدا فرميان ٿو ته اوهين ٻڌو ۽ يعقوب جي اولاد کي چناءُ ڏيو.

⁽¹⁴⁾ ڇالاءُ جو جنهن ڏينهن آءُ اسرائييل وارن کي سندن گناهن جي سزا ڏيندس، انهيءُ ڏينهن آءُ بيت ايل جي قريان گاهن کي به تباهه ڪري ڇڏيندس.

هاڻو، *قريان گاهن جي ڪنارن وارا سگ ڀجي پوندا ۽ زمين تي وڃي ڪرندما.

⁽¹⁵⁾ آءُ سياري توڙي اونهاري وارا گهر برباد ڪري ڇڏيندس. عاج سان سينگاريل گهر چت ٿي ويندا، ۽ پيا به گھٺائي گهر ناس ٿي ويندا. ”
aho خداوند جو فرمان آهي.

4 ٻڌو، اي سامريه جون عورتون!

اوهين جيڪي بسن جي گئن جيان کائي کائي متاريون ٿيون آهي، هاڻو، اوهين جيڪي غربين ۽ مسکينن تي ظلم ڪري کين چيپاتيو ٿيون ڇڍيو، ۽ پنهنجي مڙسن کي چئو ٿيون ته ”شراب آٿيو ته اسيين پيئون،“ اوهين هي ڪلام ٻڌو.

⁽²⁾ خداوند خدا پنهنجي پاڪيزگيءُ جو قسم کنيو آهي ته اوهان تي اهي ڏينهن ضرور ايندا، جڏهن اوهان کي ڪنديا وجهي گھليو ويندو.

هاڻو، اوهان مان هر هڪ ڪيدين ۾ قاتل مڃيءُ وانگر پئي ڦتندي. اوهان مان هر ڪا ڪوت جي سامهون واري ڏرڙ منجهان چكي پاھر ڪيدي ويندي، ۽ اوهان کي حرمون جبل ڏانهن هڪاليو ويندو.

اسرائييل وارن جو نافرمانيءُ تي ضد

⁽⁴⁾ خداوند ٿو فرمائي ته ”اي اسرائييل وارؤ! ڀلي ته اوهين بيت ايل ۽ گلگال جي عبادت گاهن ۾ وڃي گناهه ڪندا رهو، ڀلي ته اتي هر صبح جو قريانيون کئي وڃي پيش ڪندا رهو،

تدهن به هو گجندو ڇا؟

يا جوان شينهن جيستائين ڪجهه نه پڪتبو هجي، ته به هو پنهنجي غار مان گرڪندو ڇا؟

⁽⁵⁾ جيڪدهن ڪا ڪوڙڪي ئي نه ائي ويئي هجي، ته ڪو پکي زمين تي ڦندي ۾ ڦاسندو ڇا؟

جڏهن ڪوڙڪي ۾ ڪا شيءُ ڦاسندي ئي نه، ته اها ڪا مٿي اچل کائيندي ڇا؟

⁽⁶⁾ ڀلا ڪنهن شهر ۾ جنگ جي نفيل وجائي وڃي، ته ماڻهو ڊجي نه ويندا ڇا؟

يا ڪنهن شهر تي ڪا مصبيت اچي پوي، ته اها خداوند جي موڪليل نه هوندي ڇا؟

⁽⁷⁾ بيشك خداوند خدا تيستائين ڪجهه نه ٿو ڪري، جيستائين هو پنهنجو ڳجهه پنهنجي بنند نبيں تي ظاهر نه ٿو ڪري.

⁽⁸⁾ بير شينهن گھيو آهي سو ڪير نه ڏجندو؟ خداوند خدا فرمایو آهي، سو ڪير آهي جو سندس پيغام ظاهر نه ڪندو؟

سامريه شهر جو حشر

⁽⁹⁾ خداوند ٿو فرمائي ته ”فلستين جي اشدو شر جي محلاتن ۾ بلڪ مصر ملڪ جي محلاتن ۾ اهو اعلان ڪيو وڃي ته اوهين اسرائييل ملڪ جي سامريه شهر جي چوڙاري جيلن تي گڏ ٿيو.

هاڻو، اچي ڏسو ته سامريه اندر ڪيدا نه هنگاما ۽ ظلم آهن.“ ⁽¹⁰⁾ انهن ماڻهن كان نيكيءُ جا ڪم ڪرڻ وسري ويا آهن، بلڪ اهي ظلم ۽ ڦر ڪري پنهنجن محلاتن کي پرين ٿا.

⁽¹¹⁾ تهنڪري آءُ خداوند خدا چوان ٿو ته انهيءُ ملڪ کي هڪتو دشمن گھيري هيٺ آئيندو، ۽ شهن جا ڪوت ڪيرائي وجنهندو ۽ محلات لتيا ويندا.“

⁽¹²⁾ خداوند وڌيڪ ٿو فرمائي ته ”جيئن ڪو ڏنار شينهن جي وات مان ڪاڌل ريد جا رڳو ٻه پاوا يا هڪ ڪن جو تڪرو ٿو ڇڏائي وٺي، تئين سامريه ۾ رهندڙ بنى اسرائييل مان ايترا ته وڃي بچندا،

*قريان گاهن جي ڪنارن وارا سگ: قريان گاهن جي چئي ڪين ڦندين ۾ سگ نھيل هئا ۽ جيڪي به ماڻهو جيستائين سگن کي وڃي جھليو بینا هوندا هئا، تيستائين کين جان جي امان هوندي هئي. ڏسو ا. بادشاهه 50:1 ۽ 28:2.

ء اوھین انهیء امازیء وانگر آھیو،
جيڪا پرندڙ باھم منجهان چکي ڪڍي وڃي.
تدهن به اوھین مون خداوند آڏو توبهه تائب نه ٿيا.
هو مون خداوند جو فرمان آھي.

¹² تنهنڪري اي اسرائييل وارئ!
آء اوھان کي انهیء کان به وڌيڪ سزا ڏيندس.
سو اوھين منهنجي فيصللي کي منهن ڏيٺ لاءٌ تيار ٿيو.

¹³ ياد رکو! جيڪو جيلن جو جوڙيندڙ ۽ واءٌ کي گھلائيندڙ آهي،
جيڪو انسانن کي پنهنجي ارادي کان خبردار ڪري ٿو،
جيڪو صبح جي سوجھري کي رات جي اونداهيء ۾ ٿو ٿيرائي،
جنهن جي پيرن هيٺان ساري ڏرتني آهي،
انھيء جوئي نالو خداوند قادرِ مطلق خدا آهي.”

اسرائييل ملڪ تي مرشيو

¹ اي اسرائييل وارئ! مون عاموس جو هي مرشيو اوھان لاءٌ آهي،
5 سو ٻڌو.

² اي اسرائييل جي وستدي! تون هڪ اهڙيء ڪنواريء مثل آھين،
جيڪا ڪري پيئي آهي ۽ وري ڪڏهن ڪين اٿندي.
هايو، تون ڏرتيء تي لاچار ٿي پيئي آھين،
ء ڪويه ڪونهي جيڪو تو کي اچي اثاري.

³ انهيء ڪري ئي خداوند خدا ٿو فرمائي ته
”اسرائييل ملڪ جي جنهن شهر مان
جيڪڏهن هڪ هزار جو لشكري نڪندو،
ته انهيء مان باقي هڪ سؤ جيئرا موتي ايندا،
ء جنهن شهر مان هڪ سؤ جو لشكري نڪندو،
ته انهيء مان باقي ڏهه جيئرا موتندا.“

جيئري رهڻ جو سڏ

⁴ خداوند اسرائييل وارن کي ٿو فرمائي ته
”اوھين منهنجا طالبو ٿيو ته جيئن جيئرا رهي سگھو.
⁵ بيت ايل، گلگال ۽ بيرسبع ڏانهن نه وڃو.
هايو، اوھين هرگز انهن جي عبادت گاهن جا پيروڪار نه ٿيو،
چالاءٌ جو ڀقينما انهن جا سڀئي رهاڪو جلاوطن ڪيا ويندا،
ء انهن شهرن کي نابود ڪيو ويندو.“

ء هر ٿئين ڏينهن تي اوڏانهن پنهنجي پيداوار جا ڏهان حضا ڪڍي ويندا رهو.
⁵ پلي ته پنهنجي شڪر گذاريء جي قرباني روت سان باھه تي ادا ڪندا رهو.
پلي ته خوشيء جي قربانيں ڪڻ جون پتاڪون هئندا رهو.
اي اسرائييل وارئ!
ائين آء خداوند خدا انهيء ڪري چوان ٿو
چالاءٌ جو اهي سڀ ڳالهيوں اوھان کي پسند آهن.

⁶ پر آء خداوند چوان ٿو ته جيئو ٿي مون اوھان جي سڀني شهن ۾ ڏكار آندو،
تدهن به اوھين مون خداوند آڏو توبهه تائب نه ٿيا.
⁷ جڏهن اجا فصل جي لهڻ ۾ تي مهينا پيا هئا،
ته مون اوھان کان مينهن کي به روڪي ڇڏيو.
مون هڪ شهر تي ته مينهن وسايو پئي پر پئي تي ڪين وسايم.
هڪڻي پئيء تي ته مينهن پيو،
پر بجي پني مينهن نه پوڻ ڪري سُکي ثوڻ ٿي وئي.
⁸ ڪيترن ئي شهرن جا ماڻهو اج کان بي حال ٿي
پائيء واسطي شهر شهري پتڪندا رهيا،
پر پئي ڪري ڪڏهن به ديء نه ڪيائون.
تدهن به اوھين مون خداوند آڏو توبهه تائب نه ٿيا.

⁹ مون ڪيترائي دفعا اوھان جي فصلن کي سينور ۽ رتيء جي بيمارين سان سٽيو.
اوھان جا گھٺا ئي باغ،
مثلاً انگورن، انجبن ۽ زيتونن جا باغ،
ماڪڻ كائي چت ڪري ڇڏيا.
تدهن به اوھين مون خداوند آڏو توبهه تائب نه ٿيا.

¹⁰ مون اوھان ۾ ويا موڪلي،
جهڙيء طرح مصر ۾ موڪلي هيمن.
اوھان جي جوانن کي جنگ ۾ تلوار سان قتل ڪرايم،
اوھان جا گھڙوڙا اوھان کان کسيم،
ء اوھان جي لشكري گاهه ۾ لاشن جي بدبوء
اوھان جي ناسن تائين آندم.
تدهن به اوھين مون خداوند آڏو توبهه تائب نه ٿيا.

¹¹ مون اوھان مان ڪن کي ناس ڪري ڇڏيو،
جيئن اڳي سدوم ۽ عموراه شهرن سان ڪيو هوم،

انهیءَ لاءِ ته جيئرا رهي سگھو.

پوءِ اوھين جيڪا دعويٰ ڪريو ٿا تم
”خدانوند قادرِ مطلق خدا اسان سان آهي،“
سا سچي ثابت ٿيندي.

⁽¹⁵⁾ بديءَ کان نفترت ڪريو، نيمڪيءَ سان محبت رکو،
ءَ عدالت ۾ انصاف قائم ڪريو.

ائين ڪرڻ سان شايد خداوند قادرِ مطلق خدا،
اسرائييل ملڪ تي اچن واري سزا کان پوءِ
اوھان مان باقي بچي ويلن تي مهربان ٿئي.

⁽¹⁶⁾ خداوند قادرِ مطلق خدا ٿو فرمائي ته
”سيپني چونکن تي بلڪ سڀني گھتيں ۾
‘واءِ ويلا! واءِ ويلا!‘ پڪاريو ويندو.

انهیءَ کان علاوه نه رڳو معاوضو وٺندڙ ماھر مرشاخوان کي
بلڪ هارين کي به ماتم ڪرڻ لاءِ سڏيو ويندو.
⁽¹⁷⁾ سڀني انگورن جي باغن ۾ واءِ ويلا پئجي ويندو.
آءُ خداوند فرمایان ٿو ته اهو سڀ ڪجهه انهيءَ ڪري ٿيندو،
جو آءُ اوھان کي سزا ڏيئن اچي رھيو آهيان.“

⁽¹⁸⁾ ويل آهي اوھان لاءِ!

جيڪي خداوند جي ڏينهن جي خواهش ٿا ڪريو.
اوھين چو خداوند جي ڏينهن جي خواهش ٿا ڪريو?
اهو ته اونداهيءَ جو ڏينهن آهي، نه روشنيءَ جو.

⁽¹⁹⁾ اهو ته اهڙو آهي،
جيئن ڪو ماڻهو شينهن کان پيچي ته رڄ منهن ۾ پويس،
ياوري جيئن ڪو گهر ۾ وڃي پت تي هت رکي
تم نانگ ڏنگي وجهيس.

⁽²⁰⁾ چا خداوند جي ڏينهن تي اندارو نه هوندو؟
بيشك اهو اونداهو،
بلڪ بنا ڪنهن روشنيءَ جي اوندھه اندوڪار هوندو.

⁽²¹⁾ خداوند ٿو فرمائي ته

آءُ اوھان جي عيدين کي مڪروه ٿو چالان،
ءَ مون کي انهن کان نفترت آهي.

اوھان جي پاڪ گنجائين مان مون کي حقارت ٿي اچي.
⁽²²⁾ هائو، جيتوڻيڪ اوھين پنهنجون ساڙڻ واريون قريانيون،
ءَ اناج جون قريانيون منهنجي لاءِ پيش ڪندا،
ته آءُ آهي به قبول نه ڪندا.

نکي آءُ اوھان جي ٿلهن متارن جانورن جي

⁽⁶⁾ سو اي اسرائييل وارءُ!

اوھين خداوند جا طالبو ٿيو ته جيئن جيئرا رهي سگھو.
جيڪڏهن اوھين ائين نه ڪندا ته هو بيت ايل
بلڪ اوھان جي سجي ملڪ ۾ باهم وانگر ڪاهي پوندو،
ءَ اوھان کي سازيءَ چت ڪري ڇڏيندو.
ڪوبه انهيءَ باهم کي وسائي نه سکھندو.

گنهگارن کي چتاءُ

⁽⁷⁾ ويل آهي اوھان لاءِ!
جيڪي انصاف کي تورڙي مروڙي ٿا چڙيو،
ءَ سچائيءَ کي پيرن هيٺان لتاڙي ٿا چڙيو.

⁽⁸⁾ ياد رکو، جنهن ڪتبون ۽ ٿيڙو جوڙيا آهن،
جيڪو سمند جي پاڻيءَ کي سڏي روعِ زمين تي اُلائي ٿو،
جيڪو گھڪھه اونداهيءَ کي ڦيرائي
صيح جو سوجهه ڪري ٿو،
هائو، اهو ئي جيڪو ڏينهن کي رات جي اوندھه ۾ ڦيرائي ٿو،
انهيءَ جو ئي نالو خداوند آهي.
⁽⁹⁾ هو ڏاين تي اڳتو ئي اڳتو موت آئي ٿو،
هائو، هو ئي انهن جي قلعن تي تباھي نازل ڪري ٿو.

⁽¹⁰⁾ سو خبردار اي اوھين!

جيڪي عدالت ۾ نانصافيءَ خلاف آواز اثاريندڙن،
تورڙي سچ ڳالهائيندڙن کان نفترت ڪري کين ڏكاريو ٿا.

⁽¹¹⁾ هائو، اوھين جيئن ته غريبن کي لتاڙي ٿا،
ءَ ظلم ڪري کائن اناج ٿا ڦريو،
سو اوھين تورڙي جو مضبوط ۽ پُر آسائش گهر جوڙيندا،
پر انهن ۾ رهن نصيب نه ٿيندءَ.

اوھين انگورن جا خوبصورت باع ته پوکيندا،
پر انهن جي مئي پيئن اوھان کي نصيب نه ٿيندئي.
⁽¹²⁾ چالاءِ جو آءُ چاثان ٿو ته اوھان جا گناهه ڪيترا نه وڌا آهن،
ءَ اوھان جون بدڪاريون ڪيتريون نه گھڻيون آهن.

اوھين سچارن کي ڏکيو ٿا، رشوت وٺو ٿا،
ءَ عدالت مان انصاف گھڻ وارن غريبن کي هڪالي ٿا ڪيو.
⁽¹³⁾ تنهنڪري جيڪو سياشو آهي سو اهڙي وقت ماث ۾ گذاري ٿو،
چالاءِ جو اهو خراب وقت آهي.

خداوند جو ڏينهن

⁽¹⁴⁾ سو اوھين بديءَ جا نه، بلڪ نيمڪيءَ جا طالبو ٿيو،

پر پنهنجي ملک اسرائيل تي اچن واري مصبيت کان اوھين لپرواه آھيو.

⁷ تنهنکري هائي جلاوطن شيندڙن ۾ پهريان اوھين هوندا. اھتيء طرح اوھان جا عيش آرام ختم ٿي ويندا.

⁸ خداوند قادرِ مطلق خدا، هائو، خداوند خدا پنهنجي ذات جو قسم کئي ٿو فرمائي ته آءُ اسرائيل وارن جي وڌائي ڪي ڏڪاريان ٿو، ۽ سندن محلاتن کان نفتر ٿو ڪريان. تنهنکري آءُ سندن گاديء وارو شهر، ۽ جيڪي ڪجهه منجهس آهي، سو دشمنن جي حوالي ڪري چڏيندss.

⁹ بلک ٿيندو ائين جو جيڪڏهن ڪنهن گهڙ ۾ ڏهه ماڻهو به انهيء مصبيت مان باقي بچي ويا هوندا ته اهي به مری ويندا. ¹⁰ جڏهن مئل ماڻهوء جا ڪي ماڻ سندس لاش گهر مان کئن لاءِ ايندا، تنهن جيڪو گهر جي اندرین حصي ۾ مرڻ کان بچي ويل هوندو، تنهن کان پچندا ته ”ڪو پيو به تو سان گڏ آهي چا؟“ جڏهن ورندي ملندن ته ”نه،“ تنهن کيس چوندا ته ”خاموش رهجانء. خداوند جو نالو به نه وڃانء متان مصبيت وري موٿي اچي.“

¹¹ ڏسو، جڏهن خداوند حڪم ڏيندو تنهن وڏن وڏن گهڙن ۾ ڦاٿ ۽ ندين گهڙن ۾ ڏار پعجي ويندا، اھتيء طرح اهي سڀئي برباد ڪيا ويندا.

¹² اي اسرائيل وارء!

پيلا، تکرن تي ڪو گھوڙا ٻوڙائي سگهي ٿو چا؟ يا ڪو ڏڳن سان سمند تي هُ ڪاهي سگهي ٿو چا؟ پر اوھان انصاف جھڙي مني شيء ڪي ڦيرائي زهر ڪري چڏيو آهي، بلک سچائيء جي ميووي کي ڦيرائي توهه ڪري چڏيو اٿو. اوھين ُلودبار شهر هٿ ڪرڻ تي به فخر ٿا ڪري، ¹³ ۽ بتاك هئندي چئو ٿا ته ”اسان پنهنجي طاقت سان ڪرانيم شهر هٿ نه ڪيو آهي چا؟“

¹⁴ تنهنکري خداوند قادرِ مطلق خدا ٿو فرمائي ته ”اي اسرائيل وارء!

سلامتيء واري قربانيء تي ئي ڪو ڏيان ڏيندss.

²³ پنهنجي راڳن جو ھل مون کان پري ڪيو،

چالاءِ جو آءُ اوھان جي سارنگين جو سُر نه ٻڌندss.

²⁴ انهيء جي بدران انصاف کي پائيء وانگر،

۽ سچائيء کي سدا وهندڙ نديء وانگر وهائيندا رهو.

²⁵ پيلا اي اسرائيل وارء! چاليهن سالن تائيں بيبان ۾ مون اوھان کان ڪي قربانيون يا نذرانا گهريا هئا چا؟ ²⁶ پر اوھين پنهنجي ديوتا سکوت بادشاهه جون ۽ ڪيون ستاري ديوتا جون مورتيون ٺاهي انهن جي پوچا ڪريو ٿا. سو هائي اوھين انهن مورتيون سودو تٽيا ويندا. ²⁷ هائو، آءُ خداوند جنهن جو نالو قادرِ مطلق خدا آهي، سو فرمایان ٿو ته آءُ اوھان کي جلاوطن ڪري دمشق کان به پري تٽي ڇڏيندss.“

اسرائيل ملک جي بربادي

¹ ويل آهي اوھان لاءُ، اي *صيئون وارء!

² بلک ويل آهي اوھان لاءُ، اي سامريه جي جبلن تي آرام ۽ اطمینان سان رهڻ وارء! هائو، اوھين جي پنهنجي ملک اسرائيل جا عظيم اڳواڻ آھيو، ۽ سڄي ملک وارا اوھان جا سلامي آهن.

³ اوھين مغورويء سان چئو ٿا ته

”ڪلن شهر تائيں وجي ڏسو، ۽ اتان وري وڌي شهر حمات ڏانهن وجو، پوءِ فلسٽيء ۾ گات شهر ڏانهن لهي وجو، ۽ ڏسو ته اهي اسان جي بادشاهت کان بهتر آهن چا؟“ يا هن جي سرحد اسان جي سرحد کان وڌي آهي چا؟“

⁴ ائين چوڻ سان اوھين مصبيت جي ڏينهن کي نظراندار ڪري ظالم جي حڪمانى قائم ڪرڻ جو سبب ٿا بٽجو.

⁵ اوھين عاج جي پلنگن تي ليتندي بلک پنهنجن طول ويهاڻ تي تيڪ ڏيئي پنهنجي ڏن مان پسند جي گهين

۽ ٿلهن متارن گابن جو گوشت کائو ٿا.

⁶ اوھين سارنگيء جي سُر تي اجايو سجايو ڳايو ٿا، ۽ داٺو وانگر ڳائڻ وجائڻ جي سازن تي پنهنجي لاءِ گيت ناهيو ٿا.

⁷ اوھين وڏا وڏا پيلا پري مئي پيئو ٿا، ۽ پاڻ کي عمدا عطر لڳايو ٿا.

*صيئون: يعني يروشلم شهر جيڪو يهوداه ملک ۾ هو.

ُلودبار: هن نالي جو اجار عبراني پوليء جي ان لفظ جي اجار سان ملنڌ جلنڌ آهي جنهن جي معني آهي ”حسيس.“

ُڪرانيم: عبراني پوليء ۾ هن لفظ جي معني آهي ”سگ.“ ”سگ“ مضبوطيء جو نشان آهي.

آءَ كين سزا ڏيٺ کان بلڪل باز نه ايندس.
 ⑨ تڏهن اسحاق جي اولاد جون
 جبلن تي ٺهيل عبادت گاهون تباھه ٿي وينديون.
 هايو، اسرائيل ملڪ جون سڀئي عبادت واريون جايون
 ويران ٿي وينديون.
 انهيءَ کان علاوه آءَ يريعام بادشاهه جي گھرائي خلاف
 جنگ ڪري ڪندس.”

عاموسنبيءَ امصياه ڪاھن جي وچ ۾ بحث
 ⑩ تڏهن بيتايل جي ڪاھن امصياه اسرائيل جي بادشاهه يريعام
 ثانيءَ ڏانهن چوائي موڪليو ته ”عاموس تنهنجي خلاف تنهنجي
 ملڪ جي رهاڪن ۾ فتنو ڪرو ڪيو آهي، سندس ڳالھيون ملڪ کي
 تباھه ڪري ڇڏينديون. ⑪ چالاءُ جو عاموس چوي ٿو ته
 ”يريعام ثاني جنگ ۾ ماريو ويندو،
 ئ اسرائيل وارن کي ضرور قيد ڪري
 پنهنجي ملڪ مان جلاوطن ڪيو ويندو.”

⑫ تنهن کان پوءِ امصياه پاڻ عاموس کي چيو ته ”اي غيب ڏسندڙا!
 هاڻي هليو وچ. تون پنهنجي يهوداه ملڪ ڏانهن موتی وچ. آٽي وڃي
 اڳكتيون ڪري پنهنجو پيت پال. ⑬ پر هتي بيتايل ۾ وري ڪڏهن
 به اڳكتي نه ڪجانءَ، چالاءُ جو هيءَ بادشاهه توڙي ملڪ جي سڀني
 رهاڪن جي عبادت جي مقدس جاءءَ آهي.“
 ⑭ تنهن تي عاموس ورندي ڏيئي امصياه کي چيو ته ”نكى آءَ ڪو
 نبي هوس ۽ نه وري ڪنهننبيءَ جو پت، بلڪ آءَ ته هڪڙو ڏنار ۽
 انجير جي وڻن جو رکوالو آهييان. ⑮ پر خداوند مون کي ڏن چارڻ کان
 ڇدائي فرمابيو ته اسرائيل ملڪ واري منهنجي قوم ۾ وجي منهنجو
 پيغام ٻڌاءُ.“

⑯ اي امصياه! تون مون کي چوين ٿو ته
 اسرائيل وارن جي خلاف اڳكتي نه ڪر،
 نه ئي سندن خلاف ڪا ٻي ڳالھه ڪر.
 تنهنڪري هاڻي تون خداوند جو هي ڪلام ٻڌاءُ.
 ⑰ خداوند فرمائي ٿو ته

”اي امصياه! تنهنجي زال شهر ۾ ڪيري بشبي،
 جنگکي حملی آورن هٿان تنهنجا پت ۽ ڏيئرون ماريا ويندا،
 تنهنجي زمين ڏور سان ورهائي ويندي،
 ۽ تون پاڻ ڪنهن ناپاڪ ملڪ ۾ وجي مرندين.
 جڏهن ته اسرائيل وارا ضرور
 پنهنجي ملڪ مان جلاوطن ڪري ڪيديا ويندا.“

ڏسو، آءَ اوھان جي ملڪ تي قبضي ڪرڻ لاءُ
 هڪ اهڙي قوم چاڙهي آئيندش،
 جيڪا اتر ۾ حمات جي لنگهه کان وٺي
 ڏڪن ۾ بيليان واري برستي نهر تائين
 اوھان کي آزاريندي رهندى.“

ماڪڙ واري رويا

7 خداوند خدا مون عاموس کي رويا ڏيڪاري، جنهن ۾ مون ڏٺو
 هو ۽ انهيءَ لشيل فصل مان بادشاهه جو حصو لشجي چڪو
 انهن لئيل فصل جي گونچن مثان ماڪڙ جا ڪتڪ موڪليا. ② جڏهن
 ڏئم ته ماڪڙ زمين جي سموروي ساوڪ کائي چت ڪري ڇڏيندي،
 تڏهن مون پڪاري چيو ته
 ”اي خداوند خدا! آءَ منت ٿو ڪريان ته
 پنهنجيءَ قوم کي معافي ڏي.
 اها ڪيئن قائد رهي سگهندى؟
 جڏهن ته اها بلڪل ڪمزور آهي.“
 ③ تڏهن خداوند پنهنجو ارادو بدلايو ۽ فرمائيان ته
 ”چڱو ڦلا، ائين نه ٿيندو.“

باھم واري رويا

4 پوءِ خداوند خدا مون کي ٻي رويا ڏيڪاري، جنهن ۾ مون ڏٺو
 ته خداوند خدا پنهنجيءَ قوم کي سزا ڏيٺن لاءُ باھم کي موڪليو.
 جڏهن انهيءَ باھم وڏي سمند کي ڳجي چڏيو ۽ زمين کي به کائڻ
 لڳي ⑤ تڏهن مون پڪاري چيو ته
 ”اي خداوند خدا!
 آءَ منت ٿو ڪريان ته بس ڪ،
 تنهنجي قوم ڪيئن قائد رهي سگهندى؟
 جڏهن ته اها بلڪل ڪمزور آهي.“
 ⑥ تڏهن وري خداوند پنهنجو ارادو بدلايو ۽ فرمائيان ته
 ”ڦلا، ائين به نه ٿيندو.“

شاهل واري رويا

7 خداوند وري مون کي ٿين رويا ڏيڪاري، جنهن ۾ ڏئم ته
 پروردگار شاهل سان ٺاهيل هڪتريءَ پت وٽ بيٺو آهي ۽ سندس هٿ
 ۾ شاهل آهي. ⑧ خداوند مون کان پچيو ته ”اي عاموس! تون ڇا ٿو
 ڏسيئن؟“ مون ورائيو ته ”شاهل.“ تڏهن پروردگار فرمابيو ته
 ”ڏس، آءَ اسرائيل ملڪ واري پنهنجي قوم مثان
 شاهل لٽڪيان ٿو.
 پوءِ منجهن ڏنگائي ڏسي

اهو ماتم پچاٿي تائين تمام سخت هوندو.

آء خداوند خدا ٿو چوان ته ڏس، اهي ڏينهن اچي رهيا آهن،
جڏهن آء هن ملڪ ۾ ڏڪار آئيندسا.
پر انهيءَ ڏڪار ۾ مانيءَ يا پائيءَ جي اهميت نه هوندي،
بلڪ انهيءَ ۾ مون خداوند جي ڪلام پڏن کي اهميت هوندي.
١٢ تڏهن اهي کاري سمند کان پونوج سمند تائين،
بلڪ اتر کان ڏڪن تائين رلندا وتندا.
هو مون خداوند جو ڪلام گولهڻ لاءَ
هيديءَ هوڏي ڊوڙندا وتندا پر کائنهن ڪين لپندو.
١٣ انهيءَ ڏينهن نوجوان عورتون ۽ مرد به
اچ جي ڪري ماندا ٿي پوندا.
١٤ اهي جيڪي سامريه جي ڪراحت جهڙي بتن
جو قسم ڪئي چون ٿا ته
‘اي دان شهر! تنهنجي معبد جو قسم،’
ياوري ‘اي بيرسبع شهر! تنهنجي معبد جو قسم،’
سيبيئي ڪري پوندا ۽وري ڪڏهن نه اتندا.”

خداوند جو اسرائييل وارن خلاف فيصلو

١ پوءِ مون پروردگار کي قربان گاهه جي پاسي ۾ بيٺل ڏئو. هن ٩ حڪم ڏنو ته
“عبادت گاهه جي ٿئين جي چوئين کي
ڏڪ هنيو وجي ته جيئن چانئيون لڏي وجن،
۽ اتي موجود سڀني ماڻهن جي مثان
کيرائي سندن مثا پيجي پورا پورا ڪيو وجي.
پر جيڪي ماڻهو ا atan بچي ويندا،
تن کي آء جنگ ۾ قتل ڪرائي ڇديندا.
اھرئيءَ طرح انهن مان هڪڙو به پيجي ڪين سگهندو.
٢ جيڪڏهن هو هيٺ پاتال ۾ به لهي ويندا
تڏهن به منهنحو هت ڪين ا atan ڪري وندو.
جيڪڏهن هو مشي آسمان تي به چرهي ويندا
تڏهن به آء ڪين ا atan هيٺ لاهي آئيندسا.
٣ جيڪڏهن هو پاڻ کي
ڪرمل جبل جي چوئيءَ تي وجي لڪائيندا،
تڏهن به آء ا atan ڪين گولهڻي ڪديندا.
جيڪڏهن هو سمند جي تري ۾ به وجي پاڻ کي لڪائيندا،
تڏهن به آء ا atan جي سامونبيءَ بلا کي حڪم ڏيندسا ته
هوءَ ڪين ڏنگي وجهي.
٤ جيڪڏهن سندن دشمن کين جلاوطن ڪري وئي وجن،
تڏهن به اُتي آء ڪين قتل ڪرائي ڇديندا.

پڪل ميون جي ٿوکريءَ واري رويا

٨ ١ ساڳيءَ طرح خداوند خدا مون کي هڪڙي پي رويا ڏيڪاري،
جنهن ۾ مون پڪل ميون سان پيريل هڪڙي ٿوکري ڏئي.

٢ خداوند پچيو ته “اي عاموس! تون چا ٿو ڏسين؟” مون ورائيو ته
آء پڪل ميون سان پيريل هڪڙي ٿوکري ٿو ڏسان.” تڏهن خداوند
مون کي فرمایو ته

“اسرائييل ملڪ واري منهنجي قوم جو پڪل ميوبي جيان
پڻ جو وقت اچي پهتو آهي.

هائي آء ڪين سزا ڏين کان بلڪل باز نه ايندسا.”

٣ “ان ڏينهن محلاتن ۾ ڳائڻ واريون عورتون روئنديون رڙنديون،
هر هند لاشن جا دير لڳي ويندا جيڪي باهر اچلايا ويندا.
پوءِ هر هند بلڪل خاموشي چانهجي ويندي.”

اسرائييل ملڪ جو حشر

٤ اي اوھين! جيڪي محتاجن کي لٿايو ٿا،

۽ ملڪ جي غريبين کي ناس ٿا ڪريو، سي ٻڌو.

٥ اوھين دل ۾ چئو ٿا ته ”ڪڏهن ٿا پاڪ ڏينهن پورا ٿين،
ته جيئن اسین انجا وڪڻو؟“

ياوري هيئن چئو ٿا ته ”ڪڏهن ٿو سبت جو ڏينهن پورو ٿئي،
ته جيئن اسین ڪئي ٻاهر ڪري ڪوڙن وتن ۽ تارازين ذريعي
ڻيڪي ڪري وڌايل قيمتن تي وڪڻو؟“

٦ اوھين چاهيو ٿا ته ”ڪئي ڪي گندگار سميت وڪڻو،

۽ غريب کي چانديءَ جي چند سكن تي،
۽ مسڪين کي جتيءَ جي جوڙي تي خريد ڪريون.“

٧ سو خداوند، بنی اسرائييل جو خدا قسم ڪئي ٿو فرمائي ته
آء سندن بدڪارين مان ڪا هڪڙي به ڪين وساريندسا.

٨ پوءِ انهيءَ سبب زمين نه ڏڪندي ڇا؟

۽ انهيءَ تي رهندڙ سڀئي ماتم نه ڪندا ڇا؟
هاوش، اها زمين مصر جي نيل نديءَ جي پائيءَ وانگر
هيٺ مٿي ٿيندي.

٩ آء خداوند خدا چوان ٿو ته انهيءَ ڏينهن هيئن ٿيندو جو
آء سچ کي منجهند جو ئي لاهي ڇديندا،

۽ ڏينهن ڏئي جو آء زمين تي اوندهه ڪري ڇديندا.

١٠ آء اوهان جي عيدن کي قيرائي ماتم،

۽ سڀني راڳن کي قيرائي مرثيا ڪري ڇديندا.

آء اوهان سڀني کي ڪتا يڪرائييندسا،

۽ اوهان جا متنا ڪوڙائيندسا.

آء اوهان ۾ اهزو ته ماتم وجهندسا،

جهڙو سڪيلتي پت جي منڻ تي ٿيندو آهي،

بني اسرائيل قوم جي بحالی

خداوند ٿو فرمائی ته

“هڪڙو ڏينهن ايندو جڏهن آءِ دائم جي بادشاهت
جيڪا هڪ ڪري پيل تنبوء مثل آهي،
تمهن کي وري ڪتو ڪندس،
انھيءَ جا قات بند ڪندس،
ئ گري ويبل هندن جي مرمت ڪندس.

آءِ انھيءَ کي وري اهڙوئي بشائيندس جهڙو اڳ ٺهيل هو.

انھيءَ لاءِ ته اڳ جيان بنى اسرائيل
ادوم جي باقي بچي ويلن کي بلک انھن قومن کي
جيڪي منهنجي نالي سان سڀا ويندا هئا،
تن سڀني کي وري پنهنجي حڪمانيءَ هيٺ آئين.
آءِ خداوند ئي اهو سڀ ڪجهه ڪري ڏيكاريندس.

١٣ ڏسو، اهي ڏينهن اچي رهيا آهن،

جڏهن هر ڪاهن وارو ٻچ چتي اجا پوروئي نه ڪندو ته
فصل هڪدم لاباري لاءِ تيار ٿي ويندو.

انگورن کي پيڙن وارو اجا اهي پيڙيندوئي هوندو ته
پيا جهجها انگور راس ٿي پيڙجن لاءِ تيار هوندا.

ايتري ته برڪت اچي پوندي جو ڄن ته جبلن تان
مئي پئي ٿمي سڀني تڪرين تان اها وهندي نظر ايندي.

١٤ آءِ پنهنجي قوم بنى اسرائيل جي خوشحالي وري بحال ڪندس.
اهي پنهنجي برباد ٿيل شهنر کي وري اڏيندا ۽ انھن مڻ رهندما.

هو انگورن جا باع وري لڳائيندا ۽ انھن جي مئي پيڻندا.
اهي پين ميون جا باع به لڳائيندا ۽ انھن جا ميوا به کائيندا.

١٥ مطلب ته آءِ انھن کي وري سدن ملڪ ۾ آباد ڪندس.
ئ چيڪو ملڪ مون کين ڏنو آهي،

تمهن مان هو اڳني ڪلهن به ڪيما نه ويندا.”

خداوند اسان جي خدا جو اھوئي فرمان آهي.

مون انھن جي مدد ڪرڻ جو نه،
بلک کين برباد ڪرڻ جو پڪو ارادو ڪري ڇڏيو آهي.”

٥ خداوند ئي قادر مطلق خدا آهي،

جنھن جي چُھن سان ڌرتی پگھرجي پائي ٿي وڃي ٿي،
ء سڀني ماڻهن مڻ روج راڙو پئجي وڃي ٿو.
ڌرتی نيل نديءَ وانگر اُتل کائي متئي چڙهي ٿي،
ء پوءِوري هيٺ لهي اچي ٿي.

٦ اهو ئي آهي جنهن جو محلات عرش عظيم مڻ آهي.

هن ئي ڌرتيءَ جي مثان آسمان کي گند بثايو آهي.
هو ئي سمند جي پائيءَ کي سڏي روعزمين تي اتلائي ٿو.
انھيءَ جو نالو خداوند ئي آهي.

٧ خداوند ٿو فرمائي ته

“اي اسرائيل وارؤ! اوھين *سودانيں کي ڪمادات سمجھو ٿا،
پر منهنجي نظر مڻ اوھين کو انھن کان متئي آھيو چا؟
جيئن مون اوھان جي ابن ڏاڏن کي مصر ملڪ مان ڪڍي آندو،
تئين ئي مون فلستين کي ڪريت مان،
ء ارامين کي قير مان نه ڪڍي آندو آهي چا؟

٨ ڏسو، مون خداوند خدا جون اکيون
اوھان جي گنهگار بادشاهت تي آهن.

آءِ انھيءَ کي روعزمين تان متائي ڇڏيندنس.
انھيءَ هوندي به آءِ يعقوب جي اولاد کي
بلڪل ئي نابود نه ڪندس.

٩ چالاءِ جو آءِ اسرائيل ملڪ وارن کي سيڪت واري چائيءَ مان
چائي سڀني قومن مڻ چڙوچڻ ڪري ڇڏيندنس.

پوءِ ڪو هڪڙو به بدڪار بچي نه سگھندو.

١٠ منهنجي قوم جا گنهگار جيڪي پتاڪ هڻي چون ٿا ته
‘ڪابه افت اسان تائين نه پهچندي،
ء نه اسان کي ڪو نقصان رسانيندي،
سي سڀئي جنگ مڻ قتل ڪيا ويندا.”

*سوداني: عبرانيءَ مڻ “ڪُوشي” لکيل آهي، انھن ڏينهن مائنن جو علاقتو موجوده اڳوييا ء سودان ملڪن جي ڳچ حصي تي مشتمل هو.

عبدیاھ

عبدیاھ نبیءَ جو کتاب

تعارف

”عبدیاھ“ نالی هی ننیزتو مقدس کتاب سن 586 قبل مسیح ۾ یروشلم شهر جی بربادیءَ کان پوءِ لکیو ویو، پر واضح نه آهي ته اهو ڪھڙو دور هو. انهیءَ وقت ڌکن اوپر ۾ یہوداھ وارن جا پراشا دشمن ادومی یروشلم جی بربادیءَ تی نه رڳو خوش ٿیا، بلڪ یہوداھ وارن جی بري حال مان فائدو وئندی هنن یروشلم شهر کی لتيو ٿريو ۽ ملڪ تي قبضو ڪرڻ وارن بابلين جي به مدد ڪیائون. عبدیاھ نبیءَ پيشنگوئي ڪندي چيو ته ادوم وارن کي شڪست ڏيئي سزا ڏني ويندي ۽ انهیءَ سان گڏ پین قومن کي به سزا ڏني ويندي. پوءِ بني اسرائييل پنهنجي کسييل ميراث وارا ملڪ پنهنجن دشمنن کان واپس وئندما.

ستاءُ

ادوم جي سزا 1-14
خداوند جي عدالت جو ڏينهن 15-21

ڄڏهن به ڪي ڌاڙيل^⑤

يا رات جو ڪي چور ڪنهن گهر ۾ گھڻي اچن،
ته اهي رڳو اوتروئي کي ويندا جيترو کين هٿ اچي سگهي،
يا ڄڏهن انگورن جو چونڊو ڪندڙ باغ مان چونڊو ڪري وڃن
ته ٿي سگهي ٿو ته ڪجهه چڱا ول ۾ رهجي وڃن.
پر اي ادوم جي قوم!
تنهنجا دشمن تو سان ائين سلوڪ نه ڪندا،
چالاءُ جو اهي تو کي پوريءَ طرح نيسٽ و نابود ڪري ڇڏيندا.
هائو، اي عيسوءَ جو اولاد!

اوہان جي لکل خزانی جي هر شيءَ لتي ٿري ويندي.

اوہان جا سڀئي اتحادي اوہان کي دوكو ڇيندا.
اهي اوہان کي اوہان جي وطن مان پچائي ڪيندا.
جيڪي ماڻهو اوہان جا خير خواهه آهن،
سي دوكى سان اوہان تي غالب ٿي ويندا.
هائو، اوہان جا سنا سنا دوست
جيڪي روزانو اوہان سان گڏ کائين پيئن ٿا،
سي ئي اوہان سان ٺڳي ڪندا.
پوءِ اهڙيءَ طرح اوہان جي سمجھه
اوہان کان موڪلاڻي ويندي.

سو جنهن ڏينهن آءُ خداوند ادوم جي قوم کي سزا ڏيندنس،

ادوم وارن جي مغوروئي ۽ سزا

① خداوند خدا ادوم جي قوم بابت عبدیاھ نبیءَ جي معرفت هي
پيغام ڏنو.

قومن ڏانهن جيڪو ايلچي موڪليو ويو،
تنهن جو اعلان خداوند جي طرفان هو.
اهو اعلان اسان یہوداھ وارن به ٻڌو ته
”اٿي ڪڙا ٿيو ۽ ادوم وارن تي حملو ڪريو!“

② هوڏانهن خداوند ادوم جي قوم کي فرمائي ٿو ته
”ياد رک، آءُ تو کي تمام ڪمزور قوم بئائي ڇڏيندنس.
هائو، تون هر ڪنهن جي اڳيان ڏڪاريل قوم چانٽي ويندينءَ.
③ تون مٿاھين جبل تي مضبوط قلعي ۾ تي رهين،
جنهن سبب تون پنهنجيءَ دل ۾ چوين ٿي ته
’ڪير آهي جيڪو مون کي هيٺ زمين تي ڪيرائي سگهي؟‘
پر اي جبلن ۾ رهندڙ قوم!
تنهنجي مغوروئي ئي تو کي دوكو ڇيندي.

④ توڙي جو تون عقاب وانگر تمام بلندين تي ٿي اُذامين،
۽ پنهنجو آکيرو تارن منجهه ٺاهيو اٿيئي،
تڏهن به آءُ خداوند تو کي اتان ڪيرائي هيٺ اچلاتي ڇڏيندنس.

منهنجي غصب جو پيالو پيتو آهي.
پر جلد ئي سندن آس پاس واريون قومون
انھيءَ کان به وتيك منهنجي غصب جو پيالو پيئنديون.
هاش، اهي اهو پيالو پييون پيئنديون ۽ ڳوكائينديون،
ايتري تائين جو دنيا ۾ سندن وجود ئي باقى نه رهي.“

بني اسرائيل جي فتح

⁽¹⁷⁾ خداوند فرمائي ٿو ته

“پر صيئون جي جبل تي يروشلم وارن مان ڪي بچي ويندا،
۽ اهو جبل وري مون لاءِ مخصوص ڪيو ويندو.
بلڪ بنى يعقوب وارا پيهر پنهنجي ملکيت جا وارت بثا.
⁽¹⁸⁾ تدهن يهوداه ۽ اسرائيل ملڪن وارا
باشه جي شعلی مثل هوندا،
جيڪي عيسوءَ جي گھراڻي کي
بُھه جيان ساڙي رک ڪري ڇڏيندا.
ايتري قدر جو ادوم وارن مان ڪوبه بچي نه نڪندو.
اهو مون خداوند جو فرمان آهي.

⁽¹⁹⁾ يهوداه ملڪ جي ڏڪن پاسي رهندڙ بنى اسرائيل
ادوم ملڪ تي قبضو ڪندا،
اولهم طرف جبل جي دامن ۾ رهندڙ
فلستين جي هتان کسييل پنهنجي علاقتي تي
پيهر قبضو ڪري وٺندا.

اتر طرف بنى اسرائيل سامييه شهر،
بلڪ سجو اسرائيل ملڪ هت ڪندا،
۽ اوپر پاسي بنى اسرائيل مان بنيامين قبيلي وارا
گلعاد علاقتي تي قبضو ڪري وٺندا.

⁽²⁰⁾ جيڪي اسرائيل ملڪ مان جلاوطن ڪيا ويا هئا،
سي لشكري جي صورت ۾ موتي اچي
اتر طرف صور شهر جي علاقتي واري
صارپت ڳوٽ تائين قبضو ڪندا.
جڏهن ته يروشلم وارا

جيڪي ڏورانهين شهر سفاراد تائين جلاوطن ڪيا ويا هئا،
سي واپس اچي يهوداه ملڪ جي ڏڪن وارا شهر هت ڪندا.
⁽²¹⁾ يروشلم وارا ماڻهو مختلف علاقنا فتح ڪري
صيئون جبل تان ادوم تي به حڪمراني ڪندا.
تدهن سڀني قومن تي
مون خداوند جي ئي بادشاهت قائم ٿي ويندي.“

تنهن ڏينهن آءَ منجهائين دانائيءَ کي ناس ڪري ڇڏيندنس.
هاش، آءَ سندن جابلو علاقتي مان ڏاھپ کي مِتائي ڇڏيندنس.
⁽⁹⁾ ادوم ملڪ متنان آءَ اهڙي مصبيت آئيندنس
جو تيمان شهر جا جنگي جوذا به ڊجي ويندا.
تدهن سجي ملڪ جي ماڻهن کي نيسٽ و نابود ڪيو ويندو.“

ادوم وارن جي سزا جا سبب

⁽¹⁰⁾ خداوند فرمائي ٿو ته

“اي ادوم وارءَ! جيئن ته اوهان پنهنجي *هم قوم ڀائرن،
يعني يعقوب جي اولاد کي لتيو ڦريو ۽ کين قتل ڪيو آهي،
تنهنڪري اوھين هميشه جي لاءِ برياد ۽ خوار خراب کيا ويندا.
⁽¹¹⁾ جنهن ڏينهن بابلی دشمنن يروشلم جا دروازا ٿي ڀڳا،
۽ شهر جي مال ملکيت کي لتي ڦري
پاڻ ۾ ٿي ورهایائون،
تنهن ڏينهن اوهان هڪ پاسي خاموشيءَ سان بيٺي تماشو ڏئو.
سو اوھين به انهن بچڙن ڏارين وانگرئي بچڙا آهي.

⁽¹²⁾ اوهان کي ائين نه ڪڻ گھربو هو
جو اوهان انهيءَ ڏينهن پنهنجي بنى اسرائيل وارن ڀائرن کي
مصبيت ۾ ڏسي بيٺي ڪڳيون هيون.
انهن جي تباھيءَ واري ڏينهن تي
اوهان کي خوش ٿي ائين ڪڳيون هئن نه کپندو هو.

⁽¹³⁾ اوهان کي منهنجي قوم جي مصبيت مان
ڪجهه حاصل ڪڻ لاءِ
سندن شهر اندر داخل ٿيئ نه گھربو هو،
نڪي اتي سندن ڏڪيءَ مهل ڏسي مٿن كلڻ گھربو هو،
۽ نه وري سندن مال ملکيت ڏانهن هٿ وڌائڻ گھربو هو.

⁽¹⁴⁾ منهنجي قوم جي مصبيت واري ڏينهن
اوهان کي چووانيءَ تي بيٺي
جان بچائي پڻ وارن ماڻهن کي پڪري
دشمنن جي حواليءَ ڪڻ نه گھربو هو.

خداوند قومن کي سزا ڏيندو

⁽¹⁵⁾ خداوند فرمائي ٿو ته

“بيشك اهو ڏينهن ويجهو آهي،
جڏهن آءَ خداوند سڀني قومن جي عدالت ڪندس.
اي ادوم وارءَ! جيڪي ڪجهه اوهان ٻين سان ڪيو آهي،
سو ئي اوهان سان به ڪيو ويندو.
هاش، اوهان جي انهيءَ عمل جو اوهان کان بدلو ورتو ويندو.
⁽¹⁶⁾ منهنجيءَ قوم منهنجي پاڪ جبل صيئون تي

*هم قوم ڀائرن: بنى اسرائيل يعقوب جو اولاد هئا، جيڪو عيسوءَ جو ڀاءُ هو جڏهن ته ادوم وارا عيسوءَ جو اولاد هئا.

يونس

يونس نبیء جو ڪتاب

تعارف

”يونس“ نالی هی مقدس ڪتاب پرائی عهندنامي ۾ ڏنل بین نبین جي ڪتابن کان مختلف آهي. هن ڪتاب ۾ هڪري اهڻي نبيء جو واقعو مثال طور بيان ڪيو ويو آهي، جنهن خدا جي حڪم جي نافرمانی ڪڻ جي ڪوشش ڪئي.

خدا حضرت يونس کي عظيم بادشاھت اشور جي گاديء واري شهر نينواه ڏانهن وجٽ لاء چيو. اشور وارا بنی اسرائييل جا جاني دشمن هئا. تمهنکري حضرت يونس خدا جو پيغام کئي اوڏانهن وجٽ نه ٿي چاهيو، چالاءجو هن کي شڪ هو ته جيڪڏهن ماڻهو تو بهم تائب ٿيا ته خدا نينواه شهر کي تباھه ڪڻ واري ڏمڪيء تي عمل نه ڪندو. ڪجهه واقعن ٿيڻ کان پوء هن اهو حڪم بي دليء سان بجا آندو. آخر ۾ جڏهن نينواه تي سزا نازل نه ٿي ته هو ناراض ٿي ويو.

هي ڪتاب ساري مخلوق تي خدا جي بالختيار حڪمرانيء بابت ٻڌائي ٿو. پر ڪتاب جي اهم ڳالهه اها آهي ته خدا محبت ۽ رحم ڪڻ وارو خدا آهي. خدا پنهنجي عادات ڪندڙن جي دشمن کي به سزا ڏين ۽ تباھه ڪڻ نه ٿو چاهي، بلڪ هن کي پڻ معافي ڏين ۽ بچائڻ چاهي ٿو.

ستاء

خدا جو حضرت يونس کي سڏڻ ۽ سندس نافرمانی 1:1
 حضرت يونس جو تو بهه ڪڻ ۽ خدا جو کيس بچائڻ 1:2
 حضرت يونس جو نينواه جي خلاف پيغام 10-1:3
 نينواه وارن تي خدا جو رحم 11-1:4

گڏ هو جهاز ۾ رکيل سامان کئي سمند ۾ اچلاتن لڳا ته جيئن جهاز هلكو ٿئي. پر يونس ان کان اڳ ئي جهاز جي هيٺئين ڀاگي ۾ لهي ويو هو، جتي هو گهاٽيء نند ۾ ستو پيو هو. ⑥ ڪپتان يونس وٽ آيو ۽ چيائينس تم ”تون چونڊ پيو آهين؟ آئي پنهنجي معبدو کي پڪار ته من انهيء کي اسان جو ڪو خيال پوي ۽ اسين برباد ٿيڻ کان بچي پئون.“

⑦ انهيء کان پوء ملاحن هڪ پئي کي چيو ته ”اپو ته اسين ڪڻا وجهي ڏسون تم ڪنهن جي ڪري هيء آفت اسان تي آئي آهي.“ تدهن هنن ڪڻا وذا ۽ ڪڻي ۾ يونس جو نالو نكتو. ⑧ تدهن تي هنن پچيس ته ”اسان کي ٻڌاء ته ڪنهن جي ڪري هيء آفت اسان تي آئي آهي؟ تون چا ڪندو آهين؟ تون ڪٿان آيو آهين؟ تنهنجو ملڪ ڪهڙو آهي؟ تون ڪهڙيء قوم مان آهين؟“ ⑨ يونس کين ورائيو ته

يونس جي نافرمانی

① هڪري ڏينهن يونس بن آمتيء کي خداوند فرمایو ته ② ”اٿ، 1 وڌي شهر نينواه ڏانهن وج ۽ آتان جي ماڻهن کي ٻڌاء ته مون کي خبر آهي ته اوهين بدڪار ٿي ويا آهيو.“ ③ پر يونس اٿيو ۽ خداوند کان پري پچي وجٽ لاء پئي طرف واري شهر ترسيس ڏانهن کئي منهن ڪيائين. هو يافا بندر تي پهتو ۽ اتي هڪ ساموندي جهاز ڏنائين جيڪو ترسيس ڏانهن وجٽ وارو هو. هو پاڙو ڏيئي ان ۾ وڃي وينو، انهيء لاء ته خداوند کان پچي جهاز وارن سان گڏ ترسيس ڏانهن هليو وڃي.

④ پر خداوند سمند تي وڌي زور سان هڪ واء موڪليو ۽ ايترو ته طوفان آيو جو ساموندي جهاز جي پچي پوڻ جو امكان هو. ⑤ تدهن ملاح ڏجي ويا ۽ پنهنجي پنهنجي معبدو کي پڪارن لڳا. ان سان

چوڏاري اونهي سمند مون کي گھيري رکيو،
سمند جا ڪڪ ڪانا منهنجي متئي کي ويزهجي ويا.
آءُ سمند ۾ جبلن جي ترن تائين غرق ٿي ويس،
ڌريءُ جا تالا مون مٿان هميشه لاءُ بند ٿي ويا.

تدهن به اي خداوند منهنجا خدا! تو منهنجي پڌي،
ءُ منهنجيءُ جان کي پاتال مان ڪڍي باهر آندو.
ڄڏهن منهنجو ساهه ماندو ٿيڻ لڳو،
تدهن مون تو خداوند کي ياد ڪيو،
منهنجي دعا تنهنجي مقدس هيڪل ۾ تو تائين پهتي.
جيڪي ماڻهو ڪوڙن ديوتائن کي ٿا مجن،
سي تنهنجي فضل کان محروم ٿي وجن ٿا.
پر آءُ تنهنجي اڳيان شڪري سان قرباني ڪندس،
جيڪا ميجتا مون مَجِيَّاهي سا ضرور پوري ڪندس.
اي خداوند! آءُ مڃان ٿو ته تون ئي بچائڻ وارو آهين.

پوءِ خداوند مچيءُ کي حڪم ڏنو، جنهن الٰتى ڪري یونس کي
سُكىءُ زمين تي اچلاڻي ڪديو.

يونس جي فرمانبرداري

1 خداوند پيو پيو یونس کي فرمایو ته ²“اُت، وڌي شهر
3 نينواه ڏانهن وجءُ جيڪي آءُ تو کي چوان سو ا atan جي ماڻهن
کي وڃي پڌاءُ.”

تدهن یونس خداوند جي حڪم موجب نينواه شهر ڏانهن روانو
ٿيو. نينواه ايدو ته وڌو شهر هو جو ان منجهان لنگهي ويٺ ۾ ٿي
ڏينهن لڳي ٿي ويا. ⁴ یونس شهر ۾ گھڙيو ۽ هڪ ڏينهن جي پند
ڪڻ کان پوءِ اعلان ڪيائين ته چاليهن ڏينهن کان پوءِ نينواه شهر
بربار ڪيو ويندو.

5 اهو پڌي نينواه جي ماڻهن خدا تي ڀقين ڪيو. هن توبهه ڪندي
هڪري روڙي رکڻ جو اعلان ڪيو ۽ ادنی کان اعليٰ تائين سڀني
ماڻهن ڪتو ڏيكيو. ⁶ اها خبر ڄڏهن نينواه جي بادشاهه کي پهتي ته
هو پنهنجي تخت تان الٰتى ڪڙو ٿيو. هن پنهنجي شاهي پوشاك لاهي
ڪتو ڏيكيو ۽ خاڪ تي ويهي رهيو. ⁷ تنهن کان پوءِ حڪم جاري
ڪيائين ته

“بادشاههءُ سندس اميرن جي حڪم سان هي اعلان ڪيو وڃي
ٿو ته ڪوبه ماڻهو يا جانور، ڦور ڏڳا يا ردون ٻڪريون نکي کائين
نکي ڀيئن. بلڪ ڪوبه ماڻهو توڙي جانور ڪابه شئ نه چکي.
ماڻهو توڙي جانور ڪتا ڍڪين ۽ خدا کي تمام گھٺو پاڏائين. هر

آءُ * عبراني آهيان ۽ خداوند عرش عظيم جي خدا جي بندگي ڪندو
آهيان، جنهن سمند ۽ زمين پيدا ڪئي آهي.

10 یونس کين وڌي ٻڌايو ته “آءُ خداوند کان ڀجي نكتو آهيان.”
تدهن اهي ماڻهو ڏاڍا دنا ۽ چيائونس ته “تو هي ڇا ڪيو آهي؟”

11 جيئن ته سمند تي طوفان زور وٺندو ٿي ويو تنهنجي هن
پچيس ته “اسين تو سان ڇا ڪريون جو سمند اسان لاءُ ماڻو ٿي؟”

12 یونس کين چيو ته “مون کي ڪٿي سمند ۾ ڦتو ڪريون ته سمند
واهان لاءُ ماڻو ٿي ويندو، ڇالاءُ جو مون کي ڀقين آهي ته منهنجي
ئي ڪري هي وڌو طوفان اوهان تي آيو آهي.”

13 انهيءُ هوندي به ساموندي جهاز وارن ڳن موزي زمين ڏي موتن
جي ڏاڍي ڪوش ڪئي، پر پهچي نه سگهيا، ڇالاءُ جو طوفان زور
وٺندو ٿي ويو. ¹⁴ تدهن هن خداوند کي پاڏائي چيو ته “اي خداوند!
اسين تو کي منت ٿا ڪريون ته هن شخص جي جان جي بدلي هر

اسان کي نه مار. هن خون جو اسان کي ڏوهي نه ٿهاءُ، ڇالاءُ جو
اي خداوند! جيئن تو کي وٺيو تيئن تو ڪيو آهي.” ¹⁵ تدهن کان پوءِ

هن یونس کي ڪٿي سمند ۾ اچلاڻي ڇڏيو، ته سمند جو زور شور
بس ٿي ويو. ¹⁶ اهو ڏسي جهاز وارن کي خداوند جو ڏاڍو ڊپ ٿيو.

هن خداوند آڏو جانور قربان ڪيو ۽ نذرآنا ڏيئن جو واعدو ڪيو.

17 خداوند هڪري وڌي مچيءُ کي مقرر ڪيو، جيڪا یونس کي
ڳهي ويشي. یونس تي ڏينهن ۽ تي راتيون انهيءُ مچيءُ جي پيت ۾
پيو هو.

يونس جي دعا

1 تدهن یونس مچيءُ جي پيت ۾ ئي خداوند پنهنجي خدا کان
2 هيءُ دعا گھري ته

“اي خداوند! مون مصبيت ۾ تو کان دعا گھري آهي،

تو منهنجي دعا ٻڌي مون کي ورندي به ڏنڍي آهي.

مون دوزخ جي پيت منجهان فرياد ڪيو آهي،

تدهن به تو منهنجي اها دانهن ٻڌي آهي.

3 تو مون کي اونهي سمند منجهه اچلاڻي ڇڏيو هو،
سمند جا سيلاب مون کي ڪڻ ۾ گھلي ويا.

اي خدا! تنهنجون سڀ چوليون ۽ موجودون مون مٿان گذريون.

4 اهو سڀ ڏسي مون پنهنجيءُ دل ۾ هي خيال ڪيو ته

‘شайд آءُ تنهنجي اکين کان پري لوڙيو ويو آهيان،’

پر تدهن به اي خدا!

آءُ تنهنجي مقدس هيڪل کي هائي ڏسي سگهندس.

5 پاڻيءُ مون کي ڏڙڪا ڏيئي غرق ڪيو،

* عبراني:بني اسرائيل کي ”عبراني“ به سڏيو ويندو هو.

ته شهر جو ڪهڙو حال ٿو ٿئي. ^⑥ خداوند خدا هڪڙو *ٻوٽو پيدا ڪيو
ء انهيءَ کي بونس جي متان چانو ڪرڻ لاءِ پکيڙي چڏيائين ته جيئن
هو تڪلیف کان بچي. بونس انهيءَ ٻوٽي جي ڪري تمام گھڻو خوش
ٿيو. ^⑦ پر پئي ڏينهن صبح جي وقت خدا هڪڙو ڪينئون موڪليو،
جنهن ٻوٽي کي تکيو ته اهو ڪومائجي ويyo. ^⑧ پوءِ جنهن سج ايري
مٿي ٿيو تڏهن خدا اوپر پاسي کان جهولو گهلايو. بونس کي مٿي
تي هڙي اُس لڳي جو هو ماندو ٿي ويyo. هن پنهنجي لاءِ موت جي
خواهش ڪئي ئ چيائين ته ”منهنجي لاءِ جيئن کان مرڻ بهتر آهي.“

^⑨ تنهن تي خداوند بونس کي چيو ته ”چا ٻوٽي لاءِ تنهنجو
ڪاوڙجن ڪو صحيف قدم آهي؟“ بونس ورائيو ته ”منهنجو ڪاوڙجن
اييري تائين صحيح قدم آهي ته آءُ موت چاهيان ٿو.“ ^⑩ تڏهن خداوند
فرمايو ته ”تو کي انهيءَ ٻوٽي جي اييري ڳئي آهي جنهن جي لاءِ تو
نه ته ڪا محنت ڪئي ئ نڪي ان کي اڀاريو. اهو ته هڪڙيءَ ئي رات
م پيدا ٿيوءَ هڪڙيءَ ئي رات م سُکي سُتري ويyo. ^⑪ تڏهن چا مون کي
انهيءَ وڌي شهر نينواه جي ڳئي نه هوندي جنهن م بـي شمار چوبائي
مال کان سواء هـ لـ کـ وـ هـ زـ اـ رـ کـ اـ وـ بـ مـ عـ صـ مـ بـ اـ هـ اـ هـ.“

ماڻهو پنهنجي بچڑائيءَ واري هلت چلت ئ پنهنجي هٿان ڪيل ظلم
کان توبـهـ ڪـيـ. ^⑫ شـايـدـ خـداـ پـنهـنجـوـ اـرـادـوـ بـدـلـاـتـيـ پـنهـنجـيـ شـدـيدـ
قـهـرـ کـانـ باـزـ اـچـيـ ئـ اـسـينـ بـرـيـادـيـءـ کـانـ بـچـيـ وـجوـنـ.
^⑬ جـڏـهنـ خـداـ ڏـنوـ تـهـ هوـ پـنهـنجـيـ بـچـڙـائـيـءـ وـاريـ هـلتـ چـلتـ کـانـ
تـوبـهـ تـائـبـ ٿـيـ وـياـ آـهـنـ، تـڏـهـنـ خـداـ پـنهـنجـوـ اـرـادـوـ بـدـلـاـيـوـ ئـ انـهـنـ سـانـ
اـئـينـ ڪـونـهـ ڪـيـائـينـ جـيـئـنـ چـيوـ هـئـائـينـ.

بونس جو ڪاوڙجن

^⑭ پـرـ اـهاـ ڳـالـهـ بـونـسـ کـيـ اـصـلـ نـهـ وـئـيـ ئـ هوـ ڪـاوـڙـيوـ. ^⑮ هـنـ
ائـينـ ئـيـ نـهـ چـيوـ هوـ جـڏـهنـ آـءـ اـجاـ پـنهـنجـيـ مـلـڪـ مـ ۾ـ هوـسـ؟ـ اـهـئـيـ سـبـبـ
هوـ جـوـ آـءـ جـلـديـ تـرسـيسـ ڏـانـهـنـ ڀـچـيـ وـيوـ هوـسـ. چـالـاءـ جـوـ مـونـ چـاتـوـ
ٿـيـ تـهـ تـونـ رـحـيمـ ۽ـ مـهـرـيـانـ آـهـينـ. تـونـ ڪـاوـڙـ ڪـرـڻـ ۾ـ درـوـ ئـ شـفـقـتـ
ڪـرـڻـ ۾ـ تـڪـڙـوـ آـهـينـ. تـونـ پـنهـنجـيـ غـضـبـ نـازـلـ ڪـرـڻـ کـانـ باـزـ اـچـنـ وـارـوـ
آـهـينـ. ^⑯ هـاـئـيـ اـيـ خـداـونـدـ!ـ آـءـ توـ کـيـ منـثـ ٿـوـ ڪـريـانـ تـهـ منـهـنجـوـ سـاهـهـ
ڪـيـ، چـوـجوـ منـهـنجـيـ لـاءـ جـيـئـنـ کـانـ مرـڻـ بـهـترـ آـهـيـ.“ ^⑰ تـڏـهنـ خـداـونـدـ
کـيـسـ فـرـماـيوـ تـهـ ”چـاـ تـنهـنجـوـ ڪـاوـڙـجنـ ڪـوـ صحـيفـ قـدـمـ آـهـيـ؟ـ“

^⑱ پـوءـ بـونـسـ شـهـرـ کـانـ ٻـاـهـرـ اوـپـرـ طـرفـ نـڪـريـ وـيوـ. أـئـيـ پـنهـنجـيـ
لـاءـ هـڪـڙـوـ چـيرـ نـاهـيـ انـ جـيـ چـانـوـ مـ ۾ـ وـيـهـيـ رـهـيوـ، انهـيءـ لـاءـ تـهـ ڏـسيـ

*ٻوٽو: گھڻو ڪري اهو هيرڻ جو ٻوٽو خيال ڪيو وجبي ٿو.

میکاھ

میکاھ نبیءَ جو ڪتاب

تعارف

”میکاھ“ نالی هن مقدس ڪتاب جو لیکھ حضرت میکاھ یسعیاہ نبیءَ جو همعصر هو ۽ ڏاکھی بادشاھت یهوداھ جي پھرائیءَ جي هڪ گپٹ جو رهاڪو هو. هو انهیءَ ڳالله جو قائل هو ته یهوداھ تي به ساڳی قومي تباھي اچن واري آهي، جيڪا پیشنگوئي عاموس نبیءَ اترینءَ بادشاھت اسرائيل جي باري ۾ ڪئي هئي ۽ ساڳي ٿي سبب جي ڪري خدا ماڻهن سان نالنصافی ڪندڙن کي سزا ڏيندو. تنهن هوندي به حضرت میکاھ جي پيغام ۾ مستقبل جي باري ۾ واضح ۽ ڌيان جو گپٽين اميدن جون نشانيون آهن.

هن مقدس ڪتاب ۾ ڪي ڌيان ۾ رکن جھٿيون ڳالھيون هي آهن. خدا جي حاڪميٽ هيٺ سڄي جهان ۾ امن وَ امان هوندو (4:1-4). حضرت دائود جي خاندان مان هڪ عظيم بادشاھه ايندو، جيڪو قوم کي امن وَ سلامتي ڏيندو (4:2-5). حضرت میکاھ سڀني نبيين جي ڳالھين جو نچوڙ ڪيندي چيو ته خداوند چاهي ٿو ته ”اسين هڪ پئي سان انصاف ڪريون، رحمديٽءَ کي بيحد عزيز ڄاڻون، ۽ پنهنجي خدا آڏو نمائا ٿي رهون“ (8:6).

ستاءُ

اسرائيل ۽ یهوداھ وارن خلاف پيغام 1:1-3:12

بحالي ۽ امن جا پيغام 4:1-5:15

تنبيهه ۽ اميد جا پيغام 6:1-7:20

اوو سڀ ڪجهه يعقوب جي اولاد،
يعنيبني اسرائيل جي گناهن جي ڪري ڏيندو.
چا سامريه شهر ۾ اسرائيل وارن کي
بتپرستيٽءَ جي راهه تي نه آندو ويو آهي؟
چا ڀروشلم شهر ۾ غير معبعدن جون قربان گاھون ٿاهي
يهوداھ وارن کي گنهگار نه بشایو ويو آهي؟

^① یهوداھ جي ٿن بادشاھن یوتام، آخر ۽ حرقیاہ جي بادشاھت 1 جي دوران خداوند مون میکاھ مورشتیٽءَ کي اسرائيل ملڪ جي گاديءَ واري هند سامريه ۽ یهوداھ ملڪ جي گاديءَ واري هند ڀروشلم وارن بابت هي پيغام ڏنو.

سامريه ۽ ڀروشلم شهرن ۽ سندن رهاڪن لاءِ مرشيو

^② اي سموريون قومون! ٻڌو،

هائو، اي ڌرتيءَ جا رهاڪو! اوھين سڀ ٻڌو.
خداوند خدا اوھان جا گناھم ظاهر ڪندڻي
اوھان جي خلاف فيصلو ڏين وارو آهي.

ٻڌو، هو پنهنجي عرش عظيم مان ڳالھائي رهيو آهي.
^③ ڏسو، خداوند پنهنجي انهيءَ جاءِ مان نڪري هيٺ اچي

تڪري ٿي ٿهيل پوچا گهرن کي پنهنجي پيرن هيٺان لتاڙي ڇڏيندو.
^④ پوءِ سندس پيرن جي بار ڪري جيل ائين رجي ويندا،
جيئن باهم ۾ مين رجي وڃي.

جبلن جي رجن سان ائين گهارا بشجي ويندا،
جيئن جبلن تان پائيءَ جي وهڻ ڪري بشما آهن.

٦ تنهنڪري خداوند فرمائي ته
”آءُ سامريه شهر کي برباد ڪري پتن جا ڊير بشائي ڇڏيندس،
جيٽي رڳو انگورن جون وليون پوکي سگهجن.
آءُ انهيءَ جا پٽر ماٿريءَ ۾ اچلاتي ڇڏيندس،
ايتري قدر جو شهر جي جاين جا بنيد ڏسن ۾ ايندا.
آءُ سامريه جي قيمتي بتن کي پيچي پورا ڪري ڇڏيندس.
هائو، انهيءَ جي سڀني بتن کي پيچي ڊير ڪيو ويندو،
۽ انهيءَ جي پوچا گهرن جي ڪيرين کي ڏلن هر شيءَ
ساٿري رک ڪئي ويندي.
سامريه وارن پوچا گهرن جي ڪيرين جي اجرت مان

¹⁵ ای مریسە شەر جا رەھاکۆ!
خداوند اوھان کي اھتى دشمن جي حوالى گندو،
جيکو اوھان جي شهر تى قبضو گرى وئندو.
بني اسرائىل جا آگۇان عدلام جي غار ھ وجى لىكىدا.

¹⁶ ای يروشلم جي پىاري وسىدى!
جيئن ماڭھۇ ڈك جو ئاظھار گرۇ خاطر پنهنجا متا گۈزائى
گېجهە وانگر بلکل گنجما ٿين ٿا،
تىئىن تون بە پنهنجىي ملک جي رەھاکن لاءِ روج راڙو ڪر،
چالاءِ جو اھى تو کان كىسى جلاوطن گىيا ويندا.

غريبىن تى ظلم گندىن لاءِ سزا

¹⁷ ٢ ١ ويل آھى منهنجىي قوم جي انھن اميرن لاءِ!
جيکىي بىچرائىءَ جون رتون ٿا رتىن.

اهى رات جو پنهنجىي بىستىي تى ليتىنى بە^٢
بىچرائىءَ جا منصوبا ٿا جورقىن،
پوءِ صبح ثىندي ئى اھى انھن کي عمل ھ ٿا آتىن،
چالاءِ جو اھو سې گچەھە سندن هت وس ھ آھى.
^٣ هو ماڭھۇ ے سندن گھرائىن تى ظلم گندى
سندن ميراث كىسى ٿا وئن.

هائو، اھى لالج گندى ماڭھۇ جون پىنيون ے گھر
زىردستىءَ سان هت ٿا گىن.

^٤ اھو ئى سبب آھى جو خداوند پاڭ بە انھن جي خلاف منصوبا
جوڙىي فرمائى تۇ تە

”ذسو، آءُ اوھان اميرن تى آفت نازل گرۇ وارو آھيان،
جنھن مان اوھين بچى گىن سگھندا،
هائو، اوھان تى اھرتو تە برو وقت اچن وارو آھى،
جو اوھين اڳىي مغوروئە سان هلې نه سگھندا.
^٥ جڏهن اھو وقت ايندو،

تىئەن ماڭھۇ اوھان جي آيل آفت تى
ئۇ يوليون گندى اوھان جي پاران

هي دردناك مرثىيوا گائيندى چوندا تە
، افسوس! اسین امير برپاد ٿي وياسىن،
اسین بلکل لتعى وياسىن.

خداوند اسان جو ملک اسان کان كىسى ورتۇ آھى.
هائو، هن اسان جون پىنيون
اسان تى قبضو گندىن کي ورهائى ڏىييون آھن.“

جيڪىي سون ھ چاندى گذ كىا آھن،
سي سېئىي ڈاريا ماڭھۇ كېي
پىن گىجرين کي اجرت طور ڏيئن ھ استعمال گندادا.“

^٨ اھتى دردناك واقعى سبب آءُ ميکاھ روئندىس ھ رېندىس،
ھ پېرىن اگھاڙو ھ ننگو ٿي گەمندسى.

جيئن گدڙ گوکون گندادا آھن،
ھ شتر مرغ روئن جەڙو آواز گىندا آھن،
تىئىن ئى آءُ سوگ وچان رېيون گندىس.

^٩ سامىرە جا زخم لاعلاج آھن،
ع ساگىي ئى حالت يەھوداھ سان بە ٿىيى آھى.
بيشك بربادى منهنجىي قوم جي واپارى مرڪز متنان
اچىي پەھنچ واري آھى،
هائو، يروشلم متنان گۈركۈن واري آھى.

^{١٠} اى يەھوداھ وارؤ! اوھين گات شەر وارن اسان جي دشمن کي
پنهنجىي ملک تى اچن واري مصىبىت بابت نه ٻڌايو،
اهى اوھان کي روئندىي پتىندي نه ڏسن.

تىئەن ھوندى بە اوھين پنهنجىي مصىبىت جو ئاظھار
اھتىءَ طرح گندادا

جهتىا اوھان جي گۈن جا نالا آھن، جەڙوڪ:
اي بىت افرە وارؤ! اوھين متىءَ ھ ليتىيون پائيندا.
^{١١} اي سفیر شەر جا رەھاکۆ!

اوھين اگھاڙا ھ شرمندا ٿي جلاوطن ٿي ويندا.
اي ضنانان شەر جا رەھاکۆ!
اوھين پنهنجىي شەر مان نكىرۇ جي همت نه ڈارى سگھندا.

جڏهن بىت اپضل وارن جي روئن رېن جو آواز ٻڌن ھ اچىي،
تىئەن چاتو ويندو تە اتى انھن لاءِ ڪا پناھم ناهى.

^{١٢} جڏهن خداوند جي طرفان يروشلم تى آفت اچىي نازل ٿىندي،
تىئەن ماروت شەر جا رەھاکو مدد لاءِ سخت انتظار ھوندا.
^{١٣} اي لکىس شەر جا رەھاکۆ!

اوھين جنگىي گھوڙىي گاڌيون تيار گري پچىي وجو.
شروعات ھ اوھان اسرائىل وارن جا گناھم ڏسى گري
بروشنم وارن کي به گمراھم گىو.

^{١٤} هائى، اي يەھوداھ وارؤ!
اوھين مورست گات شەر کي الوداع چئى هليا ويندا.
اسرائىل جا بادشاھم
اڪزىب شەر وارن جي مدد کان مایوس ٿي ويندا.

بھالیءَ جو واعدو

(12) خداوند بنی اسرائیل سان واعدو ٿو ڪري ته
”اي یعقوب جو اولاد! آءُ اوہان جي باقی بچيلن کي
گڏ ڪري ضرور سندن وطن ڏانهن ائين موئائي آئيندسا،
جيئن هڪ ڌنار پنهنجي ردين جي ڏن کي هڪلي
آئي سندن چراگاهه ۾ گڏ ڪندو آهي.
پوءِ اوہان جو ملڪ وري رونقن سان پرجي ويندو.
(13) هايو، آءُ خداوند انهن باقی بچيلن جون رڪاوتوں
توڙي چڏيندسا ۽ کين جلاوطنيءَ مان موئائي آئيندسا.
اهي قيد جا دروازا پچي نكري آزاد ٿيندا.
بلڪ آءُ خداوند ئي کين پاھر ڪڍي ايندسا،
۽ سندن بادشاهه هوندسا.“

میکاھ جو بنی اسرائیل جي اڳوائڻ کي نندڻ

۱

هايو، اي بنی یعقوب جا اڳوائڻ!
3 هايو، اي بنی اسرائیل جا حڪمراوئ! ٻڌو.
چا اوہان جو اهو فرض ناهي جو
اوھين انصاف فائمه ڪريو؟

۲ پر اوھين ته نيسڪيءَ کي ڌڪاريyo ٿا،
۽ بچڑائيءَ کي پسند ٿا ڪريو.

جيئن ڪاسائي ڪتل ڊور جي کل لاهي
انھيءَ جي هڏين تان ماس رهڙي ٿو وئي ۽ هدا ڀجي ٿو چڏي،
۽ پوءِ گوشت کي ويي ٽڪرا ڪري
ديڳ ۾ رندڻ لاءُ ٿو وجهي،

تئين ئي اوھين منھنجي قوم وارن سان سلوڪ ٿا ڪريو.
چڻ ته اوھين انھن جو ماس کائي کائي چت ٿا ڪريو.

۴ سو اي اڳوائڻ! اهو وقت اچن وارو آهي،
جڏهن اوھين خداوند آڏو مدد لاءُ ٻڌائيدا،
پر هو اوہان کي ڪو جواب نه ڏيندرو.
اوہان جي بدڪاريin جي ڪري
هو اوہان کان منهن موڙي چڏيندرو.

۵ نبي سڏائيندڙن کي خداوند فرمائي ٿو ته

”اي منھنجي قوم کي گمراھه ڪڻ وارئ!
جيڪي اوہان کي کارائين پيارين ٿا،

تن سان منھنجي طرفان امن و سلامتيءَ جو واعدو ٿا ڪريو.
پر جيڪي اوہان جو وات نه ٿا پيرين،
تن کي اوھين منھنجو نالو وئي آفتن اچن جا دڙڪا ٿا ڏيو.

۶ سو هائي اڳتني اوھين اهڙيون روپاينون نه ڏسي سکھندا،
۽ نه وري ڪا اڳتني ڪري سکھندا.

۵ پوءِ جڏهن خداوند جو پنهنجيءَ قوم کي

سندن ملڪيت موئائي ڏين جو وقت ايندو،
تدهن انهن اميرن مان ڪنهن کي به حصو نه ملندو.

میکاھ جي خلاف امير

۶ اهي امير مون کي چينپيندي چون ٿا ته
”اسان کي نه بيجار!
هائو، اڳتنيون ڪري اهڙيون ڳالهيوں نه ڪر،

خداوند اسان کي خوار خراب نه ڪندو.
۷ اسان یعقوب جي اولاد بابت

تو کي اهڙي ڳالهه نه چوڻ گهرجي.
چا خداوند ڪاۋڙ ڪرڻ ۾ ڏورو ناهي؟
چا اهڙو عمل خدا جي لائق آهي؟

چا هن سچارن کي
هميشه پنهنجي برڪتن سان نه نوازيو آهي؟“

۸ پر خداوند انهن بنی اسرائیل جي اميرن کي فرمائي ٿو ته
”اوھين لهٽدار منھنجي قوم جي غريبن تي
دشمن وانگر حملو تا ڪريو.
چالاءُجو جنگ تان موئندڙ سپاهي

اهو سوچيندي پنهنجي گهر اچن ٿا ته
اتي هو امن ۽ سلامتيءَ سان هوندا.
پر اوھين تاز ۾ وينا آهيو ته
قرض ۾ انهن جا ڪڀزا به لاهي ونو.

۹ اوھين مردن جي غير موجودگيءَ ۾
منھنجي قوم جي عورتن کي
سندن پيارن گهرن مان تقي ٿا ڇڏيو،

۽ سندن نديڙن بارن کان منھنجون ڏتل سهولتون کسي ٿا ونو،
جنھن ڪري اهي پار اڳي وڌي نه ٿا سگهن.

۱۰ سو اي ظالمؤ! نڪرو، هن ملڪ مان هليا وجو!
چالاءُجو اوہان جي ڪتن ڪرتون جي ڪري
هن ملڪ ۾ سخت بريادي اچڻي آهي،

جنھن ڪري هتي ڪو امن و سڪون نه رهندو.“

۱۱ هي ماڻهو اهڻا ته پليل آهن جو

انھيءَ ماڻھوءَ کي نبي ڪري قبول ڪندا،
جيڪو سائن ڪوڙ ڳالهائي ۽ ٺڳي ڪندي کين چوي ته

”آءُ اڳتني ڪري چوان ٿو ته
اوہان لاءُ شراب ۽ نشي جون نديون وهنديون.“

سپینی جبلن کان مٹاھون ڪيو ويندو.
هائو، اهو سپینی جبلن کان بلند ڪيو ويندو،
۽ سپینی قومن جو وهکرو انهیه ڏانهن هوندو.
② اهي قومون ائين چونديون اينديون ته
”هلو ته خداوند جي جبل ڏانهن هلوون،
يعني بنی يعقوب جي خدا جي گھر ڏانهن.
هو اسان کي پنهنجي وات تي هلن سیکاريندو،
تان ته اسين سندس انهيءَ بڌايل وات تي هلوون،
چالاءُجو صيئون تان ئي خداوند جو فرمان جاري ڪيو ويندو.
هائو، ان تي اڌيل شهر ڀروشلم مان سندس ڪلام ظاهر ٿيندو.”
③ خداوند ويجهين توڙي پري وارين زورآور قومن جي وچ ۾
عدالت ڪري سندن جهڪڙا نبيري چڏيندو.
ٽڏهن اهي پنهنجون تلواron ڀجي انهن مان هر قار،
۽ پنهنجون نيزن مان ڏاٿا ٺاهيندا.
پوءِ ڪا به قوم بيءُ قوم تي تلوار نه ڪندي،
۽ نه وري اڳي اهي ڪڏهن جنگ جي تربیت وئندما.
④ ٽڏهن هر ڪو ماڻهو بي خوف ٿي
پنهنجي پنهنجي انگورن ۽ انجيرن جي باغن ۾
امن و سلامتي سان زندگي گذاريندو.
اهو قادر مطلق خداوند جو پکو واعدو آهي.

جيئن ته بي هر ڪا قوم الڳ الڳ معبدون جي
پوچا ۽ فرمانبرداري ڪري ٿي،
پر اسين هيشه هميشه تائين خداوند پنهنجي خدا جي
عبادت ۽ فرمانبرداري ڪندا رهنداسين.

(بني اسرائيل جلاوطنيءَ مان موتي ايندا)

⑤ خداوند فرمائي ٿو ته
”اهو وقت ضرور ايندو جڏهن آءُ
پنهنجيءُ قوم جي انهن ماڻهن کي موئائي آئي گڏ ڪندس،
جن کي مون سزا ڏيئي جلاوطن ڪري چڏيو آهي،
جي هن ڏڪ سنا آهن.
⑥ اهي پنهنجي وطن کان پري ۽ بي وس آهن.
بلڪ جيڪي به بني اسرائيل جا باقي بچي ويل آهن،
تن سپيني کي آءُ وري بحال ڪري هڪ زورآور قوم بثائيندسا.
ان وقت کان وٺي آءُ خداوند صيئون جبل تان
هميشه تائين متن حڪمت ڪندو رهندس.

هائو، جنهن کي اوھين روحاني روشنی چئو ٿا
سا اوھان کي ڏسڻ ۾ نه ايندي
۽ ڏينهن ۾ به اوھان کي رات واري اوندahi نظر ايندي.
⑦ سو اي غيبدانو ۽ فالون وجنهندڙؤ!
هاش اوھين پنهنجي ناكاميءُ سبب ذليل ۽ خوار خراب ٿيندا،
چالاءُجو منهنجي طرفان
اوھان جي منتمن جو ڪو جواب نه ملندو.”

⑧ پر خداوند مون ميڪاھ تي پنهنجو روح نازل ڪري
مون کي طاقت، عدل ۽ ديري عطا ڪري چڏي آهي،
انهيءُ لاءُ ته آءُ يعقوب جي اولاد بنی اسرائيل کي
سندن ڪيل گناهن کان آگاهه ڪريان.

⑨ سو اي بنی يعقوب جا اڳاڻو!
هائو، اي بنی اسرائيل جا حڪمانؤ! ٻڌو.
اوھين جيڪي انصاف کان نفتر ٿا ڪريو،
۽ سچ کي ڦوڙي مرڙڙي ٿا چڏيو،
سي هيءُ ٻاللهه ٻڌي چڏيو ته
⑩ اوھين خداوند جي شهر ڀروشلم کي ته اڌايو تا
پر انهيءُ اذاؤت ۾ خونريزي ۽ نالنصافي شامل آهي.
⑪ اوھان جا عملدار رشوت وٺي
نالنصافيءُ وارو فيصلو ٿا ڪن.
اوھان جا ڪاهن پيسن جي لالچ ۾ شريعت جي تعليم ٿا ڏين،
۽ اوھان جا نبي سڏائيندڙ دولت وٺي اڳڪيون ٿا ڪن.
انهيءُ هوندي به اوھين دعويٰ ٿا ڪريو ته
”خداوند اسان سان گڏ آهي،
سو اسان تي ڪا آفت ڪا نه ايندي.“

ٽنهنڪري اوھان جي انهن عملن جي ڪري ئي
صيئون جبل تي پنهنجيءُ وانگر هر هلايو ويندو.
هائو، ڀروشلم متيءُ جو ڊير ٿي ويندو
۽ جتي هيڪل اڌيل آهي اٿي جنهنگ ئي جنهنگ ٿي ويندو.

بحاليءُ ۽ امن جا پيغام

(15:5-1:4)

(خداوند پاران سلامتي ۽ برڪتون)
(يسعياه 4-2:2)

١) ايندڙ ڏينهن ۾ هيئن ٿيندو جو
خداوند جي هيڪل وارو جبل صيئون، 4

ء انهن جو مال غنیمت مون خداوند لاء وقف ڪندا.
هائو، اوھین انهن جي دولت
مون رب العالمين جي حضور ۾ آئي پيش ڪندا.”

(خداوند پاران واعدي مطابق مقرر ڪيل حڪمران)

۱ اي یروشلم جا رهاڪو!

پنهنجا لشكر آئي گڏ کري تيار ٿيو،
چالاء جو اوھان جي دشمن لشكرن اچي
اوھان جو گهپرو ڪيو آهي.
اهي بنی اسرائيل جي حڪمران جي بي عزتي ڪري
سندس ڳلن تي لڪ هئندا.

۲ پر هوڏا انهن خداوند *بيت لحم إفراط کي فرمائي ٿو ته
”جيٽو ٿيک تون يهوداھ جي ندين ندين شهنر مان هڪ آھين،
تَدْهُن به تو مجھان هڪ تو اهڙو شخص پيدا ٿيندو،
جيڪو منهنجي طرفان بنی اسرائيل جو حڪمران بُٺو.
انھيءَ حڪمران جو گهراتو پرائي زمانی کان وئي قائم آهي.“

۳ خداوند پنهنجي قوم کي تيسٽائين
سندن دشمنن جي هت ۾ ڇڏي ڏيندو،
جيستائين اهو حڪمران پنهنجي ماء جي پيتان نه ڄمي.
پوءِ حڪمران جي قوم وارا جيڪي جلاوطنيءَ ۾ آهن،
سي موتي اچي پنهنجي ملڪ ۾ آباد ٿيندا،
ء باقي اتي رهيل بنی اسرائيل سان گڏ رهندما.

۴ تَدْهُن هو خداوند پنهنجي خدا جي قدرت سان

ء سندس نالي جي عظمت سان
هڪ ريدار جيان پنهنجيءَ قوم جي سڀاڻ ڪندو.
پوءِ خداوند جي قوم سلامتيءَ سان رهندما،
چالاء جو انھيءَ وقت ساري ڈرتيءَ جا ماڻهو
انھيءَ حڪمران جي عظمت کي چائي وئندا.
بيشك انھيءَ جي آچن سان خوشحاليءَ سلامتي ملندي.

(asher وارن کان آزادي)

جڏهن اشوري اسان بنی اسرائيل جي ملڪ تي اچي حملو ڪندا
ء اسان جي ڪوٽن وارن شهنر ۾ گهڻي ايندا،
تَدْهُن اسین پنهنجي گهڻن ئي طاقفور سالارن جي اڳوائيءَ ۾
سندن مقابلو ڪندايسين.

۸ هاڻ تون اي یروشلم!
جنھن ۾ آءَ خدا پنهنجيءَ قوم جي ائين سڀاڻ ڪندا،
جيئن ريدار ٿلهه تي ويهي پنهنجي ڏڻ جو پھرو ڏيندو آهي،
تون ئي هڪ دفعو وري
بادشاهه جي گاديءَ جو شهر بشين.“

(خداوند ڏكن کان بچائي ٿو)

۹ اي یروشلم جي وسندي! تون چو ٿي رڙيون ڪري روئين?
چا تو ۾ ڪو بادشاهه ڪونهي؟
چا تنهنجا صلاحڪار مرپي کپي ويا آهن؟
چو تون اهڙي تکليف ۾ آھين،
جو چن تو کي ويم واري عورت جي سورن اچي ورايو هجي؟
۱۰ تون ڀلي هڪ ويم واري عورت وانگر
تَقْبِينِي ليچندي رڙيون ڪر،
چالاء جو هائي تنهنجا رهاڪو تو کي ڇڏي
ڪليل ميدان ۾ وڃي رهڻ وارا آهن،
بلڪ هو بابل ملڪ ڏانهن جلاوطن ٿيڻ وارا آهن.
پر تنهن هوندي به اتي خداوند اچي انهن کي بچائيندو.
هائو، اهو انهن کي سندن دشمنن جي هئان ڇدائيندو.

(يروشلم جي فتح)

۱۱ اي یروشلم جي وسندي!
گهڻين ٿي قومن وارن اچي تنهنجو گهپرو ڪيو آهي.
اهي چون ٿا ته ”اسين یروشلم جي عزت لٽينداسين،
ء اسان جون اکيون انهيءَ کي خوار خراب ٿيندي ڏستديون.“
۱۲ پر اهي خداوند جي ارادن کي نه ٿا چائين،
اهي اها ڳالهه سمجھن ٿي نه ٿا ته
خداوند کين اهڙي سزا ڏين لاء هتي آئي گڏ ڪيو آهي،
جيئن اناج جا گڏا ڳاهن لاء گڏ ڪبا آهن.

۱۳ خداوند فرمائي ٿو ته
”اي یروشلم جا رهاڪو!
اٿوءَ پنهنجي دشمنن کي لٽاري ڇڏيو.
آءَ اوھان کي اهڙي ڏاند وانگر مضبوط بثائيندو،
جنھن کي لوهمه جا سگءَ پتل جا گُ هجن.
اوھين گهڻين ٿي قومن کي ويدي تکرا تکرا ڪري ڇڏيندا،

*بيتلحم إفراط: بيت لحم دائم داھن بادشاهه جو اصلی شهر هو ء سندس خاندان افراطي گهرائي مان هو.

بلک آء اوھان جا بـتپـرستـيـه وارا شـھـرـهـ بـهـ نـاسـ ڪـريـ چـڏـينـدـسـ.
اوھـينـ اـڳـيـ وـريـ ڪـڏـهنـ بـهـ پـنهـنجـيـ هـشـنـ سـانـ
جوـزـيلـ شـينـ جـيـ پـوـچـاـ نـهـ ڪـنـداـ.
بلک آء پـنهـنجـوـ قـھـرـ وـ غـضـبـ نـازـلـ ڪـريـ
انـھـنـ قـومـنـ کـانـ بـدـلوـ وـنـدـسـ،
جنـ منـھـنجـيـ نـافـرـمانـيـ ڪـئـيـ آـهيـ.”

بني اسرائيل خلاف خداوند جو مقدمو

(16:6-1:6)

(خداوند کي عدالت ۾ سڌ)

6 ① اي دنيا جي مخلوق! خداوند جو مقدمو ٻڌو.
اي خداوند! اچي پنهنجي قوم خلاف شڪایت ائين ٻڌاء
جو جيل ۽ تڪر تنهنجو آواز ٻڌن.
② اي دنيا جا بنيدا جبلو! اچو ۽ ڪن ڏيئي ٻڌو،
چوته بنيء اسرائيل جي خلاف خداوند مقدمو داخل ڪري ٿو.
هايو، هو كين ڏوهي ٺهائي ٿو.

③ خداوند فرمائي تو ته
”اي منھنجي قوم!
آء اوھان سان ڪھڙو غلط هليو آهيان?
مون اوھان تي ڪھڙو پوجهه وڌو آهي?
اوھين مون تي ثابت ڪريو.
④ آء ته اوھان کي مصر ملڪ مان بچائي ڪيء آيس،
جي اوھين غلام هئا.

مون اوھان جي رهنمائي ڪرڻ لاء موسيا،
هارون ۽ مريم کي اوھان لاء مقرر ڪيو.
⑤ اي منھنجي قوم! ياد ڪريو ته
مواب جي بادشاهه بلق
اوھان بابت ڪھڙا بچتايني وارا منصوبا جوڙيا هئا،
۽ بلعام ولد بعور هن کي ڪھڙي ورندي ڏئي هئي.
اهو به ياد ڪريو ته شطيم کان گلگال تائين
اوھان سفر ڪندي ڪھڙي نموني اردن درباء پار ڪيو.
پوء اوھين مڃيندا ته
اوھان کي بچائش لاء مون خداوند چا چا ڪيو.“

(بني اسرائيل جو سوال ۽ خداوند جو جواب)

⑥ پوء بنيء اسرائيل سوال ڪيو ته

⑥ انهن سالارن جو طاقتور لشكـرـ اشورـيـ قـومـ کـيـ،
بلـکـ نـمـروـدـ نـالـيـ سـنـدـنـ مـلـڪـ کـيـ شـڪـسـتـ ڏـيـندـوـ.
هـائـوـ، جـڏـهـنـ اـشورـيـ اـسانـ جـيـ مـلـڪـ ۾ـ اـچـيـ
اسـانـ جـيـ سـرـحدـنـ ۾ـ پـيرـ ڄـمائـيـداـ،
تـدـهـنـ خـداـونـدـ انهـنـ کـانـ اـسانـ کـيـ ڇـڏـائـنـدوـ.

(جلـوطـنيـهـ ۾ـ بنـيـ اـسرـائـيلـ کـيـ طـاقتـ مـلـنـ)

⑦ بنـيـ اـسرـائـيلـ جـاـ تـبـاهـيـ کـانـ باـقـيـ بـچـيـ وـيلـ ماـئـهوـ،
جيـتوـثـيـكـ گـهـيـنـ ئـيـ قـومـنـ ۾ـ تـزـيلـ پـڪـتـيلـ هـونـداـ،
تـهـنـ هـونـديـ بـهـ خـداـونـدـ انهـنـ کـيـ طـاقتـ ڏـيـئـيـ اـئـيـ قـائـمـ رـكـنـدوـ،
جيـئـنـ ماـڪـ ۽ـ مـيـنهـنـ تـرـتـيـءـ کـيـ تـازـگـيـ ڏـيـندـاـ آـهـنـ.
چـالـاءـ جـوـ اـهـيـ خـداـ تـيـ ئـيـ توـكـلـ رـكـنـداـ،
نهـ ڪـنـهـنـ اـنسـانـ تـيـ.

⑧ جـيـتوـثـيـكـ اـهـيـ مـخـتـلـفـ قـومـنـ ۾ـ تـزـيلـ پـڪـتـيلـ هـونـداـ،
تـهـنـ هـونـديـ بـهـ اـهـيـ اـئـيـ حـمـلوـ ڪـنـداـ،
جيـئـنـ ڪـوـ خـوـفـنـاـڪـ شـينـهـنـ جـهـنـگـلـيـ جـانـورـنـ
ياـ رـيـنـ جـيـ ڏـڻـ ۾ـ ڪـاهـيـ پـونـدوـ آـهـيـ.

جـڏـهـنـ اـهـوـ ڏـڻـ ۾ـ گـهـڙـيـ پـونـدوـ آـهـيـ تـدـهـنـ رـيـنـ کـيـ
چـيرـيـ ڦـاـڙـيـ تـڪـراـ تـڪـراـ ڪـريـ ڇـڏـيـندـوـ آـهـيـ،
۽ـ ڪـوبـهـ اـنـھـنـ کـيـ ڇـڏـائـشـ وـارـوـ نـهـ هـونـدوـ آـهـيـ.

⑨ اـهـرـيـهـ طـرحـ بنـيـ اـسـرـائـيلـ پـنهـنجـيـ دـشـمنـنـ تـيـ غالـبـ پـونـداـ،
۽ـ سـپـيـنـيـ کـيـ تـبـاهـ وـ بـرـيـادـ ڪـريـ ڇـڏـيـندـاـ.

(بني اسرائيل مان پليتي ڪين)

⑩ خـداـونـدـ فـرـمـائـيـ توـ تـهـ
”انـھـيـ وـقـتـ آـءـ اوـھـانـ جـاـ گـهـوـڙـاـ،
بلـکـ اوـھـانـ جـونـ جـنـگـيـ گـهـوـڙـيـ گـاـڏـيـونـ نـاسـ ڪـريـ ڇـڏـيـندـسـ،
جنـ تـيـ اوـھـينـ توـكـلـ رـكـوـ ٿـاـ.

⑪ اوـھـانـ جـيـ مـلـڪـ جـاـ شـھـرـ ۽ـ مضـبـوطـ قـلـعاـ،
جنـ ۾ـ حـفـاظـتـ جـيـ لـحـاظـ کـانـ اوـھـانـ کـيـ پـروـسوـ آـهـيـ،
تنـ ۾ـ سـپـيـنـيـ کـيـ آـءـ ڏـاهـيـ پـتـ ڪـريـ ڇـڏـيـندـسـ.

⑫ آـءـ اوـھـانـ مـانـ جـادـوـگـريـهـ وـارـاـ ڪـمـ خـتمـ ڪـريـ ڇـڏـيـندـسـ،
۽ـ نـهـ وـريـ اـڳـيـ اوـھـانـ ۾ـ ڪـوـ فالـ وـجهـنـدـرـ ئـيـ رـهـنـدوـ.

⑬ آـءـ اوـھـانـ جـونـ تـرـاشـيلـ مـورـتـيـونـ،
ٿـيـيـ جـيـانـ ڪـوـزـيلـ پـوـچـاـ وـارـاـ پـشـرـ،
۽ـ سـيـسـيـهـ نـالـيـ اوـھـانـ جـيـ دـيوـيـهـ جـاـ ڪـوـزـيلـ بـتـ،
ڀـيـيـ پـورـاـ پـورـاـ ڪـريـ ڇـڏـيـندـسـ.

تاباھه و برباد ڪري ڇڏيندس.
 اوھین کائيندا، پر اوھان جو دئے نه ٿيندو،
 بلڪ اوھان جو پيت بکيو ئي رهندو.
 اوھين ڪفایت ڪري ميريٽندادا،
 پر اوھان وت بچندو ڪجهه به ڪونه.
 هائو، اوھان جي هر بچائي رکيل شيء
 آء جنگ ۾ تباھه ڪري ڇڏيندس.
 اوھين پوكيندا، پر لندادا ڪجهه به ڪين.
 اوھين زيتون جو تيل ته لتازي ڪيندا،
 پر اهو استعمال ڪري نه سگهندادا.
 اوھين انگورن مان مئي ته ٺاهيندا،
 پر اها پيئي نه سگهندادا.
 اي يروشلم وارؤ!¹⁶
 اهو سڀ انهيء ڪري ٿيندو،
 جو اوھان اسرائييل ملڪ جي بادشاهه عمرى
 ۽ سندس پت بادشاهه اخخي اب جي
 گناهن وارن عملن جي پيروي ڪئي آهي.
 جيئن ته اوھين انهن جي رستي تي هلندادا رهيا آهي،
 تنهنڪري هاڻ آء اوھان کي ۽ اوھان جي شهر يروشلم کي
 تباھه و برباد ڪري ڇڏيندس.
 پوءِ هر قوم جا ماڻهو اوھان تي ٺوليون ڪندا،
 ۽ اوھين خوار خراب ڪيا ويندا.

بني اسرائييل جي بچڑائين تي مرثيو

7

① حيف آهي منهنجي حال تي!
 چالاءِ جو آء ميڪاھ اهڙي بکايل وانگر آهيان،
 جيڪو گرميء جا ميبا پتحي وڃ،
 يا انگور چونڊجي وڃن کان پوءِ انهن ميون جو بکايل رهي ٿو.
 هائو، هن جي کائڻ لاءِ نه ڪو انگورن جو ڇڳو بچيو آهي،
 ۽ نه ئي پهريان پڪل دل کي وٺڻز انجيرئي آهن.
 ② ساڳيءَ طرح هن ملڪ ۾ ڪو نيك ماڻهو نظرئي نه ٿو اچي.
 هائو، ڪنهن کي به خدا جو خوف ڪونه آهي.
 هر ڪو ماڻهو پئي جو خون ڪرڻ لاءِ تاڙ ۾ وينو آهي،
 ۽ پنهنجي هموطنن کي شكار ڪرڻ لاءِ
 هر ڪو چار وچايو وينو آهي.
 ③ هنن جا هٿ بچڙائي ڪرڻ ۾ مهارت تا رکن،
 عملدار توڙي قاضي رشوت گھري ٿا وٺن،
 ۽ اثر رسوخ وارن ماڻهن جون دليون حرص مان نه ٿيون پرجن.
 انهيءَ کان علاوه اهي سڀ گڏجي سازشون به ڪن ٿا.

”جڏهن اسيين خدا تعاليٰ جي آڏو سجدو ڪرڻ لاءِ اچون
 تم ڪهڙا نذرانا ڪني آئي سندس حضور ۾ پيش ڪريون?
 ڇا اسيين کيس خوش ڪرڻ لاءِ پلا ٻلا وهڻا
 سازڻ واري قريانيءَ طور سندس حضور ۾ آئيون?
 ڇا خداوند هزارين گھيٽين
 يا زيتون جي تيل جون ندييون پيش ڪرڻ سان
 اسان تي راضي ٿيندو؟
 ڇا اسيين پنهنجي گناهن جي عيوض
 پنهنجا پهريتا پار سندس آڏو پيش ڪريون،
 جيڪي اسان کي پنهنجيءَ جان کان به وڌيڪ پيارا آهن؟“
 اي انسانو!¹⁸
 خداوند ته اوھان کي ٻڌائي ڇڏيو آهي ته
 هو اسان کان ڇا ٿو چاهي.
 خداوند اسان کان هن چڱين ڳالهين کان علاوه
 پيو ڪجهه نه ٿو چاهي ته
 اسيين هڪ پئي سان انصاف ڪريون،
 رحمليءَ کي بيحد عزيز ڄاڻون،
 ۽ پنهنجي خدا آڏو نماتا تي رهون.

(خداوند جو بنی اسرائييل کي ڏوهي نهرائين)

⑨ اها دانائي آهي ته خداوند کان ڏجن گھرجي.
 چالاءِ جو خداوند يروشلم شهر وارن کي مخاطب ٿي چوي ٿو ته
 ”ٻڌو، اي شهر ۾ گڏ ٿيڻ وارؤ!
 منهنجو هي پيغام ٻڌو.
 ٻڌڪار ماڻهن پنهنجن گھرن ۾ بي ايمانيءَ سان
 حاصل ڪيل خزانا گڏ ڪري رکيا آهن.
 هو ماپ تور جا کوتا پچانا استعمال ٿا ڪن،
 جن کان مون کي نفترت آهي.
 ⑩ ڇا اهڙين ٺڳيءَ وارين تارازين
 ۽ کوئن وتن جا ٿيلها رکن وارن کي آء خداوند وساری ڇڏيان?
 اوھان جي شاهوڪار ماڻهن
 غريبن تي ظلم و زبردستي پئي ڪئي آهي.
 اوھين سڀ ڪوڙا آهي،
 ۽ ٺڳيءَ جون ڳالهيون پيا ڪريو.

⑪ تنهنڪري اوھان جي گناهن سبب
 آء به اوھان کي موتمار زخم رسائي

”خداوند اوھان جو خدا ڪي آهي؟“
سو هائ اسین اوھان کي گھتین جي ڈوڙ ۾ لتاڙيو ڏستاداين.

^④ بلک جيڪي به انهن مان نيك ۽ سچا سمجھيا وڃن تا،
سي به ڪندي ڪانڊيري جي پوري مثل خراب آهن.
انھيءَ ڪري اهو ڏينهن اچن وارو آهي
جڏهن خدا انھن کي سزا ڏيندو،
جنھن بابت سندن نگهبانن يعني نين جي معرفت
خدا کين اڳ ۾ ئي آڪاھه ڪري ڇڏيو هو.
سزا واري ڏينهن انھن کي حيراني وَ پريشاني وئي ويندي.

اي ڀروشلم جا رهاڪئ!
شهر جي پيٽين جي نئين سر تعمير جو وقت اچجي رهيو آهي.
انھيءَ وقت اوھان جي علاتقى جون حدون وڌايون وينديون.
^⑫ انھن ڏينهن ۾ اوھان جي قوم جا جلاوطن ٿيل ماڻهو
هر طرف کان اوھان وٽ موٽي ايندا.
هائو، اهي اپرندى طرف اشور مان،
ڏڪن طرف مصر مان،
بلک مصر کان وئي اشور جي فرات نديءَ تائين
سچجي علاتقى کان ۽
ڏورانهن سمندن کان توڙي پري جي جابلو علاتقى کان
اوھان وٽ موٽي ايندا.
^⑬ پر انھن قومن جا ملڪ جتان اهي موٽي ايندا،
سي بيچن عملن جي ڪري ويران ٿي ويندا.

^⑤ سو اي بنبي اسرائييل! اوھين ڪنهن تي به اعتبار نه ڪريو،
توڙي جو اهو اوھان جو بهترین دوست ئي چونه هجي.
اوھين هر ڳالهم بيحد احتياط سان ڪريو،
توڙي جو پنهنجي پياري زال سان ئي چونه ڳالهابيو.
^⑥ ڇالاءُ جو هن ڏينهن ۾ پت پنهنجي پيءَ جي بي عزتي ٿو ڪري
ڏيءَ پنهنجي ماءُ سان ۽ ننهن پنهنجي سس سان
وڌهن لاءُ تيار بئي آهي.
مطلوب ته ماڻهو جا دشمن خود سندس گهر جا ئي ڀاتي آهن.

میکاھ جي دعا

اي خداوند! پنهنجي چونڊيل قوم جي رهنمائى ڪر.
^⑭ اچ، اسان جو اچي ريدار ٿيءَ.
اسان جي چوڌاري سرسبز پنيون آهن،
پر اسین ڪرمل جي جهنگ ۾ اكيلاء پيا رهون.
تون اسان جي اڳواشي ڪري اسان کي
بسن ۽ گلعاد جي علاتقى ڏانهن وئي هل.
هائو، اسان کي اڳي وانگر انھن سرسبز چراڳاھن ۾ رهاء.
^⑮ اي خداوند! اسان کي پنهنجا معجزا ڏيڪار،
جيٺن تو انھن ڏينهن ۾ ڏيڪاريا هئا،
جڏهن تون اسان کي مصر ملڪ مان پاھر ڪي آيو هئين.
^⑯ پيون قومون تنهنجا اهي معجزا ڏستيديون،
۽ پنهنجي پوري طاقت جي باوجود هر ڳالهه هارائي وينديون.
شرمندگي ۽ ڦدھشت وچان اهي گونگا ۽ ٻوڙا ٿي ويندا.
^⑰ اهي پنهنجن مضبوط قلعن منجهان
متيءَ ۾ سرنڌڻ نانگن ۽ جيتن وانگر
ڏڪندي ۽ ڊجندى پاھر نڪري ايندا.
هائو، اهي خوف وچان ڏڪندي
تو خداوند اسان جي خدا جا اچي تابعدار ٿيندا.
^⑱ اي خداوند! تو جھڙو ڪو ٻيو معبد آهي ئي ڪو نه.
تون پنهنجي قوم جون بدڪاريون معاف ٿو ڪرين.

^⑦ باقي رهيس آء، سو منهنجي توکل خداوند تي آهي،
هو ئي مون کي بچائيندو.

هائو، آء خدا ڏانهن پيو واجهائيندو رهندس،
خدا جيڪو منهنجو معبد آهي سو منهنجي دعا ضرور ٻڌندو.

بني اسرائييل جي بحالى

^⑧ اي اسان جا دشمن!
اسان جي مشڪلاتن تي خوشيون نه ڪريو.
ڇالاءُ جو جيتويڪ اسین ڪري پيا آهيون،
تنهن به خدا اسان کي وري اثاري ڪتو ڪندو.
پلي ڪئي هن وقت اسین اونداهيءَ ۾ آهيون،
پر خداوند اسان کي روشنى عطا ڪندو.
^⑨ جيئن ته اسان خداوند جو گناهه ڪيو آهي،
سو اسین سندس ڪاۋڙ سهندما رهنداسين،
ايستانين جو هو پاڻ اچي اسان کي بچائي.
هائو، نېٿ ته هو اسان جي حق ۾ فيصلو ڏيندو،
۽ اسان کي اونداهيءَ مان ڪيدي روشنى ۾ آئيندو.
بيشك هن جي ئي هٿان
اسين پاڻ کي بچندى ضرور ڏستاداين.
^⑩ تنهن اي اسان جا دشمن!
اوھين اهو ڏستدا ۽ خوار خراب ٿيندا.
هائو، اوھين اسان کي اهو طعنو هئي چوندا آهي تو

ء اسان جي سمورين خطائن کي
سمند جي تري ه اچلائي چڏيندين.
تو پنهنجي قوم، جيڪي ابراهيم ۽ یعقوب جو اولاد آهن،²⁰
تن جي اين ڏاڻن سان گھٺو اڳي
وفا ۽ دائمي شفقت جو واعدو فرمایو هو،
تن کي هائي تون انهيءَ واعدي موجب وري نئين سر نوازيندين.

هائو، تون انهن باقي بچي ويلن جا گناهه درگذر ٿو ڪرين.
تون سدائين ڪاوڙيل نه ٿو رهين،
بلڪ اسان تي پنهنجي دائمي شفقت ڪري تون خوش ٿئين ٿو.
تون وري اسان تي رحم ڪري¹⁹
اسان جا سمورا گناهه معاف ڪري چڏيندين.
بلڪ تون اسان جي گناهن کي پيرن هيٺان لتاڙي چڏيندين،

ناحوم

ناحوم نبیء جو کتاب

تعارف

”ناحوم“ نالی هی مقدس کتاب هک گیت آهي، جیکو نینواه جي تباھيءَ تي جشن ملهائش وقت گایبو ويو هو. نينواه شهر اشورين جي گاديءَ جو هند هو، جيکي بنی اسرائييل جا وذا ۽ پرائا دشمن هئا. ستينءَ صدي قبل مسيح جي آخر ۾ نينواه جي تباھيءَ تي. هن کتاب ۾ انهيءَ تباھيءَ کي ظالم ۽ تکبر ڪندڙ قوم جي خلاف خدا جو هک فيصلو سمجھيو وڃي تو.

ستاءُ

نینواه جي خلاف پيغام 1:15

نینواه جي بربادي 1:2-3

هن جو غصب باهه وانگر اچيو ڪڌي،
۽ تکر به هن جي اڳيان پورا پورا ٿي پوندا آهن.

1 ① هي القوش ڳوٽ جي رهاسو ناحوم جي ڏئل رويا جو کتاب
اهي، جنهن ۾ نينواه شهر بابت پيغام ڏئل آهي.

٧ بيشك، خداوند پلو آهي.

هو مصبيت جي وقت جاءِپناهم آهي.

جيکي متش پروسو رکن ٿا تن جي هو سنپال ڪري ٿو.
٨ پر هو اٿلندڙ ٻوڏ جيان پنهنجي مخالفن ۽ دشمنن کي
موت جي اونداهيءَ ڏانهن ڏکي ناس ڪري ڇڏي ٿو.
٩ اي نينواه وارئ!

توهين خداوند خلاف ڪھڙا به ڪئي منصوبا رٿيو،
پر هو توهان کي اهڙو ناس ڪري ڇڏيندو،
جو دري اوahan ڪر ڪئي نه سگهندما.

١٠ جيتويڪ اوھين ڪندن وانگر ڳئيل ۽ ڳئيل آهي،
۽ مئي پيئندڙن وانگر مدهوش آهي،
ندهن به اوھين سکل ٻمه وانگر سڀي ناس ٿي ويندا.

١١ اي نينواه!
تو منجهان هڪڙو اهڙو شخص نكري نروار ٿيو آهي،
جيڪو خداوند جي خلاف منصوبا ٿو رٿي،
۽ ماڻهن کي بچڙائيءَ لاءُ اڪسائي ٿو.

خداوند جو ڪلام

١٢ خداوند فرمائي ٿو ته

نینواه شهر تي خدا جي ڪاوڙ

١ خداوند غيرت وارو ۽ انتقام وندڙ خدا آهي،
هائو، خداوند بدلو وئندڙ ۽ قهار آهي.

خداوند پنهنجن مخالفن کان انتقام وئي ٿو،
۽ پنهنجن دشمنن لاءُ قهر ساندي رکي ٿو.

٣ خداوند ڪاوڙ ڪرڻ ۾ ڀرو پر طاقت ۾ عظيم آهي،
۽ ڏوھارين کي سزا ڏين کان سوء ڪڏهن به ڪين ڇڏيندو.

خداوند جي گھمن سان واچوڙا ۽ طوفان پيدا ٿين ٿا،
۽ ڪر سندس پيرن جي ڏز مان ٿئن ٿا.

٤ هن جي حڪم سان سڀ درباء سڪي ٿا وڃ،
بلڪ سمند به خشك ٿي وڃن ٿا.

بسن علانقو ۽ ڪرمل جبل مرجهائجي وڃن ٿا،
۽ لبنان جا گل ڪومائجي ٿا وڃن.

٥ هن جي اڳيان جبل به ڏڪن لڳن ٿا،
۽ پهاڙ به پڪهرجي وڃن ٿا.

زمين هن جي اڳيان ڪنبن لڳي ٿي،
هائو، سجي دنيا پنهنجي رهاسن سميت ٿرڪن لڳي ٿي.

٦ ڪير آهي جيڪو هن جي ڪاوڙ اڳيان بيهي سگهي؟
ڪير آهي جيڪو هن جي غصب کان بچي سگهي؟

ء سندن جنگي جوانن کي گاڙهي پوشاك پهريل آهي.
سندن جنگي گھوڙي گاڏين تي لڳ فولاد
شعلي جيان چمڪندر آهي،
ء هنن جانيزا ايا ٿيل آهن.

⁴ هنن جون جنگي گھوڙي گاڏين
چوهه مان رستن تي ڊوڙن ٿيون،
چونکن وڌان هيڏانهن هوڏانهن اچن وڃن ٿيون.
اهي گاڏيون ڏسڻ ۾ بُرندڙ مشعل وانگر آهن،
ء وج وانگر چمڪن ٿيون.

⁵ لشڪر جا چوند سالار ح ملي ڪرڻ لاءِ سڏايا وڃن تا،
اهي جوش وچان ڪاهيندي تاٻڙجيو ٿا پون.
اهي جلدي جلدي متى چزهن لاءِ
ڪوت جي لڳولڳ دڪا ٺاهين ٿا.
⁶ جڏهن دريان جا بند ٿوڙيا تا وجن،
تڏهن محلاتن ۾ هيبٽ ۽ ڏهڪاءُ ٿو پڪڙجي ويسي.

⁷ اتي جي رائيه کي بي حرمتو ڪري ۽ قيدي ٻئائي نيو وڃي ٿو.
رائيه جون پانهيوں گپريں وانگر روئندی ماتم ڪن ٿيون،
ء پنهنجون چابيون پتنن ٿيون.

⁸ نينواه انهيءَ تلاءَ مثلَ آهي،
جنهن جو پائني پاهر و هندو ٿو ويسي.

کين پڪاري چيو وڃي ٿو ته "بيهو! بيهو!"
ته به پڇندا ٿا وجن ۽ پوئي ڪونه ٿا ڏسڻ.

⁹ چيو وڃي ٿو ته "چاندي لييو، سون لتييو،
دولت جي ڪا ڪوت ڪونهي ۽ نه خزانو ڪتن جو آهي."

¹⁰ هائي شهر لييو ڦريو ويو آهي ۽ خالي ڪيو ويو آهي!
شهر وارن جون دليون هارجي ويون اهن ۽ تنگن ۾ ڏڪڻي اٿن،
جسم ۾ ڪنبئي اتن ۽ منهن ڦڪا تي ويا اتن.

¹¹ هان انهن شينهن جي غار ڪتي آهي،
جي هي پنهنجون ٻچن سميت رهندما آهن؟
هائو، اها جاء ڪتي آهي،

جي هي پنهنجون ٻچن کي کارائيندا آهن،
ء جتي کين ڪوبه خوف نه هوندو آهي؟

¹² شينهن پنهنجون ٻچن جي کادي لاءِ گھڻ ئي کي ماريو آهي،
ء پنهنجين مادين لاءِ گھوئي شڪار ڪيو اٿن،
هنن پنهنجي غار ۽ چر شڪار سان پري ڇڏيون آهن.

¹³ قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته "اي نينواه! آءِ تنهنجي خلاف
آهيان. آءِ تنهنجون گھوڙي گاڏيون ساڙي رک ڪري ڇڏيندنس ۽

"اي يهوداه وارءِ توڙي جو نينواه وارا ڪيترا به زورآور
ء تعداد ۾ گھٹا چو نه هجن،
ته به هو تباهم ۽ ناس ٿي ويندا.

جيٽويڪ مون اوهان کي ڏك ڏنو آهي،
پر هائي اوهان کي وقت ڏك نه ڪندس.
¹³ هاڻ آءِ هنن جي پايجاري
اوهان جي ڳچيءَ مان لاهي پجي ڇڏيندنس،
ء اوهان جا بند ٿوڙي پورا پورا ڪري ڇڏيندنس."

¹⁴ خداوند نينواه جي باري ۾ فرمان جاري ڪري ٿو ته
"اي نينواه! تون بلڪل نيج آهين،
تنهنجي رهاڪن مان ڪوبه باقي نه بچندو.
آءِ تنهنجي معيوبون جي گھرن ۾ رکيل اڪيل موريٽين
ء پلٿيل بتن کي تباهم ڪري ڇڏيندنس.
آءِ تنهنجي قبر تيار ڪريان ٿو."

¹⁵ ڏسو، هنن جبلن ڏانهن نهاريو ۽ انهيءَ ڏانهن ڏسو،
جيڪو خوشخبري آئي ٿو،
هائو، جيڪو امن جي خوشخبري آئي ٿو.
اي يهوداه وارءِ!
توهين پلي پنهنجون عيدون ملهائيو ۽ باسون پوريون ڪريو،
چالاءِ جو ائينده اهي بچتا توهان تي حملو ڪري نه سگهندما،
چوته کين هميشه جي لاءِ ناس ڪيو ويو آهي.

نينواه جي زوال جي اڳشي

¹ اي نينواه! تون پلي پنهنجي قلعوي جي حفاظت ڪر،
² ۽ رستي ڏانهن نظر رک،

تون پلي پنهنجو سندرو ٻڌي تيار ٿي،
ء پنهنجي سموري طاقت هڪ هند جمع ڪر.
مگر تون بچي نه سگهندين،

چوته تو کي تباهم ڪندڙ تو ڏانهن وڌندو ٿو اچي.
² پر يقيناً خداوند بنی اسرائيل جون رونقون

اڳجي وانگر وري بحال ڪندو،
توڙي جو تباهمي ڪندڙن کين ويران ڪري ڇڏيو آهي،
ء سندن شاخون ويي ڇڏيون آهن.

³ اي نينواه!

تنهنجي دشمن جا لشڪر حملو ڪرڻ وارا آهن،
هنن جون ڦالون گاڙهيو آهن،

٩ سودان ۽ مصر ان جي بيو انتها طاقت جا مظهر هئا،
۽ ان جي اتحادين مان ليبا به هڪ هو.

١٠ تنهنجو هوندي به اهو سچو شهر قيد ڪري نيو ويو،
ء ان جا بارڙا به هر گهٿيءَ جي چونڪ تي اچلاتي ماريا ويا.
ان جا سڀائي وڌا ماڻهو زنجرين سان جڪڻيا ويا،
ء کين غلام بنائڻ لاءِ ڪتا وڌا ويا.

١١ اي نينواه!
تون به ڪنهن نشيءَ جيان سڪتي ۾ اچي ويندين،

۽ پوءِ دشمن جي ڊپ کان پناهم جون جايوون گولهيندين.

١٢ تنهنجا سڀائي قلعا انجيرين جي انهن وٺن وانگر آهن،
جن ۾ سڀ پڪل انجير هجن،
ء جنهن انهن وٺن کي لوڏيو وجي ته
انهن جا انجير کائيندڙن جي وات ۾ اچي ڪرن.
١٣ پنهنجي لشكري ته نگاهه ڪر،
اهي عورتن وانگر ٿي پيا اٿيئي.

١٤ تنهنجي ملڪ جون سرحدون دشمنن لاءِ ڪليون پيون اٿيئي،
ڄڻ ته تنهنجي دروازن جي گرن کي باهم سازيءَ چڏيو آهي.
پلي دشمنن جي گھيري جي وقت پنهنجي لاءِ پائڻي ڪنو ڪر.
پلي متى لتازيءَ ڪارو ٺاهه ۽ سرون ٺاهن لاءِ ڪالب تيار ڪر،
ته جيئن تنهنجا قلعا مضبوط ٿين.

١٥ پر تنهن به اُتي باهم تو کي سازيءَ چت ڪري چڏيندي،
۽ تلوار تو کي ڪپي چڏيندي.
١٦ تنهنجي لشكري کي ائين کائي چت ڪيو ويندو،
جيئن ماڪڙ کائيندي آهي.

تون ته ماڪڙ وانگر وڌي ويو آهين.

١٧ تو پنهنجي سوداگرن جو انگ وڌائي چڇيو آهي،
ايستائين جو اهي ستارن کان به گهڻا ٿي ويا آهن،
پر اهي به ماڪڙ وانگر تنهنجو فصل کائي اذامي ويندا.
١٨ تنهنجا محافظ ۽ عملدار به ماڪڙ جي ڪتكن وانگر آهن،
جيڪي تڌ جي وقت لوڙهن ۾ رهن ٿا،
پر جڙهن اس لڳين ٿي ته اذامي ٿا وجن
ء ڪوبه نه چائندو آهي ته ڪيڏانهن ٿا وجن.

١٩ اي اشور جا شنهنشاهم! تنهنجا گورنر ماريا ويا آهن،
۽ تنهنجي امين کي موت جي نبد وئي وئي آهي.
٢٠ تنهنجي رعيت جبلن تي ڪڻو ڪٺو ٿي وئي آهي،
ء ڪوبه ڪونهي جيڪو انهن کي گڏ ڪري.

٢١ تنهنجو جهڙا جوان تلوار سان ماري چڏيندنس. آءِ تنهنجو
ڪيل شڪار تو کان کسيندنس. تنهنجي پاران ڌمکي ڏيندڙن جو آوار
اڳتي ٻڌن ۾ ئي نه ايندو."

نينواه تي مصبيت جي اڳكتي

١ مصبيت آهي ان خوني شهر لاءِ،
جيڪو ڪوڙ ۽ قر سان ٿئار آهي،
جيڪو قر ۽ خون خرابي کان بازن نه ٿو اچي.

٢ پر هائي سندس تباهي ڏسو:
ٿئڪن جا زوڪات، ڦيئن جا چيڪات،
گھوڙن جا هئڪات ۽ جنگي گھوڙي گاڏين جا ڪرڪات آهن،

٣ سوارن جو گھوڙن تي چڙهن،
تلوارن جا چمڪات ۽ نيزن جا تجلاء،
مئلن جا ڊير، بي شمار لاش،
ء لاشن جي ڊيرن مٿان ماڻهو ٿاپڙندا ٿا وتن.

٤ اهو سڀ ڪجهه
نينواه ڪجريءَ جي گھڻي زناڪاريءَ جي ڪري آهي،
جيڪا ماهر جادو گريائي پئ آهي،
ء جنهن قومن کي پنهنجي حسن ۽ بدپيشي سان،
ء گهرائين کي پنهنجي جادوء سان غلام بئائي چڏيو آهي.

٥ قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته
“اي نينواه ڪجريءَ! آءِ تنهنجي خلاف آهيان.
آءِ تنهنجو دامن تنهنجي ڳچيءَ تائين مٿي ڪئي
قومن کي تنهنجي اوگهڙ
ء بادشاھتن کي تنهنجو شرم ڏيڪاريندنس.

٦ آءِ تو تي گند ڪچرو اچلاندنس
ء تو کي خوار خراب ڪندس،
هائو، آءِ تو کي پين لاءِ تماشو بئائي چڏيندنس.
٧ پوءِ جيڪو به تو کي ڏسندو سوتون کان پڇي پري ٿيندو،
ء چوندو ته ڏسو، نينواه ته ڪندر بئجي ويو آهي.
ڪير ان تي ترس کائيندو؟
ڪير آهي جيڪو هن کي دلاسو ڏئي؟”

٨ اي نينواه!
چا تون مصر جي گاديءَ جي شهر نوآمون کان به بهتر آهين،
جنهن جي چوڙاري به تو وانگر بچاءُ لاءِ پائڻي چڏيل هو?
هائو، اهو نيل نديءَ جي ڪناري تي آباد هو،
ء ندي ئي ان جو بچاءُ ۽ پائڻي ئي سندس ديوار هئي.

سو تنهنجي زوال تي خوشيه مان تاڙيون ٿو وجائي،
 چاڪارٽهه اهڙو ڪوبه ناهي،
 جيڪو تنهنجي ظلم جو نشانو نه بئيو هجي.

⁽¹⁹⁾ تنهنجي زخم جو ڪوبه علاج ڪونهي،
 چو جو تنهنجو زخم ناسور ٿي ويو آهي.
 جيڪو به تنهنجي باري ۾ ٻڌي ٿو،

حُقُوق

حُقُوق نبِيَّ جو ڪتاب

تعارف

”حُقُوق“ نالی هی مقدس ڪتاب انھی نبِيَّ جی نالی سان منسوب آهي، جنهن جو پیغام ستین صدی قبل مسیح جی آخر ۾ ظاھر ٿيو، جدھن بابل وارا اقتدار ۾ هئا۔ حُقُوق نبی انھن ظالم مائھن جی ظلمن جی کري ڏايو پريشان ٿيو ۽ خداوند کي چيائين ته ”جدھن بچتا ماڻهو پاڻ کان چڱن کي ماري ٿا ڇدين، تدھن چو تون ماث ڪري ويهي تو رهين؟“ (13:1). خداوند کيس ورندي ڏني ته هو انھن جي خلاف ڪنهن مقرر وقت تي قدم کشدو ۽ انهيء وقت ”سچار پنهنجي ايمانداريء سبيان زنده رهند“ (4:2).

هن مقدس ڪتاب جو باقي حصو بچتن جي تباھيء جي باري ۾ پيشنگوئي آهي. آخر ۾ خدا جي عظمت جي باري ۾ هڪ گيت آهي، جنهن ۾ حضرت حُقُوق جو خدا تي لافاني ايمان بيان ڪيل آهي.

ستاءُ

حضرت حُقُوق جي شکایت ۽ خداوند جو جواب 1:1-2:4
بچتن جي تباھي 2:5-20
حضرت حُقُوق جي دعا 3:1-19

1

١

حُقُوق نبِيَّ جي شکایت

”بين قومن کي جاچي ڏسو ۽ انھن مان عبرت حاصل ڪريو،
چو جو اوھان جي ڏينهن ۾ آءٰ اهڙو ڪم ڪرڻ وارو آهيان،
جو جيڪڏهن اوھان کي پڌائيجي
ته اوھين هرگز اعتبار ڪين ڪندا.
ڏسو، آءٰ باللين کي ڪتو ڪرڻ وارو آهيان،
جيڪا هڪ چيزاڪ ۽ بدماڙ قوم آهي،
جيڪا سجي دنيا کي پهاريندي ٿي وتي
۽ پراين وسندين تي قبضا ڪندي ٿي وتي.
٧ اها خوفناڪ ۽ هيبيتاڪ قوم آهي.
اهما جيڪا پاڻ ئي پنهنجي عدالت آهي،
۽ پاڻ ئي پنهنجي مان ۾ اضافو ڪندي آهي.
٨ هنن جا گھوڑا چيتن کان به وتيك تيز رفتار آهن،
اهي رات جو شڪار ڪندڙ بکھون کان به وتيك خوفناڪ آهن.
سندن گھوڙيسوار ٿپندا ڪڏندا ٿا اچن.
هائو، اهي ڏورانهين پند کان ٿا اچن.
اهي ائين ٿا اذامندا اچن،
جيئن باز شڪار ڳڻڪائڻ لاءِ اذامندو ايندو آهي.
٩ اهي جيڪي اچن ٿا سيء ڦرلت لاءِ ٿا اچن.

٢

اي خداوند! ڪيستائين آءٰ مدد لاءِ تو کي سڀيندو رهندس،

تون ته پڌين ئي ڪونه ٿو؟

ڪيستائين آءٰ تو آڻو ”ظلم، ظلم“ پڪاريندو رهندس،

تون ته بچائين ئي ڪونه ٿو؟

٣ چو تون مون کي نالانصافي ٿو ڏيڪارين؟

چو تون بچائيء کي برداشت ٿو ڪرين؟

تباهي ۽ ڏايد منهننجي سامهون آهن،

فنتو ڦ فساد به خوب لڳو پيو آهي.

٤ تھنكري شريعت لولي لنگري ٿي پيئي آهي

۽ انصاف جو ته نالو ئي ڪونه رهيو آهي.

شير ماڻهو سچن کي وڪوري ٿا وجن،

تان جو انصاف بگري ٿو وجي.

خداوند جو جواب

٥ خداوند پنهنجي قوم کي فرمadio ته

۲ آءَ پنهنجي پهري واري ثلهمه تي چترهي بيهندس
ءَ دَسْنِسَ تَه خَدَا مُون سَان چَوْ گَالهَائِي
ءَ مُون كَي منهنجي شَكَّاَت جَو ڪَهْرَو جَوَاب ٿو مَلِي.

خداوند جي ورندي

٢ تَهْن خَادَوَنَد مُون كَي وَرَأَيَوَهُه "هَيَهُه رُويَا لَكَ.
اهَا تَخْتَيَن تَي اهَنَن تَه صَاف اَكْرَن مِهْ لَكَ
جو دَوَرَنْدَر مَائِهُو بَه اهَا آسَانِيَه سَان ٌشَهِي سَكَّهِي.
٣ چَالَءُ جَو هَن رُويَا جَي ظَاهِر شَيْن جَو بَه
هَكْرَو وقت مَقْرَر شَيْل آهِي،
ءَ اهُو وقت اَپْنَ وَارَو آهِي،
ءَ رُويَا گَدْهَن به غَلَط ثَابَت نَه ٿَيَنِي.

جيٽُويٽِيک تون دير سمجھندين، پر تون انهيءَ جو انتظار ڪر،
چَاڪَانِه تَه ائِين ضَرور ٿَيَنِدوءَ گَهْيِي دير ڪَانِه ٿَيَنِي.
٤ لَكَ تَه 'بَيْحَرَنْ پنهنجي بِيَحْرَائِي سَبَب فَنَا ٿَيَ وَيَنِدا.
چَالَءُ جَو انَهُن جَوْن خَواهَشُون سَجَائِيَه تَي نَاهِن.
پر سَچَار پنهنجي ايماندارِي سَبَبَان زَنَدَه رَهَنِدا."

بِيَحْرَائِي سزا بابت حقوق جو پيغام

٥ سَجَّ بَيْحَرَنْ مَائِهُو مَئِي جَيَان ٺَيْكِنْ تَه،
اهِي هَنِيلَا آهِن ٰءَ تَكَائُنْ تَه اَثَن ئَي ڪَونَه.
اهِي ايترا ئَي حَرِيص آهِن جَيْتَرَو مَوَت،
هَائَو، مَوَت وَانَگَر سَنَدَن دِيَهُي نَه ٿَو ٿَيِي.
اهِي سَبَب آهِي جَو
هو سَپِنِي قَوْمَن كَي پنهنجي گَهِيرِي هَيَث ٿَا ائِين،
ءَ سَپِنِي مَائِهُن كَي قَيْدِي ٿَا بَشَائِين.

٦ پُوءِ هي سَپِيَيِي مَظَلُوم انَهُن تَي ٺَولِيون ڪَنَدَا
ءَ نَفَرَت وَچَان مَلَامَت ڪَري هيَئَن به چَونَدَن تَه
وَيل آهِي انَهُن لَاءِ! جَيْكَيِي پَرَائُو مَال مَيَّزِي مَالَدار ٿَا بَشَجَن،
ءَ جَيْكَيِي گَرَوِي شَيْل سَامَان رَكِي گَهِيرِيَنْ تَه.
پر ائِين آخر ڪِيَسْتَائِين ٿَيَنِدو رَهَنِدو؟"

٧ اي بِيَحْرَئُ! اوَهَان جَا قَرْض خَواه اوَچَتو نَه جَاِنَدَا چَا؟
اهِي پنهنجو قَرْض أَكْيَرَن لَاءِ توَهَان كَي نَه دِيَچَارِينَدا چَا؟
ءَ پُوءِ توَهَان انَهُن جَو شَكَّار ٿَي نَه پَونَهُه چَا؟
٨ جَيَشَن تَه اوَهَان گَهِيَن ئَي قَوْمَن كَي لَتَيْو قَرِيو آهِي،
سو جَيْكَيِي مَائِهُو باقي بِيَحْرَئِي آهِن سَي وَري توَهَان كَي لَتَيَنِدا،
چَالَءُ جَو توَهَان انسانِي رَت وَهَايُو آهِي.

سنَدَن تَولا ائِين تَه وَدَنَدَا اَچَن جَيَشَن اپِنَدِي جَو وَاءِ اينَدَو آهِي،
اهِي مَائِهُن كَي ائِين قَيْد ڪَري گَذَّ تَه ڪَن،
جيَشَن وَارِيَه جَا ذَرَّا گَذَّ ڪَبا آهِن.

٩ هو بادشاھِن تَي ٺَولِيون ٿَا ڪَن ٰءَ حَاسِمَن جَو مَذَاق ٿَا اَذَائِين.
هو قَلْعَي وَارِن سَپِنِي شَهَرَن تَي كَلن ٿَا،

هو مَتِيَه جَيِي دَرَن وَارِا مُورَچَاهِي
انَهُن قَلْعَن كَي قَبْضَي هَيَث اَئِين ٿَا.

١٠ پُوءِ هو واچُورَيِي وَانَگَر سَپِنِيَجَهَه بَهارِينَدا گَذَّري ٿَا وَجَن،
اهِي ڏُوهَارِي پنهنجي قَوْت كَي ئَي پنهنجو خَدا ٿَا سَمَجَهَن.

حقوق جي بي شَكَّاَت

١١ اي خداوند، منهنجا خَدا! اي منهنجا پَاك خَدا!
چَا تَوْن اَزَل كَان نَاهِين؛ چَا تَوْن اَبَد تَائِين نَه رَهَنِين?
اي خداوند! تو انَهُن بَابِلِين كَي مَقْرَر ڪَيُو آهِي
ته اهِي اسان تَي فَتَويِي جَارِي ڪَن.

اي اسان جَا مَحَافَظَ! تو كَيِن مَقْرَر ڪَيُو آهِي
ته هو اسان كَي سَزا ڏَين.

١٢ پر تَنهنجون اَكِيون اهِشَيَنْ تَه پَاك آهِن
جو بِيَحْرَائِي سَبَب آهِي ڏَسَن نَه تَيَون چَاهِين.
تون تَه ظَلَمَ كَي بَرَادَشَت نَه ٿَو ڪَري سَگَهِين
ته پُوءِ تَوْن چَو ٿَو دَغَابَازَن كَي بَرَادَشَت ڪَرِين?
جَدَّهِن بِيَحْرَنْ مَائِهُو پَان كَان چَنَن كَي مَارِي ٿَا چَدِين،
تَهْن چَو تَوْن مَات ڪَري وَيَهِي ٿَو رَهِين؟

١٣ چَو تو مَائِهُن كَي مَيِّصِين وَانَگَر بَيِي وَس بَشَائِي چَدِيو آهِي?
هَائَو، اهِي انَهُن جَيَت جَنْ جَي هَشَام وَانَگَر آهِن،
جن جَو ڪَوبِه سَپِنِيَلَيَنَدَه ڪَونَهِي.

١٤ بِيَحْرَنْ مَائِهُو انَهُن كَي ڪَنِيَه يَأْيَا جَار مِهْ قَاسَائي
مَتِي چَكِي پَاهِر ڪَديِي ٿَا وَثَن.

١٥ هو انَهُن كَي پنهنجي وَذَيِي جَار مِهْ گَذَّ تَه ڪَن
ءَ پُوءِ هو انهيءَ تَي خَوش ٰءَ سَرَهَا تَا ٿَيِين.

١٦ انهيءَ ڪَري هو پنهنجي ئَيِي جَار كَي خَدا ٿَا سَمَجَهَن
ءَ انهيءَ لَاءِ ئَيِي قَرِبَاني ٿَا ڪَن ٰءَ لوَيَان ٿَا سَازِين،

چَوَتَه هو انهيءَ جَيِي ئَيِي وَسِيلِي عِيش وَارِي زَنِدَگِي ٿَا گَذَارِين
ءَ لَذِيدَه ٰءَ سَلِيلَ طَعامَ ٿَا كَائِين.

١٧ چَا هَان هو ائِين ئَيِي پنهنجي چَار جَي وَسِيلِي ڪَنَدَا رَهَنِدا?
ءَ بي رَحِيمَه سَان قَوْمَن كَي تَبَاهَه ڪَنَدَا رَهَنِدا؟

ءُ جيڪو ڪوس توهان اتي جي جانورن ۾ وڌو،
جنهن سان هو ڊجي ويا سوبه توهان کي ئي ڏھڪائي چڏيندو.
چالاءِ جو توهان انساني رت وهابيو آهي،
هايو، اوهان ملڪن جا ملڪ ۽ شهن جا شهر ناس ڪيا آهن،
ءُ اتي جي رهاڪن تي ظلم ڪيا اٿو.

١٨ تراشيل بت يا پلتيل مورتيءُ مان ڪھڻو فائدو؟
اهي تم رڳو انساني هٿ جا نھيل آهن،
ءُ ڪوڙ سان پريل آهن.
پنهنجي هٿ سان ٺاهيل شيءُ تي انسان ڪيئن پروسو ڪري ٿو،
جڏهن تم اهي ڳالهائي به نه ٿا سکهن؟
١٩ سو ويل آهي اوهان لاءِ! جيڪي ڪائيءُ کي چئو ٿا ته "جاڳ!"
ياوري بي جان پٿر کي ٿا چئو ته "أٿ!"
انهن مان اوهان کي ڇا حاصل ٿيندو؟
ان بت تي سون ۽ چاندي ته چاڙهي ويئي آهي
پر منجهس ساهه ته آهي ئي ڪونه.

٢٠ پر خداوند پنهنجي مقدس هيڪل ۾ موجود آهي،
سو سجي جهان کي گهرجي ته هن جي اڳيان خاموش رهي.

حقوق نبيءَ جي دعا

١ ج حقوق نبيءَ جي دعا، جيڪا سازن تي ڳائبي آهي.
٢ اي خداوند! مون تنهنجي هاك بديءَ آهي.
اي خداوند! آءُ تنهنجي عجيب ڪمن تي اچرج ۾ آهيان.
اسان جي حياتيءُ ۾ ئي اهي ڏينهن وري آڻ،
هن ئي زماني ۾ انهن کي وري پدررو ڪر،
پنهنجي غضب جي وقت رحم کي به ياد ڪر.

٣ خدا ادوم ملڪ جي پاسي کان اچي ٿو،
اها پاڪ هستي فاران جيلن تان اچي ٿي.
هن جو جلوو ٲسمانن کي ڍکي ٿو
ءُ ڏرتني هن جي واڪاڻ سان پرجي وجي ٿي.
٤ هن جو نور سچ جي روشنيءَ جيان آهي،
سنڌس هٿ مان تجلاءِ پيا نڪرن،
جنهن ۾ هن جي قدرت لڪل آهي.
٥ ويا هن جي اڳيان اڳيان ٿي هلي
ءُ موت هن جي پئيان ٿو هلي.
٦ هو بيهي ٿو ته زمين ڪنبي ٿي وجي،
هو نهاري ٿو ته قومون ڏڪي ٿيون وڃن.

هائو، اوهان ملڪن جا ملڪ ۽ شهرن جا شهر ناس ڪيا آهن
ءُ اتي جي رهاڪن تي ظلم ڪيا اٿو.

٧ ويل آهي اوهان لاءِ!
جيڪي ناجائز ڪمائيءَ سان پنهنجا گهر ٿا پيريو،
ءُ پنهنجا آكيرا تامار اوچي هند ٿا اڌيو،
تم جيئن مصييت جي چنبي کان بچي سگھو.
٨ توهان گھڻين ٿي قومن خلاف منصوباً رٿيا آهن،
جن سڀان توهان پنهنجن گهرن کي لجايو آهي،
ءُ پنهنجو پاڻ کي برياد ڪيو اٿو.
٩ اوهان جي پترين جا پٿر به اوهان جي خلاف شاهدي ڏيندا.
هائو، اوهان جي جاين جا شهتير به
اوهان جي خلاف واجت ڪندا.

١٠ ويل آهي اوهان لاءِ!
جيڪي رت وهائي گوڻ جو بنيدا ٿا وجهو،
ءُ ڏوھه ڪندي شهر ٿا اڌيو.
١١ انهن مظلوم قومن خواه مخواه پاڻ کي ٿڪائي وڌو آهي
چالاءِ جو انهن جو پورهيو باهم ۾ ساتري چت ڪيو ويو آهي.
ڇا اهو سڀ ڪجهه قادر مطلق خداوند طرفان مقرر ناهي؟
١٢ ڏرتني خداوند جي جلال جي ڄاڻ سان ائين پرجي ويندي
جيئن سمند پائينيءَ سان پيريو پيو آهي.

١٣ ويل آهي اوهان لاءِ!
جيڪي پنهنجي آس پاس وارن ملڪن جي
ائين بي حرمتي ٿا ڪريو،
جيئن ڪو پنهنجي پاڙسريءَ کي مئي جي سانداريءَ مان
ايستانين پياريندو رهيءَ
جيستانين هو نشي ۾ مدھوش ٿي وجي،
تان ته هو انهيءَ جي اوگھٿ ڏسي سگھي.
١٤ پر هاش، توهان به فخر بدران شرمesar ٿيندءَ،
تهان جو به وارو اچڻ وارو آهي،
جڏهن توهان کي به اهڙي مئي پياري
نشي ۾ بي حرمتو ڪيو ويندو.
خداوند جي طرفان غصي وارو پيالو
تهان ڏانهن ڦرڻ وارو آهي،
ءُ خواري توهان جي فخر تي غالب ايندي.
١٥ جيڪو ظلم توهان لٻان جي بيلن سان ڪيو،
سو توهان تي ئي اچي ڪرڪندو،

جو چىن تە لىكىي ويل مسکىين كىي گەھىي وىچن وارا ھجن،
تەدھن تو انهىءە جى سېھەسالار كىي
سندس ئى تىرىن سان چىرىي چىدیو هو.
⁽¹⁵⁾ تو پنهنجىن گەھۆزۈن سان سەندى كىي لەتازىبو هو،
ھىدىي وۇدىي پائىيە كىي ولوزىندو لىنگەھىي وىيو ھئىن.

⁽¹⁶⁾ مون اھو بەدو ے منھنجى دل ڈكىي وىئى،
آواز بەدۇن سان منھنجا چپ كىبىن لىڭا،
منھنجا هەدا گېڭىن لىڭا ے منھنجون تىنگون تىرتكەن لىگپۈون.

آءەھان ان بابلى قوم تىي
اچىن وارى مصىبىت جى انتظار مە آھيان،
جيىكَا قوم اسان تىي كاھىپىي اچىي.
⁽¹⁷⁾ جىتوئىيەك انجىر جو وۇن بۇر نە كىندو،
نكىي انگورن جى ول مە كو انگور ھوندو،
جيىتوئىيەك زىتون جو فصل نە كىندو،
عې بىنيون اناج بىدا نە كىنديون،
جيىتوئىيەك واژن مە ۋەن نە لېندو،
عې نە واتاڭ مە چوپىايىو مال ئىي ھوندو،
⁽¹⁸⁾ تەمن ھوندى بە آءە خداوند كىي ياد ڪرى خوش ٿىندس،
آءە پنهنجىي بچائىن وارى خدا جى ڪرى سرهو رەندس.
 قادر مطلق خداوند خدا ئى منھنجى طاقت آھىي.
⁽¹⁹⁾ أھو منھنجا پىر ھەۋىيە جى پىرن وانگر ٿو ڪرى،
ھو مون كىي اوچاين تائين وىچن جى سىگەھە ٿو بخشى.

استاد موسىقار لاءِ هدایت: هي منھنجىي تار وارن سازن تىي گاپىي
وىجي.

ءە هي قدىمىي جبل ے تىكربون جن تىي هو گەھمندو هو،
سى سىندس گەھەن سان پورا پورا ئى وىندىيون ھيون.
⁽⁷⁾ آءە كوشن ملک جى گەھائىن كىي مصىبىت مە ڏسان ٿو،
 مدیان ملک جى رەھاكن كىي ڏكىندي ڏسان ٿو.

⁽⁸⁾ اي خداوند! چا اگېي تون ندىن كان نارااضھەئىن؟
تەھنجىي ڪاۋۇر نەرن تىي ھەئى چا؟
تەھنجو غصو سەندىن جى خلاف هو چا؟
جو تون پنهنجىن گەھۆزۈن،
عې فتح ڪندىز جنگى گەھۆزىي گاۋىن تىي سوار ھئىن.

⁽⁹⁾ تو پنهنجو تىركمان ڪىدي هەت مە كىي هو،
تەھنجو ترکش ڪىتىرىن ئى كەنۋىن وارن تىرىن سان پېرىل هو.
تو زەمىن تىي مېنھەن وسائىي ان كىي درىائىن سان چىرىي چىدیو هو.
⁽¹⁰⁾ جبل تو كىي ڏسندىي ئى ڏكىي ويا هئا،
پائىيە جا رىلا بۇد جى صورت مە آيا هئا،
اونىھىي سەندى گەڭگۈزۈن كىيون ھيون
عې پنهنجون چولىيون اوچىيون كىيون ھئائىن.

⁽¹¹⁾ تەھنجىي اذامنۇر تىرىن جى چمك،
عې تەھنجىي چمكىدۇر نىزىي جى تجلىءە جى ڪرى،
سەج ے چىند آسمانن مە چىمى بىھىي رەھيا هئا.
⁽¹²⁾ پنهنجىي غضب مان تون ڈرتىءە وچان لىنگەھىي وىيو ھئىن،
عې پنهنجىي قەھر وچان تو قومىن كىي گەھىپىي چىدیو هو.
⁽¹³⁾ تون پنهنجىي قوم كىي چىدائىن لاءِ نىكتو ھئىن،
ھائۇ، پنهنجىي مسح ڪرى چوندىل باشاداھە كىي بچائىن لاءِ.
تو بېتائىيە جى ملک جى اڳواڭ كىي چىتىي چىدیو هو،
تو كىيس پىرن كان وئىي مەتى تائين اكھاڙو ڪرى چىدیو هو.
⁽¹⁴⁾ جڏهن انهىءە جو لىشىر اسان كىي چىزوچىز ڪرۇ لاءِ
واچۆزىي جىان نىكىي آيو هو،
ھائۇ، اھىرا سرها ئى لىڭا،

صفنياه

صفنياه نبيء جو ڪتاب

تعارف

”صفنياه“ نالي هن مقدس ڪتاب جو ليڪ حضرت صفنياه ستين صدي قبل مسيح جي آخر ۾ تبلیغ ڪئي. اهو وقت گھڻو ڪري سن 621 قبل مسيح ۾ يوسپياه بادشاهه جي مذهبی سدارن کان اتلکل ذهه سال اڳ جو هو. هن مقدس ڪتاب ۾ اهڙا ئي پيغام بيان ڪيل آهن جهڙا پين نبين ڏنا هئا ته تباهي ۽ برباديءَ جو ڏينهن اچن وارو آهي، جڏهن يهوداه وارن کي غير معبدون جي پوجا ڪرڻ جي سزا ملندي. خداوند پين قومن کي به سزا ڏيندو. جيتوڻيڪ يروشلم شهر برباد ڪيو ويندو، پر پوءِ اهو ڏينهن ايندو جڏهن ان کي بحال ڪيو ويندو ۽ اتي نماڻا ۽ سچار ماڻهو رهايا ويندا.

ستاءُ

خداوند جي عدالت جو ڏينهن 3:2-1:1

يهوداه ملڪ جي آسپاس وارين قومن جي تباهي 15:4-2

يروشلم شهر جي تباهي ۽ بحال 20:1-3

جيڪي گھرن جي چتین تي
آسماني ستارن ۽ سيارن کي سجدا ٿا ڪن،
۽ انهن کي به جيڪي مون خداوند کي سجدو ته ڪن ٿا،
۽ منهنجي تابعداريءَ جي دعويٰ ڪن ٿا،
پر ان سان گدوگڏ هو مولڪ ديوتا جو به قسم ڪن ٿا.

آءُ انهن کي به فنا ڪري ڇڏيندنس،
جيڪي مون خداوند کي پٺ ٿا ڏين.
آهي نه ته منهنجا طالبو آهن،
۽ نه وري مون کان ڪا مددئي گھرن ٿا.”

خداوند خدا جي آڻو ماث ڪري بيهم،
چاڪاڻا ته خداوند جو سزا ڏين وارو ڏينهن ويجهو آيو آهي.
هن يهوداه وارن کي هڪري قربانيءَ طور تيار ڪيو آهي.
هو کين سندن دشمن جي اڳيان پيش ڪندو،
جيڪي کين کائي چت ڪري ڇڏيندا.

خداوند فرمائي ٿو ته
”انهيءَ قربانيءَ واري ڏينهن تي
آءُ حاڪمن توڙي شهزادن بلڪ انهن سڀني کي سزا ڏيندنس،“

^① هي خداوند جو اهو ڪلام آهي، جيڪو يهوداه جي بادشاهه 1 يوسپياه ولد امون جي بادشاهيءَ جي ڏينهن ۾ صفنياه ولد ڪوشي ولد گدلياه ولد امرياه ولد حرقياه تي نازل ٿيو.

خداوند جو سزا ڏين وارو ڏينهن

خداوند فرمائي ٿو ته

”آءُ روءِ زمين تان هر ڪا شيء نابود ڪري ڇڏيندنس.

آءُ ماڻهو توڙي جانور فنا ڪري ڇڏيندنس،

آءُ پكي فنا ڪري ڇڏيندنس ۽ سڀني مڃيون پڻ.

آءُ بڀتن ماڻهن کي ڪيرائي دير ڪندس.

هائو، آءُ انسان کي روءِ زمين تان فنا ڪري ڇڏيندنس.

aho مون خداوند جو فرمان آهي.

آءُ خداوند پنهنجو هت يروشلم جي رهاڪن خلاف،

بلڪ سجي يهوداه وارن خلاف ڪندس.

آءُ هن هنڌان بعل جي باقيات کي فنا ڪري ڇڏيندنس،

بلڪ آءُ انهن ڪاھن جي نالن کي پڻ متائي ڇڏيندنس

جيڪي بعل جي بتپرستي به ڪراين ٿا.

آءُ انهن کي به فنا ڪري ڇڏيندنس،

^② 1:1-2:30، 34:1-2، 1:22-27:35

هنن جو رت پائیءَ وانگر وهایو ویندو،
ئ سندن لاش زمین تي گرندا ے سئندا رهنداد.
^⑯ مون خداوند جي غضب واري ڈينهن
هنن جو سون ے چاندي به کين بچائي نه سکھندو.
هائو، منھجي غيرت جي باهه
سجيءَ دنيا کي ساڙي چت ڪري ڇديندي.
آءَ ڦرتيءَ جي هر رهاڪوءَ جو اوجتوئي خاتمو آئي ڇديندي.

خداوند جي طلب رکن

^① اي بي شرم قوم! تو بهه ڪرڻ لاءَ گڏ ٿيو، پاڻ ۾ گڏ ٿيو.
^② انهيءَ کان اڳ جو خدا جو سخت قهر اوهان کي اچي وڪوري،
ئ اوهان کي بُهم وانگر اڌائي چڏي.
هائو، انهيءَ کان اڳ جو
خداوند جي غضب جو اهو ڈينهن اوهان تي اچي ڪرڪي.
^③ اي ملڪ جا سڀ حليم رهاڪوءَ!
جيڪي سندس حڪم تي هلنڌ آهي،
سي خداوند جا طالبو رهو.
هائو، اوھين سچائيءَ ۽ عاجزيءَ جا طبلڪار رهو،
تدهن تي سگهي تو خداوند جي ڪاوٽ واري ڈينهن تي
اوهان کي پناهم ملي.

يهوداه ملڪ جي آسپاس وارين قومن جي بربادي
(15-4:2)

(فلستين جي بربادي)

^④ غزه شهر ۾ ڪوبه ڪونه بچندو،
ئ اسلقون شهر کي ويران ڪيو ويندو.
اشدود شهر وران کي منجهند ٿيڻ کان اڳ ٿري ڪيو ويندو،
ئ عقرون شهر وارن جي پاڙ پتي ويندي.
^⑤ وييل آهي توهان لاءَ، اي سمند جي ڪناري رهندڙ فلستي!
خداوند جو ڪلام اوهان جي خلاف آهي.
اي ڪناع، فلستين جا ملڪ! هو تو کي تباهم ڪري ڇديندو،
ايستائين جو تو ۾ ڪوبه رهن وارو نه هوندو.
^⑥ اي فلستي! جنهن سمند جي ڪناري تي اوھين رهو ٿا،
سو رڳ ريدارن ۽ رين جو ماڳ ٿي ويندو.
^⑦ بلڪ اهو علاقو يهوداه جي باقي بچي ويلن جي ملكيت ٿيندو.
اتي هو پنهنجا ڏڻ چاريندا،
ئ اسلقون شهر جي ويران گهن ۾ اچي ٿكدا.
بيشك خداوند سندن خدا انهن جي سار سڀا لھندو،

جيڪي پين قومن جي ريتن رسمن تي هلن ٿا.
^⑨ انهيءَ ڈينهن آءَ انهن سڀني بتپرستن کي سزا ڇيندس،
جيڪي چانثت تي پير رکن کان لنوابين ٿا،
ئ انهن کي به جيڪي خون خرابو ۽ ٺڳيون ڪري
شاهي محل کي دولت سان پرين ٿا.

^⑩ خداوند فرمائي ٿو ته
”انھيءَ ڈينهن ڀروشلم جي مڃيءَ واري دروازي وتنان
هڪ وڏي رڙ اٿندي،
تم نئين اباديءَ واري علاقوي مان ماتم جو آواز،
ئ تکرين مان هڪ وڏي تباھيءَ وارو آواز ٻڌن ۾ ايندو.
^⑪ اي ڀروشلم جي هيٺاهين جا رهڻ وارئ! واءِ ولا مچايو،
چالاءَ جو اوهان جا سڀ سوداگر ۽ ولپاري وڌجي ويندا.
^⑫ ان وقت آءَ بتي ڪٿي ڀروشلم ۾ تلاشي وندس،
ئ انهن کي سزا ڇيندس،
جيڪي دولت سبب بي فڪرا ٿي دل ۾ چون ٿا ته
”خداوند وتنان نه چڱائي ٿيندي ۽ نه مندائي.
^⑬ پر انهن جي دولت لتجي ويندي،
ئ سندن گهر ويران ڪيا ويندا.
هائو، هو گهر ته ٺهارين ٿا پر انهن منجهه رهندما ڪونه.
اهي انگورن جا باع ته لڳائين ٿا،
پر انهن جو رس پيئندا ڪونه.“

^⑭ خداوند جو عدالت وارو ڈينهن ويجهو اچي ويو آهي،
ويجهو هائو، تسام ويجهو، بلڪ اهو اچي پهتو آهي.
ڪن ڏيئي ٻڌو! خداوند جي ڈينهن وارو شور.
هائو، هڪ بهادر ماڻهو به زاروزار روئندو.
^⑮ اهو ڈينهن غضب جو ڈينهن هوندو،
اهو ڈينهن مصبيت ۽ ڏڪ جو ڈينهن هوندو،
اهو ڈينهن برباديءَ ۽ تباھيءَ جو ڈينهن هوندو،
اهو ڈينهن اونداهيءَ ۽ انداريءَ جو ڈينهن هوندو،
اهو ڈينهن ڪڪن ۽ گھڪهءَ اونداهيءَ جو ڈينهن هوندو،
^⑯ اهو ڈينهن قلعي وارن ۽ اوچن مورچن وارن شهرن جي خلاف
جنگ جي نفيلن ۽ نعرن جو ڈينهن هوندو.

^⑰ خداوند فرمائي ٿو ته
”آءَ بنى آدم تي ايتري مصبيت آئيندسا،
جو هو اندن وانگر ٿيز ڪائيندا،
چاڪاڻ ته هنن مون خداوند جو گناهه ڪيو آهي.

ویران ۽ بیابان جھڙو خشڪ ڪري ڇڏيندو.
 نینوه هر قسم جي چوپائي مال،
 ۽ جهنگلي جانورن جي جوءِ ٿيندو.

ان جي ٿپين جي چوپين تي گجهون ۽ چبرا اچي آکيرا ٺاهيندا.
 درين مان انهن جو آواز پيو گونجندو،
 ۽ چانشن تي ڪانو اچي ڪانگيرا ڪندا.
 عمارتن جو اندريون ديلال وارو ڪاٿ ڪيدي ڪنيو ويندو.
 ۾ اهو حال انهيءَ خوشين واري شهر جو ٿيندو،

جيڪو هائي بي فڪر رهي پيو.

انهيءَ شهر جا رهاڪو هائي پنهنجي دل ۾ چون ٿا ته
 "جيڪي آهي سو اسان جو شهر ئي اهي،
 اسان جي شهر کان سواءِ پيو ڪوبه ڪينهي."
 پر اهو ڪيئن نه ويران ڪيو ويندو،
 ۽ جانورن جي جوءِ بُججي ويندو.

جيڪي به ا atan لنگهندما سي دھلجي ويندا ۽ حيرت وئي ويندن.

يروشلم وارن جي بچڙائي

① ويل آهي يروشلم شهر لاءِ!

3 جيڪو فساد، پليتي ۽ ظلم سان تمтар آهي.

② انهيءَ شهر جا رهاڪو خداوند جو ڪلام ڪونه ٿا ٻڌن،
 نه ڪو سدارو ئي قبول ڪن ٿا.

هو خداوند تي پروسو ڪونه ٿا رکن،

نكى هو پنهنجي خدا جي ويجهوئي اچن ٿا.

③ انهيءَ شهر جا عملدار چريندڙ فاريندڙ شينهن آهن،
 ۽ قاضي بکايل بگهڙ آهن،

جيڪي صبح تائين ڪجهه به نه ٿا چڙين.

④ هن شهر جا نبي سدائيندڙ غيرذميوار ۽ ڪوڙا آهن.

اتان جي ڪاهنن مخصوص شين کي ناپاڪ ڪري ڇڏيو آهي،
 ۽ شريعت جي ڳالهين کي ٿوڙي مروڙي ڇڏيو اٿن.

⑤ پر خداوند ايا شهر ۾ آهي،

هو ئي سچار آهي ۽ ڪڏهن به بي انصافي نه ڪندو آهي.

هو هر روز انصاف ڪندو آهي،

۽ ڪڏهن به هن ڪم کان نه ٿو ڦري.

تهن هوندي به بي انصاف ماڻهءَ کي شرم ئي ڪونه ٿو اچي.

⑥ خداوند فرمائي ٿو ته

۽ هن کي پيهر خوشحال ڪندو.

(*موآب ۽ عمون وارن جي بربادي)

⑧ خداوند فرمائي ٿو ته

"بني موآب ۽ بني عمون جا طعنا ۽ بي عزيزيون

جيڪي هو منهنجي قوم جون ڪن ٿا،

بلڪ منهنجي قوم جي ملڪ تي قبضو ڪرڻ جون ٻتاڪون

جيڪي هو هن ٿا،

سو سڀ ڪجهه مون ٻڌو آهي.

⑨ تنهنڪري، آءِ قادر مطلق خداوند،

بني اسرائييل جو جيئرو خدا قسم ڪشي چوان ٿو ته

پڪ ئي پڪ آءِ موآب ۽ عمون ملڪن کي

سدوم ۽ عموراه وانگر ويران ڪري ڇڏيندنس.

هائو، اتي ڪندا ڪانڊيرا ايри ايندا،

۽ اتان جي زمين ڪلرائي ۽ ڪدون ڪوبا ٿي

هيبيشه جي لاءِ ويران ٿي ويندي.

پوءِ منهنجي قوم جا باقي بچيل ماڻهو

سنڌن ملڪن تي قبضو ڪندا."

⑩ اهو سڀ ڪجهه سنڌن مغورويءَ جي ڪري ئي ٿيندو،

چالاءِ جو هن قادر مطلق خداوند جي قوم جي بي عزيزي ڪئي،

۽ ساڻن مغورويءَ سان هليا.

⑪ خداوند هن کي هييت ۾ وجنهندو،

بلڪ درتيءَ جي سڀي معبودن کي هيٺ ڪري ڇڏيندو.

پوءِ سڀيئي قومون سنڌس بندگي ڪنديون.

هائو، سڀيئي ماڻهو پنهنجن پنهنجن ملڪن ۾

خداوند جي ئي عبادت ڪندا.

(+سودانيں جي بربادي)

⑫ اي سودان جا رهاڪئ!

خداوند اوهان کي به جنگين ۾ قتل ڪرائي ڇڏيندو.

(اشور ملڪ جي بربادي)

⑬ خداوند اتر طرف پنهنجو هت ڪشي

ashor کي ناس ڪري ڇڏيندو.

جڏهن ته هو ان جي گاديءَ واري شهر نينوه کي

*موآب ۽ عمون: انهن قومن جا علاقنا اسرائييل ملڪ جي اوپر طرف هئا.

+سودانيں: عبرانيءَ ۾ "ڪُوشي" لکيل آهي، انهن ڏينهن ۾ هن ماهن جو علاقتو موجوده ايشوپيا ۽ سودان ملڪن جي گچ حصي تي مشتمل هو.

جيڪي مغورويءَ وچان فخر ڪن تا.
منهنجي پاڪ جيل *صيئون تي
وري ڪڏهن به مغورويءَ ڏسڻ ۾ نه ايندي.
پر آءُ اوهان مان رڳو حليم ۽ نمائن ماڻهن کي بچائيندسا،
جن مون خداوند وٽ پناهه ورتی هوندي.
اهي باقي بچيل بنی اسرائييل بيچرا ڪم نه ڪندا،
هو ڪڏهن به ڪوڙ نه ڳالهائيندا،
نهوري هو ڪنهن سان ڪا ٺڳي ڪندا.
هو سکون سان ڪائيندا بيئندا ۽ نڊون ڪندا،
۽ ڪوبه کين نه ديجاريندو.”

خوشيءَ جو گيت

اي بنی اسرائييل!
توهين گيت ڳایو ۽ خوشيءَ وچان نعرا هشو.
اي يروشلم وارؤ!
پنهنجي پوريءَ دل سان خوشيون ڪريو ۽ سرهما ٿيو.
خداوند توهان تان سزاون هئائي ڇڏيون آهن،
هن اوهان جي دشمنن جو رخ قيري ڇڏيو آهي.
خداوند، بنی اسرائييل جو بادشاهه اوهان سان آهي،
وري ڪڏهن به اوهين مصبيت جو منهن نه ڏسنداء.
انهيءَ ڏينهن يروشلم کي چيو ويندو ته
“اي صيئون تي اڏيل شهري! تون ڪوبه خوف نه ڪر.
تون پنهنجي همت نه هار.
خداوند تنهنجو خدا تو سان آهي،
هو سوپ ڏيڻ جي وڌي سگھه رکي ٿو.
هو تو مان گھڻ شادمان ۽ خوش ٿيندو،
هو پنهنجي محبت وچان تر کيوري بحال ڪندو،
۽ تو تي خوش تي ڳائيندو.”

خداوند فرمائي ٿو ته
“يروشلم جي مصبيت ۽ خواريءَ جي ڪري،
جيڪو ڏڪ اوهين مقرر عيدن تي محسوس ٿا ڪريو
تنهن کي آءُ اوهان مان مٿائي ڇڏيندسا.
ڏسو، انهيءَ ڏينهن آءُ انهن سڀني کي سزا ڏيندسا،
جن اوهان کي آزاريو آهي.
جيڪي منڊڪائيندڙ ريد جيان لاچار آهن، تن کي آءُ ڇڏائيندسا،
۽ جيڪي رين وانگر ڪڻو ڪڻو کيا ويا آهن،
تن کي آءُوري گڏ ڪندسا.

”مون قومن کي ناس ڪري ڇڏيو آهي،
ئ انهن جا ڪوت داهي ڇڏيا اٿم.
مون هنن جون گهتيون اهڙيون ويران ڪري ڇڏيون آهن،
جو اتان ڪوبه ڪونه ٿو لنگهي.
هائو، انهن جا شهر اهڙا اجڑي ويا آهن،
جو منجهن ڪوبه ماڻهو رهن وارو ڪونهي.
⑦ پوءِ مون سوچيو ته
يقيتاً يروشلم وارا اهو ڏسي منهنجو خوف رکندا
۽ پنهنجو سدارو قبول ڪندا.
تنهنجو سزاون هنن تي اچي نه پونديون،
نکي سندن آبادي ختم ڪئي ويندي.
تنهن هوندي به هنن کي اجا شوق آهي
ته هو بيچرا ڪم ڪندا رهن، جيئن اڳي ڪيا اٿاون.“

⑧ تنهنجي خداوند فرمائي ٿو ته
“اي يروشلم وارؤ!
اوھين منهنجي انهيءَ ڏينهن جو انتظار ڪريو،
جڏهن آءُ اٿي قومن کي ڏواري نهرائيندسا.
مون سڀني قومن ۽ بادشاهت کي عدالت ۾ آئي
مٿن پنهنجو سمورو غضب نازل ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي.
هائو، منهنجي غيرت جي باهه
سجيءَ دنيا کي ساڙي چت ڪري ڇڏيندي.”

بني اسرائييل ۽ پين قومن جي بحال

⑨ تنهن هوندي به خداوند فرمائي ٿو ته
“پوءِ آءُ قومن کي ڦيرائي بتن جي نالن ڪڻ کان پاڪ ڪندسا،
تم جيئن هو سڀ جو سڀ مون خداوند کان دعا گھرن،
۽ ڪلھو ڪلهي سان ملاتي منهنجي ئي عبادت ڪن.
سودان جي ندين جي پرينءَ پر تائين،
منهنجا عبادت گذار جيڪي تٿيل پڪليل آهن،
سي به منهنجي لاءُ قربانيون آئيندا.

⑩ اي يروشلم وارؤ!
انهيءَ ڏينهن اوھين ڪنهن به اهڙي ڪم جي ڪري،
جننهن جي ڪرڻ سان اوهان منهنجا گنهڪار بثيا هوندا
وري خوار خراب نه ٿيندا،
چالاءِ جو آءُ اوهان جي شهر منجهان
انهن سڀني کي تڙي ڪيندسا،

*صيئون: يعني اهو جيل جنهن تي خداوند جو مقدس هيڪل اٿيل هو.

ء اوھين عزت ۽ تعريف جو گا ٿي ويندا،
 بلڪ اوھين سچيء دنيا ۾ مشهور ٿي ويندا.
 اهو سڀ ڪجهه اوھان جي اکين اڳان ٿيندو.”
 اهو خداوند جو فرمان آهي.

هر انهيء ملڪ ۾ جتي هو خوار خراب ڪيا ويا هئا،
 اتي آءٰ کين عزت وارو بثائي سندن تعريف ڪريندس.
 ڏسو، انهيء وقت آءٰ اوھان کي غير قومن منجهان موٿائي²⁰
 پنهنجي پنهنجي گهر آئيندس ۽ اوھان کي گڏ ڪندس.
 آءٰ اوھان کي پيهر خوشحال ڪندس

حجي

حجي نبيءَ جو ڪتاب

تعارف

"حجي" نالي هي مقدس ڪتاب انهن مختصر پيغامن جو مجموعو آهي، جيڪي خداوند سن 520 قبل مسيح ۾ حجي نبيءَ جي معرفت ڏنا. ماڻهو جلاوطنيءَ کان پوءِ موتى آيا هئا ۽ ڪجهه سالن کان يروشلم ۾ آباد هئا، پر هيڪل اجا تائين تباهم حال هو. هن ڪتاب ۾ پيغامن ذريعي قوم جي اڳوائين تي زور پيريو ويو آهي ته اهي هيڪل جي وري اذاؤت ڪن. خداوند آئينده جي لاءِ انهن تو بهم تائب ٿيل ماڻهن جي خوشحالي ۽ امن وسلامتيءَ جو به واعدو ٿو ڪري.

ستاءُ

هيڪل جي نئين سر اذاؤت جي شروعات 1:15
امن وسلامتيءَ ۽ اميد جا پيغام 2:15

ڪريو. تڏهن آءُ خداوند ائين ڪرڻ سان خوش ٿيندس، چالاءِ جو اتي
بنديگي ڪرڻ سان منهننجو شان و شوكت ظاهر ٿيندو.

⑨ اوهان پنهنجي محنت جي ڪمائيءَ مان گھٺو ڪجهه حاصل
ڪرڻ جي اميد رکي پر اوهان کي مليو ٿورو. اوهان اها ڪمائيءَ
پنهنجي گهر ته آندى، پر مون قوڪ ڏيئي اها سڀ اذائي چڏي. مون
خداوند ائين چو ڪيو؟ مون ائين انهيءَ لاءِ ڪيو جو منهننجو هيڪل
ويران لڳو پيو آهي، جڏهن ته اوهان مان هر ڪو پنهنجي پنهنجي
گهر جي ڪم ۾ مصروف آهي ۽ منهننجي گهر ڏانهن ڌيان نه ٿا ڏيو.
⑩ اهو ئي سبب آهي جو آسمان مان برسات پوڻ بند ٿي وئي آهي
۽ زمين پنهنجي پيداوار ڏين چڏي ڏني آهي. ⑪ منهننجي حڪم سان
ئي اوهان جي ملڪ ۾ خشك سالي آئي آهي. هائو، اوهان جي جبلن
مان، پوک وارين پنин مان، انگورون ۽ زيتون جي باغن مان، زمين
جي هر فصل ۽ پيداوار مان، انسانن توري جانورن مان، اوهان جي
هر پورهئي مان، بلڪ هر شيءَ مان برڪت کسي وئي آهي. ”

قوم جو خداوند جي حڪم تي عمل ڪرڻ

⑫ تڏهن گورنر زربابل، سردار ڪاهن يشوع ۽ پيا اهي سڀ ماڻهو
جيڪي بابل جي جلاوطنيءَ کان موتى آيا هئا، تن سڀني اهو ئي
ڪجهه ڪيو جنهن جو خداوند سندن خدا کين حڪم ڏنو هو. هن
خداوند جو خوف رکندي حجيءَ جي معرفت مليل پيغام تي عمل

هيڪل جي نئين سر اذاؤت لاءِ حڪم

1 فارس جي شهنشاه دارا جي حڪومت جي پئي سال، چهين
مهبني جي پهرين تاريخ تي خداوند حجي نبيءَ جي معرفت
*يهوداه صوبوي جي گورنر زربابل ولد سالتي ايل ۽ سردار ڪاهن يشوع
ولد ووصدق ڏانهن پيغام موڪليو.

② قادر مطلق خداوند حجيءَ کي فرمایو ته "هيءَ قوم صحيح نه
ٿي چو ٿي ته اجا منهننجي هيڪل جي نئين سر اذاؤت جو وقت نه
آيو آهي. ③ سو تون ماڻهن کي منهننجو هي فرمان پداءِ ته ④ اي

منهننجي قوم! چا هو مناسب آهي جو اوهين ته هن وقت عاليشان
گھرن ۾ رهو ٿا، جڏهن ته منهننجو هيڪل اجا متيءَ جا ڊڙا لڳو پيو
آهي؟ ⑤ سو آءُ خداوند چوان ٿو ته اوهين پنهنجي حالي غور ڪريو.
⑥ اوهين پوکيو ته گھٺو ئي ٿا پر حاصل ٿورو ٿا ڪريو. اوهين کاڙو

ڪاوش ته گھٺو ٿا پر اوهان جو ڊيءَ نه ٿو ٿئي. اوهين مئي پيئو ته گھڻي
ٿا پر اوهان جي اج نه ٿي لهي. اوهين ڪپڻا ته گھٺا ئي پايو ٿا پر
اوهين سريءَ کان بچي نه ٿا سگھو. اوهين مزدوريءَ مان ڪاميتوه
گھٺو ئي ٿا پر اها ڪمائيءَ اوهان جي زندگيءَ جون ضرورتون پوريون
نه ٿي ڪري سگهي. ⑦ سو اوهين انهن گالهين تي غور ڪريو ته
ائين چو ٿو ٿئي. ⑧ هائي منهننجو هي فرمان آهي ته اوهين جابلو
علاقتي ۾ وجوءِ اتان ڪاڻ آئي منهننجي هيڪل جي نئين سر اذاؤت

*يهوداه صوبوي جو گورنر زربابل: فارس جي شهنشاه دارا جي حڪومت جي ڏينهن ۾ يهوداه ملڪ فارس جي شهنشاهت جو هڪ صوبو هو ۽ یهوداکين بادشاهه جو پوتو زربابل انهيءَ جو گورنر مقرر ٿيل هو.

ته پوءِ چا اها شيء به پاكٽ تي پوندي؟ " جڏهن حجيءَ اهو سوال کاهن کان پچيو ته هن و راپيو ته "نه."

⁽¹³⁾ پوءِ حجيءَ وري کانش پچيو ته "فرض ڪريو ته کو ماڻهو کنهن مڙدي کي چهن سان ناپاڪٽ تي پيو هجي ته پوءِ جيڪڏهن هو کادي واري انهن شين کي چهي ته چا اهي ناپاڪٽ تي پونديون؟ " کاهن و راپيو ته "هائو، اهي ناپاڪٽ تي پونديون."

⁽¹⁴⁾ تڏهن حجيءَ کين خداوند جو هي پيغام ٻڌايو ته "ساڳي ئي نموني منهنجي اڳيان به هي ساري قوم ناپاڪ آهي. سو سندن هر پوريو، بلڪ جيڪي ڪجهه اهي قربان گاهه تي پيش ٿا کن سو به ناپاڪ آهي.

⁽¹⁵⁾ سو هائي اوھين اج کان وئي اڳتي لاءِ انهيءَ وقت کي ڌيان ۾ رکو، جڏهن اجا منهنجي هيڪل جي نئين سر اذاؤت شروع ئي کين ٿي هئي. ⁽¹⁶⁾ ياد ڪريو، انهيءَ وقت اوھان جو چا حال هو؟ جڏهن اوھين اهو آسرو رکي اناج جي کورٽ تي ٿي ويا ته اهو به سؤ ڪلوگرام هوندو، پر اهو هڪ سؤ ٿي نڪتو. هائو، جڏهن اوھين انگورن جي چيچري جي حوض تي اهو آسرو رکي ٿي ويا ته انهيءَ مان اوھان کي هڪ سؤ ليرٽ رس ملندي، پر اوھان رڳو چاليهه ليرٽ تي حاصل ڪئي. ⁽¹⁷⁾ اهو انهيءَ ڪري هو جو مون جهولي، سينور ۽ ڳڻن موڪل شان اوھان جي سچي پيداوار کي برباد ڪري تي ڇڏيو. تڏهن هوندي به اوھين مون خداوند آڏو تو بهه تائب نه ٿيا.

⁽¹⁸⁾ اج نائين مهيني جي چوويهين تاريخ آهي ۽ اجوڪي ڏينهن اوھان هيڪل جو بنيد رکي چڪا آهييو سو هائي کان اوھين غور ڪري ڏسجوت ه ايندڙ وقت ۾ اوھان کي چاٿو ملي. ⁽¹⁹⁾ جيئن ته اوھان اجا هائي اناج جا پچ ياندين مان ڪي ڀوکيا آهن، ۽ جيتوڻي ڪونگورن جي ول ۽ انجير، ڏاڙهنون ۽ زيتون جي وٺن اجا قرئي نه جهليو آهي، تڏهن به دلجر ڪريو ته اج کان وئي آءُ اوھان کي برڪتون عطا ڪندو رهندس.

زريابل سان خداوند جو واعدو

⁽²⁰⁾ هوڏانهن ساڳي ئي ڏينهن خداوند حجيءَ کي فرمایو ته ⁽²¹⁾ "تون ڀهوداه جي گورنر زريابل کي منهنجو هي پيغام ڏي ته آءُ زمين و آسمان کي لوڏي ڇڏيندس. ⁽²²⁾ آءُ غير قومن جي سڀني حڪومتن ۽ سندن طاقتني کي ختم ڪري ڇڏيندس. هائو، آءُ انهن جي جنگي ڪهڙي ڪاڏين کي سوارن سميت اوندو ڪري ڇڏيندس ۽ گهڙن ۽ سندن سوارن کي به مارائي ڇڏيندس. ايتربي قدر جو اهي لشڪ خونريزي وجهي هڪ پئي کي ماري ڇڏيندا. ⁽²³⁾ اي منهنجا ٻانها زريابل، سالتي ايل جا پت! اهو رڳو تون ٿي آهين جنهن کي مون چونديو آهي. هائو، انهيءَ ڏينهن آءُ خداوند تو کي پنهنجي شاهي منديءَ جي نشانيءَ طور اختياري ڏيئي حڪمان مقرر ڪندس. اهو مون خداوند قادر مطلق جو فرمان آهي."

ڪيو. ⁽¹³⁾ تنهن کان پوءِ حجيءَ ماڻهن کي خداوند جو پيو پيغام ٻڌايو ته "آءُ اوھان سان گڏ آهيان، اهو مون خداوند جو واعدو آهي."

⁽¹⁴⁾ خداوند هر ڪنهن جي دل ۾ پنهنجي هيڪل جي ڪم لاءِ جذبو جاڳايو. سو ڀهوداه جو گورنر زريابل، سردار ڪاهن يشوع ۽ اهي ماڻهو جيڪي جلاوطيءَ کان موتى آيا هئا، تن سڀني قادر مطلق خداوند پنهنجي خدا جي هيڪل تي ڪم شروع ڪيو. ⁽¹⁵⁾ اهو ڪم شهنشاهه دارا جي حڪمانيءَ جي ساڳي سال، ساڳي مهيني جي چوويهين تاريخ کان شروع ڪيو ويو.

نئين اڏيل هيڪل جو شان و شوڪت

⁽¹⁾ ساڳي سال ستين مهيني جي ايكىھين تاريخ تي خداوند حجيءَ 2 نبيءَ کي وري فرمایو ته ⁽²⁾ "تون ڀهوداه جي گورنر زريابل، سردار ڪاهن يشوع ۽ بين سڀني ماڻهن کي منهنجو هي پيغام بداء ته ⁽³⁾ 'چا اوھان منجهه ڪي اهڙا ماڻهو آهن جن اصلی هيڪل جو شان و شوڪت ڏنو هجي؟ اوھان انهن کان پچو ته کين هاڻوڪو هيڪل ڪيئن ٿو ڏسن ۾ اچي؟ ٿي سگهي ٿو ته انهن جي خيال ۾ اڳين جي مقابلي ۾ هي هيڪل ڪجهه به نه آهي. ⁽⁴⁾ مگر اي زريابل! اي سردار ڪاهن يشوع! ۽ اي ملڪ جا سڀ رهاسڪو! آءُ خداوند چوان تو ته اوھين دلجر ڪري ڪم ڪندا رهو، چالاءِ جو آءُ قادر مطلق اوھان سان گڏ آهيان. ⁽⁵⁾ جڏهن آءُ اوھان جي وڏن کي عهد ڪيو هو ته آءُ انهن سان هميشه گڏ هوندس. هائي آءُ اوھان سان به گڏ آهيان سو اوھين همت نه هاريyo. ⁽⁶⁾ آءُ قادر مطلق جلد هڪ دفعو وري زمين و آسمان کي ۽ بر و بحر کي لوڏي ڇڏيندس. ⁽⁷⁾ آءُ سڀني قومن کي لوڏو ڏيئي شڪت ڏيندس ۽ سندن خزانا هتي ڀروسلم ۾ آئي هن هيڪل جي شان و شوڪت ۾ وڏو اضافو ڪري ڇڏيندس. ⁽⁸⁾ چالاءِ جو سچيءَ دنيا جي چاندي توڙي سون مون قادر مطلق خداوند جو آهي. ⁽⁹⁾ اهريءَ طرح هيءَ نئون هيڪل اڳين هيڪل کان وڌيڪ شاندار نظر ايندو. هتي آءُ پنهنجي قوم کي خوشحاليءَ ۽ امن و سلامتي بخشيندس. اهو مون خداوند قادر مطلق جو فرمان آهي."

حجيءَ نبيءَ جو ڪاهن سان مشورو

⁽¹⁰⁾ شهنشاهه دارا جي حڪمانيءَ جي پئي سال، نائين مهيني جي چوويهين تاريخ تي قادر مطلق خداوند حجيءَ نبيءَ کي فرمایو ته ⁽¹¹⁾ "تون شريعه جي هن سوال بابت ڪاهن کان راءُ وٺ. ⁽¹²⁾ جيڪڏهن ڪو ماڻهو قرباني ڪيل گوشت مان ڪو تڪرو پنهنجي لباس جي دامن ۾ وجهي ڪيو وڃي ۽ سندس دامن ڪنهن ماني، پاچي، مئي، زيتون جي تيل يا ڪنهن به قسم جي کادي واري شيءَ کي لڳي پوي

زکریا

زکریا نبیء جو کتاب

تعارف

”زکریا“ نالی هن مقدس کتاب جا به واضح حسا آهن.

1. باب 1 کان 8 تائین زکریا نبیء جا پیغام بیان کیل آهن، جیکی سن 520 کان 518 قبل مسیح تائین مختلف وقتن تی ڏنا ویا. اهي پیغام اکثر کري روپائڻ جي صورت ۾ آهن ۽ یروشلم شهر جي بحالیء، هیڪل جي نئين سر آذانت، خدا جي ماڻهن جي پاڪائيء ۽ صفاتيء ۽ برکتن جي واعدي بابت آهن.
2. ڪن سالن کان پوءِ پیا پیغام به ڏنا ویا، جیکی باب 9 کان 14 تائین لکیل آهن. اهي پیغام اچن واري بچائيندڙ بادشاههء آخری عدالت جي باري ۾ آهن.

ستاءُ

تنبيههء اميد جا پیغام 1:8-1:1

يهوداه ملڪ جي آسپاس وارين قومون خلاف پیغام 9:1-8

آئينده لاءِ خوشحالیء امن وَ سلامتيء جو پیغام 9:9-14:21

چئن گھوڙن واري رويا

⑦ دارا بادشاهه جي شهننشاهيءَ جي پئي سال، سبات نالي يارهين مهيني جي چووپهين تاريخ تي مون زکریا تي خداوند جو ڪلام نازل ٿيو. ⑧ مون رات جو رويا ۾ ڏٺو ته منهنجي اڳيان هيٺاهين ماتريءَ ۾ مينديءَ جا وڻ آهن، تڏهن چا ڏسان ته ڳاڙهي گھوڙي تي سوار هڪترو ملاتڪ انهن مينديءَ جي وڻن جي وچ ۾ مون آڏو اچي بېٺو. هن جي پيشان ڳاڙهي، ابلق ئاچي رنگ وارن گھوڙن تي ڪي پيا به سوار هئا.

⑨ تڏهن رويا سمجھائڻ وارو ملاتڪ جيڪو مون سان گڏ بېٺو هو تنهن کان پچيم ته ”اي منهنجا سائين! هن گھوڙن ۽ سندن سوارن جو چا مطلب آهي؟“ انهيءَ ملاتڪ ورايو ته ”آء تو کي ڏيڪاريندنس ته هي چا آهي.“

⑩ پوءِ جيڪو ملاتڪ مينديءَ جي وڻن ۾ بېٺو هو، تنهن سمجھائي ڏيندي چيو ته ”هي گھوڙا ۽ سندن سوار أهي آهن جن کي خداوند سجيءَ دنيا جي حالات کي جاچن لاءِ موڪليو آهي.“

⑪ ان وقت انهن گھوڙي سوارن مينديءَ جي وڻن ۾ بېٺل انهيءَ ملاتڪ کي خبر ڏني ته ”اسين سجيءَ دنيا ۾ جاچ ڪري آيا آهيون ۽ ڏنو اٿئون ته ماڻهو هر هند مجبور ۽ لچار آهن.“ ⑫ تڏهن انهيءَ ملاتڪ خدا کي مخاطب ٿيندي چيو ته ”اي قادر مطلق خداوند!“

خداوند آڏو توپهه تائب ٿيڻ جو سڌ

① فارس جي بادشاهه دارا جي شهننشاهيءَ جي پئي سال، ائين 1 مهيني ۾ مون زکریا ولد برکیا ولد عدو کي خداوند فرمایو ته ② ”آء خداوند بنی اسرائيل جي ابن ڏاڏن تي سخت ناراض رهيو هوس. ③ تنهنجري اي زکریا! تون بنی اسرائيل کي مون قادر مطلق خداوند جو هي پیغام ٻڌاءُ ته اوهين مون آڏو توپهه تائب ٿيو ته آء قادر مطلق خداوند به اوهان تي وري مهريان ٿيندنس. ④ اوهين پنهنجن ابن ڏاڏن جھڻا نه ٿيو، جن کي اڳين نبيين پڪاري مون قادر مطلق خداوند جو هي فرمان ٻڌايو هو ته هو پنهنجن بيچن افالان ۽ طور طيڪن کان باز اچن. پر هنن مون خداوند جو فرمان ٻڌاون ٻڌو ڪري ڇڏيو. ⑤ اوهان جا ابا ڏاڏا ئا هي نبي چا هائي تائين جيئرا آهن؟ ⑥ پر ڏسو، منهنجا اهي حڪم ۽ قاعداً قانون جيڪي مون پنهنجن پانهن نبيين جي معرفت چيا هئا، سيءَ اچ به قائم آهن. انهن مطابق ئي مون کين سزا ڏني. آخرڪار هو توپهه تائب ٿيا ۽ مجيائون ته مون قادر مطلق سائين اهڙو ئي سلوڪ ڪيو، جنهن جي هو لائق هئا ۽ جنهن جو مون ارادو ڪري ڇڏيو هو.“

^③ تدھن رویا سمجھائے وارو ملاتک مون کان اڳتی وڌيو ته هڪڙو بیو ملاتک ساۓس اچی مليو. ^④ هن اچی کيس چيو ته ”دوڙ ۽ انهیءَ شخص کی وجی پڌاءَ ته یروشلم شهر ۾ انسان توڑی جانور ایترا ته گھٹا ٿي ویندا جو ڪوت جی حد ۾ نه مانپندا، بلک ان کان پاھر به سندن الٰبادی وڌي ويندي. ^⑤ چالاءُ جو خداوند تو فرمائی ته ’آءُ پاڻ انهیءَ جي حفاظت لاءُ ان جي چوڏاري باهم جي پٽ وائِگر ٿيندس ۽ آءُ ئي منجس رهي ان جو شان و شوڪت وڌائيندس.“

جلاءُ وطن ٿيلن کي وطن ڏانهن سڏن

^⑥ خداوند پنهنجي قوم کي فرمائي ٿو ته ”اي صيئون وارؤ! مون ئي اوهان کي دنيا جي چئني طرفن ڏانهن ڪٺو ڪري ڇڏيو هو. پر هائي اوھين موتی اچو، اتر وارن ملڪن مان پچي اچو. هائو، اوھين بابل جي بادشاھتن مان پچي نڪرو.“

^⑧ اي یهوداه وارؤ! قادر مطلق خداوند پنهنجي جلال کي ظاهر ڪرڻ بعد مون زڪريا کي پيغام ڏيئي انهن قومن ۾ موڪليو، جن اوهان کي ڦري لتي ڇڏيو آهي. هو اوهان بابت کين فرمائي ٿو ته ”جيڪو منهنجي قوم تي هٿ کڻي ٿو، سو جن ته منهنجي اک جي ماڻکيءَ کي ٿو چهي. ^⑨ سو آءُ ضرور اوهان جي خلاف پنهنجو هٿ کندس ته جيئن بدلي ۾ اوهان جا ئي غلام اوهان کي لئين ڦيرين.“ اهو سڀ تين

تي اوھين چائي وئندما ته قادر مطلق خداوند ئي مون کي موڪليو آهي.

^⑩ خداوند تو فرمائي ته ”اي صيئون وارؤ! گيت ڳايو ۽ خوشيون ملهايو، چالاءُ جو آءُ ايندس ۽ اوهان منجهه اچي رهندس.“ ^⑪ انهيءَ ڏينهن گھڻيون ئي قومون خداوند آڏو تو بھه تائب ٿينديون ۽ سنديں قومر بٽيون. سو جڏهن خداوند اوهان یهوداه وارن جي وچ ۾ اچي رهندو، تدھن اوهان کي خبر پوندي ته انهيءَ قادر مطلق خداوند ئي مون کي موڪليو آهي. ^⑫ انهيءَ ڏينهن خداوند پنهنجي پاڪ ملڪ مان وري بني یهوداه واري حسي کي پنهنجي ميراث نھائيندو ۽ یروشلم کي وري پنهنجو شهر ڪري قبول فرمائيندو.

^⑬ اي بني آدم! خداوند اسان وٽ اچن لاءُ پنهنجي عرش عظيم تان اٿيو آهي. سو اوھين سنديں حضور ۾ مان رهو.

سردار ڪاھن جي ڪپڙن واري رويا

^① رويا ۾ خداوند مون کي سردار ڪاھن يشوع ڏيكاري، جيڪو 3 خداوند جي ملاتک جي اڳيان بیسو هو ۽ شيطان يشوع جي ساچي پاسي کان بیسو هو انهيءَ لاءُ ته متن الزام مٿئي. ^② تدھن خداوند جي ملاتک شيطان کي چيو ته ”اي شيطان! شل خداوند جي تو تي ملامت هجي! هائو، اهو خداوند جنهن یروشلم کي پنهنجو شهر

ڪيستائين تون یروشلم بلڪ یهوداه جي سڀني شهنري ته رحم نه ڪندن، جن کان تون ستر سالن کان ناراض آهين؟“

^⑯ تدھن رویا سمجھائے واري ملاتک کي خداوند پاجهمه ۽ تسلی پيريا لفظ چيا. ^⑭ پوءِ انهيءَ ملاتک مون کي چيو ته قادر مطلق خداوند جا هي لفظ آءُ اعلان ڪري پڌايان ته ”مون خداوند کي یروشلم ۽ پنهنجي پاڪ جبل *صيئون جي لاءُ تامار گھڻي غيرت آهي. ^⑮ پر آءُ انهن قومن کان سخت ناراض آهيان، جيڪي پاڻ ته امن ۽ سلامتيءَ هڻ ٿيون رهن پر منهنجي قوم لاءُ مصيئون وڌائي چڃيون اٿائون، جدھن ته آءُ پنهنجي قوم تي ايترو ناراض ڪونه هوس. ^⑯ تنهنڪري آءُ خداوند موتی یروشلم تي رحم ڪندس. تدھن اتي منهنجي اڳن حالت ۾ وري تعمير ڪيو ويندو ۽ یروشلم وري موتی پنهنجي اڳن حالت ۾ ايندو. اهو مون قادر مطلق خداوند جو فرمان آهي.“

^⑰ پوءِ انهيءَ ملاتک مون کي قادر مطلق خداوند جي هن پيغام جو پڻ اعلان ڪرڻ لاءُ چيو ته ”تدھن مون خداوند جا شهر وري خوشحاليءَ سان ٿمتار ٿيندا ۽ آءُ پيهر صيئون کي امن و سلامتي عطا ڪندس، چوته سجي یروشلم کي آءُ وري پنهنجو شهر ڪري قبول ڪندس.“

چئن سگن واري رويا

^⑱ هڪري بي رويا ۾ مون پنهنجي اڳيان چار سگ ڏنا. ^⑲ تدھن مون رویا سمجھائے واري ملاتک کان پچيو ته ”هن سگن مان ڇا مراد آهي؟“ هن ورندي ڏيئي چيو ته ”هي سگ اهي بادشاھتون آهن جن اسرائيل وارن ۽ یروشلم جي رهاڪن سميت سجي یهوداه وارن کي چيياتي ڇڏيو آهي.“

^⑳ پوءِ خداوند مون کي چار ڪاريڪر ڏيكاريا. ^㉑ تدھن مون ملاتک کان پچيو ته ”هي ڪھڙو ڪم ڪرڻ آيا آهن؟“ هن وراثيو ته ”جن سگن مثل بادشاھتن یهوداه وارن کي ايترو ته چيياتي ڇڏيو هو جو ڪوبه پنهنجي پيرن تي بيهي نه سگھيو، تن بادشاھتن کي ديجارڻ ۽ سندين طاقت کي ڪچلن لاءُ اهي ڪاريڪر آيا آهن، چالاءُ جو وڌي زورآوري ڏيكاري هنن یهوداه وارن کي چڙوچڙ ڪري ڇڏيو هو.“

ماپ ڪندڙ جي رويا

^㉒ مون وري هڪري بي رويا ڏيئي، جنهن ۾ مون هڪري شخص کي پنهنجي اڳيان لنگهندندي ڏلو. سنديس هٿ ۾ ماپ واري ڏوري هئي. ^㉓ مون کانش پچيو ته ”تون ڪيدانهن ٿو وڃين؟“ هن مون کي وراثيو ته ”بروشلم کي ماپن ٿو وجان، ڏسان ته ان جي ديجهه ۽ ويڪ ڪيري آهي.“

*صيئون: خداوند جو مقدس هيڪل انهيءَ صيئون جبل تي یروشلم شهر ۾ ئي اڌيل هو.

أُ شيطان: خدا جي مخلوق مان اهو جيڪو انسانذات تي الزام هشندو آهي. عبراني پوليءَ ۾ شيطان لفظ جي معنی آهي ”الزام هشندر“.

انهیءَ ملائِكَ کان پچیو ته "ای منهنجا سائین! هن مان چا مراد آهي؟"^۵ هن وراثیو ته "چا تون نه ٿو چائین تم هن جو مطلب چا آهي؟" مون ورندي ڏئي ته "منهنجا سائين! نه."

^۶ تدھن انهیءَ ملائِكَ مون کي *يهوداه جي گورنر زربابل لاءِ قادر مطلق خداوند جو هي پیغام بُدايو ته "ای زربابل! تون ڪامياب ٿيندين، نه لشکر جي زور سان، نه انساني طاقت سان پر فقط منهنجي روح سان.^۷ جيل جيڏيون رکاوون به منهنجي اڳيان پت پدر ٿي وينديون. تون هيڪل ٿهرائيدين ۽ جدھن تون هيڪل جي چوٽيءَ تي آخر پر آهي رکندين، تدھن ماٺهو نعرا هشي چوندا تم ُخدا جو شکر آهي! خدا جو شکر آهي!"

⁸ خداوند زربابل بابت وڌيک مون کي فرمایو ته^۹ "زربابل جي هشن منهنجي گهر جو نئين سر بنیاد وڌو آهي ۽ انهیءَ جا هت ئي ان کي مکمل ڪندا." اهو ڏسي اوہن یهوداه وارا چائي وٺندما تم قادر مطلق خداوند ئي مون کي اوہن ڏانهن موڪليو آهي.¹⁰ هائي ته ماٺهو هيڪل جي تعمير جي گهت رفتار ڏسي مايوس ٿا ٿين، پر جدھن اهي زربابل جي تعمير جي جذبي کي ڏسندآ تدھن بيد خوش ٿيندا. تدھن ملائِكَ شمعدان واري رويا جي ڳالهه جاري رکندي چيو ته "شمعدان جا اهي سست ڏيئا خداوند جي ستون اکين مثل آهن، جيڪي سچيءَ دنيا کي ڏسن پيون."¹¹ پوءِ مون انهیءَ ملائِكَ کان وري پچيو ته "زيتون جا به وڻ جيڪي شمعدان جي ساجيءَ ۽ کابي پاسي آهن تن مان چا مراد آهي؟"¹² ان کان علاوه زيتون جي پنهني پاسن وارن وڻ جي شاخن مان سونين نلين جي وسيلي جيڪو سونهري تيل نكري ٿو، تنهن مان پڻ چا مراد آهي؟"¹³ هن وراثیو ته "چا تون نه ٿو چائين تم انهیءَ جو چا مطلب آهي؟" مون چيو ته "ای منهنجا سائين! نه." تدھن هن بُدايو ته "هي انهن پن شخصن ڏانهن اشارو آهي، جن¹⁴ کي رب العالمين جي خاص خدمت لاءِ مسح ڪري چونديو ويو آهي."

چمڙي جي اڏامندڙ ويڙهوٽي واري رويا

5 مون وري رويا ڏئي، جنهن ۾ چمڙي جو هڪڙو ويڙهوٽو "تون چا ٿو ڏسيين؟" مون وراثیو ته "آءِ چمڙي جو هڪڙو ويڙهوٽو اڏامندڙي ڏسان ٿو، جنهن جي ديكھه نو ميتر ۽ ويڪر سايدا چار ميتر آهي."

¹⁵ تدھن هن مون کي سمجھايو ته "انهیءَ ويڙهوٽي ۾ لعنت لکيل آهي، جيڪا بنی اسرائييل جي سچيءَ ملڪ ۾ پکڙجڻ واري آهي. ان ويڙهوٽي جي هڪ پاسي تي لکيل آهي تم هر چور کي ٿري ڪديو ويندو، جدھن تم ان جي پئي پاسي تي لکيل آهي تم ڪوڙ تي قسم

ڪري چونديو، سو شل هميشه تو تي ملامت ڪندو رهي! چالاءِ جو ڏس، هن شخص کي خداوند انهیءَ ڪائيءَ جيان بچايو آهي، جيڪا باهم مان چڪي ڪيدي ويئي هجي."

¹⁶ انهیءَ وقت ملائِكَ جي اڳيان بيل يشوع کي ميرا ڪپڙا پهرين هئا. ¹⁷ سو ملائِكَ پنهنجي سامهون بيلن کي چيو ته "هن جا ميرا ڪپڙا لاهيو." پوءِ هن يشوع کي چيو ته "ڏس، انهیءَ مان مراد آهي تم تو تان تنهنجا گاهه لاتا ويا آهن ۽ هاش آءُ تو کي عمدا ڪپڙا ڀڪائيند."

¹⁸ ملائِكَ سامهون بيلن کي چيو ته "هن جي مٿي تي ڏوتل پڳ ٻڌو." سو هن کيس ڏوتل پڳ مٿي تي ٻڌي ۽ ڪپڙا پهرايائونس، جدھن تم خداوند جو ملائِكَ پرسان بيلو رهيو.

¹⁹ خداوند جي ملائِكَ يشوع کي تاڪيد ڪندي چيو ته " قادر مطلق خداوند فرمانئي ٿو تم 'جيڪڏهن تون منهنجي واقن تي هلندين ۽ وفاداريءَ سان منهنجي هيڪل جي قاعden قانونن تي هلي خدمت ڪندين ته پوءِ تون منهنجي انهيءَ هيڪل ۽ منهنجي بارگاهن جو نگران ٿيندين ۽ منهنجي حضور ۾ هن بيلن وانگر تنهنجي به دعا ٻڌي ويندي."

²⁰ هائي اي سردار ڪاهن يشوع! تون ۽ تنهنجا ماتحت ڪاهن، جيڪي تنهنجي نگرانيءَ ۾ خدمت ڪندا آهن سڀ ٻڌو. اوہن جي ڪاهن طور بحالي اچڻ وارين برڪتن جي نشاني آهي تم آءُ پنهنجي چونديل هڪري پانهي کي بادشاهه بنائڻ وارو اهيان جنهن کي نئون ڦئندر سلو سڊيو ويندو. ²¹ اي يشوع! ڏس، مون تنهنجي اڳيان جيڪو پئر لڳايو آهي، تنهن کي سست ڪندون آهن ۽ انهيءَ تي آءُ هيءَ ڳالهه نقش ڪري ڇڏيندنس ته آءُ هڪري ئي ڏينهن ۾ هن ملڪ جا گناهه متأئي ڇڏيند."

²² انهيءَ ڏينهن اوہن یهوداه وارن مان هر ڪو هڪ پئي کي دعوت ڏئي پنهنجي انگورن ۽ انجirin جي باغن ۾ امن ۽ سلامتيءَ سان آئي ويهاريندو. اهو مون خداوند جو فرمان آهي."

سوني شمعدان ۽ زيتون جي پن وڻ واري رويا

4 ²³ پوءِ رويا سمجھائڻ وارو اهو ملائِكَ وري مون وڌ آيو ۽ مون کي ائين اچجي جاڳايائين جيئن ڪنهن کي نند مان اٿاريو آهي. ²⁴ هن مون کان پچيو ته "تون چا ٿو ڏسيين؟" مون کيس ورندي ڏئي چيو ته "آءُ ڏسان ٿو تم هڪڙو سونو شمعدان آهي، جنهن جي مثان هڪڙو تيل جو پيالو رکيل آهي. شمعدان تي سست ڏيئا پڻ رکيل آهن ۽ هر هڪ ڏئي ۾ وتن لاءِ سست سست ڏندما نهيل آهن. ²⁵ انهيءَ شمعدان جي ساجيءَ ۽ کابي پاسي په زيتون جا وڻ بيلن آهن." ²⁶ تدھن مون

*يهوداه جو گورنر زربابل: فارس جي شهنشاه دارا جي حڪومت جي ڏينهن ۾ یهوداکين بادشاهه جو پوتو زربابل انهيءَ جو گورنر مقرر ٿيل هو.

روانا ٿي ويا. ^⑧ تڏهن هن مون کي وڌي واکي چيو ته ”ڏس، اهي جيڪي اتر طرف بابل ملڪ ڏانهن وڃن ٿا، سڀ انهيءَ ملڪ ۾ پهچي اهڙا ته ڪم ڏيڪاريندا جو خداوند جي ڪاوڙ ڍري ٿي ويندي.“

سردار ڪاهن يشوع لاءِ تاج

^⑨ مون تي خداوند جو ڪلام نازل ٿيو ته ^⑩ ”اي زکریا! تون اڄ ئي ڀوسیاہ ولد صفنياہ جي گهر وچ، جتي بابل جي جلاوطنيءَ کان تازو موٽي آيلن مان خلدي، طوبیا ۽ يدعیا تو کي سون ۽ چاندي ڏيندا. ^⑪ اهو سون ۽ چاندي ڪٿي وڃي تون انهن مان هڪڙو تاج نهراءَ ۽ اهو تاج سردار ڪاهن يشوع ولد ڀهوصدق جي مٿي تي وڃي رک. ^⑫ پوءِ مون قادر مطلق خداوند جو هي فرمان کيس پداءِ ته هڪڙو شخص، جنهن کي مون ”ئون قتندر سلو“ جو نالو ڏنو آهي، سو وڌي ڦلدار ٿيندو ۽ مون خداوند جي هيڪل کي نئين سر تعمير ڪندو. ^⑬ هائو، اهو ئي مون خداوند جو هيڪل تعمير ڪندو. سندس شان و شوڪ وڌي ويندو ۽ اهو پنهنجي تخت تي ويهي حڪماني ڪندو. دربار ۾ هو پنهنجي ساجي هٿ تي ڪاهن کي ويهايندو ۽ اهي پيئي پاڻ ۾ اتفاق سان صلاح مصلحت ڪندا.“ ^⑭ اهو تاج خلدي، طوبیا، يدعیا ۽ ڀوسیاہ ولد صفنياہ جي يادگار طور خداوند جي هيڪل ۾ رهندو.“ ^⑮ اي ڀهودا وارءُ! ڏسو، پري پري رهن وارا به اچي خداوند جي هيڪل ناهن ۾ مدد ڪندا، تڏهن اوھين چائي وٺندا ته قادر مطلق خداوند ئي مون کي اوھان ڏانهن موڪليو آهي. جيڪڏهن اوھين دل سان خداوند پنهنجي خدا جا فرمانبردار رهندما ته پوءِ اهي ڳالهيوں پوريون ٿينديوں.

پرائو ٿوڙي نئون خداوند جو ساڳيو ئي پيغام

^⑯ 7 دارا بادشاهه جي شهنشاهيءَ جي چوٽين تاريخ تي خداوند جو ڪلام مون زکریا تي نازل ٿيو. ^⑰ ڇالاءُ جو بيت ايل جي مائهن شراضر ۽ رجم ملخ کي سندن ماڻهن سميت موڪليو هو ته هو اچي خداوند جي هيڪل ۾ دعا گهڙن، ^⑱ ۽ ڪاهن ۽ نبین کان پيچن ته ”چا اسيين پنجين مهيني ۾ روزو رکي اجا به هيڪل جي تباھيءَ جو سوڳ ڪريون، جيئن هر سال ڪندا آيا آهيون؟“

^⑲ 5-5 تڏهن قادر مطلق خداوند مون کي انهيءَ لاءِ موڪليو ته جيئن آءُ ملڪ جي سڀني مائهن ۽ ڪاهن کي سندس اهو ڪلام وڃي پڌيان ته ”جڏهن اوھان پنجين ٿوڙي ستين مهيني ۾ ستر سالن تائين روزا رکيا ۽ رنا رڙيا ته چا اهو سڀ ڪجهه اوھان خاص منهنجي خاطر ڪيو؟ ^⑳ وري جڙهن اوھان کاڌو پيتو پئي ته چا اهو سڀ پنهنجن مزن ماڻن لاءِ نه پئي ڪيو؟ ^㉑ سو اوھان لاءِ منهنجو اهو ساڳيو ئي

ڪشن وارو هر هڪ ماڻهو تٿيو ويندو. ^㉒ قادر مطلق خداوند فرمائي ته ته ’آءُ اهو ويرڙهو تو انهيءَ لاءِ ٿو موڪليان تم اها لعنت چور توڙي منهنجي نالي تي ڪوڙو قسم ڪندڙ جي گهڙن ۾ گهڙي. اها انهن جي گهڙن ۾ رهندما ۽ سندن گهڙن کي اهڙيءَ طرح ته ناس ڪري چڏيندي جو انهن ۾ ڪائيون توڙي پٿر به سلامت نه رهندما.“

گُندڙي ۾ عورت واري رويا

^㉓ تڏهن رويا سمجھائڻ واري انهيءَ ملاتڪ اڳتي وڌي اچي مون کي چيو ته ”نهاري ڏس ته هي جيڪا شيءَ اچي رهي اهي سا ڇا آهي.“ ^㉔ مون پچيو ته ”اهو ڇا آهي؟“ هن ورائيو ته ”اهو گُندڙو آهي، جنهن ۾ سجي ملڪ جي مائهن جي ڪيل بچڙائي پيل آهي.“ ^㉕ پوءِ جڏهن انهيءَ گُندڙي جو شيهي وارو ڏك متى ڪنيو ويو ته ڇا ڏسان ته انهيءَ ۾ هڪڙي عورت ويني آهي. ^㉖ ملاتڪ چيو ته ”اهما ئي بچڙائي آهي.“ ”پوءِ هن انهيءَ عورت کي گُندڙي ۾ هيث ڌكى شيهي جو ڏك مثان ڏيئي چڏيو.“

^㉗ وري جو نهاريان ته چا ڏسان ته به عورتون آهن، جن کي لقلق پکيءَ جهڙا پر آهن. اهي هوا ۾ اذامديون اچي رهيو هيون. پوءِ مون ڏنڍو ته اهي انهيءَ گُندڙي کي ڪٿي هوا ۾ اذامي هليون ويون. ^㉘ تڏهن مون انهيءَ ملاتڪ کان پچيو ته ”انهيءَ گُندڙي کي هو ڪيڏانهن ڪٿي ٿيون وڃن؟“ ^㉙ هن ورائيو ته ”هو انهيءَ گُندڙي کي بابل ملڪ ڏانهن ڪٿي ٿيون وڃن، جتي هڪڙو پوچا گهڙ ناهي انهيءَ ۾ هڪڙي ڊڪيءَ“ تي اهو گُندڙو رکيو ويندو، انهيءَ لاءِ ته آن جي پوچا ڪئي وڃي.

چئ جنگي گهڙي گاڏين واري رويا

^㉚ 6 مون وري رويا ڏئي، جنهن ۾ مون پتل جي بن جبلن منجهان چار جنگي گهڙي گاڏيون نڪري ڏئه. ^㉛ پهرين گاڏيءَ جا گهڙا گاڙهي رنگ جا هئا ۽ بيهءَ جا گهڙا ڪاري رنگ جا هئا. ^㉜ تين گاڏيءَ جا گهڙا اچي رنگ جا هئا ۽ چوٽين گاڏيءَ جا گهڙا ابلق هئا. اهي سڀ طاقتور هئا. ^㉖ مون رويا سمجھائڻ واري انهيءَ ملاتڪ کان پچيو ته ”اي منهنجا سائين! هن مان چا مراد آهي؟“ ^㉗ ان ملاتڪ مون کي ورندي ڏيئي چيو ته ”اهي چار آسماني هوانون آهن، جيڪي رب العالمين جي حضوريءَ مان نڪتيون ٿيون اچن. ^㉘ جنهن گاڏيءَ ۾ ڪارا گهڙا آهن سا اتر طرف بابل ملڪ ڏانهن ٿي وڃي، اچن گهڙن واري گاڏيءَ اولاڻين ملڪ ڏانهن ۽ ابلق گهڙن واري گاڏيءَ ڏاڪڻي ملڪ ڏانهن ٿي وڃي. ^㉙ انهن سڀني طاقتور گهڙن وارين گاڏين تي سوار ٿيل پرجوش نموني سان دنيا جي حالات کي جاچن لاءِ نڪتا آهن.“

تڏهن انهيءَ ملاتڪ انهن گهڙي سوارن کي حڪم ڏنو ته ”وجو، سجي دنيا جي حالات کي جاچي اچو.“ سو هو انهيءَ مقصد لاءِ

جیکو نبین انهن ڏینهن ۾ پڈایو هو جڏهن نئين سر تعمير ڪرڻ لاءِ منهنجي هيڪل جو بنیاد وڌو ٿي ويو. ¹⁰ انهن ڏینهن کان اڳ ڪنهن وٽ ايترو پيسو نه هوندو هو جو ڪو مزدور کي ڪم تي رکي سگهي يا وري ڪنهن جانور لاءِ ڪرايو ادا ڪري سگهي، نه ئي وري ان وقت ڪو دشمن کان سلامت رهيو ٿي سگھيو، چالاءِ جو مون خداوند پاڻ هر ڪنهن کي هڪ پئي جي خلاف ڪري ڇڏيو هو. ¹¹ پر هائي اوھين جيڪي باقي بچيل آهي، تن سان آءُ هڙو سلوڪ نه ڪندس، جهڙو اڳين ڏينهن ۾ ڪيو هو. اهو مون قادر مطلق خداوند جو فرمان آهي. ¹² اڳيءَ امن و سلامتي سان پوك ڪئي ويندي، انگورون جون وليون پنهنجو قر جهلينديون، زمينن ۾ فصل ٿيندا ۽ آسمان مان برسات پوندي. آءُ اوهان باقي بچيلن کي اهي سڀ شيون ورشي طور عطا ڪندس. ¹³ اي يهوداه توڙي اسرائييل وارؤا جهڙيءَ طرح اوھين پيئن قومن جي نظر ۾ لعنتي بثيا آهي، تهڙيءَ طرح هائي آءُ اوهان کي هڙيءَ خوشحالی عطا ڪندس جو اوھين برڪت جو باعث بثيا. سو اوھين دل جاء ڪريو ۽ همت نه هاريyo. ¹⁴ چالاءِ جو جڏهن اوهان جي اين ڏاڻن مون کي ڪاوڙابو هو، تهڙهن مون مٿن مصبيت آئڻ جو خيال ڪيو هو ۽ جهڙيءَ طرح آءُ پنهنجي انهيءَ ارادي تي قائم رهيو هوس، ¹⁵ تهڙيءَ طرح ئي مون قادر مطلق خداوند هائي پکو ارادو ڪيو آهي ته اوهان سڀني يهوداه وارن سان پلاتي ڪريان. سو اوھين همت نه هاريyo.

¹⁶ هائي اوهان کي رڳو اهو ڪڙيو آهي جو هڪ پئي سان سچ ڳالهابو ۽ پنهنجن عدالتن ۾ حق ۽ سچ ۽ سچلا ڪريو ته جيئن امن و سلامتي قائم رهيو. ¹⁷ ڪويه پنهنجي دل ۾ هڪ پئي لاءِ برا منصوبا نه جوڙي، نه وري ڪو ڪوڙو قسم ئي ڪئي، چالاءِ جو مون خداوند کي انهن سڀني ڳالهين کان نفتر آهي.

روزي رکڻ بابت خداوند جو جواب

¹⁸ قادر مطلق خداوند اوهان لاءِ مون کي هي پيغام ڏنو ته ¹⁹ چوڙين، پنجين، ستين توڙي ڏهين مهيني ۾ روزن رکڻ جي بدaran هائي انهن ڏينهن تي اوھين يهوداه وارا خوشي، مسرت ۽ شادمانيءَ جون عيدون ملهائيندا رهو. اوھين رڳو سچ ۽ آمن سان محبت ڪنڊڙ ٿيو.

²⁰ قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته "اهو وقت اچن وارو آهي جڏهن هر قوم توڙي هر شهر جا رها ڪي يروشلم ۾ پيا ايندا. ²¹ هائو، هڪري شهر جا رها ڪو چاهه وچان پئي شهر جي ماڻهن کي وڃي چوندا تم 'هلو' ته اسيين يروشلم هلي قادر مطلق خداوند جي عبادت ڪريون ۽ کائنس دعا گهرون. هلو، اسيين به هلوون ٿا. ²² بيشڪ گھڻيون ئي قومون ۽ زبردست حڪومتون مون قادر مطلق خداوند جي عبادت لاءِ يروشلم ۾ اينديون ۽ مون کان دعا گهرنديون. ²³ انهن ڏينهن ۾

پيغام آهي جيڪو مون پنهنجن نبین جي ذريعي موڪليو هو، جڏهن يروشلم اجا آباد ۽ خوشحال هو ۽ سندس چوڙاري شهر توڙي ڏڪن ۽ اولهه وارا هيناها هند آباد هئا.

²⁴ هوهئي پيغام آءُ قادر مطلق خداوند وري اوهان کي پڈايان ٿو ته سچائي سان انصاف ڪندا رهو ۽ هڪ پئي تي رحم ۽ قياس ڪريو. ²⁵ اوھين رن زال، يتيم ۽ اوهان منجهه رهندڙ ڏارئي، يعني جيڪو به مسكنين هجي، تنهن تي ظلم نه ڪري، نكى دل ۾ هڪ پئي خلاف برائي سوچيو. ²⁶ هوهئي پيغام هو جيڪو اوهان جي اين ڏاڻن ٻڌن کان انڪار ڪيو. هن هٺ ڪري مون کان منهن موڙي ڇڏيو ۽ پنهنجن ڪن ۾ ڪپهه وجهي ڇڏيائون. ²⁷ هن پنهنجون دليون پٿ جهڙيون سخت ڪري ڇڏيون ۽ شريعت ڏانهن ڪوبه ٿيان نه ڏانائون ۽ نه وري انهيءَ ڪلام کي مجيائون، جيڪو مون قادر مطلق خداوند اڳين نبین جي معرفت پنهنجي روح وسيلي نازل ڪيو هو. انهيءَ ڪري مون وقان مٿن سخت قهر اچي نازل ٿيو. ²⁸ تهڙهن مون قادر مطلق خداوند کين چيو ته جڏهن مون اوهان کي سڏيو ته اوهان نه ٻڌو، سو جڏهن اوهان مون کي سڏيندا ته آءُ به اوهان جو سڏ نه ورنائيندنس. ²⁹ انهيءَ ڪري مون کين واچوڙي وانگر اڌائي سڀني قومن ۾ چتوچڙ ڪري ڇڏيو. جتي هو ڏارين وانگر ٿي ويا. انهيءَ کان پوءِ سندن وٽندڙ ملڪ اهڙو ته ويران تي وييو جو ائي ڪنهن جي به اچ وج نه هئي."

يروشلم کي برڪت ڏين جو واعدو

³⁰ مون زکرياه تي قادر مطلق خداوند جو ڪلام وري نازل ٿيو ته 8 ³¹ مون کي يروشلم لاءِ ڏاڍي غيرت آهي. انهيءَ غيرت جي ڪري آءُ سندس دشمنن تي سخت ڪاوڙيل آهيان. ³² سو آءُ يروشلم ۾ موٽي ايندس ۽ پنهنجي جيل صيئون تي اچي رهندس. پوءِ يروشلم وفادارن جو شهر سڀيو ۽ مون قادر مطلق خداوند جو جيل صيئون، پاڪ جيل سڊبو. ³³ تهڙهن يروشلم ۾ امن و سلامتي هوندي ۽ شهر جي هر گهڻيءَ ۾ جهُور پوڙها مرد ۽ عورتون پنهنجي پيٽاپي جي ڪري پنهنجي لئي تيڪ ڏيو گھمندا ڦرنداء ۽ وينا ڏسڻ ۾ ايندا، ³⁴ ۽ شهر جا رستا راند ڪنڊڙ ڇوڪرن ۽ چوڪريں سان پيريل هوندا. ³⁵ تي سگهي ٿو ته اها ڳالهه قوم جي باقي بچيلن کي انهن ڏينهن ۾ عجيب لڳي، پر چاها مون خداوند لاءِ عجيب هوندي؟ ³⁶ آءُ پنهنجي قوم کي اپرندي توڙي الهندي جي ملڪ کان چڏائي آئيندنس. ³⁷ آءُ هنن کي موئائي آئيندنس ته جيئن هو وري يروشلم ۾ رهن. اهي منهجي قوم هوندا ۽ آءُ وفا ۽ سچائي سان سندن خدا هوندنس.

³⁸ قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته "اي بني اسرائييل وارؤا دل جاء ڪريو ۽ همت نه هاريyo. هن وقت اوھين اهو ساڳيوئي ڪلام ٻڌو ٿا،

^⑧ آءَ پنهنجي ملڪ تي نظرداري ڪري رهيو آهيان،
سو اڳي ڪويه ڦورو ٿولو ان کي نقصان پهجائي نه سگهندو،
نکي وري ڪو ظالم منهنجي قوم کي لتاڙي سگهندو.

بني اسرائيل جو سچار بادشاهه

^⑨ خداوند فرمائي ٿو ته
“اي صيئون جا رهاڪو! ڏاڍا سرها ٿيو،
هائو، اي يروشلم جا رهاڪو! خوشيءَ وچان نعرا هشو.
ڏسو، توهان جو بادشاهه توهان وٽ اچي ٿو،
جيڪو سچار ۽ فاتح آهي.
انھيءَ هوندي به هو ايترو ته حليم آهي،
جو گڏهه جي پچري يعني کودڙي تي سوار آهي.
^⑩ آءَ اسرائيل ۽ يهوداه مان جنگ ختم ڪري ڇڏيندس،
هائو، اتان آءَ جنگي گھوڙا ۽ گھوڙي گاڏيون هتائى ڇڏيندس،
۽ جنگي هيٺيار پيجي ٿڪرا ڪري ڇڏيندس.
اوھان جو اهو بادشاهه قوم منجهه امن و سلامتي آئيندو.
اولهمه کان اوپر تائين توڙي اتر کان ڏڪن تائين،
هن جي ئي حڪومت پيئي هلندي.
^⑪ اوھان ۽ منهنجي وچ ۾ رت سان قائم عهد اقرار سبب،
آءَ اوھان جي جلاوطن ٿيلن کي
چڻ اندى کوھه مان پاهر ڪيدي آئيندس.”

خدا جي قوم جي بحالی

^⑫ سو خداوند فرمائي ٿو ته
“اي جلاوطن! اوھين، جيڪي مون تي آسرو ڪيو وينا آهيو،
هائي پنهنجي قلعي واري شهر يروشلم ۾ موتي اچو.
هائي ئي ٻڌي چڻيو ته آءَ اوھان کي پيشو اجورو عطا ڪندس.
^⑬ انهيءَ لاءَ آءَ اوھان يهوداه وارن توڙي اسرائيل وارن کي
پنهنجي تيرڪمان جيان جنگ ۾ استعمال ڪندس.
هائو، اي صيئون وارو!
آءَ اوھان جي جنگي جونن کي اتاري ڪزو ڪندس،
۽ ڀونان جي لشڪر خلاف پنهنجي تلوار جيان استعمال ڪندس.

^⑭ آءَ خداوند جڏهن جنگ جي نفيل وجائيندس،
تڏهن ڏڪن جي طوفان جيان اچي ڪرڪندس،
۽ پنهنجا تير ڪنوُ جي صورت ۾ دشمنن تي ڪيرائيندس.

مختلف قومن توڙي ٻولين وارا ڏنهه ماڻهو اچي هڪري يهوداه واري
جو دامن پڪري کيس چوندا ته ‘اسين تو سان آهيو، چالاءِ جو اسان
ٻڌو آهي ته خدا تو سان گڏ آهي.’’

آسپاس جي ملڪن لاءَ خدا جو فيصلو

^① هي خداوند جو پيغام آهي.
⁹ خداوند، جيڪو نه رڳو بنی اسرائيل کي،
بلڪ پوري بنی آدم کي نظر ۾ رکي ٿو،
سو حدراءِ ملڪ توڙي دمشق شهر کي سزا ٻڌائي ٿو.
^② هو حمات علاقتي کي به نظر ۾ رکي ٿو،
جنهن جي سرحد حدراءِ سان ملي ٿي.
صور ۽ صيدا شهر به سندس نظر کان بچيل نه آهن،
توڙي جو سندن رهاڪو بین جي پيٽ ۾ ڏاڍا هنرمند آهن.
^③ صور وارن پنهنجي حفاظت لاءَ مضبوط قلعو ٺاهيو آهي،
۽ رستن جي ڏوڙ وانگر سون ۽ چانديءَ جا ڊير لڳايا اٿائون.
^④ پر رب العالمين هن جو سچو مال ملڪيت اذائي ڇڏيندو.
هائو، هو سندن طاقت سمند ۾ اچلاتي وجهندو،
۽ سندن شهر کي ساڙي رک ڪري ڇڏيندو.

^⑤ خداوند فرمائي ٿو ته
“اي فلستيؤ!
اوھان جي شهر اسلوقون جا رهاڪو اهو سڀ ڏسي ڏجي ويندا،
غزه توڙي عقرؤن شهر وارن کي اهو ڏسي دهشت ٿلي ويندي،
اهڙيءَ طرح سندن اميد خاڪ ۾ ملي ويندي.
غزه شهر جي بادشاهيءَ جو خاتمو ٿيندو،
جڏهن ته اسلوقون شهر ويران ٿي ويندو،
^⑥ ۽ اشدود شهر تي حرامي اولاد قبضو ڪري وندو.
ياد رکو، آءَ اوھان فلستين جو غرور توڙي ڇڏيندس.
^⑦ آءَ اوھان کي اهڙيءَ سيڪت ڏيندس،
جو اڳي اوھين ڪو حرام کاڌون نه کائيندا،
هائو، نه رت لڳل گوشت ۽ نه وري ڪو منع ڪيل کاڌو.
منهنجي ڏنل سيڪت کان پوءِ جيڪي بچي ويندا،
سي مون خداوند جا هوندا،
۽ انهن کي به يهوداه وارن جمڙا حق حاصل هوندا.
هائو، عقرؤن شهر وارا به *بيوسين وانگر
منهنجي قوم جا سمجھيا ويندا.

*بيوسين: هي يروشلم جا اصلی رهاڪو هئا، جيڪي دائود جي يروشلم تي قبضي بعد اتي ئي رهيو دائود جي يروشلم تي شامل ٿي ويا. ڏسو 2. سموئيل 5:6-7.

1:9 يس 3-17، ير 27-23:49، عا 3:1-5 4-1:9 يس 1:23-18، حز 1:26-26، يوا 4:3-8، عا 9:10-11، مت 21:11-22، لو 10:10-13، 14-13:9

7-5:9 يس 14-31، ير 1:47-7، حز 15:25-17، يوا 4:3-8، عا 6:1-7، مت 5:21، يوا 15:12 10:9 زب 8:72

جيڪي بنجاد جي پڻر، تنبوء جي ڪليءَ،
ءُ جنگي تيرڪمان مثل هوندا.
٥ سڀئي يهوداه وارا اهڙا تم جنگي جودا ٿيندا،
جو لٿائيءَ مڦ پنهنجي دشمن کي
رستي جي گپ وانگر لتاڙي چڏيندا.
جيئن تم آءُ خداوند انهن سان گڏ آهيان،
تهنڪري هو وڙهندما،
ءُ گھوڙي سوارن کي اوندي منهن ڪيرائي چڏيندا.

٦ آءُ يهوداه وارن توڙي اسرائييل وارن کي مضبوط ڪندس،
هائو، آءُ انهن کي فتحياب ڪندس.
آءُ انهن کي موئائي سندن وطن مڦوري آباد ڪندس،
چاڪاڻه مون کي انهن تي رحم اچي ويو آهي.
آءُ انهن جا حالات اهڙا تم بدلاڻي چڏيندسا،
جو چن ته مون ڪڏهن کين ردئي نه ڪيو هو،
چالاءِ جو آءُ خداوند سندن خدا آهيان، آءُ انهن جي پندس.
٧ اسرائييل وارا جنگي جودا ٿيندا،
ءُ انهن جون دليون مئي پيشندرن وانگر خوش هونديون.
اهي ڳالهيون ياد ڪري سندن اولاد به سرهو ٿيندو،
ءُ سندن دليون به مون خداوند جا هئڻ ڪري خوش هونديون.
٨ آءُ کين جلاوطنيءَ مان ڇڏائي
اشاري سان سڌي آئي سندن وطن مڦ گڏ ڪندس.
پوءِ هو جيئن اڳي تعداد مڦ گهڻا هئا تيئن ئي وڌي گهڻا ٿيندا.
٩ جيتويڪ مون کين غير قومن مڦ چڙوچڙ ڪري ڇڏيو آهي،
تم به هو ڏورانهن ملڪن مڦ مون کي ياد ڪندما.
هو پنهنجي اولاد سميت زنده رهندما، وطن موتي ايندما.
١٠ آءُ کين مصر توڙي اشور ملڪ مان موئائي آئيندسا،
ءُ کين سندن وطن مڦ آئي آباد ڪندس،
بلڪ کين گلعاد، لبنان جي سرمدين مڦ به آئي گڏ ڪندس.
اتي هو ايترا تم وڌي ڀيندا جو سچو ملڪ ساڻ پرجي ويندو.
١١ هو مصبيت جي سمند مان لنگهي پار پوندا،
چالاءِ جو آءُ گجندڙ سمند کي ڏڪ هي ماٺو ڪري چڏيندسا،
ءُ مصر جي نيل نديءَ کي تري تائين سڪائي چڏيندسا.
هائو، مغورو اشور ڪند پير ڪري پوندو،
ءُ طاقتور مصر جي شاهي لٺ پچي پوندي.
١٢ آءُ کين پنهنجي طاقت بخشيندسا،
ءُ هو منهنجو نالو وئي پيا هلندا.
هو مون خداوند جو فرمان آهي."

اهڙيءَ طرح آءُ خداوند پنهنجي قوم تي پاڻ کي ظاهر ڪندس.
١٥ آءُ قادر مطلق خداوند پنهنجي قوم جي حفاظت ڪندس.
پوءِ هو پنهنجي دشمنن مڦ تباهي مچائي متن غالب ايندما.
هائو، هو مئي پيشندرن وانگر مست ٿي جنگ مڦ گجندما وتندا.
جيئن قربان گاهه تي قربانيءَ جي جانور جي وهندڙ رت مان
ٿائڻءَ پرجي مٿمار ٿي ويندو آهي،
تيئن هو دشمنن جو رت وهائيندا.
١٦ انهيءَ ڏينهن آءُ خداوند خدا

پنهنجي قوم کي ائين بچائي وندس،
جيئن ڪو ريدار پنهنجي ڏن کي خطري مان بچائي ٿو وني.
اهي منهنجي ملڪ مڦ ائين ڄمڪندما،
جيئن هيرا جواهر تاج مڦ ڄمڪندما آهن.
١٧ هن جا نوجوان چوڪرا توڙي چوڪريون
جهجهي اناجءَ مئي سان پلي وڏا ٿيندا.
هائو، اهي ڪيڏا نه خوشحالءَ صحتمند هوندا!"

خداوند پنهنجي قوم جو بچائيندڙ

١٠ بهار جي مند مڦ مينهن لاءُ
خداوند کان ئي دعا گھرو تم اهو مينهن وسائي.
هائو، اهو جيڪو ڪنوڻ جا چمڪات ٿو ڪري،
جيڪو هر ڪنهن کي جهجهو مينهن ٿو ڏئي،
ءُ جيڪو هر پنيءَ مان گاهه ٿو اياري،
سوئي اهو خداوند آهي.
٢ بوڻا ٺڳيءَ جو ناهه آهن،
ءُ فالون وجهندڙ ڪوڙيون روپائون ٿا ڏسن.
هو ڪوڙا خواب ٻڌائي ماڻهن کي دلداري ٿا ڏين،
جڏهن تم هنن جي اها دلداري اجائي آهي.
سو ماڻهو بنا ريدار جي رين وانگر رلي ويا آهن،
هائو، کين ستايو وڃي ٿو،
چوته سندن ڪوبه ڏئي سائين ڪونهي.

٣ تهنهڪري خداوند فرمائي ٿو تم
انهن ڏارين حڪمانن تي منهنجي ڪاوڙ پڙڪي اٿي آهي،
جيڪي منهنجي قوم تي حڪماني ڪن ٿا،
سو آءُ انهن کي سزا ڏيندسا.
هائ آءُ قادر مطلق خداوند پاڻ پنهنجي قوم،
يعني يهوداه وارن جي سڀا لھندس.
آءُ انهن کي زورآور جنگي گھوڙي جھڙو ڪندس.
٤ انهن منجهان ئي سندن حاڪم بثايا ويندا،

^{۱۰} پوءِ مون اها لاث پیچی چڏي جنهن جو نالو "مهربانی" هو، جن ته ان عهد کي منسوخ ڪري چڏيمه جيڪو خداوند قومن سان ڪيو هو.

^{۱۱} سو اهو عهد ان ڏينهن تي ئي منسوخ ٿي ويو. تڏهن ردين جي واپارين اهو سڀ ڏسي سمجھي ورتو ته هي خداوند جو پيغام آهي.

^{۱۲} مون کين چيو ته "جيڪڏهن اوھين بھتر سمجھو ٿا ته مون کي منهنجي مزوري ڏيو، نه ته ٿئيو. سو هنن مون کي مزوريءَ طور جيڪا چاندي توري ڏني سا رڳو ٽيهم سڪا هئي.

^{۱۳} پوءِ خداوند مون کي حڪم ڏنو ته "اهي سڪا هيڪل جي خزانى ۾ ڏيئي ڇڏ." سو چانديءَ جا اهي ٽيهم سڪا، جيڪي هنن مون کي منهنجي پوري مهيني جي مزوريءَ لاءِ هڪ وڌي رقم سمجھي ڏني هئي، سا مون خداوند جي گهر جي خزانى ۾ ڏيئي ڇڏي.

^{۱۴} تڏهن مون پنهنجي پي لث به پيچي چڏي جنهن جو نالو "اتحاد" هو. ائين ڪرڻ سان ڇن مون يهوداه وارن ۽ اسرائييل وارن جي برادريءَ کي ٿوئي ڇڏيو.

^{۱۵} پوءِ خداوند مون کي فرمایو ته "تون هائي وري ريدارن وارو سامان پاڻ سان ڪن. هن دفعي تون بي وقوف ريدار ٿيندين. چالاءِ جو ڏس، آءُ پنهنجي قوم جي سار سڀاً لاءِ هڪ اڳوان ڪترو ڪرڻ وارو آهيان، جيڪو اهڙي ريدار وانگر هوندو جيڪو نه ناس ٿي ويل رين جي ڪا خبرچار لهي تو، نه ڪٺو ڪتو ٿي ويلن جي گولها ٿو ڪري، نڪي زخمين جو علاج ٿو ڪري ۽ نه وري صحتمندن جي پرورش ٿو ڪري، بلڪ هو رڳو ٿلهين متارين رين جو گوشت ٿو کائي ۽ انهن جا گُر چني ٿو اچلاتي.

^{۱۶} ويل آهي انهيءَ نالاتق ريدار لاءِ!
جيڪو ڏن کي ڇڏي ٿو وجي.
هن جي پانهن سڪي ويندي،

۽ سندس ساجي اك صفا اندتي ٿي پوندي.
هائو، ويل آهي انهيءَ نالاتق حڪمان لاءِ!
جنگ ۾ سندس طاقت بلڪ ختم ٿيندي."

غير قومن کان يروشلم جو بچاء

^{۱۷} ^۱ بنبي اسرائييل بابت خداوند جو هي پيغام آهي. اهو خداوند، جنهن آسمان کي پكيڻيو آهي، زمينن جو بنيد وڌو اشنس ۽ انسان جي اندر روح ڦوکيو اشنس، سو فرمائي ٿو ته ^۲-^۳ "دنيا جون سڀ قومون يروشلم شهر آڏو اچي گڏ ٿينديون ۽ شهر سميت سجي يهوداه کي گهيري هيٺ آئي ڇدينديون. پر ڏسو، انهيءَ ڏينهن آءُ يروشلم کي انهن گڏ ٿيل سڀني قومن کي سزا ڏيڻ لاءِ مئي جي اهڙي

ظالم حڪمانن جو زوال

^{۱۸} اي لبنان! تون پنهنجون سرحدون کولي ڇڏ،

^{۱۹} اي صوير جا ڻن! تون به پنهنجو منهن مٿو پت،

چوته دياال جا ڻاھوڪا ڻن تباھه ٿي ويا آهن،

۽ وڌي شان وارن جو شان مٿيءَ ۾ ملي ويو آهي.

هائو، اي بسن وارا شاهه بلوط جا ڻن! تون به واءِ ويلا ڪر،

^{۲۰} چالاءِ جو سندن شان و شوڪت تباھه ٿي ويو آهي.

هائو، انهن شينهن جي ڏك پيريو آواز ٻڌن ۾ پيو اچي،

چالاءِ جو اردن جي جن ٻيلن تي هو فخر ڪندا هئا،

سي ناس ٿي ويا آهن.

بن ريدارن جا مثال

^{۲۱} خداوند منهنجي خدا مون کي فرمایو ته "اي زکریا! تون ڪسڻ

واري ڏن کي هڪ ريدار وانگر چار. ^{۲۲} انهن ڏن جا خريدار انهن

کي ڪمن تا پر کين ڪابه سزا ڪانه ٿي ملي. هودا انهن انهن ڏن

کي وڪرو ڪنڌر ريدار چون ٿا ته 'خداوند جو شڪر آهي جو اسین

دولتمند ٿي ويا آهيون.' ائين انهن ڏن جا پنهنجا ريدار به متن ترس

نه ٿا کائين. ^{۲۳} اي زکریا! مون انهيءَ ڪري تو کي اهو ڏن چارن لاءِ

چيو جو آءُ خداوند هن ملڪ جي سڀني ماڻهن تي انهيءَ ڪسڻ واري

ڏن وانگر ڪوبه رحم نه ڪندس. ڏس، آءُ هر ڪمن کي سندس

هم قوم حڪمان جي حوالي ڪري ڇدينديس، جيڪو انهن تي ظلم

ڪندو. آءُ انهن کي سندس هٿان نه ڇڏائينديس."

^{۲۴} سو آءُ انهيءَ ڏن کي رين جي واپارين لاءِ چارن لڳس، جيڪو

ڪوس لاءِ مقرر هو. تڏهن مون به ڦينيون ڪيون جن مان هڪڙيءَ کي

"مهرباني" ۽ بيءَ کي "اتحاد" سديم. اهڙيءَ طرح آءُ ڏن کي چارن

لڳس.

^{۲۵} هڪڙيءَ ئي مهيني ۾ مون ٿن ريدارن کي پچائي ڪڍيو، چالاءِ جو

انهن مون کان نفترت ٿي ڪئي، آءُ به انهن مان بيزار ٿي پيس. ^{۲۶} آءُ

ڏن مان به بيزار ٿي پيس ۽ ان کي چيم ته "آءُ هاڻ وڌي تنهنجو

ريدار نه ٿينديس. جيڪو مردي ٿو سو پالي مردي ۽ جيڪو ناس ٿو ٿئي

سو پالي ته ناس ٿئي. باقي جيڪي بچي وڃن سڀ پالي ته هڪ پئي

جون ٻوتيون ڪائين."

* وُن: هنن آيتن ۾ وُن مان مراد ظالم حڪمان جي طاقت ۽ شان و شوڪت آهي.

ڏن ۽ ريدار: هنن آيتن ۾ ريدار لفظ حڪمان ۽ اڳوان ڏانهن اشارو آهي، جڏهن ته ڏن مان مراد سندن رعيت آهي.

گناهن کان پاک صاف ٿيڻ

۱۳ ① انهيءَ ڏينهن دائود جي گهرائي ئِ يروشلم جي رهاڪن کي سندن گناهن ئِ ناپاڪائيءَ کان ڌوئي پاک صاف ڪرڻ لاءُ هڪتو چشموم جاري ٿيندو.

② قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”انهيءَ ڏينهن آءُ سچي ملڪ مان سڀني بتن جو نالو نشان متائي ڇڏيندنس ئِ اڳتي انهن کي ڪوبه ياد نه ڪندو. آءُ نبي سڏائيندڙن کي به ملڪ مان ڪڍي ڇڏيندنس ئِ ماڻهن جي دلين مان ناپاڪ خواهشن کي ختم ڪري ڇڏيندنس. ③ اجا به جيڪڏهن ڪو منهنجي نالي سان ڪوڙو پيغام ڏيندو، ته پوءِ سندس ماءُپيءِ جن کيس چڃيو آهي، سڀني پاڻ سندس موت جي فتوري ڏيندا، چاڪان ته هو مون خداوند جو نالو وٺي ڪوڙو ٿو ڳالهائي. سو جڏهن هو پيغام ٻڌائيندو تههن سندس پنهنجا ماءُپيءِ ئي کيس خنجر هشي ماري ڇڏيندا.

④ انهيءَ ڏينهن نبي سڏائيندڙ پنهنجي پيغام ٻڌائين کان شرمندا ٿيندا. پوءِ اهي ماڻهن کي ٺڳ لاءُ وري نبيں جي پائڻ وارا خسيس جما نه پائيندا. ⑤ اتلندو انهن مان هر ڪو چوندو ته آءُ نبي ناهيان. آءُ ته هڪ هاري آهيان ئِ نديپڻ کان وٺي منهنجو گزارو زمين تي آهي. ⑥ جيڪڏهن ڪو کانش پيغندو ته ’نهنجي جسم تي نبيں جھڙا هي زخم چا جا آهن؟‘ ته هو جواب ڏيندو ته ’هي اهي زخم آهن جيڪي مون کي پنهنجي دوستن جي گهر مير رسيا آهن.“

خداوند جو ريدار کي ڏڪ هڻ جو حڪم

قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته

“آءُ قوم جي ريدار کي تلوار هشي ڪيندنس،
ع پوءِ سندس ريدون ڇڙوچڙ ٿي وينديون.

هائو، آءُ سندس سچي ڏڪ جي خلاف پنهنجو هٿ ڪندس.
سو اي تلوار! منهنجي ريدار خلاف اٿي ڪري ٿيءُ،
يعني انهيءَ جي خلاف جيڪو منهنجو خاص پانهو آهي.
٨ تههن سچي ملڪ مان ماڻهن جا به حضا مارجي ويندا،
ع رڳو ٿيون حصو وجي بچندا.

٩ آءُ انهيءَ ٿئين حصي کي پاڪ صاف ڪندس،

هائو، کين سون ئِ چانديءَ وانگر باهم ۾ تپائي صاف ڪندس.
پوءِ هو منهنجو نالو وٺي پڪاريenda ئِ آءُ کين ورندي ڏيندنس.
هو چوندا ته ’خداوند ئي اسان جو خدا آهي،
ع آءُ چوندنس ته ’هي منهنجي قوم آهي.“

پيالي مثل بثائيندنس، جنهن مان پيئن وارو ٿاٻڙجي ڪري ٿو. هائو، آءُ يروشلم کي سڀني قومن لاءُ هڙو ڳو پتر بثائيندنس جو جيڪو به ان کي ڪن جي ڪوشش ڪندو سو پاڻ کي قشي وجهندو.

٤ انهيءَ ڏينهن آءُ خداوند انهن قومن جي هر گھوڙي کي تاهه ڏيندنس ئِ انهن جي سوارن کي ديوانو ڪري ڇڏيندنس. آءُ ڀهوداه وارن جي نگهباني ڪندس، پر سندن دشمنن جي سڀني گھوڙن کي اندو ڪري ڇڏيندنس. ٥ تهنهن يهوداه جا اڳوان پنهنجي دل ۾ چوندا ته يروشلم جا رهائو قادر مطلق خداوند پنهنجي خدا جي ڪري اسان جي طاقت آهن.“

٦ انهيءَ ڏينهن آءُ ڀهوداه جي اڳوان کي ايدو طاقتوه بثائيندنس جو هو پنهنجي آس پاس وارين سڀني قومن کي ڳڙكائي ويندا. هائو، اهي اڳوان دشمنن لاءُ ڪاين جي ڪوڙ ۾ پرندڙ شعلوي وانگر ئِ اناج جي ول جي گڏن ۾ باهم لڳائيندڙ مشعل وانگر ٿيندا. جڏهن ته يروشلم پنهنجي جاءِ تي جيئن جو تيئن قائم رهندو.

٧ پر آءُ خداوند پهريائين يروشلم کان اڳ ۾ سچي ڀهوداه جي آس پاس وارن کي فتح بخشيندنس، انهيءَ لاءُ ته دائود جي گهرائي ئِ يروشلم جي رهاڪن جو شان باقي يهوداه وارن کان وڌي نه وڃي.
٨ پوءِ آءُ خداوند يروشلم جي رهاڪن جي به حفاظت ڪندس، انهيءَ لاءُ ته انهن مان ضعيف ترين ماڻهو به دائود وانگر طاقتوه تين ۽ دائود جو گهراثو وڌيءَ عظمت وارو ٿئي، ايترى قدر جو اهي منهنجي قوم جي اهڙيءَ طرح اڳوائي ڪن جو چڻ ته آءُ خداوند پنهنجي فرشتي ڪاهي ايندڙ سڀني قومن کي برياد ڪري ڇڏيندنس.“

٩ خداوند فرمائي ٿو ته ”آءُ دائود جي گهرائي ۽ يروشلم جي رهاڪن تي اهڙو روح نازل ڪندس جو اهي رحمدل ۽ دعا گھرنڌ ٿي پوندا. تهنهن هو انهيءَ تي نگاهه ڪندا، جنهن کي هن زخم رسائي ماريو هوندو. هو انهيءَ جي لاءُ ائين روح راڙو ڪندا، جيئن ڪو پنهنجي سکيلتي بار لاءُ ڪندو آهي. هو انهيءَ لاءُ ڏايو ڏڪ ڪندا، جيئن ڪو پنهنجي پهريتي بار لاءُ ڪندو آهي. ١١ انهيءَ ڏينهن يروشلم ۾ ايدو ته وڏو سوڳ ڪيو ويندو، جهڙيءَ طرح مگدون جي ماٿريءَ ۾ هدد رمون جي لاءُ سوڳ ڪيو ويندو آهي. ١٢ سچي ملڪ جو هر ڪو گهراثو جدا جدا سوڳ ڪندو، يعني دائود جو گهراثو، ناتن جو گهراثا، لاويءَ جو گهراثو، سمعي جو گهراثو ۽ باقى پيا سڀ گهراثا. هر گهرائي جا مرد جدا پيا روئندا رڙندا ته عورتون جدا پيون روئنديون رڙنديون.“

* هدد رمون: گھٺو ڪري هي بعل ديوتا جو هڪتو نالو آهي، جنهن کي ڪعنان ۽ شام جي علاتن ۾ ساواك جو ديوتا ڪري مجييو ويندو هو. هر سال جڏهن ساواك سڪي ويندي هيئي، تهنهن سندس پوجاري سمجھندا هئا ته سندن ديوتا مري ويو آهي. سو هو ان لاءُ وڏو سوڳ ڪندا هئا.

٤:11 ريدار: ڏسو زکریا 10:12 يو 19:37، مئا 7:1 10:12 مت 30:24، مئا 7:1 27:13

تلهم کان انگورن جي شاهی چیقتون تائین پکترجي ویندو.¹¹ یروشلم تي وري گدھن به تباھي نه ايندي، بلک اھو هميشه آباد ۽ سلامت رهندو.

¹² جيڪي به قومون یروشلم تي حمله ٿيون ڪن تن تي خداوند هي آفتوون آپيندو، جو بيري بيٺي سندن ماڻهن جو ماس ڳري ويندو، سندن اکيون سندن کانچن ۾ ڳري وينديون ۽ سندن زيانون سندن واتن ۾ ڳري سڌي وينديون. ¹³ انهيءَ ڏينهن خداوند ماڻهن ۾ ايدى ته افرانقري وجهي چڏيندو، جو هر ماڻههءَ کي جيڪو به پيو ماڻههءَ ايندو تنهن تي هو حملو ڪري ڏيندو. ¹⁴ يهوداه وارا به یروشلم جي طرفان وڌهنداء آس پاس وارن ملڪن جي دولت يعني سون، چاندي ۽ ڪپڙا وڌي مقدار ۾ گدھندا. ¹⁵ جيڪا آفت یروشلم تي حملو ڪندڙ ماڻهن تي آئي هئي، اها ساڳي ئي آفت گھوڙن، خچرن، انن ۽ گدھن توڙي دشمنن جي لشڪر گاهن ۾ موجود سڀني جانورن تي نازل ٿيندي.

¹⁶ جيڪي قومون یروشلم سان وڌهنداء آيون هونديون، تن سڀني مان جيڪي بچي ويا هوندا، سي بعد ۾ قادر مطلق خداوند کي بادشاهه مجيندي سندس عبادت ڪرڻ ۽ تنبن واري عيد ملهائڻ لاءِ هر سال یروشلم ۾ ايندا رهندما. ¹⁷ دنيا جي قومن مان جيڪدھن ڪابه قوم قادر مطلق خداوند کي بادشاهه مجيندي سندس عبادت ڪرڻ لاءِ یروشلم ۾ نه ايندي ته پوءِ اها مينهن کان محروم رهندما. ¹⁸ جيڪدھن مصرى قوم به عبادت لاءِ نه ايندي ته اها به مينهن کان محروم رهندما. هائو، انهن تي به اها مصبيت نازل ٿيندي، جيڪا تنبن واري عيد ملهائڻ لاءِ نه ايندڙ قومن تي خداوند منهن ڪندو. ¹⁹ مصر بلک انهن سڀني قومن لاءِ اها ئي سزا هوندي، جيڪي تنبن واري عيد ملهائڻ نه ايندا.

²⁰ انهيءَ ڏينهن گھوڙن جي گھنگهرن تي لکيل هوندو ته "خداوند جي لاءِ مخصوص". خداوند جي گھر جا سمورا ثانوُ قريان گاهه جي پيالان وانگر رڳ خداوند لاءِ مخصوص هوندا. ²¹ یروشلم بلک سڄي يهوداه جو هر هڪ ثانوُ قادر مطلق خداوند جي لاءِ مخصوص ٿيندو ۽ جيڪي ماڻهو قريانيون ڪرڻ لاءِ ايندا سي سڀ اهي ثانوُ ڪئي انهن ۾ قريانيءَ وارو گوشت رديندا پچائيندا. سو انهيءَ ڏينهن قادر مطلق خداوند جي گھر ۾ ڪوبه انهن مخصوص ٿانون جو واپار نه ڪندو.

يروشلم ۾ خداوند جو راج

¹ اي یروشلم وارءُ! ڏسو، خداوند جو فيصلٰي وارو ڏينهن 14 اچي ٿو. انهيءَ ڏينهن ڇا ٿيندو جو اوهان جا ڏا دشمن اوهان مان مال لتي ڦري اوهان جي روبرو پاڻ ۾ ورهائيندا. ² ياد رکو، انهيءَ ڏينهن خداوند سڀني قومن کي یروشلم وٿ گدھندا، تان ته اهي اوهان سان جنگ جوئين. اوهان جي شهر تي قبضو ڪيو ويندو، گھر لتيا ويندا ۽ عورتن جي بي حرمتي ڪئي ويندي. شهر جا آڻ ماڻهو جلاوطن ڪيا ويندا، باقي جيڪي بچيل هوندا سڀ شهر ۾ ئي رهندما. ³ پر پوءِ خداوند نڪري اوهان جي دشمن قومن سان وڌهندو، جيئن هو اڳ اوهان جي طرفان وڌهندو رهيو آهي. ⁴ انهيءَ ڏينهن یروشلم جي سامهون اوپير ۾ هو زيتون جي تڪر تي اچي بيجهندو ۽ انهيءَ تڪر کي اولهه کان اوپير تائين بن حصن ۾ چيري ڇڏيندو. اهٿيءَ طرح هڪري وڌي ماڻري نهڻي پوندي، چو جو آڻ تڪر اتر ڏانهن ۽ آڻ ڏانهن هتي ويندو. ⁵ تدهن اوهان انهيءَ پوري ماڻريءَ منجهان لنگهي پاھر پچجي ويندا، جيڪا آضل ڳوٽ تائين وڃي نڪري. اوھين اتان ائين ڀجي نڪرندما، جيئن يهوداه جي بادشاهه عزيزاده جي زماني ۾ اوهان جا ابا ڏاڏا زلزله کان ڀجي نڪتا هئا. تدهن خداوند منهن جو خدا ايندو ۽ سندس سڀ پاڪ هستيون به سائنس گڏ هونديون.

⁶ انهيءَ وقت پاري جهڙي ته نه هوندي، بلک نه گرمي هوندي، نڪي ته هوندي. ⁷ انهيءَ وقت لڳاتار روشني هوندي ۽ رات ڏينهن جو چڪر ختم ٿي ويندو، چالاءِ جو رات جي وقت به اها روشني ختم نه ٿيندي. ان وقت بابت خدا ئي ڄائي ٿو.

⁸ انهيءَ ڏينهن یروشلم مان آٻـ حيات جو چشمـ وهـ نڪـندـوـ، جنهـنـ جـوـ آـ پـيرـنـدـيـ پـاسـيـ کـارـيـ سـمـنـ ڏـانـهـنـ وهـندـوـ ۽ـ آـ ھـنـدـيـ پـاسـيـ پـونـجـ سـمـنـ ڏـانـهـنـ. اـھـوـ چـشمـوـ اـونـهـارـيـ توـڙـيـ سـيـارـيـ وهـندـوـ رـهـندـوـ. ⁹ سـجـيـءـ ڏـانـهـنـ تـيـ خـداـونـدـ جـيـ ئـيـ بـادـشاـھـيـ هـونـدـيـ. ان ڏـينـهنـ رـڳـ خـداـونـدـ کـيـ ئـيـ مـعـبـودـ مـجيـبوـ وـينـدوـ ۽ـ رـڳـ سـندـسـ ئـيـ عـبـادـتـ ڪـئـيـ وـينـديـ.

¹⁰ اـتـرـ ۾ـ گـيعـ کـانـ وـئـيـ وـينـديـ ڏـكـنـ ۾ـ رـمـونـ تـائـينـ سـجـوـ مـلـڪـ سـنـئـونـ سـدـوـ مـيـدانـ ٿـيـ پـونـدوـ، جـڏـهـنـ تـهـ یـرـوـشـلمـ شـهـرـ بـلـنـدـيـءـ تـيـ هـونـدـوـ. هـيـ شهرـ بـنـيـامـينـ درـواـزـيـ کـانـ ڪـبـدـ نـالـيـ پـراـئـيـ درـواـزـيـ تـائـينـ ۽ـ حـنـ اـيلـ

ملاکي

ملاکي نبيه جو ڪتاب

تعارف

”ملاکي“ نالي هي مقدس ڪتاب پنجين صدي قبل مسيح ۾ انهيء وقت لکيو ويرو، جڏهن يرو شلم ۾ هيل نئين سر اڌيو ويرو هو. ملاکي نبيه جو گھڻو زور انهيء ڳالهه تي هو ته ڪاهن ۽ پيا ماڻهو خدا سان ڪيل عهد سان وفادار رهڻ جي تجديد ڪن. اهو صاف ظاهر آهي ته خدا جي ماڻهن ۾ خدا جي عبادت ڪرڻ ۾ ڪاهلي هئي ۽ سچائي ڪانه هئي. ملاکي نبيه ڪاهن ۽ پين ماڻهن کي چينپيو ته اهي خدا کي نذرانا پيش نه ڪري کيس خسيس ٿا سمجھن، جيڪي ڪين ڪنهن به صورت ۾ ڏيشا هئا. ان كان علاوه هو پنهنجي خدا جي حڪمن موجب زندگي ڪين گذاري رهيا هئا. سو حضرت ملاکي ۽ پيغام ڏنو ته خدا ايندو ۽ پنهنجي ماڻهن سان انصاف ڪري ڪين پاڪ صاف ڪندو. پنهنجي اچن كان اڳ هو پنهنجو پيغمبر موڪليندو ته جيئن هو سندس لاء راهه هموار ڪري ۽ هن جي عهد جي تبلیغ ڪري.

ستاءُ

بني اسرائيل جا گناهم 1:1-2:16

خدا جي عدالت ۽ سندس رحم 2:17-4:6

ڪاهن کي خداوند جو چينپيو

قادِر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”اي منهنجي نالي کي خسيس چائيندڙ ڪاهن! جڏهن ته پت پنهنجي پيء جي ۽ نوکر پنهنجي مالڪ جي عزت ٿو ڪري، سو جيئن ته آء پيء آهييان ته پوء منهنجي عزت چيو نه ٿا ڪريو؟ جڏهن ته آء مالڪ آهييان ته پوء منهنجو خوف چو نه ٿا ڪريو؟ وري ائين به ٿا چئو ته ‘اسان ڪھڙيء ڳالهه ۾ تنهنجي نالي کي خسيس چاتو آهي؟’^⑥ آء اوهان کي ٻڌايان ٿو ته اوهين منهنجي قربان گاهم تي ناپاڪ نذرانا ٿا پيش ڪريو. تنهن هوندي به اوهين چھو ٿا ته ‘اسان ڪھڙيء طرح تنهنجي گستاخي ڪئي آهي؟’ اوهين مون خداوند جي قربان گاهه کي حقير چائي منهنجي بي ادبی ٿا ڪريو.^⑦ جڏهن اوهين انتن جانورن جي قرباني ٿا ڪريو ته چا اها بچٽائي ناهي؟ جڏهن اوهين منبن ۽ بيمار جانورن جي قرباني ٿا ڪريو ته چا اها ڪا خرابي ڪانهي؟ هائي اهڙي قسم جون قربانيون جيڪڏهن اوهين پنهنجي گورنر کي ڏيو، ته چا اهو اوهان مان راضي ٿيندو ۽ اوهان تي مهريان ٿيندو؟^⑧

بني اسرائيل لاء خداوند جي محبت

1 هي پيغام خداوند جي طرفان، ملاکي نبيه جي معرفت بنى اسرائيل ڏانهن آهي.^⑨ خداوند پنهنجي قوم کي فرمائي ٿو ته ”مون اوهان سان محبت رکي.“ پر اهي چون ٿا ته ”تو ڪھڙيء ڳالهه ۾ اسان سان محبت ظاهر ڪئي آهي؟“ خداوند وراثي ٿو ڏئي ته ”عيسو ۽ يعقوب پاڻ ۾ پاير هئا، تدهن به مون يعقوب سان ۽ سندس نسل سان محبت رکي^⑩ ۽ عيسوء ۽ سندس نسل سان نه. سندن جيلن کي ويران ڪري ڇڏيم ۽ سندن ملڪ جهنگيلي گڏتن جي حوالي ڪري ڇڏيم.“^⑪ هائي جڏهن عيسوء جو اولاد *ادومي چوي ته ”اسين برياد ته ٿي ويا آهيون، پر انهن كندرات کي وري اچي اڌيڊاسين،“ تدهن قادر مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”جيڪڏهن هو اڌيڊا ته به آء اهي ڏاهي ڇڏيندنس. ماڻهو انهن جي ملڪ کي بچٽائيء جو ملڪ ۽ ڪين اهڙي قوم سڏيندا جنهن تي هميشه مون خداوند جو قهر هجي.“^⑫ بني اسرائيل پنهنجين اكين سان هو ٿيندي ڏسندا ۽ پوء مجيئندا ته ”خداوند جي عظمت اسرائيل ملڪ جي سرحد كان پاھر به ظاهر آهي.“

*ادومي: انهن جو علاقتو اسرائيل ملڪ جي ڏڪن اوپر ۾ هو.

تعظیم به کیائون. ^⑥ سچائیء جی تعليم سندن زبان تی هئی ۽ سندن چپن تی کدھن به کوڙ نه آيو. هو منھنجي واتن تی صلح ۽ سچائیء سان هليا ۽ ماڻهن کي بچڑائیء جي راهه کان ڦيرائي آندائون. ^⑦ بيشك کاهن جو اهو ئی فرض آهي ته کيس مون خدا باست صحیح ڄاڻ هجي، ته جيئن ماڻهو کانش شريعت جي تعليم حاصل ڪن، ڇوته کاهن مون قادرِ مطلق خداوند جو پيغام ڏيندر آهي. ”

^⑧ قادرِ مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”پر اي کاهنؤ! اوھين هاش صحیح راهه کان هتي ويا آھيو. اوھان جي تعليم سان ماڻهو گمراهم ٿي ويا آهن. اوھان انهيءَ عهد کي تورٽي ڇڏيو آهي، جيڪو مون اوھان جي لاوي گھرائي سان ڪيو هو. ^⑨ تنهنکري آءُ به اوھان کي سڀني ماڻهن جي نظر ۾ ذليل ۽ حقير ٿو ڪريان، انهيءَ لاءُ جو اوھين منھنجي راهه تي قائم نه رهيا آھيو ۽ شرعی معاملن جي پاسخاطري نه ڪئي اٿو.“

خدا سان بي اعتقادي

^⑩ چا مون ملڪيءَ جو ۽ اوھان جو هڪڻو ئي پيءَ ناهي؟ چا هڪڙيئي خدا اسان سڀني کي پيدا نه ڪيو آهي؟ پوءِ چو اسین هڪ پئي سان دغا ڪري پنهنجي ابن ڏاڻن جي عهد جي بي حرمتي تا ڪريون؟ ^⑪ اوھان يهودا وارن خداوند سان بي وفائي ڪندي ڀروشلم ۾ ڪدو ڪم ڪيو آهي. هائو، اوھان غير معبدون سان تعلق جوڙي خداوند جي پاڪ ۽ پياري گهر جي بي حرمتي ڪئي آهي. ^⑫ خداوند چاهي ٿو ته هو هر انهيءَ ماڻھوئي کي پنهنجي عهد مان خارج ڪري ڇڏي، جيڪو اهڻو ڪم ڪري، پوءِ اهو ڪئي ڪير به هجي، تورٽي اهو جيڪو قادرِ مطلق خداوند لاءُ نذرانو پيش ڪري ٿو.

^⑬ بي ڳالهه اوھين هيءَ به تا ڪريو جو ڪريان گاهه وڌ ڏاڍو روئو رڙو ٿا ۽ آهنون دانھون تا ڪريو، ڇالاءُ جو خداوند اوھان جي نذران جو لحاظ نه ٿو ڪري ۽ نه ئي وري هو انهن مان راضي ٿو ٿئي. ^⑭ اوھين پچو ٿا ته هو راضي چونه ٿو ٿئي؟ اهو انهيءَ ڪري جو خداوند ڏسي ٿو ته اوھان آپنهنجي زال سان بي وفائي ڪئي آهي، جنهن سان اوھان نوجوانيءَ ۾ شادي ڪئي هئي. هوءَ اوھان جي ساتي آهي جنهن سان خدا آڏو ڪيل وفاداريءَ واري واعدي کي اوھان تورٽي ڇڏيو آهي. ^⑮ چا خدا اوھان پنهنجي کي انهيءَ واعدي موجب گڏجي هڪ بدن ۽ هڪ روح ٿين لاءُ نه چيو آهي؟ خدا اهو انهيءَ لاءُ ڪيو ته جيئن اوھان مان اهڻا پار پيدا ٿين جيڪي خدا جا هجن. سو اوھان کي انهيءَ واعدي جي سڀا ڪري آهي. ^⑯ خداوند، بنى اسرائييل جو خدا فرمائي ٿو ته ”آءُ طلاق کان نفتر ٿو ڪريان، جنهن

^⑨ قادرِ مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”هائي اي کاهنؤ! اوھين جي ڪيڏهن اهڙيءَ طرح مون خدا کان مهرياني گھرندا ته ڇا آءُ اوھان تي رحم ڪندس ۽ اوھان جي هتن جي اهڙين ڪريانين سان ڇا آءُ اوھان سان راضي ٿيندس؟ ^⑩ جيڪر اوھان منجهه ڪو اهڙو هجي جيڪو منھنجي عبادت گاهه جا دروازا بند ڪري ڇڏي، ته جيئن اوھين منھنجي ڪريان گاهه تي اهڙي اجائي نموني ڪريانيون نه ساري سگهو. آءُ اوھان مان راضي نه آهيان، نه ئي آءُ اوھان جي هتان نذرانا قبول ڪندس. ^⑪ دنيا جي هڪڙيءَ ڪند کان وئي پيءَ ڪند تائين ٻين قومن ۾ منھنجي واڪاڻ پئي ٿئي. هر هند منھنجي لاءُ لويان پيا ٻارين ۽ پاڪ نذرانا پيا پيش ڪن. درحقیقت انھن قومن ۾ منھنجو نالو ساراهيو وجي ٿو. ^⑫ پر اوھين هي سوچيندي منھنجي نالي جي بي ادبی تا ڪريو ته ’خداوند جي ڪريان گاهه ناپاڪ آهي ۽ انهيءَ تي پيش ڪيل نذرانو نفتر جو گو آهي. ^⑬ اوھين ائين به تا ڪريو ته ’هيءَ ڪھڙي نه اسان سان جث آهي، ’سو اوھين انهيءَ تي منھن ۾ گهنج ٿا وجھو. اوھين زوريءَ ڪسيل، منڊا ۽ بيمار جانور ڪريانيءَ لاءُ آئيو ٿا، چا آءُ اهي اوھان جي هتان قبول ڪندس؟ ^⑭ سو لعنت آهي اهڙي دغاباز تي جنهن جي ڏڻ ۾ باسيل بي عيب نر موجود ته آهي، پر تنهن هوندي به هو مون پروردگار لاءُ عيب وارو جانور ڪريان ٿو ڪري. آءُ ڏو بادشاهه آهيان ۽ دنيا جون سڀ قومون منھنجو ادب ڪن ٿيون.“

^① قادرِ مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”اي کاهنؤ! اوھان جي لاءُ 2 هي حڪم آهي، ^② ته جيڪڏهن اوھين منھنجي ڳالهين تي ڏيان نه ڏيندا ۽ منھنجي نالي جي تعظيم جي پرواهه نه ڪندا، ته پوءِ آءُ اوھان تي لعنت موڪليندس ۽ اوھان کي جيڪي فضيلتون ڏنيون اٿم، تن تي به لعنت وجهندس. سچ پچ ته مون اڳي ئي انهن تي لعنت وجهي ڇڏي آهي، ڇالاءُ جو اوھين منھنجي ڳالهين تي ڏيان نه ٿا ڏيو. ^③ ياد رکو، منھنجي اها لعنت اوھان جي نسلن تائين اوھان تي پوندي رهندي. آءُ اوھان جي ڪريان ڪيل جانور جو اوجهه اوھان جي منهن تي ملي ڇڏيندس. اوھين انهيءَ چيٺي سان گڏ منھنجي حضور کان پاھر گند ڪچري واري جاء ۾ اچلايا ويندا. ^④ پوءِ اوھين چائي وٺندا ته مون اهو حڪم اوھان کي انهيءَ لاءُ ڏنو هو ته اوھين منھنجي ڳالهين تي ڏيان ڏيو ته جيئن منھنجو عهد اوھان *لاويءَ جي گھرائي وارن سان قائد رهي.

^⑤ شروعات ۾ مون پنهنجي عهد ۾ اوھان جي وڌن جون زندگيءَ جون ضرورتون پوريون ڪرڻ ۽ سلامتي ڏيڻ جو واعدو ڪيو هو ۽ اهي مون کين انهيءَ لاءُ عطا ڪيون ته جيئن اهي شڪرگذاريءَ سان منھنجي بندگي ڪندا رهن. سچ پچ ته هنن ائين ئي ڪيو ۽ منھنجي

*لاويءَ جي گھرائي وارن: يعني کاهن سان، ڇوته کاهن لاوي قبيلي مان ئي هوندا هئا.

آپنهنجي زال سان بي وفائي: هن سجي حصي ۾ گھتو ڪري خداوند سان ڪيل انهيءَ عهد ڏاڻهن اشارو ڪيل آهي، جنهن عهد جي بنى اسرائييل چڪري ڪئي هئي.

آهيو، چوجو اوهان، بلک اوهان جي سجې قوم مون سان نېگې شي کري. ¹⁰ اوھين ڪمائیءَ جو پورو ڏھون حصو ھيڪل جي گودام ۾ آئيو، انهیءَ لاءَ تم منهنجي گھر ۾ کاڌو پیتو هجي. ائين ڪرڻ سان اوھين ڏسنا ته آءَ ڪيئن نه آسمان جون دريون کولي اوهان تي برڪت وسايان ٿو يا نه، اهڙي برڪت جو انهیءَ کي گد ڪرڻ لاءَ جاءَ ڪونه بچندى. ¹¹ آهان جي خاطر ماڪٽ کي اوهان جي زمين جي پيدائش برياد ڪرڻ نه ڏيندس، نکيوري اوهان جي انگورن جو قر ڪچو زمين تي ڪرندو. ¹² سموريون قومون اوهان کي نيك بخت سدينديون، چالاءِ جو آءَ خداوند چوان ٿو ته اوهان جو ملک هڪڙو وٺندڙ ملک ٿيندو.

جزا ۽ سزا

¹³ خداوند ٿو فرمائي ته ”اوھين منهنجي خلاف ٻکواس ڪري ٿا، تدهن به چئو ٿا ته ‘اسان تنهنجي خلاف ڪھڙي ٻکواس ڪئي آهي؟ ¹⁴ چا اوهان اهو نه چيو آهي ته ‘خداوند جي فرمانبرداري ڪرڻ اجائی آهي. سو قادرِ مطلق خداوند جا ڪڪر مجن ۽ سندس اڳيان سوبک واريءَ حالت ۾ رهن مان ڪھڙو فائدو؟ ¹⁵ اوھين هي به چئو ٿا ته ‘ڪافر ماڻهو نيك بخت آهن، بدڪار ماڻهو وڌن ويجهن تا ۽ انحرافي ڪرڻ کان پوءِ به سزا کان بچي تا وڃن.“ ¹⁶ تدهن جيڪي خداوند کان ٻپ رکن وارا هئا تن پاڻ ۾ گفتگو ڪيو، جيڪو خداوند ٻڌي ورتو. پوءِ خداوند جي حضور ۾ انهن جي يادگيريءَ لاءَ ڪتاب لکيو ويو جنهن ۾ انهن خداوند جو خوف رکنڊڙن ۽ کيس تعظيم ڏيندڙن جا نالا هئا. ¹⁷ قادرِ مطلق خداوند ٿو فرمائي ته ” منهنجي مقرر ڪيل ڏينهن تي اهي منهنجي قوم، بلک منهنجي خاص ملڪيت ٿيندا ۽ آءَ مٿن اهڙو مهريان ٿيندس جهڙو پيءُ پنهنجي خدمتگار پت تي ٿيندو آهي. ¹⁸ اي بنبي اسرائيل! تنهن کان پوءِ اوھين سڀئي چائي وندنا ته سچار ۽ بدڪار جي وچ ۾ ڪھڙو فرق مون خداوند جي عبادت ڪنڊڙ ۽ نه ڪنڊڙ جي وچ ۾ ڪھڙو فرق آهي.“

خداوند جو ڏينهن

¹ قادرِ مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ” جڏهن اهو ڏينهن ايندو 4 تدهن سڀ مغورو ۽ برا ڪم ڪنڊڙ بُھه وانگر سازيا ويندا. اهو ڏينهن کوري وانگر سازيندڙ هوندو ۽ کين ساڙي رک ڪري ڇڏيندو. اهو سندن پاڙن ۽ تارين کي به ساڙي ڇڏيندو. ² پر اوھين جيڪي منهنجو خوف ٿا رکو تن جي لاءَ ان ڏينهن منهنجو بچائين سچ جي روشنيءُ وانگر هوندو، جنهن جو تنيجو چڱائي ۽ پلاتي هوندو. اوھين انهيءُ ڏينهن تي ائين نچندا ٿيندا جيئن وٿاڻ مان گابا چتي نڪرڻ مهل نچندا ٿيندا آهن. ³ جنهن ڏينهن آءَ ائين ڪندس تنهن ڏينهن

جي ذريعي اوھين پنهنجي زال سان ظلم تا ڪريو. سو اوهان لاءَ هو ضروري آهي ته اوھين پنهنجي زال سان ڪيل وفاداريءَ واري واعدي تي قائم رهو.“

عدالت جو ڏينهن

¹⁷ اوهان پنهنجين ڳالهين سان خداوند کي بizar ڪري ڇڏيو آهي. پوءِ به چئو ٿا ته ”اسان ڪھڙيءَ ڳالله ۾ کيس بizar ڪيو آهي؟“ اوهان خداوند کي انهيءَ ڳالله ۾ بizar ڪيو آهي جو چئو ٿا ته ”برائي ڪنڊڙ هر ماڻهو خدا جي نظر ۾ چڱو آهي ۽ خدا انهيءَ مان خوش آهي.“ بيو هن ڳالله جي ڪري جو چئو ٿا ته ”اهو خدا ڪشي آهي جنهن کي عادل خدا سمجھيو ويندو آهي؟“

¹ قادرِ مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”آءَ پنهنجو هڪ پيغمبر 3 موڪلن وارو آهيان، جيڪو منهنجي لاءَ راهه تيار ڪندو. اهو پيغمبر جنهن جي اوهان کي آرزو آهي، سو اچي اوهان کي مون سان ڪيل عهد ياد ڏياريندو. پوءِ آءَ خداوند جنهن جي اوھين عبادت ڪريو ٿا، سو اوچتو پنهنجي ھيڪل ۾ ايندس. ² جڏهن اهو پيغمبر ظاهر ٿيندو تدهن ڪوبه سندس اڳيان بيهي نه سگهندو، چالاءِ جو هو سوناري جي باهم ۽ ڏوبيءَ جي صابئ وانگر آهي. ³ هو سوناري وانگر ويهي ڪاھن کي سون ۽ سچائيءَ سان خداوند جي حضور ۾ نذرانا آئين. ⁴ پوءِ يروشلم بلک سجي يهوداه وارن جا نذرانا خداوند وت قبول پوندا، ته جيئن هو سچائيءَ سان خداوند جي حضور ۾ نذرانا آئين. ⁵ جڏهن هو اهي طرح اڳين ڏينهن ۾ قبول پوندا هئا.

⁵ قادرِ مطلق خداوند فرمائي ٿو ته ”آءَ اوهان وت ايندس ۽ جادوگرن، زناڪارن، ڪوڑا قسم ڪنڊڙن، پورهيت کي پوري مзорوي نه ڏيندڙن، رنن زالن ۽ يتيمن تي ظلم ڪنڊڙن ۽ اوهان منجهه رهندڙ ڏارين سان ناحق ڪنڊڙن، انهن سڀني جو آءَ تڪڙو فيصلو ڪندس چوته هو اهي ڪم ڪندي مون کان ڪين ٿا ڏجن.“

خدا سان ٺڳي ڪرڻ

⁶ خداوند فرمائي ٿو ته ”آءَ خداوند پنهنجي واعدي تان نه ڦرندو آهيان، انهيءَ ڪري اي یعقوب جو اولاد! اوھين پوريءَ طرح برياد نه ٿيا آهيو. ⁷ اوھين پنهنجي اين ڏاڻن جي ڀڪري ڪندا آيا آهي. شربعت جي اصولن کي نه مجیندي انهن جي ڀڪري ڪندا آيا آهي. اوھين مون آڏو توبيهه تائب ٿيو ته آءَ به وري اوهان تي مهريان ٿيان. پر اوھين چئو ٿا ته ‘اسين ڪھڙيءَ ڳالله لاءَ توبيهه تائب ٿيون؟ ⁸ پلا ڪو انسان مون خدا سان به ٺڳي ڪندو؟ پر اوھين مون سان ٺڳي ٿا ڪريو ۽ وري پيو به ٿا ته ڪھڙيءَ ڳالله ۾ اسين تو سان ٺڳي ٿا ڪريون؟ اوھين ڪمائیءَ جي ڏهين حصي ۽ نذران ڏين ۾ مون سان ٺڳي ٿا ڪريو. ⁹ انهيءَ ڪري اوھين سخت لعنتي

^⑤ پر منهنجي عظيمه ئ ديجاريندڙ ڏينهن اچن کان اڳ ۾ آئه اوهان وٽ الیاس نبي موڪليندس. ^⑥ هو پيءُ ئ پت جون دليون ٿيرائي کين هڪ ڪندو ته جيئن آئه اچي اوهان جو ملڪ برباد نه ڪريان.

بدکار اوهان جي پيرن هيٺان لتاڻيا ئ اوهان جي پيرن جي خاڪ بُنجي ويندا. ^④ مون پنهنجي پانهي موسٰي کي شريعت يعني اهي حڪم ئ قاعدا قانون جيڪي سينا جبل تي بنني اسرائييل جي سڀني ماڻهن لاءِ ڏنا هئا، تن سڀني تي اوهين عمل ڪريو.

انجیل شریف یعنی عیسیٰ مسیح جی نئین عهندنامی جو تعارف

(الگ چپل)

بائیبل مقدس جی هن کان الگ چپل پئی حصی یعنی انجیل شریف جی مجموعی ۾ ستاویه خط ۽ کتاب شامل آهن. لفظ "انجیل" جی معنی آهي "خوشخبری". عیسیٰ مسیح خدا جی پیغام کی انهیءَ نالی سان سدیو، جنهن جی هن تبلیغ به کئی ۽ جنهن کی پنهنجی زندگیءَ مان ظاهر به ڪیائين. عیسیٰ مسیح جی آسمان ڏانهن کجی وڃن کان پوءِ سندس شاگردن جن کی رسول ڪری سدیو ويو، تن مسیح جی زندگیءَ تعلیم بابت خط ۽ کتاب لکیا. نئین عهندنامی جی انهن خطن ۽ کتابن جا اصلی مسودا یونانی پولیءَ ۾ لکیا ويا آهن. انهن جی ترتیب کی آسانیءَ سان سمجھن لاءِ انهن خطن ۽ کتابن کی هیئین پنج عنوان ۾ ورهائی سگھجی ٿو:

1. خوشخبریءَ جا کتاب: نئین عهندنامی جی پھرین چئن کتابن یعنی متی، مرقس، لوقا ۽ یوحنا ۾ عیسیٰ مسیح جی خوشخبری ڏنل آهي. انهن کتابن ۾ عیسیٰ مسیح جی زندگیءَ جو احوال، سندس تعلیم ۽ معجزا بیان ڪیا ويا آهن. انهیءَ کان علاوه سندس موت ۽ تن ڏینهن کان پوءِ وري جیئرو ٿي اٿن جو ذکر پڻ شامل آهي.

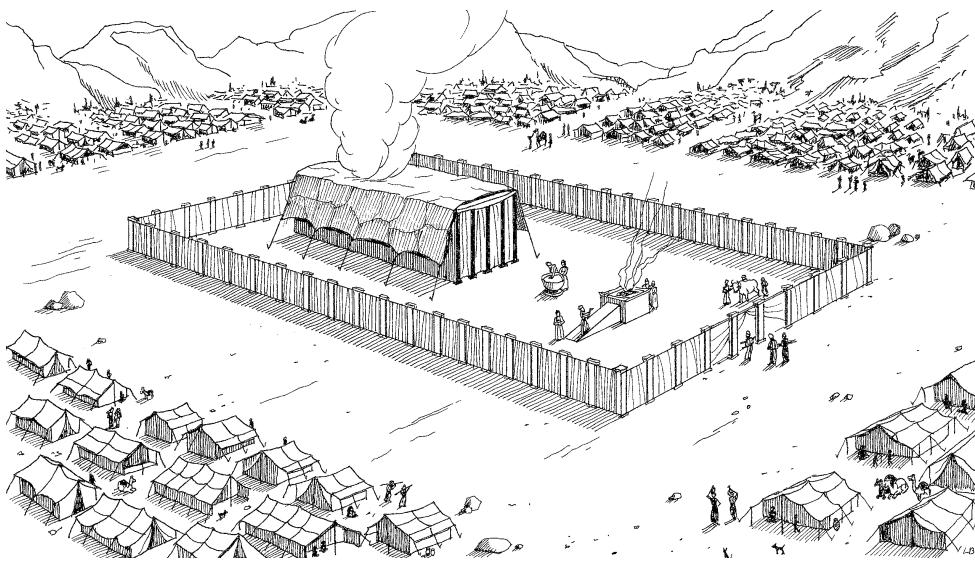
2. رسولن جا ڪم: هن نالی واري تواریخي کتاب ۾ عیسیٰ مسیح جی جیئري ٿي اٿن کان پوءِ واریون ڳالهیون شامل آهن. انهن ۾ اهو بیان ڪيو ويو آهي ته عیسیٰ مسیح جی چوندیل رسول ۽ پین شاگردن جی وسیلی سندس خوشخبری ڪھڻیءَ طرح مختلف علاقتن ۾ ڦھلجي ويئي ۽ ڪین ماڻهن هن تي ایمان آندو.

3. پولس رسول جا خط: هنن خطن جا نالا انهن شهرن ۽ ماڻهن جی نالن پنیان ڏنا ويا آهن، جن ڏانهن پولس رسول اهي خط لکیا هئا، توڙی جو گلتیا گھڻ شہرن وارو هڪ علاقتو هو. جیڪی خط مختلف شہرن جی ڪلیسیائん ڏانهن لکیا ويا سی هي آهن: رومین، 1 ۽ 2 ڪرنتین، گلتین، افسین، فلپین، ڪلسین، 1 ۽ 2 ٿسلونیکین. پولس پنهنجی شاگردن تیمثیس ڏانهن ٻه خط ۽ طیطس ڏانهن هڪ خط کان علاوه مسیح تي ایمان آئیندڙ هڪ شخص فلیمون ڏانهن پڻ هڪ خط لکیو.

4. پین رسولن جا خط: هنن خطن ۾ عبرائين ڏانهن خط کان سواء جيڪي پیا خط لکیا ويا، تن جا نالا انهن خطن جی لیکن جی نالن پنیان ڏنا ويا آهن، یعنی یعقوب، 1 ۽ 2 پطرس، 1، 2 ۽ 3 یوحنا ۽ یہودا.

5. مکاشفو: هن نالی واري کتاب ۾ یوحنا رسول کی خداوند عیسیٰ مسیح جی طرفان ڏیکاریل رویائين جو ذکر ڪيل آهي، جيڪي اشارتي زيان ۾ بیان ڪيون ويون آهن. انهن مان عیسیٰ مسیح جو شان وَ شوڪت ۽ سندس آخری فتح ظاهر ٿئي ٿي.

بني اسرائيل جي مرڪزي عبادت گاهه

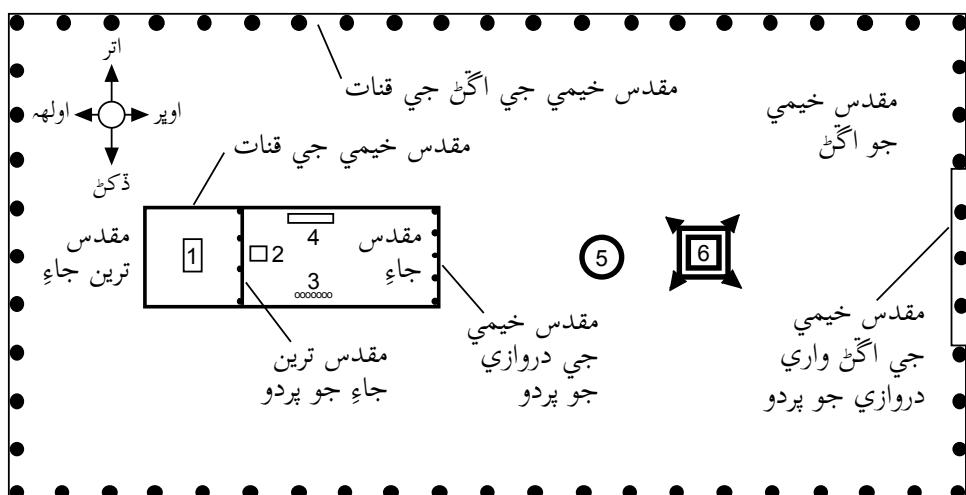

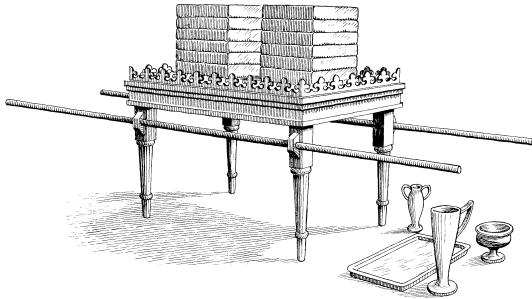
مقدس خيمي جي پهرين ڪمري کي "مقدس جاءء" سڏيو ويندو هو، جنهن ۾ ڪاهن روزانو وجي ستن ڏيشن وارو شمعدان باريندا هئا، نذراني وارا روت ميز تي رکندا هئا ۽ سوني پت چڙهيل قربان گاهه تي لويان سازيندا هئا.

مقدس خيمي جي اندرин ڪمري کي "مقدس ترين جاءء" سڏيو ويندو هو. اتي ئي عهد واري صندوق رکيل هي. انهيءَ مقدس ترين جاءء ۾ رڳو سردار ڪاهن ئي وجي سگهندو هو. هو سال ۾ رڳو هڪڻو دفعو ڪفاري ادا ڪرڻ واري ڏينهن تي اندر ويندو هو. نقشی ۾ چالايل ڪجهه انگ مقدس خيمي اندر مختلف شين جي نشاندهي ڪن ٿا، جن جو بيان هيٺ ڏجي ٿو.

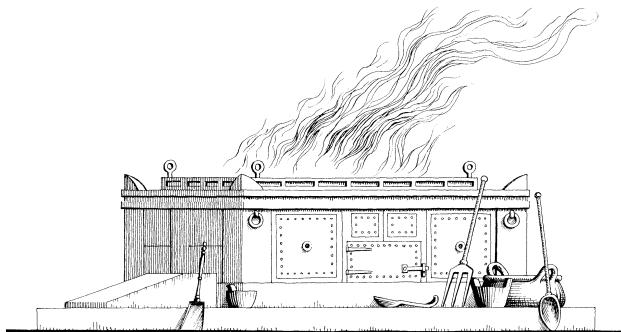
مقدس خيمو

مقدس خيمو، جنهن جي بناؤت جو تفصيل خروج 25-27 ۽ 36-38 بابن ۾ ملي ٿو، تنهن کي "خدا سان ملاقات وارو خيمو" ۽ "عهد وارو خيمو" پڻ سڏيو وجي ٿو. اهو مقدس خيمو بنيءَ اسرائيل جي مصر مان نكري اچڻ واري وقت کان ويندي بيايان ۾ رلندي رهن تائين سندن عبادت جو مرڪز ۽ محور هو، جيڪو خيمي گاهه جي وچ ۾ لڳايو ويندو هو. مقدس خيمو حقiqت ۾ "مقدس جاءء" ۽ "مقدس ترين جاءء" تي مشتمل هو. تنهن هوندي به ان جي چوڙاري واري اکڻ کي به اڪثر مقدس خيمي جي حصي طور بيان ڪيو وجي ٿو.

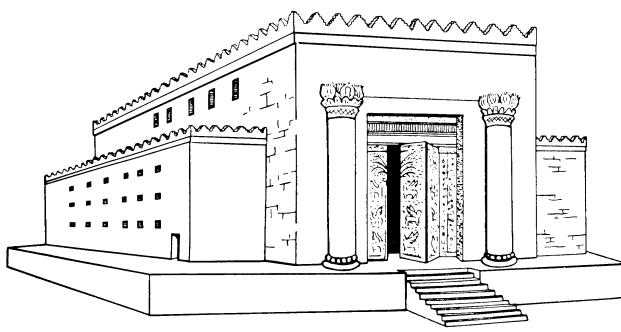

5. حوض: هي حوض مقدس خيمي جي اگن ۾ قربانگاهه ۽ مقدس جاءء حي وچ ۾ ركيل هو. ڪاهن مقدس جاءء ۾ وجڻ کان اڳ پاڪ صاف تئن لاء انهيءَ مان وضو ڪندا هئا.
6. سازڻ وارين قربانيين جي قربانگاهه: اها قربانگاهه پاھرين دروازي جي پردي جي سامهون مقدس خيمي جي اگن ۾ ركيل هئي، جنهن تي قربانيون ۽ نذرانا سازيا ويندا هئا.

مقدس هيڪل

جڏهن بني اسرائيل واعدي ڪيل ملك ڪنعنان يعني اسرائيل ۾ اچي آباد ٿيا، تڏهن بادشاههن جي دور ۾ حضرت سليمان بادشاهه مقدس خيمي جي نموني تي نائيں صدي قبل مسيح ۾ پهريون پيررو پئر سان هڪ شاندار عمارت هيڪل جي نالي تي اذائي. صيئون جبل

سليمان بادشاهه جو نهرail مقدس هيڪل

1. عهد واري صندوق: هن صندوق جي مثان ركيل پوش کي "رحمت جو پوش" سڏيو ويندو هو، جنهن جي مثان پردار آسماني مخلوق جا به مجسما ٺهيل هئا. انهن جي وچ واري جاءء ۾ خدا جي موجودگي تصور ڪئي ويندي هئي. عهد واري انهيءَ صندوق ۾ پئر جون به تختيون ركيل هيون، جن تي ڏهه حڪم لکيل هئا (دسو خروج باب 20)، جيڪي خدا سان عهد جو بنيد هئا. انهيءَ صندوق ۾ هارون جي لث، جنهن مڪريون جهليون هيون ۽ آسماني خوراڪ من سان پيريل ٿان ٻن ركيل هئا. اها صندوق مقدس ترين جاءء ۾ ركيل هوندي هئي، جنهن کان علاوه اتي بي ڪابه شيءَ ركيل ڪانه هوندي هئي.

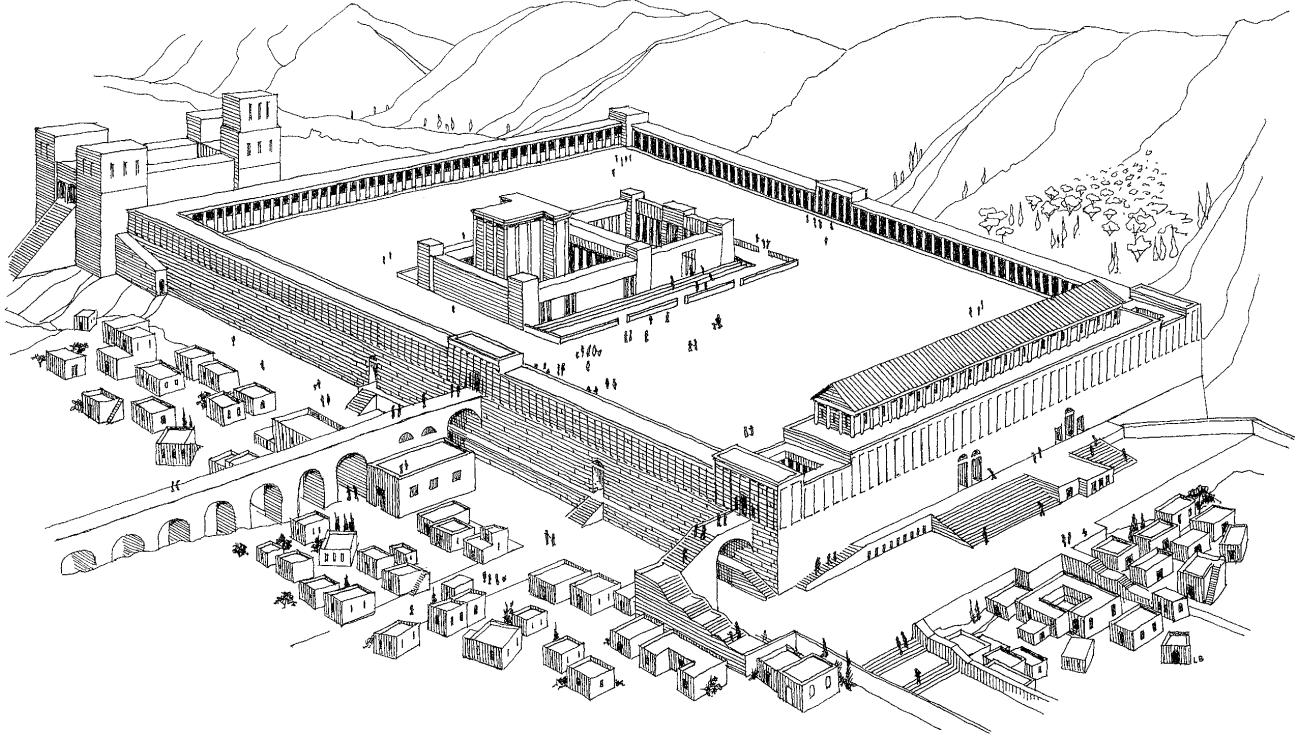
2. لوبيان سازڻ واري قربانگاهه: اها قربانگاهه پير جي ڪانه مان ٺهيل هئي، جنهن تي سون جو پت چتھيل هو. مقدس جاءء ۽ مقدس ترين جاءء حي وچ هڪ پردو لڳل هوندو هو. ان پردي جي پيشيان، يعني مقدس ترين جاءء ۾ عهد واري صندوق ركيل هوندي هئي ۽ پردي جي اڳيان، يعني مقدس جاءء ۾ لوبيان سازڻ واري قربانگاهه ركيل هڪ پئي جي آمهون سامهون هيون، رڳ پردو انهن جي وچ ۾ هو.

3. شمعدان: هن شمعدان ۾ سٽ ڏياتيون ٺهيل هيون، جن تي سٽ ڏيتا رکيا ويندا هئا. هي شمعدان مقدس جاءء ۾ ڏڪن طرف ركيل هوندو هو.

4. نذراني واري ميز: اها ميز مقدس جاءء ۾ اتر طرف ركيل هوندي هئي، جنهن تي نذراني وارا روت رکيا ويندا هئا.

هيروديس اعظم جو نئين سر اذایل مقدس هيڪل

وري يروشلم ۾ آندو. جڏهن ته پهرين هيڪل جي جاءه تي پيهر نئين سر هيڪل اذایو ويو، جيڪو حضرت سليمان جي اذایل هيڪل کان سادو هو، تنهن ۾ اهو سامان رکيو ويو.
اهو هيڪل وري ٿيون پيرو به اذایو ويو هو، جنهن جي تعمير روم جي شهنشاہت واري دور ۾ بادشاھه هيروديس اعظم مسيح جي پيدائش کان اڳ 19 قبل مسيح ۾ شروع ڪائي. هي اهو ئي هيڪل هو جنهن جو ذڪر نئين عهدهنامي ۾ ڪيل آهي. انهيءَ جي تعمير سن 64 ۾ پوري ٿي، جڏهن ته سن 70 ۾ رومي فوج جي هتان اهو هيڪل وري تباهمَ برباد ڪيو ويو ۽ هيڪل جو گهڻو سامان روم شهر ڏانهن کجي ويو. اهو عيسٰي مسيح جي موت ۽ وري جيئري ٿيڻ کان اتكل چاليمه سال پوءِ ٿيو. انهيءَ کان پوءِ هيڪل وري پيهر تعمير نه ٿيو. مسيح جي دور واري هيڪل جو نقشو پڻ آخری صفحن ۾ ٻين نقشن سان گڏ ڏنل آهي.

جنهن کي خدا پنهنجي رهن لاءِ مخصوص ڪيو هو، تنهن تي اذایل شهر يروشلم اندر اهو هيڪل تعمير ڪيو ويو. جيئن مقدس خيمو مرڪزي عبادتگاهه هو، تئن ئي هي هيڪل ڪيترين ئي صدین تائين بني اسرائيل جي مرڪزي عبادتگاهه رهيو. ڪڏهن ڪڏهن مختلف بتپرست بادشاھه ٻين معبدون جو سامان به انهيءَ هيڪل ۾ آئي رکندا هئا. پوءِ بادشاھه ڀوسياه جي دور اتكل 640 قبل مسيح ۾ هيڪل جي مرمت ڪرائي اهو وري خداوند جي عبادت لاءِ ئي مخصوص ڪيو ويو. ان بعد 586 قبل مسيح ۾ بابل جي بادشاھه نبوکدنضر اسرائيل تي حملو ڪري انهيءَ هيڪل کي ڊاهي چڙيو ۽ هيڪل جو گهڻو سامان لتي ڦري پاڻ سان گڏ بابل ڪلي ويو.
اڳتي هلي بابلين کي فارس وارن شڪست ڏيئي سندن ملڪ تي قبضو ڪيو. تدهن جلاوطنيءَ کان موتي آيل يهودين فارس جي شهنشاھه خورس جي حڪم سان هيڪل جو باقي بچيل سامان ڪئائي

خاص لفظن جي سمجھائي

يقين هو ته انهيءَ پيٿريءَ مان ئي واعدي ڪيل مسيح ٿيندو، جيڪو خدا جي مرضيءَ مطابق انصاف سان حڪومت ڪندو، انهيءَ اميد جي ڪري ماڻهو عيسائي مسيح کي "اين دائم" ڪري سڏيندا هئا.

ادار: عبرانيين جي سال جو پارهون ۽ آخری مهينو، جيڪو بهار جي موسم ۾ ايندو آهي. اهو انگريزي مهيني فبروريءَ جي اتكل وچ کان وئي مارچ جي وچ تائين هوندو آهي.

ادوم: ادوم ملڪ اسرائييل ملڪ جي اوپير طرف هو، جنهن جو شروعاتي نالو سعير هو. انهيءَ ملڪ جا ادومي رهاڪو حضرت يعقوب جي پاءَ عيسوءَ جو اولاد هئا.

اسرائييل: هن لفظ جو تفصيل هيٺين طرح سان آهي: 1. "اسرائييل" حضرت يعقوب جو نالو آهي، جيڪو خداوند پنهنجي ملائڪ جي وسيلي مشش رکيو هو (ڏسو پيدايش 28:32). هي نالو انهيءَ عبراني لفظ سان

ملندڙ جلندر آهي، جنهن جي معني آهي "هو خدا سان ملهمه وڙهي تو" يا "خدا ملهمه وڙهي تو".

2. هن ترجمي ۾ يعقوب جي اولاد لاءَ پوريءَ قوم جي حيشيت سان رڳو "اسرائييل" استعمال نه ٿو ڪيو وڃي. هن لاءَ "بني اسرائييل" عام طور گھتو استعمال ڪيو ويو آهي.

3. ڪلام مقدس ۾ بنى اسرائييل قوم جي مصر مان نڪري اچن بعد فلستين جي ملڪ ڪنغان کي فتح ڪرڻ کان پوءِ انهيءَ کي "اسرائييل" سڌيو ويو. سليمان بادشاهه کان پوءِ اسرائييل ملڪ پن حصن ۾ ورهائجي ويو، جنهن ۾ اتر واري بادشاهت کي "اسرائييل" ۽ ڏڪن واري بادشاهت کي "يهوداه" سڌيو ويو. اتر واري بادشاهت جي رهاڪن کي هن ترجمي ۾ "اسرائييل وارا" سڌيو ويو آهي ۽ ڏڪن واري بادشاهت جي رهاڪن کي "يهوداه وارا" سڌيو وڃي تو.

الول: عبرانيين جي سال جو چھون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني آگست جي اتكل وچ کان وئي سڀتمبر جي وچ تائين هوندو آهي.

الياسنبي: حضرت الياس بنى اسرائييل ۾ هڪ وڏو نبي ٿي گذريو آهي، جنهن بتپرست ڪاهن ۽ سندن رسم و رواج جي خلاف جدوجهد ڪئي (ڏسو 1. بادشاهه 18:16-40). هو جيئري ئي آسمان ڏانهن کجي ويو هو ۽ عيسائي مسيح جي زماني ۾ سندس باري ۾ يهودين اها اميد ٿي ڪئي ته هو موتی ايندو ۽ ماڻهن کي توبهمن تائب ٿي لاءَ سڌيندو، ته جيئن هو خدا جي عدالت ۽ دنيا تي سندس حڪومت لاءَ پان کي تيار ڪن.

انجيري جو وڌ: هي هڪ ڊگھو وڻ آهي، جيڪو نرم ميوو جهلييندو آهي ۽ ان جو ميوو کاڌو وڃي تو. انهيءَ جي گھاٿن پن ۽ مفيد ميووي کي عيسائي مسيح جي زماني ۾ امن ۽ ڪاميابيءَ جي

آدم: عبراني ۽ عربي ٻوليءَ ۾ "آدم" لفظ جو مطلب آهي "انسان". هي لفظ گھتو ڪري انهيءَ عبراني لفظ مان نڪتل آهي، جنهن جي سنتيءَ ۾ معني آهي "ڳاڙهو"، جيڪو "ڳاڙهي متى" ڏانهن اشارو ڪري ٿو. هي خدا جو پهريون خلقليل انسان هو، جنهن جي نسبت سان انساني نسل لاءَ لفظ "بني آدم" استعمال ڪيو ويندو آهي.

آسماني پيءَ: نئين عهندامي ۾ هي لقب عيسائي مسيح خدا جي لاءَ استعمال ڪيو آهي، جنهن مان مراد جسماني پيءَ نه آهي، بلڪ انهيءَ مان مراد خدا جو سايس خاص لاڳاپو ظاهر ڪرڻ آهي. عيسائي مسيح تي ايمان آئيندر ڦن خدا سان خاص لاڳاپي لاءَ اهو لفظ استعمال ڪن ٿا. عيسائي مسيح خود پنهنجي پوئلگن کي سڀكاريو هو ته خدا کي "اسان جا بابا" ڪري سڌيو وڃي (ڏسو متى 9:6).

آمين: هي عبراني ٻوليءَ جو لفظ آهي، جنهن جي معني آهي "ائين آهي" يا "شل ائين ٿئي".

ايبب: ڏسو "نيسان".

ابراهيم: "ابراهيم" عبراني ٻوليءَ جو هڪ نالو آهي، جنهن جي معني آهي "گھڻين قومن جو پيءَ". حضرت ابراهيم بنى اسرائييل قوم جو وڏو هو، جنهن کان يهودي پنهنجي مذهب جي شروعات سمجھندا آهن. هو حضرت اسحاق ۽ حضرت اسماعيل جو پيءَ ۽ حضرت يعقوب جو ڏاڻو هو. انجيل شريف ۾ کيس نه رڳو يهودين جو بلڪ انهن سڀني جو وڏو پن سمجھيو وڃي ٿو، جيڪي خدا تي ايمان آئين ٿا (ڏسو رومين 11:4).

ابن آدم: هر انسان "ابن آدم" يعني آدم جو اولاد آهي. پر پرائي عهندامي ۾ ان کي خاص لقب طور ڦن استعمال ڪيو ويو آهي، جنهن ۾ اها اميد ڏيڪاري وئي آهي ته آخری وقت ۾ خدا "ابن آدم" کي موڪليندو، جيڪو دنيا جو انصاف ڪندو ۽ مشش حڪومت ڪندو. هن ترجمي ۾ دانيال نبيءَ جي كتاب 7:13 ۾ "آدمزاد جهڙو هڪ شخص" لکيل آهي، جنهن مان ابن آدم جو مطلب نڪري ٿو.

عيسائي مسيح اهو لقب پنهنجي لاءَ استعمال ڪندو هو، ته جيئن ماڻهن کي خبر پوي ته هو اهو ئي آهي جنهن کي خدا موڪليو آهي ۽ هو ئي آخری وقت ۾ دنيا جو انصاف ڪندو ۽ مشش حڪومت ڪندو. جيئن ته هي لفظ انجيل شريف ۾ خاص لقب طور استعمال ڪيو وڃي ٿو ان ڪري اهو گڌي لکي ويو آهي.

ابن دائم: انهيءَ لفظ جي معني آهي " دائم جو اولاد". هي لفظ بنى اسرائييل جي انهن بادشاهن لاءَ لقب طور استعمال ڪيو ويندو هو، جيڪي دائم جي گهرائي مان هئا. يهودين کي اهو

جي اچن لاءِ ماٽهن کي تيار ڪرڻ واسطي اها رسم پڻ سرانجام ڏني. انهيءَ مطابق عيسى مسيح تي ايمان آئيندڙن جي جماعت ۾ داخل ٿيڻ لاءِ اها نشاني مقرر ٿي. انهيءَ مان مراد گناهن کان توبيهه تائب ٿيڻ، خدا کان معافي ملن ۽ خدا جي بخشش يعني پاڪ روح جو ملن آهي. رومين باب 6 ۾ پولس رسول جي سمجھائيءَ مان خبر پوي ٿي ته پيتسما دوران پائيءَ ۾ وڃڻ مسيح سان گڏ مرڻ جو نشان آهي ۽ پائieneَ مان نڪڻ نئين زندگيءَ جي شروعات جو نشان آهي.

بعل ديوتا: ڪعنائي پنهنجي معبد جي پوچا ۾ "بعل" نالو عام طور گھٺو استعمال ڪندا هئا. هن نالي جي معني آهي ڌئي، جدهن ته "يسيره" کي ڌيائی سمجھيو ويندو هو. بنی اسرائييل جي پوري تاريخ ۾، سندن واعدي ڪيل ملڪ ۾ داخل ٿيڻ کان وئي ويندي سندن جلاوطن ٿيڻ تائين اهي پڻ وقت به وقت پنهنجي خداوند خدا کي چڏي انهن پنهنجي معبدون جي پوچا ڪندا هئا.

بعل زبول: نئين عهدنامي جي دور ۾ بعل زبول جو لقب شيطان لاءِ استعمال ڪيو ويندو هو، جنهن کي پوتن جو سردار سڌيو وڃي ٿو (ڏسو متى 12:24).

بُول: عبرانيين جي سال جو انون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني آڪتوبير جي اتکل وچ کان وئي نومبر جي وچ تائين هوندو آهي. بي خميري مانيءَ جي عيد: مصر جي غلاميءَ مان آزاد ٿيڻ جي يادگيريءَ لاءِ بنبي اسرائييل وارا پهرين مهيني نيسان جي پندرهين تاريخ کان پوري هڪ هفتني تائين بي خميري مانيءَ جي عيد ملهائيندا هئا. هن عيد جو واسطه عيد فصح سان آهي، جيڪا انهيءَ کان هڪ ڏينهن اڳ ۾ ملهائي هئي. انهيءَ عرصي دوران جيڪا ماني کاڌي ويندي هئي تنهن ۾ خير بلڪل نه هوندو هو. عيد جا ست ئي ڏينهن خداوند لاءِ سازيءَ وينڊڙ قرباني پيش ڪئي ويندي هئي ۽ پهرين ۽ ستيں ڏينهن تي پوريءَ قوم کي عبادت لاءِ گڏ ٿيو هوندو هو (ڏسو لاوي سرشتو 8:5-23).

پوت: اهو بدرؤج جيڪو انسان جي جسم ۽ دماغ تي قبضو ڪري کيس تکليف رسائي، تنهن کي پوت سدجي ٿو. پوتن کي شيطان جا ڪارندا ڪري سمجھيو ويندو هو.

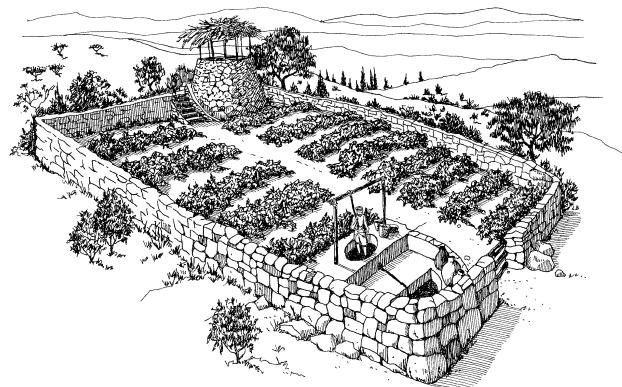
تنبن واري عيد: هيءَ عيد يهودين يعني بنبي اسرائييل جي ٿن وڏين عيدن مان هڪ هئي. اها عيد ملهائين لاءِ هو ستن ڏينهن تائين تنبن ۾ ئي رهندما هئا، انهيءَ لاءِ ته هو خدا جي انهيءَ مهريانيءَ جي يادگيري ملهائين، جڏهن خدا کين مصر جي غلاميءَ مان ڪيءَ آيو هو ۽ چاليهن سالن تائين بيايان ۾ سندن سار سنپال لتي هئائين، جدهن اهي تنبن ۾ رهندما هئا.

توتارو: ذاتوء جو نھيل هڪ ساز، جيڪو جنگ جي موقععي تي يا بني اسرائييل قوم کي گنجائيءَ لاءِ سڏڻ وقت يا عبادت جي کن خاص موقععن تي وجایو ويندو هو (ڏسو ڳلاتو 10:1-10).

نشاني سمجھيو ويندو هو. اهو اڪثر ڪري آڪاڻين ۽ نصيحتن ۾ هڪ مثال طور استعمال ڪيو ويندو هو.

انگورن جو چڀڙو: هي هڪترو حوض هو، جنهن ۾ انگور وجهي انهن کي لتاڙيو ويندو هو ته انهن مان رس نڪري ايندى هئيءَ ناليءَ وسيلي وهي اها پئي حوض ۾ اچي گڏ ٿيندي هئي. پوءِ ان رس مان مئي ناهي ويندي هئي.

اوريم ۽ ٿميم: هي پٿر جھڙيون به نندڙيون شيون هيون، جيڪي بنيءَ اسرائييل جي سردار ڪاهن جي سينابند ۾ لڳل هونديون هيون. انهن سان هو خدا جي مرضي معلوم ڪندو هو، پر خبر ناهي ته انهيءَ مقصد لاءِ انهن کي ڪيئن استعمال ڪيو ويندو هو.

ياتانيم: عبرانيين جي سال جو ستون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني سڀتمبر جي اتکل وچ کان وئي آڪتوبير جي وچ تائين هوندو آهي. بعد ۾ انهيءَ کي پيو نالو تشرى ڏنو ويو.

پيتسما: انهيءَ لفظ جي ادبی يا تشبيهي معني "تبيءَ ڦيارن" آهي. ڪيءَ يهودي فرقا نومريدن کي پائيءَ ۾ تبيءَ ڦياري پيتسما ڏيندا هئا، انهيءَ لاءِ ته اهي پاڪ صاف ٿي نجات حاصل ڪري سندن جماعت ۾ داخل ٿيڻ. ساڳيءَ طرح حضرت يحيٰ مسيح

تکر کي یوناني ٻوليءَ مه پطرس، ئے عبراني ٻوليءَ مه ڪيفا سڏبو آهي.

پلاطس: پنطيس پلاطس 26ع کان 36ع تائين رومي شهنشاھت مه

يهوديه صوبي جو حاڪم هو. هن جي حڪمرانيءَ جي زمانى مه يهودين هن کي تڪلیفون ڏنيون. هن يهودين جي خواهشن جو گهڻو خيال رکيو، انهيءَ لاءِ ته جيئن هو ڪو فساد نه کن ئے سندس حڪمرانيءَ کي لوڏو نه اچي. اهو عيسىٰ مسيح جي مقدمي مان ظاهر ٿيو، جڏهن هن يهودين جي خواهش تي کيس صليب تي چاڙهايو.

پنتيڪست جي عيد: هيءَ يهودين جي هڪ عيد آهي، جيڪا هو جوَن جي لاباري پوري ٿيڻ تي ملهائيندا هئا. انهيءَ عيد کي "هفتن واري عيد" به سڏيو ويندو هو. اها عيد فصح کان پنجاهين ڏينهن تي ايندي هئي.

عيسىٰ مسيح جي زمانى مه انهيءَ کي موسىٰ جي شربعت جي ملن جي يادگيريءَ طور ملهابيو ويندو هو ئے ان موقععي تي هر يهودي مرد جو ڀروشم شهر مه حاضر ٿيڻ ضروري هو. عيسىٰ مسيح جي آسمان ڏانهن کجي ويچن کان پوءِ انهيءَ عيد ملهائڻ دوران عيسىٰ مسيح جي واعدي موجب سندس پوئلگن تي پاڪ روح زور سان نازل ٿيو (ڏسو رسول جا ڪم باب 2). خدا جو فرزند: عيسىٰ مسيح جو هڪڙو لقب "خداوند جو فرزند" پڻ آهي. عبراني ٻوليءَ مه "جو فرزند" هڪ اصطلاح طور ڪم اچي ٿو، جيڪو ڪن محاورون جھڙوڪ "امن جو فرزند"، "تسليءَ جو فرزند" يا "گڳوڙ جو فرزند" مه استعمال ڪيو ويندو آهي. انهيءَ مان مراد اهو شخص آهي جنهن مه محاوري واربون اهي خاصيتون موجود هجن. مقدس ڪتابن مه "خدا جا فرزند" خدا جي ماڻهن لاءِ استعمال ڪيو وڃي ٿو، چو ته انهن ماڻهن جي زندگيءَ مه اهي صفتون هونديون آهن جيڪي خدا مه آهن. "خدا جو فرزند" بنبي اسرائييل جي انهيءَ بادشاهه جي باري مه پڻ استعمال ڪيو وڃي ٿو، جنهن مه خدا واري انصاف سان حڪومت ڪرڻ جي صفت موجود هجي.

بنبي اسرائييل کي پڻ "خدا جا پار" سمجھيو ويندو هو، جسماني طور نه، بلڪ انهيءَ ڪري جو خدا سندن ابن ڏاڏن کي غلاميءَ مان چوٽکارو ڏياري پنهنجي ئي قوم بثايو هو. عيسىٰ مسيح جيڪو داٺو جي شاهي نسل مان ليڪيو وڃي ٿو، تنهن کي به "خدا جو فرزند" سڏيو وڃي ٿو (يوحنا 17:3). انهيءَ محاوري مه جسماني يا رت جي رشتني جو ڪو مفهوم نه آهي. عيسىٰ مسيح جي لاءِ انهيءَ لقب جي استعمال ڪرڻ جي معني آهي ته عيسىٰ مسيح مه خدا واربون صفتون پوريءَ ئے مڪمل طرح موجود هيون، جن مان خدا سان لاڳاپو ڏٺو ٿي ويو. مسيح جي ڪدار مان خدا واربون ڪامل صفتون پوريءَ طرح ظاهر ٿين ٿيون (ڪلسين 15:1).

پاڪ: عبراني ٻوليءَ جي جنهن لفظ جي جاءِ تي هن ترجمي مه ڪڏهن ڪڏهن "پاڪ" لفظ استعمال ڪيو وڃي ٿو، تنهن جون گهڻيون ئي مختلف معنايون آهن. هن جو اصلی مطلب هي آهي ته خدا جي حيشيت انسان کان بلڪل ئي جدا آهي. انسان سان هن جي ڪابه پيٽ نه هئن لاءِ هي لفظ استعمال ڪيو وڃي ٿو. انهيءَ نسبت سان هن لفظ جون باقى معنايون هن طرح نڪرن ٿيون: 1. خدا جو گناهن کان بلڪل متاھون هجڻ ئے منجهس گناھه جو ڪوبه تصور ئي نه هجڻ کي بيان ڪرڻ لاءِ پڻ هي لفظ استعمال ٿئي ٿو.

2. حلال جانورن کي بيان ڪرڻ لاءِ پڻ هي لفظ استعمال ڪيو وڃي ٿو.

3. مذهبي طور پليتي لاهن لاءِ استعمال ڪيو وڃي ٿو. مثلاً، همبستري ڪرڻ کان پوءِ وهنجڻ ئے ڪاهن جو مقدس خيمي مه اچن کان اڳ وضو ڪرڻ وغيره.

4. هي لفظ خداپرستن ئے خاص طور چونڊيل ماڻهن کي بيان ڪرڻ لاءِ به استعمال ڪيو وڃي ٿو.

5. خدا سان لاڳاپو رکندر ڪنهن به شيءَ کي احترام سان بيان ڪرڻ لاءِ هي لفظ استعمال ڪجي ٿو.

ڏسو "مقدس" پڻ.

پاڪ روح: پاڪ روح جو بيان هن طرح ڪيو وڃي ٿو ته خدا پنهنجي قدرت کي ماڻهن جي زندگيءَ مه ظاهر ڪري ٿو ئه انهن جي رهنمائي ڪري ٿو (ڏسو خروج 3:31). نبي ۽ بنبي اسرائييل جا بادشاهه پاڪ روح جي وسيلي رهنمائي حاصل ڪندا هئا. عيسىٰ مسيح جي زندگيءَ مه سندس هر واقعو ۽ هر عمل پاڪ روح جي رهنمائيءَ ۽ طاقت وسيلي ٿيو. عيسىٰ مسيح جي آسمان ڏانهن کجي ويچن کان پوءِ سندس پوئلگن لاءِ پاڪ روح ئي خدا جي خاص بخشش ٻئيو (ڏسو يوحنا 14:16-17، ئے رسول جا ڪم باب 2).

پاڪ لكتون: انجليل شريف مه هي اصطلاح يهودين جي پاڪ ڪتابن جي باري مه استعمال ڪيل آهي، جيئن توريت، زبور ۽ نبيين جا صحيفا. اڳلهمه انهن کي پراٿو عهدنامو به سڏيو وڃي ٿو. انجليل يعني نئون عهدنامو پڻ پاڪ لكتن مه شامل آهي، جيڪو عيسىٰ مسيح جي شاگردن جي وسيلي لکيو ويو هو.

پطرس: پطرس عيسىٰ مسيح جي پارهن شاگردن مان سڀني کان مشهور شاگرد آهي. سندس أصل نالو شمعون هو. پر عيسىٰ مسيح کيس پطرس يعني "تک" جي نالي سان سڏيندو هو.

1. خلليل جهان
2. پوري انسانذات
3. اهي بچتا ماڻهو يا معاشرى جون اهي گالهيون جيڪي خدا جي شريعت جي خلاف آهن.

ڏهون حصو: بنى اسرائيل جي چوپائي مال توڙي زمين جي سمورى پيداوار جو ڏهون حصو هر سال مرڪزي عبادت گاهه يعني هيڪل واري شهر يروشلم ۾ آندو ويندو هو، انهيءَ لاءَ ته اهو هيڪل جي ڪاهن ۽ بین لاوين ۾ ورهائجي (ڏسو ڳاٿا 18:21-29) ڇهون حصو: انهيءَ ڏهين حصي مان ڪسو ۽ شريعت جو دور 14:22-29). انهيءَ ڏهين حصي مان ڪسو اڌ بنى اسرائيل عيد جي پهرين ڏينهن تي ڪائيندا هئا ۽ پکو اڌ ڪاهن ۽ بيا لاوي ڪشدا هئا. هر ٽئين سال وارو ڏهون حصو مختلف شهن ۾ گڏ ڪيو ويندو هو ته جيئن اهو شهر ۾ رهندڙ لاوين، ڏارين، یتيم ۽ رن زالن ۾ ورهابيو وجي (ڏسو شريعت جو دور 12:26). لاوي پنهنجي مليل حصي مان ڏهون حصو خداوند جي حضور ۾ پيش ڪندا هئا.

رسول: هن سنڌي ترجمي ۾ "رسول" لفظ عيسائي مسيح جي انهن شاگردن لاءَ استعمال ڪيو وڃي ٿو، جن کي هن خاص طور تي پاڻ سان گڏ رهڻ لاءَ چونديو ۽ خدمت ڪرڻ جو اختيار ڏيئي کين خوشخبري ڦهلاتش لاءَ موڪليو (ڏسو مرقس 3:13-19). نئون عهدنامو يعني انجيل شريف انهن مان ڪن رسولن جي معرفت لکيو ويو.

روزو رکن: يهودين ۾ کادي کان مڪمل پرهيز، يعني روزي کي دينداريءَ جي هڪ نشاني سمجھيو ويندو هو. حضرت موسىٰ جي شريعت ۾ رڳ ڪفاري جي ڏينهن تي، سال ۾ هڪ دفعو روزو رکن ضروري هو. بعد ۾ پراٽي عهدنامي جي آخرى دور ۾ جڏهن بنى اسرائيل جلاوطنيءَ کان موتى آيا، تڏهن روزي رکن جا ٻيا ڏينهن پڻ مقرر ٿي ويا (ڏسو عزرا 8:21-23، نحمياه 1:9، آستر 4:16 ۽ ڙڪرياه 8:19).

نئين عهدنامي جي دور ۾ روزي رکن جو واسطو دعا گهرڻ سان هوندو هو. يهودين جي فريسي نالي هڪ فرقى هفتني ۾ په ڏينهن روزو رکن جو رواج وڏو. عيسائي مسيح خود چالينهن ڏينهن جو روزو رکيو هو، جنهن بعد شيطان کيس آزمائڻ آيو هو (ڏسو لوقا 2:4).

رويو: خدا پنهنجي خاص پانهن تي ڪڏهن ڪڏهن سندين جاڳندي، پر خواب جي ڪيفيت ۾ پنهنجو پيغام نازل ڪندو آهي، جنهن کي رويا سدجي ٿو. یسعياه نبي جڏهن هيڪل ۾ عبادت ڪري رهيو هو، تڏهن هن کي رويا ۾ خدا جو جلال نظر آيو (ڏسو یسعياه باب 6). نئين عهدنامي ۾ پطرس رسول کي پڻ رويا ڏيڪاري ويئي، جنهن ۾ کيس اهو پيغام ڏنو ويو ته غير يهودين کي به مسيح جي وسيلي نجات حاصل ٿيندي (ڏسو رسولن جا ڪم

خدا جي بادشاهت يا آسمان واري بادشاهت: انهيءَ مان مراد خدا جي بادشاهي، حڪومت ۽ اختياري آهي. نئين عهدنامي ۾ خدا جي بادشاهت ۽ آسمان واري بادشاهت پئي هڪري ئي معنى ۾ استعمال ٿين ٿا. خدا جي بادشاهت تڏهن ظاهر ٿئي ٿي، جڏهن ماڻهو خدا جي مرضي ۽ موجب سندس فرمانبرداري ڪندي پاڻ كي خدا جي اختيار ۾ ڏين ٿا. مسيح پنهنجي موت ۽ وري جيئري ٿي اٿئن سان خدا جي بادشاهت کي قائد ڪري ڇڏيو آهي. اها بادشاهت مستقبل جي هڪري اميد پڻ آهي، جڏهن خدا جي حڪمانوي مڪمل طور قبول ڪئي ويندي.

خدا سان ملاقات وارو خيمو: خدا سان ملاقات واري خيمي کي "مقدس خيمو" به چئجي ٿو. هن ڪتاب جي آخرى صفحن ۾ انهيءَ جي وڌيڪ وضاحت ڪئي وئي آهي. **خداوند:** خداوند لفظ جي معنى آهي "اختيار اعليٰ" يا "مالك". پاڪ لكتن ۾ مالڪ يا ڏئيءَ کي خداوند سڏيو وڃي ٿو، يعني اهو جيڪو اختياري هلاتيندو هجي. هي وڌي رتبى ۽ شان و شوڪت وارو خاص لقب آهي، جيڪو نئين عهدنامي ۾ رڳ خدا ۽ عيسائي مسيح جي لاءَ استعمال ڪيو ويو آهي.

پراٽي عهدنامي ۾ جڏهن حضرت موسىٰ خدا کان سندس نالو پچيو هو، تڏهن هن کيس پنهنجو نالو "آءِ" جيڪو حاضر آهيان، سوئي آهيان" ٻڌايو هو. عبراني بوليءَ ۾ هي خدا جو پاڪ نالو سمجھيو وڃي ٿو، جنهن لاءَ بائبل جي هن سنڌي ترجمي ۾ اڪثر ڪري لفظ "خداوند" استعمال ڪيو وڃي ٿو. انهيءَ جو واسطو ڪنهن پئي عبراني لفظ سان آهي، جنهن جي معنى آهي "آءِ آهيان". سو انهيءَ پاڪ نالي جو مطلب گھٺو ڪري هي آهي ته "آءِ آهيان ئي آهيان" يا "آءِ هوندس ئي هوندس" يا "آءِ اهو آهيان جيڪو هر شيءَ کي وجود ۾ آهيان ٿو." **خداوند جو ڏينهن:** ڏسو "قيامت".

خوشخبري: عيسائي مسيح جي شروعاتي تبليغ ۽ پوءِ سندس موت ۽ وري جيئري ٿي اٿئن جي پيغام کي خوشخبري سدجي ٿو، چالاءِ جو انهيءَ ۾ خدا وٽ قبول پوڻ جي مڪمل اميد آهي. اها خوشخبري نئين عهدنامي ۾ هن طرح ڏئي ٿي وڃي ته گناهن کان توبهه ڪرڻ ۽ مسيح تي ايمان اٿئن جي وسيلي ئي انسان خدا ڏانهن سچار بُثجي ٿو ۽ سندس پار جي حيٺيت سان سندس بادشاهت ۾ داخل ٿئي ٿو.

دائمي زندگي: دائمي زندگي ۽ جو مطلب آهي موت ۽ گناهمه کان بچاءِ ۽ خدا آڏو مڪمل طور جيئرو رهئ. عيسائي مسيح تي ايمان آٿئي سندس پيروي ڪندڙن سان خدا دائمي زندگي ۽ جو واعدو ڪري ٿو (ڏسو یوحنا 16:3). اها زندگي هائي شروع ٿئي ٿي ۽ موت کان پوءِ به هميشه لاءَ رهندڻ.

دنيا يا جهان: مقدس ڪلام ۾ دنيا يا جهان جون ٿي مختلف معنائون سمجھيون وڃي ٿيون:

حضرت ابراهيم، حضرت اسحاق ۽ حضرت يعقوب کي پنهنجا ابا ڏاڏا سمجھندا هئا ۽ حضرت موسى کي خدا جو نبي ڪري مڃيندا هئا. اهي رڳو توریت شریف کي ئي خدا جو پاک ڪتاب ڪري مڃيندا هئا ۽ مسيح جي اچڻ جي اميد ۾ هئا. جيتوُيڪ سندن اهي عقيدا يهودين سان لاڳاپو رکنڊڙ هئا، تنهن هوندي به يهودي انهن سامرين کي بنی اسرائيل قوم مان نه سمجھندا هئا، ڇاڪاڻته انهن غير يهودين مان شاديون ڪيون هيون. تنهنجري انهن کي سچي مذهب سان ڪوڙن عقیدن ۽ عملن جي ملاوت ڪندڙ سمجھيو ويندو هو. يهودين جي خيال مطابق انهن جي وڌي غلطی اها هئي ته هنن سامريه ۾ پنهنجي الڳ مرڪري عبادت گاهه ناهي هئي ۽ ان کي يروشلم واري مقدس هيڪل کان وڌيڪ اهميت ڏيندا هئا. هو هيڪل جي بدران انهيءَ جاء تي پنهنجون قربانيون پيش ڪندا هئا.

سباط: عبرانيين جي سال جو يارهون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني جنوريءَ جي اتكل ۽ کان وٺي فبروريءَ جي ۽ چاڪاڻته انهن رڳو عبادت ۽ آهي.

سبت: هفتني جي ستن ڏينهن مان يهودين جو اهو هڪ خاص ڏينهن هو، جيڪو جمع جي شام کان وٺي چنچر جي شام تائين هوندو هو. حضرت موسى جي شريعت مطابق انهيءَ ڏينهن تي گوبه ڪم نه ڪيو ويندو هو، ڇاڪاڻته انهن رڳو عبادت ۽ آرام لاءِ مخصوص ڪيو وبو هو (ڏسو پيدائش 31:12-17).

خداوند عيسىٰ مسيح جي دور کان اڳ فريسي نالي يهودين جي هڪ فرقى سبت جي ڏينهن جي پايندين بابت پنهنجون گهڻيون ئي وضاحتون پيش ڪيون، جن اڳتي هلي قانون جي حيشت اختيار ڪئي هئي. جڏهن ته عيسىٰ مسيح جو سبت بابت فريسيين سان گهڻو بحث ٿيو (ڏسو مرقس 2:23-28).

سردار ڪاهن: مقدس خيمي ۽ پوءِ مقدس هيڪل ۾ خدمت لاءِ مقرر ڪاهن جيڪي لاوي قبيلي مان رڳو حضرت موسى جي ڀاءُ هارون جي گهرائي مان هوندا هئا، تن جي اڳواڻ کي "سردار ڪاهن" سڏيو ويندو هو. بنوي اسرائيل قوم جي مذهبی فرائض سرانجام ڏين جي پوري ذميواري سردار ڪاهن مٿان هوندي هئي. حضرت موسى جو ڀاءُ حضرت هارون پهريون سردار ڪاهن هو. سردار ڪاهن کي سال ۾ هڪ دفعو مقدس ترين جاء ۾ داخل ٿيڻو پوندو هو، جتي هن کي پنهنجي واسطي ۽ قوم جي گناهن واسطي قرباني پيش ڪرڻي پوندي هئي.

عيسىٰ مسيح جي دور ۾ هڪ کان وڌيڪ سردار ڪاهن هئا، جن کي مذهبی اهميت کان علاوه سياسي اثر رسوخ پڻ حاصل هو. انهن جي هڪ ڪائونسل هوندي هئي، جنهن جي صدر کي "وڏو سردار ڪاهن" ڪري سڏيو ويندو هو. اها ڪائونسل رومي حڪمانن جي ماتحت يهوديه پرڳئي ۾ انتظام هلاتئ

16-10). يوحنا رسول کي رويا ۾ خدا ايندڙ وقت جو نظارو ڏيڪاري، جيڪو هن مڪافشي نالي ڪتاب جي صورت ۾ لکيو. رهبر: رهبر نالي مقدس ڪتاب جو نالو پين ترجمن ۾ اڪثر ڪري "قاضي" استعمال ڪيو ويو آهي، جڏهن ته لفظ "قاضي" مان مراد منصف يا عدالت ڪندڙ ورتني وڃي ٿي. پر هن ڪتاب ۾ جن ماڻهن جو ذكر ٿيل آهي، جن جي وسيلي خدا پنهنجي قوم کي دشمنن کان ڇڏائيندو هو، سڀ اڪثر ڪري فوجي سالار ۽ جنڪي جوڏا هئا. اهي خدا جي طرفان قوم جا وڏا اڳاڻ يا رهبر تسليم ڪيا ويندا هئا.

زيتون: ڪلام مقدس ۾ بيان ڪيل "زيتون" پاڪستان ۾ ٿيندڙ زيتون کان مختلف آهي. ان زيتون جا وٺن ڊكهي عرصي تائين ساوا رهندما آهن. فلستين ۾ ڪي زيتون جا وٺن ته هڪ هزار سالن کان به وڌيڪ پراڻا آهن. ان زيتون جي وٺن جو ڪچو ميو سائو ۽ پکو ميو وڳو والڪائي ٿيندو آهي ۽ اهون نديري پير جي شڪل ۽ ماپ جيتو ٿيندو آهي. انهيءَ زمانيءَ زيتون جي وٺن جي تمام گهڻي اهیت هئي، اهو وٺن خوشحاليءَ جي علامت ۽ خدا جي برڪت سمجھيو ويندو هو. زيتون جي وٺن جي خاص پيداوار ان جي ميو مان نڪتل ٿيل هو، جنهن کي بنوي اسرائيل رٿچاء، ڏينهن پارڻ ۽ مسح ڪرڻ ۾ استعمال ڪندا هئا. مقدس خيمي ۽ هيڪل جي خدمت ۾ هي تيل پڻ استعمال ڪيو ويندو هو.

زيو: عبرانيين جي سال جو بيو مهينو، جيڪو انگريزي مهيني اپريل جي اتكل ۽ کان وٺي مئي جي ۽ چاڪاڻته انهن هوندو آهي.

سامري: سليمان بادشاهه جي دور کان پوءِ بنوي اسرائيل نالي سان پنهنجو هڪ الڳ ملڪ بنايو، جنهن جي گاديءَ جي شهر ۽ ان جي آسپاس واري علاقئي جو نالو سامريه هو. نئين عهندامي جي دور ۾ سامريه علاقئي جي رهاڪن کي "سامري" سڏيو ويندو هو. سندن علاقئو يهوديه ۽ گليل جي ۽ چ ۾ هو. سامري ماڻهو

ماٺھوءَ جو موت ٿي ويندو هو، جنهن کي صليبي موت سڏبو هو. عيسىٰ مسيح کي پڻ صليبي موت وسيلي قتل ڪيو ويو. صيئون: صيئون هڪ جبل جو نالو هو، جنهن تي گڏيل اسرائيل ملڪ جي گاديءَ وارو شهر يروشلم اڏيل هو. انهيءَ شهربند خداوند جو مقدس هيڪل هو، جنهن جو خاص مطلب اهو هو ته خداوند اتي رهي ٿو. سو انهيءَ هيڪل جو قائم رههن بني اسرائيل لاءَ خدا ۾ انهيءَ اميد جي علامت هو ته هو سندن بخت ۽ خوشحالیوري موئائي آئي ٿو. تنهنکري صيئون جو خاص اشارو بني اسرائيل جي انهيءَ مذهبی مرڪر ڏانهن هوندو هو، جڏهن ته اهو نالو يروشلم شهر لاءَ پڻ استعمال ٿيندو هو. سو بائيل مقدس ۾ اهي پيئي نالا انهيءَ هڪتري شهر لاءَ استعمال ٿيا آهن.

طبيت: عبرانيين جي سال جو ڏهون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني دسمبر جي اتكل وچ کان وئي جنوريءَ جي وچ تائين هوندو آهي. عبادت خانو: نيئن عهدمامي ۾ يهودين جي عبادت خان جو ڏڪر ٿيل آهي. يهودين جي رهائشي علاقتن ۾ عبادت خان ۾ اهڙيون ڪيتريون ئي جايون هونديون هيون، جن ۾ هو پنهنجي مذهبی تعليم ڏيئن سان گڏوگڏ سلام پڙھندا هئا ۽ خدا جي عبادت پڻ ڪندا هئا. انهن عبادت خان ۾ ڪا به قرباني پيش نه ڪئي ويندي هئي، بلڪ هر قسم جون قربانيون مقدس هيڪل ۾ ئي پيش ڪيون وينديون هيون جيڪو يروشلم شهر ۾ هو.

عبادت گاهه جو سڪو: هي سڪو بني اسرائيل قوم جي لاءَ سرڪاري پيماني طور رائع هو. انهيءَ جو وزن عبادت گاهه ۾ مقرر ڪيل هو، جيڪو اچ جي حساب مطابق لڳ ڀڳ ٻارهنو گرام هو.

عبراني: حضرت ابراهيم کي " عبراني " سڏيو ويندو هو (ڏسو پيدايش 13:14)، تنهنکري بني اسرائيل پڻ عبراني قوم جي نالي سان ڄاتا وڃن ٿا. بني اسرائيل جي مادری پولي ۽ پراشي عهدمامي جي اصلی پولي، جنهن ۾ اهو لکيل آهي سا پڻ عبراني پولي اهي.

عهد: بائيل مقدس ۾ عهد هڪ اقرارنامو آهي، جيڪو بن انسان جي وچ ۾ يا خدا ۽ ماٺھوءَ يا قوم جي وچ ۾ ڪيل آهي. خدا حضرت نوع توڙي حضرت ابراهيم سان پڻ عهد ڪيو، جڏهن ته "پراشو عهدمامي" جي لقب جو لاڳاپو انهيءَ خاص عهد سان آهي، جيڪو حضرت موسىٰ جي ڏينهن ۾ خدا بني اسرائيل قوم سان ڪيو. هن عهد جو بنیاد انهيءَ شريعت جي پوري ڪرڻ تي ٻڌل هو، جيڪا خدا پڻ جي بن تختين تي لکي حضرت موسىٰ کي ڏئي هئي، جن کي "عهد واريون تختيون" سڏيو ٿي ويو. انهن تختين کي عهد واري صندوق ۾ رکيو ويو ۽ اها صندوق حضرت موسىٰ جي زماني ۾ عهد واري خيمي يعني مقدس خيمي ۾ رکي وئي (ڏسو خروج 10:24-22). بعد ۾ اها مقدس هيڪل جي مقدس ترين جاءءَ ۾ رکي وئي.

جي ذميوار هئي. اها يهودين جي اعليٰ مذهبی اختيارين واري ڪائونسل هئي.

سينا جبل: سينا جبل، جنهن کي عبرانيءَ ۾ حورب جبل جي نالي سان به چاتو وڃي ٿو، سو مصر ملڪ جي اتر اوپير واري اپييت ۾ واقع آهي. هيءَ اهائي جاءءَ آهي جتي موسىٰ برندڙ بوڙو ڏنو هو ۽ جڏهن هو بني اسرائيل قوم سميت مصر كان نكري آيو هو، تڏهن اتي ئي کيس خدا كان ڏنه حڪم مليا هئا (ڏسو خروج 1:3-6، 20:1-21).

سيوان: عبرانيين جي سال جو تيون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني مئي جي اتكل وچ کان وئي جون جي وچ تائين هوندو آهي.

شاگرد: انجيل شريف ۾ لفظ "شاگرد" انهن پوئلگن لاءَ استعمال ڪيو ويو آهي، جيڪي ڪنهن اڳوان جي پيروي ڪن ۽ انهيءَ جي نقش قدم تي هلن. عيسىٰ مسيح پنهنجي پوئلگن مان ٻارهنو شاگرد چونديا جن کي رسول ڪري سڏيو ويندو هو. ڏسو "رسول" پڻ.

شريعت: حضرت موسىٰ جي معرفت خدا جي طرفان ڏنل قاعden قانونن کي شريعت سڏيو وڃي ٿو. بائيل مقدس جي پهرين پنجن ڪتابن يعني توريت شريف ۾ اها بيان ڪئي وئي آهي. جڏهن ته انجيل شريف ۾ ڪنهن هند پوري پراشي عهدمامي کي پڻ شريعت سڏيو ويو آهي.

شريعت جا عالم: "شريعت جا عالم" انهن يهودي استادن کي سڏيو ويندو هو، جيڪي حضرت موسىٰ جي معرفت ڏنل شريعت سڀاريندا هئا. تنهن هوندي به هو پوري پراشي عهدمامي جي تshireج پڻ ڪندا هئا. رومي شهنشاھت يهوديه تي پنهنجي حڪمرانيءَ دوران کين سندن قوم ڪجهه اختيار ۽ عهدا ڏنا هئا.

صدقوي: يهودين جي مذهبی فرقن مان "صدقوي" هڪتو اثرائي فرقو هو. اهي خداوند عيسىٰ مسيح ۽ ابتدائي ڪليسيا جي زمانی دوران موجود هئا. هو فريسي فرقىي کان مختلف عقidea رکندا هئا، خاص طور منڻ کان پوءِ وري جيئري ٿي اٿن ۽ موت کان پوءِ واري زندگيءَ واري نظربي جا مخالف هئا. انهن مان گهنا ڪاهن هئا ۽ کين گهڻي سياسي طاقت حاصل هئي.

صليب: رومي حڪومت ۾ قاسي ڏيئن جو هڪ طريقو صليب تي چاڙهن هو. صليب ڪاڻ مان ٺاهيو ويندو هو، جنهن ۾ ڪاڻ جو هڪ ٿنيو زمين تي ايو ڪوڙيو ويندو هو، ان جي چوئيءَ کان ٿورو هيٺ هڪڙو ٻيو ڪاڻ جو ٿڪرو سنئون گڏيل هوندو هو. جنهن ماٺھوءَ کي موت جي سزا ڏيئي هوندي هئي تنهن کي انهيءَ اپي ٿني تي بيهاري سندس پين ۾ ڪوڪا هنيا ويندا هئا ۽ سنتين گڏيل ڪاڻ جي ٿڪري تي پنهنجي پاسن سندس هت سدا ڪري منجهن ڪوڪا هنيا ويندا هئا. اهڙيءَ طرح انهيءَ

کيائين، تنهنکري هو به سندس مخالفت لڳا ۽ کيس مسيح طور نه مجایاون.

فصح جي عيد: اها هڪ سالياني عيد آهي، جيڪا یهودي انهيءَ واقعي جي يادگار طور ملهايندا آهن، جڏهن خدا جي موت واري فرشتي سندن وڏن يعني بنى اسرائيل جي مصر مان نڪڻ وقت سندن گهرن کان ٿي پوري مصرین جي گهرن ۾ وڃي سندن پهرين کي ماريyo هو (ڏسو خروج 12:1-14). انهيءَ وقت کان وٺي اها عيد ملهايندي بنى اسرائيل خدا سان پنهنجي عهد جي تجدید ڪندا آهن. هن عيد جو واسطو بي خميري مانيءَ جي عيد سان آهي، جيڪا عيد فصح کان پئي ڏينهن ڏينهن تائين ملهائيبي آهي.

نئين عهدنامي جي دور ۾ ٿن وڌين عيدن يعني عيد فصح، عيد پنتيڪست ۽ تنين واري عيد تي هر مرد لاءِ ضروري هو ته هو ڀروشلم شهر ۾ حاضر ٿي اهي عيدون ملهائي.

فلستي: هي ماڻهو حضرت ابراهيم کان اڳ جي دور وارين قومن جي هڪ شاخ هئا. هو لبنان جي پوري ضلعوي ۽ اردن جي ماڻريءَ ۾ پكتجي ويا ۽ ڪي وري ڀونوج سمنڊ تائين پكتجي ويا. حضرت ابراهيم جي زمانيءَ هي ڪناعان ملڪ جي ڏڪ اوالهم ۾ رهندما هئا، پراٽي عهدنامي ۾ توريت شريف کان وٺي اها قوم انهيءَ علاقتي جي رهاڪو چائاييل آهي، جيڪو ڀهودا ه علاقتي ۽ مصر جي وچ ۾ هو (ڏسو خروج 13:13، 14:15، 15، يشوع 3:13، 1. سمويئل 1:4). فلستين ۽ بنى اسرائيل جي وچ ۾ اڪثر ڪري جنگ رهي. فلستي قوم جي ڪري سجو ڪناعان ملڪ فلستين جي نالي سان سڏجي لڳو. عيسائي مسيح جي زمانيءَ ۾ اهو رومين جي ماتحت هو ۽ ڀهودين جو اٻلو وطن سمجھيو ويندو هو.

قربانيون ۽ نذران: ڀهودي مذهب ۾ خدا وٽ قربانيين ۽ نذرانن پيش ڪڻ کي گهڻي اهimit حاصل آهي. قربانيءَ جو خيال ساري ڪلام مقدس ۾ چانيل آهي ۽ انهيءَ جي أغاز جو پتو توريت جي پهرين ڪتاب پيدائش کان وٺي ملي ٿو، جنهن ۾ هايل پنهنجي ڏن مان قرباني پيش ڪئي (پيدائش 4:4). اهو ساڳيو ئي عمل بنى اسرائيل جي بزرگن تائين جاري رهندو آيو. پراٽي عهدنامي ۾ خدا جي طرفان موسائي جي معرفت انهن مختلف قربانيين متعلق ٿوس قاعدا قانون ڏنا ويا آهن، جيڪي خدا آڏو پيش ڪرڻيون هيون.

ساڙڻ واريون قربانيون گناهن جي ڪفاري، شڪرگزاريءَ ۽ پاك ٿيڻ واسطي پيش ڪيون وينديون هيون. بنا رت واريون قربانيون خاص طور اهي غريب ماڻهو پيش ڪندا هئا جن وٽ ساڙڻ وارين قربانيين لاءِ جانور ڪين هوندا هئا. ان کان علاوه ڪي ساڙڻ وارين قربانيين سان گڏ بنا رت واريون قربانيون پڻ پيش ڪندا هئا.

نئين عهدنامي ۾ عيسائي مسيح انسانذات لاءِ هڪ نئون عهد ٻڌو. هن پنهنجي موت جي وسيلي خدا ۽ انهن جي وچ ۾ هڪ نئون عهد قائم ڪيو، جيڪي مسيح جي انهيءَ قربانيءَ جي نتيجي ۾ خدا جي قوم بتجن ٿا (ڏسو لوقا 20:22). ٿن ڏينهن کان پوءِ وري جيئو ٿي اٿن جي وسيلي عيسائي مسيح انهيءَ عهد جي تصدق ڪئي (ڏسو لوقا 45:24-49).

عهد واري صندوق: بنى اسرائيل جي مصر مان نڪري اچن بعد خدا جي ڏنل هدایتن موجب موسائي ڪاڻ جي هيءَ صندوق ٿهائي، جنهن تي سون جو پت چاڙهايائين. موسائي پٿر جون اهي پئي تختينيون انهيءَ صندوق ۾ رکي ڇڏيون جن تي ڏنه حڪم لکيل هئا، جن جي پوري ڪرڻ تي سائڻ خدا جو ڪيل عهد ٻڌل هو.

صندوق جي مقام رحمت جو پوش رکيل هو، جيڪو خدا جي موجودگيءَ جو اظهار هو. عهد واري اها صندوق مقدس خيمي ۽ حضرت سليمان جي دور کان وٺي مقدس هيڪل جي مقدس ترين جاءءِ انهيءَ عهد واري صندوق کان خالي هئا، جي پوري ڪرڻ تي سائڻ خدا جو ڪيل عهد ٻڌل هو.

ترين جاءءِ ۾ رکيل هيئي (ڏسو خروج 10:25-22). بايلين جي هئان سن 586 قبل مسيح ۾ ڀروشلم ۾ هيڪل جي تباھيءَ کان پوءِ عهد واري صندوق جي ڪاٻه چاڻ نه ٿي ملي. سو ايندڙ وقتن ۾ جڏهن هيڪل کي ٻه پيرا وري اڏايو ويو هو، تڏهن هيڪل جي مقدس ترين جاءءِ انهيءَ عهد واري صندوق کان خالي رهندڻي آئي.

عيسائي: "عيسائي" عبراني پوليءَ جي نالي "يشوع" مان نڪتل آهي، جنهن جي معني آهي "خداوند بچائيندڙ". عيسائي مسيح تي اهو نالو ملاتڪ جي هدایت موجب رکيو ويو، جنهن اڳڪتيءَ ڪندي چيو ته "هو پنهنجيءَ قوم کي سندن گناهن کان چوٽڪارو ڏيندو." (ڏسو متى 1:21).

غير قومون: پاك ڪلام ۾ بنى اسرائيل کان علاوه جيڪي به قومون آهن، تن کي غير قومون يا غير ڀهودي سڏيو ويو آهي.

فرعون: باييل مقدس ۾ مصر جي هر حڪمان کي عام طور تي "فرعون" جي لقب سان سڏيو ويو آهي، جڏهن ته انهن حڪمان جا ذاتي نالا مختلف هئا. مصر جي تواريخ ۾ اهون 26 خاندانن جي مختلف فرعونن جو تفصيل ملي ٿو.

فريسسي: ڀهودين جي مذهبي فرقن مان "فريسسي" هڪڻو فرقو هو. اهي موسائي جي معرفت ڏنل شريعت تي سختيءَ سان عمل ڪندا هئا. هو مذهبي طور صفائيءَ ۽ پاڪائيءَ جي قاعدن تي خاص ڏيان ڏيندا هئا ۽ انهن ماڻهن کان پاڻ کي پري رکندا هئا، جيڪي سندن عقيدي موجب شريعت جي رسمن ۽ رواجن تي باقاعدې عمل نه ڪندا هئا. انهن جا عقيدا صدوقي فرقى وارن کان مختلف هئا، جهڙوڪ: مرڻ کان پوءِ وري جيئو ٿي اٿن، ملاتڪن جو وجود ۽ دائود جي بادشاھيءَ کي بحال ڪرڻ لاءِ مسيح جو اچن. جيئن ته عيسائي مسيح سندن تعليم جي ڪن ڳالين جي مخالفت ٿي ڪئي ۽ سندن رياڪاريءَ کي ظاهر ٿي

جي اندروني حڪومت لاءِ ذميوار هوندي هئي ۽ يهودين جي تمام وڌي مذهبی اختياري مجي ويندي هئي.

ڪسليو: عبرانيين جي سال جو نائون مهينو، جيڪو انگريزي مهيني نومبر جي اتكل وچ کان وٺي دسمبر جي وچ تائين هوندو آهي.

ڪليسيا: عيسىٰ مسيح جي پولنگ جماعت کي ۽ ڪڻو ڪري جماعت جي هر انهيءَ تولي کي، جيڪو باقاعدري گنجي عبادت ڪري ٿو ڪليسيا سديو ويچي ٿو.

ڪنعمان: ڏسو "اسرائيل".

ڪورٽهه جھڙي بيماري: اها چمٿريءَ جي بيماري آهي، جنهن کي قديم زمانی ۾ چڙنڊڙ بيماري سمجھئي ماڻهو ڏجندما هئا. اهو هڪ لاعلاج مرض سمجھيو ويندو هو. انهيءَ بيماريءَ جي مريض کي مذهبی طور ناپاڪ سمجھيو ويندو هو ۽ کيس پين ماڻهن کان ڏار رکيو ويندو هو. انهيءَ کي رڳو ان صورت ۾ عام معاشري ۾ بحال ڪيو ويندو هو جنهن ڪاهن موسىٰ جي شريعت جي قاعدن مطابق انهيءَ جي چڪاس ڪري کيس شفایاب قرار ڏيندو هو ۽ انهيءَ بعد کيس قرباني پيش ڪڻي پوندي هئي. پوءِ هو پنهنجي ماڻهن ۾ وري شموليت اختيار ڪري سگنهندو هو.

كتو ڀڪ: پراشي عهندامي جي زمانی ۾ ڏڪ ۽ ارمان جي اظهار لاءِ هڪڙي رسمي هئي، جنهن ۾ سوڳ طور يا گناهه کان توبهه تائب ٿيڻ وقت ماڻهو کتو ڍکي خدا آڏو عاجزی ڪندما هئا.

گلليل: يروشلم شهر ۽ سامريه جي اتر طرف گلليل نالي هڪڙو علاقتو هو، جيڪو گلليل ديند جي اولله ۾ هو. اتي جي رهاڪن کي گلليلي سديو ويندو هو. انهيءَ علاقتنمي ۾ ئي عيسىٰ مسيح جو اٻلو شهربن هئي. هي علاقتو ڪنهن وقت رومي شهنهاشت جو هڪ پرڳيو پن هئي عيسىٰ مسيح جي صليبي تي چاڙھيو وڃي ۽ سنديس وري جيئري تي اٿن واري دور ۾ ان جو حاڪم هيروديس انتپاس هو.

لاوي: حضرت يعقوب جي پت لاوي جي اولاد کي "لاوي" ڪري سديو ويندو هو. حضرت هارون به هن قبيلي مان هو، جيڪو پهريون ڪاهن هو ۽ سنديس نسل ئي ڪاهن طور مخصوص ڪيو ويو. رڳو انهيءَ ئي قبيلي جا ماڻهو ڪاهن يا ڪاهن جي مددگارن جي حيٺيت سان هيڪل ۾ خدمت ڪندما هئا.

لويان: هي خوشبودار مصالحو آهي، جنهن کي ساڙڻ سان وٺنڊڙ خوشبوءَ ايندي آهي. ڪاهن انهيءَ کي مقدس خيمي ۽ هيڪل ۾ عبادت ڪرڻ وقت استعمال ڪندما هئا.

محصول اڳاڙيندڙ: عيسىٰ مسيح جي زمانی ۾ رومي حاڪم ڪن يهودين کي سندين قوم وارن کان محصول اڳاڙڻ لاءِ استعمال ڪندما هئا. انهن محصول اڳاڙيندڙن کي سندين قوم وارا نفترت جي نگاهه سان ڏنسدا هئا، چاڪانٿه اهي ڏارين حاڪمن لاءِ ڪم ڪندما هئا. عام تاثر اهو به هو ته اهي اڪثر رشوتی اهن ۽

بنا رت وارا نذرانا، جهڙوڪ:

1. پهرين پيداوار ۽ ڏهان حضا

2. اناج ۽ اوتن واريون قربانيون

3. خوشبوءَ جي لاءِ لويان ساڙڻ

رت واريون قربانيون، جهڙوڪ:

1. ساڙڻ واري قرباني

2. سلامتيءَ واري قرباني

3. پاڪ ٿيڻ واسطي قرباني

قيامت يا خداوند جو ڏينهن: پرائي عهندامي ۾ "خداوند جو ڏينهن"

مان مراد آهي ته هڪ ڏينهن تيندو جڏهن خدا انصاف ڪندو.

جيٽويڪ ان ڏينهن تي گنهگارن کي سزا ڏني ويندي ۽ سچارن کي سچائيءَ جو بدلو ڏنو ويندو، پر ان مان وڌيڪ زوردار مراد اها آهي ته خدا هن دنيا کي گنهگارن توڙي ڪاهن کان پاڪ صاف ڪرڻ لاءِ ايندو.

نهين عهندامي جي دور ۾ ڪيترن ئي يهودين جو اهو عقيدو هو ته سچار ماڻهو جيڪي مري ويا آهن، تن کي خدا دائمي زندگيءَ لاءِ پيهر جيئرو ڪندو. انجيل شريف ۾ لکيل آهي ته خدا عيسىٰ مسيح کي مرڻ کان پوءِوري جيئرو ڪري اٿاريyo.

عيسىٰ مسيح جو وري جيئرو تيڻ سندس پولنگن جي عقيدي جو بنويادي نقطو آهي. اهو خدا جي انهيءَ طاقت جو مظہر آهي ته خدا ماڻهن کي گناهه ۽ موت کان آزاد ڪري کين دائمي زندگي ڏئي ٿو. انجيل شريف جي تعليم اها به آهي ته قيامت جي ڏينهن سڀني ماڻهن کي اٿاريyo ويندو ۽ انصاف سان سندن فيصلو ڪيو ويندو. قيامت جي اختياريءَ بابت عيسىٰ مسيح جي اها دعويٰ آهي ته "آءُ قيامت ۽ زندگي آهيان" (ڏسو ڀوختا 25:11).

قيصر: رومي شهنهاشت جي هر حڪمان کي "قيصر" جي لقب سان سديو ويندو هو، جڏهن ته انهن حڪمان جا ذاتي نالا مختلف هئا. نهين عهندامي جي دور ۾ اسرائييل ملڪ کان علاوه ٻيا به

ڪيتائي ملڪ رومي شهنهاشت جي ماتحت هئا.

ڪاهن: بنيءِ اسرائييل جي مذهبی اڳاڻن کي "ڪاهن" سديو ويندو هو. هر ڪاهن لاوي قبيلي مان رڳو حضرت موسىٰ جي ڀاءُ هارون جي گهرائي مان چونديو ويندو هو. شروع ۾ مقدس خيمي ۽ بعد ۾ مقدس هيڪل جو سمورو انتظام انهن جي حوالي هوندو هو ۽ هو مذهبی فرضن جي ادائیگي به ڪندما هئا، خاص طور ماڻهن لاءِ مختلف قسم جون قربانيون پيش ڪندما هئا. انهن ڪاهن مان هڪڙو سردار ڪاهن چونديو ويندو هو. ڏسو "سردار ڪاهن" پڻ.

ڪائونسل: هيءَ يهودين جي اعليٰ اختياراتي ڪائونسل هئي، جنهن ۾ ستر وڏا بزرگ هوندا هئا ۽ وڏو سردار ڪاهن انهيءَ ڪائونسل جو سريراهم هوندو هو. رومي شهنهاشت ۾ اها يهوديه صوري

مصر جي غلاميءَ مان آزاد ڪرايو. توريت شريف هن جي ئي معرفت لکيو ويو هو، جنهن ۾ اها شريعت موجود آهي جيڪا خدا کيس سينا جبل تي ڏني هئي.

مولڪ ديوتا: مولڪ هڪ معبدو هو، جنهن جي ڪنعناءَ جا قديم ماڻهو پوچا ڪندا هئا. ان جي پوچا ۾ هو نهايت بي درديءَ سان پنهنجي بارن کي قربان ڪندا هئا. مولڪ ديوتا جي پوچا ۾ ڪڏهن ڪڏهن کي بنى اسرائيل به حسو وٺندما هئا.

مئي: بايبل مقدس جي زمانيءَ ۾ تمام عام مشروبات مان "مئي" هڪ هو، جيڪو بنينادي طور انگورون مان ٿاهيو ويندو هو. مئي جي چيچڙن ("ذسو" انگورون جو چيچڙو) مان انگورون جو رس حاصل ڪيو ويندو هو ۽ پوءِ ان کي مئي بنائڻ لاءِ خميريو ويندو هو. حضرت نوح پهريون شخص ٻڌايو وڃي ٿو جنهن مئي ٿاهي (پيدائش: 20:8). مئي گھڻو ڪري نشيدار پيئن واري شيءَ هوندي آهي ۽ جيتوڻي انهيءَ جي استعمال جي منع ناهي، پر ان جي بادستعمال سان نشيئي ٿي وڃن کي ڪلام مقدس ۾ سختيءَ سان ننديو ويو آهي. ان جي برعڪ اڄڪلهه ڪجهه طبقن ۾ مئي استعمال ڪڻ سماجي عيب آهي. پر بايبل مقدس واري دور ۾ سڀئي ماڻهو مذهبی رسمن ۾ توڙي عام رواج طور پيئن لاءِ اڪثر مئي استعمال ڪندا هئا ۽ ان کي ڪوبه عيب نه سمجھيو ويندو هو.

ناذير: "ناذير" جي لفظي معنياً آهي خدا لاءِ وقف ٿيل. ڪوبه شخص جيڪو خدا جي خدمت لاءِ پاڻ کي وقف ڪڻ چاهيندو هو ته ان کي قسم ڪئي هنن ڪمن کان پرهيز ڪڻي پوندي هئي ته هو شراب نه پيئندو، نکي ڪا بپ نشيدار شيءَ استعمال ڪندو، نکي هو پنهنجا وار ڪوڙائيندو ۽ نه ڪنهن لاش کي چهندو (ڳاٿائو 6:21-21). اهڙو قسم وقت جي ڪنهن خاص مدي لاءِ ڪنيو ويندو هو، پر ڪجهه شخصن کي ڄمندي ئي ناذير ڪيو ويندو هو.

ناصري: گليل جي علاقتي واري ڳوٽ ناصرت جي رهاڪن کي "ناصري" سديو ويندو هو. خداوند عيسائي مسيح پڻ ناصرت شهر جو رهاڪو هو.

نبي: خدا جي طرفان اهو چونديبل ٻانهو، جيڪو خدا جو پيغام ٻڌائيندو هو، تنهن کي "نبي" چئيو هو. بنى اسرائيل جي پاڪ ڪتابن ۾ اهي نبي بادشاهن ۽ عام ماڻهن کي خدا جو پيغام ٻڌائيندا هئا. ڪڏهن ته اهي خدا طرفان نصيحت يا سزا جا پيغام هوندا هئا، ڪڏهن وري اهي چونڪاري ۽ اميد جا پيغام هوندا هئا.

نبي سڏائيندڙ: هن ترجمي ۾ هي لفظ انهن ماڻهن لاءِ استعمال ٿيل آهن، جيڪي پنهنجو پاڻ کينبي سڏائيندا هئا، جڏهن ته حقيقت ۾ اهينبي نه هئا، نکي اهي خدا جي طرفان موڪليل هئا.

پنهنجي قوم وارن کي ڦريندا آهن. ڪن عالمن موجب يهودي مذهبی اڳوان انهن محصول اڳائيندڙن کي پليت ۽ پنهنجي قوم جا غدار ڪري سمجھندا هئا ڇالاءِ جو اهي غير قوم وارن سان لاڳاپا رکندا هئا.

مسح ڪڙن: ڪنهن ماڻههءَ جي مٿي تي زيتون جو تيل اوڻ يا هت سان هئن واري رسم کي "مسح ڪڙن" چئي ٿو، جنهن جو مطلب آهي ان ماڻههءَ جي وڌي عزت ڪڙن يا ڪنهن خاص ڪم لاءِ ڪيس مقرر ڪڙن. خاص طور تي بنى اسرائيل جي بادشاهن کي مسح ڪيو ويندو هو، جيڪا انهيءَ ڳالهم جي نشاني هئي ته خدا انهن کي چونديبو آهي. انهيءَ ئي سبب بادشاهه کي "مسح ڪيل" پڻ سديو ويندو هو.

مسيح: اهو هڪ لقب آهي جنهن جي معنياً آهي "خدا جو مسح ڪيل". پراشي عهدنامي ۾ بادشاهن کي نبي مسح ڪندا هئا، ۽ اها هڪ اهڙي نشاني هئي جنهن مان مراد هئي ته خدا هن کي بادشاهه ٿيڻ لاءِ چونديبو آهي. عيسائي مسيح جي ڏينهن ۾ يهودي اهو لفظ انهيءَ بادشاهه لاءِ استعمال ڪندا هئا هن جنهن لاءِ ڪين اميد هئي ته خدا انهيءَ بادشاهه کي موڪليندو، جيڪو ڪين رومي حڪومت کان ڇڏائيندو ۽ يهودي بادشاهت کيوري پيهر قائمه ڪندو. نئين عهدنامي جي تعليم مطابق خداوند عيسائي ئي اهو مسيح آهي (ذسو متى 16:16، 17) جنهن جي اچن جون اڳكتيون پراشي عهدنامي ۾ لکيل آهن، پر يهودين جي مذهبی اڳوان ۽ عوامن جي سوچ کان مختلف انداز ۾. خداوند عيسائي پنهنجي موت ۽ وري جيئري ٿي اتن جي وسيلي ماڻهن کي خدا ڏانهن سچار ٻڌائيندي خدا جي بادشاهت قائمه ڪري ٿو (ذسو لوقا 24:25-26، رومين 5:6-11).

المقدس: هي عربي بوليءَ جو لفظ آهي جنهن جي معنياً آهي "پاڪ". پر هن سنتي ترجمي ۾ هي لفظ رڳو انهن جاين لاءِ استعمال ڪيو وڃي ٿو، جيڪي خدا جي عبادت لاءِ مخصوص ٿيل هيون. خاص طور مقدس خيميءَ ۾ مقدس هيڪل ۾ په جاينو هيون، جن مان هڪ کي مقدس جاءءَ ۽ پيءَ کي مقدس ترين جاءءَ سديو ويندو هو.

المقدس خيميو: جڏهن بنى اسرائيل قوم مصر مان نكري آئي، تدھن هن ببابان ۾ خدا جي هدایت موجب هڪ عبادت گاهه ناهي هئي، جيڪا خيميءَ جي صورت ۾ هئي. هن ڪتاب جي آخرى صفحن ۾ انهيءَ جي وڌيڪ وضعاحت ڪئي وئي آهي.

من: هي هڪ خاص قسم جو ڪاڌو هو، جيڪو بنى اسرائيل جي مصر مان نكري اچن بعد ببابان ۾ سفر ڪندي چاليهن سالن تائين خدا کين مهيا ڪيو. اهو اڳي رنگ جو ڏاڻ جي ٻچ جهڙو هو ۽ ڪائڻ ۾ لذيد هو. اهو آسمان مان نازل ڪيو ويندو هو.

موسيٰ: حضرت موسائي کي يهودي تمام گھڻي اهيميت ڏيندا آهن. هن ئي سندن وڏن جي ان وقت اڳواشي ڪئي، جڏهن خدا کين

ٿيون هيروديس وري هيروديس اعظم جي پئي پت مان چاول
پوتو اگر يا هو، جنهن رسول کي ستاييو ۽ جنهن جو موت انجيل
شريف ۾ خداوند طرفان سندس سزا لکيو ويو آهي (ڏسو رسول
جا ڪم باب 12).

هیڪل: بنی اسرائیل قوم جي عبادت ڪڻ جي مرڪزي ۽ مکيءِ
جاء، جيڪا يروشلم شهر ۾ اذائي ويئي هيئي تنهن کي "هیڪل"
جي نالي سان سڏيو ويندو هو. هن ڪتاب جي آخرى صفحن ۾
انھيءِ جي وڌيڪ وضاحت ڪئي ويئي آهي.

يروشلم: دائم بادشاهه جي دور ۾ هن شهر کي بنی اسرائیل جي
گاديءِ جو شهر بثایو ويو، جيڪو يهوداه قبيلي جي علاقني ۾
هو. هن شهر ۾ دائم جي گهرائي جو تخت قائم هو ۽ حضرت
سليمان جي دور ۾ بنی اسرائیل جو مرڪزي عبادت گاهه يعني
 المقدس هیڪل پڻ هتي تعمير ڪيو ويو هو. ڏسو "صيئون" پڻ.
يهوداه: هن لفظ جو تفصيل هيٺيئن طرح سان آهي:

1. يهوداه حضرت يعقوب جي هڪتري پت جو نالو هو،

جيڪو شاهي خاندان واري يهوداه قبيلي جو ابو ڏاڏو هو.

2. سليمان بادشاهه جي دور کان پوءِ اسرائيل ملڪ جو

صوبو يهوداه هڪ جدا ملڪ بشيو. يهودين جي جلاوطن

تئيش وقت توڑي جلاوطنيءِ کان موتی اچن بعد جيتويڪ

يهوداه تي پين بادشاههن قبضو ڪيو ته به هن جو
ساڳپئي نالو برقرار رهيو.

3. يهوديه فلسطين جي ڏڪن ۾ رومي سلطنت تحت هڪ

پرڳتو هو، جيڪو يهوداه ملڪ کان نندو هو پر منجهس

اڳوڻي يهوداه ملڪ جا ڏا شهرب شامل هئا. يهوديه جو

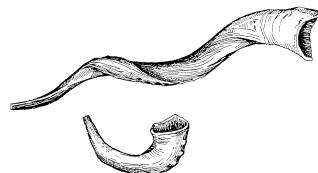
ذكر پرائي عهندامي ۾ ناهي، بلڪ نئين عهندامي ۾
آهي.

يهودي: نئين عهندامي جي دور ۾ "يهودي" لفظ انهن سڀني لاءِ
استعمال ٿيو، جيڪي يهودي مذهب جا پوئلگ هئا. هي بنی
اسراءيل جا اهي ماڻهو هئا جيڪي يهوداه ملڪ جا رها ڪو هئا
۽ بابل ملڪ مان جلاوطنيءِ بعد واپس آيا هئا. ان کان پوءِ ئي
اهي يهودي نالي سان سڏجن لڳا.

يهوديم: ڏسو "يهوداه".

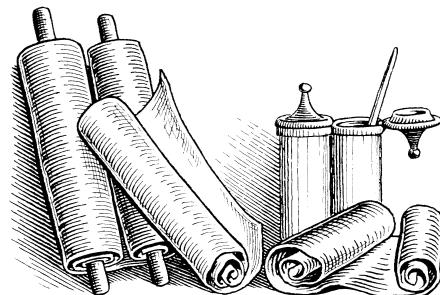
يسيره ديوهي: ڏسو "بعل ديوتا".

ڪڏهن ڪڏهن ماڻهو انهن جون ڳالهيون مڃيندا هئا، جيتويڪ
اهي ڪوڙ ڳالهائيندا هئا.
ندرانا: ڏسو "قربانيون".
نفيل: جانور جي سنگ مان ٺهيل ڦوڪن وارو ساز.

نيسان: عبرانيين جي سال جو پهريون مهينو، جيڪو بهار جي موسم
۾ ايندو آهي. اهو انگريزى مهيني مارچ جي اتلک وچ کان وٺي
اپريل جي وچ تائين هوندو آهي. انھيءِ جو پيو نالو ابيپ پڻ
آهي. انھيءِ مهيني ۾ عيد فصح ۽ بي خميري مانين جي عيد
ملهائي ويندي آهي.

ويڙهونو: چٿڻي جو هڪتو ٻڳو تڪرو جنهن تي مواد لکيل هوندو
هو ۽ انھيءِ کي ويڙهيو ويندو هو. اهو ڪتاب ۽ ڪاغظ جي
ايجاد تئڻ کان آڳ استعمال ٿيندو هو.

هيروديس: انجيل شريف ۾ تن شخصن کي انھيءِ نالي سان سڏيو
ويو آهي، جيڪي رومي شهنشاھت جي دور ۾ حاڪم هئا.
پهرين هيروديس کي "هيروديس اعظم" سڏيو ويو آهي، جيڪو
37 قبل مسيح کان 4 قبل مسيح تائين يهوديه پرڳئي کان وٺي
شام جي علاقني تائين حڪمانی ڪندو هو، جنهن ۾ سامرائيه
۽ گليل جا علاقنا به شامل هئا (ڏسو متى 1:2).

پيو هيروديس وري هيروديس اعظم جو پت انتپاس هو،
جيڪو 4 قبل مسيح کان سن 39 تائين گليل پرڳئي جو حاڪم
هو.

خاص لفظن جا چوندیل حوالا

هتي بايبل مقدس جا ڪي خاص لفظ ڏنا ويا آهن، جن سان گڏ ڪجهه چوندیل حوالا لکيل آهن.
 المقدس ڪلام جا مضمون جھڙوڪ: محبت، ايمان ۽ بيتسما وغيره، مختلف مقدس لكتن ۾ بيان
ڪيل آهن. هتي ڏنل حوالن جي مدد سان پڙهنڌڙ انهن مضمونن بايت بايبل مقدس جي مختلف
ڪتابن مان وڌيڪ تعليم حاصل ڪري سگهن ٿا.

مڪا 20:22 آءِ جلد اچن وارو آهيائن. ”آمين. اي خداوند عيسى! اج

﴿ ۱ ﴾

ابراهيم

پيد 9:17 خدا ابراهيم کي چيو ته ”تون ۽ تنهنجو اولاد
پيد 17:18 ابراهيم جو اولاد هڪ وڌي ۽ طاقنور قوم ٿيندو
پيد 13:22 ابراهيم وجي اهو گهئتو پڪتريو ۽ آئي پنهنجي پت
خر 1:33 مون ابراهيم، اسحاق ۽ يعقوب سان قسم کنيو
يو 8:58 ابراهيم جي ڄمن کان اڳي به آءِ آهيائن
كل 14:3 ابراهيم کي مليل برڪت عيسى مسيح جي وسيلي
عيبر 9:11 سيءَ به ابراهيم وانگر تنبين ۾ رهندما هئا
عيبر 17:11 ابراهيم اسحاق کي نذراني طور قربان ڪيو

ابن آدم

مت 20:8 ابن آدم کي اها جاءءَ به ڪانهه جتي متلو لڪائي
مت 12:12 ابن آدم ته سڀت جو به مالڪ آهي
مت 64:26 اوھين ابن آدم کي خدا تعاليٰ جي ساجي پاسي تي وينل
مر 10:2 اين آدم کي دنيا ۾ ماڻهن جا گناهه معاف ڪرڻ جي اختياري
مر 26:13 ابن آدم ڪرن ۾ وڌيَ قدرت ۽ جلوي سان ايندي

اختيار

2. توا 8:25 فتح يا شڪست خدا جي ٿي اختيار ۾ آهي
چوڻ 24:20 انسان جو هر قدم خداوند جي اختيار ۾ آهي
وا 1:4 متن ظلم ڪرڻ وارا وڌي اختيار وارا هئا
ير 10:1 اج مون تو کي قومن ۽ حڪومتن تي اختيار ڏنو آهي
لو 32:4 هن جو ڪلام ائين هو جيئن ڪو اختيار وارو ڳالهائي
ڪل 10:2 هو هر حڪومت ۽ اختيار جو سر آهي
2. ش 12:3 اسین خداوند عيسى مسيح جي اختيار سان اهڙن ماڻهن

ارام، ارامي

پيد 22:10 سِم جي پتن جا نالا هي هئا: عيلام، ...، لود ۽ ارام
پيد 10:24 ارام جي علاقئي ۾ انهيءَ شهر ڏانهن روانو ٿيو
با 26:18 مهرياني ڪري اسان سان ارامي پوليءَ ۾ ڳالهایو
شر 5:26 منهنجو پيءَ اسرائيل هڪترو بي ماڳو ارامي ماڻهو هو

آدم

پيد 15:2 خداوند خدا آدم کي عدن جي باغ ۾ رکيو
پيد 22:2 پاسريءَ مان هڪ عورت ناهي ۽ کيس آدم وٽ وٺي آيو
پيد 10:3 آدم جواب ڏنو ته ”مون باغ ۾ تنهنجو آواز ٻڌو
پيد 20:3 آدم پنهنجي ۽ زال جو نالو حوا رکيو
زب 11:4 سندس نگاهه بنી آدم تي آهي
رو 15:5 خدا جي بخشش کي آدم جي ڏوھه سان پيٽي نه ٿو
1. سر 45:15 پويون آدم زندگي بخشيندڙ روح آهي

آسمان

پيد 1:1 شروعات ۾ خدا زمين ۽ آسمان کي پيدا ڪيو
پيد 24:19 سدوم ۽ عموراه تي آسمان مان گندرف جي باهم وسائي
خر 13:32 اوھان جو اولاد آسمان جي تارن جيترو وڌائيندس
زب 6:50 آسمان خدا جي سچائي ۽ کي بيان ٿا ڪن
مت 45:5 اوھان جو پيءُ، جيڪو آسمان ۾ آهي
يو 6:41 آءِ اها ماني آهيائن، جيڪا آسمان مان نازل ٿي آهي
رس 9:1 هو انهن جي ڏسندی ئي آسمان ڏانهن کجي ويو
عيبر 1:8 جيڪو آسمان تي قادرِ مطلق جي تخت جي ساجي پاسي وجي

آسمان واري بادشاهت

مت 2:3 توبهه ڪريو جو آسمان واري بادشاهت ويجهي آئي آهي
مت 21:7 سڀڪو آسمان واري بادشاهت ۾ داخل ٿي نه سگهندو
مت 19:16 آءِ تو کي آسمان واري بادشاهت جون ڪچيون ڏيندس
مت 1:25 انهيءَ ڏينهن آسمان واري بادشاهت ڏهن ڪنوارين چوڪرين

آمين

شر 15:27 پوءِ سڀ ماڻهو ورندي ڏيئي چون ”آمين.“
1. توا 36:16 پوءِ سڀني ماڻهن ”آمين“ چيو ۽ خدا جي واڪان ڪيانون
ير 6:28 آمين! شل خداوند ائين ئي ڪري!
2. سر 20:1 اسان کان ”آمين“ به ٿي، ته جيئن خدا جو جلال ظاهر ٿئي
فل 1:25 عيسى مسيح جو فضل اوھان سڀني تي هجي. آمين

اردن

الهام

2. با: 10 خداوند مون کي **الهام** ڪيو آهي ته هو ضرور مرندو
 1. تو: 15 سجي **الهام** جون سڀئي ڪالهيون ناتن نبيء دائود کي
 گل 2:2 خدا مون تي **الهام** ڪيو ته تو کي وڃن گهرجي
 اف 3:3 خدا پنهنجو هي راز **الهام** جي ذريعي مون کي پڌايو

الهامي

ڳا: 7 تدهن بلعام پنهنجو **الهامي** گفتو شروع ڪندي چوڻ لڳو
 ڳا: 24 آءُ بعور جو پت بلعام هي **الهامي** گفتو چوان تو
 2. تم: 16 هر ڪا پاڪ لکت **الهامي** آهي ئاها تعليم ڏين

الياس

1. با: 17 الياس تشبي جيڪو گلعاد علاقتي جو رهاڪو هو
 1. با: 36 قرباني پيش ڪرڻ وقت الياس نبي قربان گاهه جي
 2. با: 10 الياس نبيء سان خداوند جو ڪيل ڪلام سچو ثابت ٿيو
 مت 12:17 آءُ اوهان کي پڌايان ٿو ته الياس اچي چڪو
 يو 25:1 جيڪڏهن تون نه مسيح آهين، نه الياسنبي آهين

امت

لاو 9: پوءِ تون امت واسطي به قربانيون پيش ڪر
 ڳا: 11:11 پوءِ امت جو بار ڪڻ ۾ اهي تنهنجي مدد ڪندا
 طيط 14:2 پنهنجي لاءُ هڪ اهڙي خاص امت بثائي
 عبر 12:13 جيئن پنهنجي رت جي وسيلي پنهنجيءَ امت کي پاڪ

انسان

پيد 27:1 خدا انسان کي پاڻ وانگر ٺاهي پنهنجيءَ صورت تي پيدا
 پيد 7:2 زندگيءَ جو ساهه ڦوکيائين ته هو جيئرو انسان ٿي پيو
 شر 24:5 خدا انسان سان گالهابيو ته به انسان جيئرو رهيو
 1. با: 46:8 اهڙتو انسان ڪونهي جيڪو گناهه نه ٿو ڪري
 اييو 21:34 خدا جون اکيون انسان جي عملن تي لڳ ٺاهن
 زب 29:22 دنيا جو هر فاني انسان رڳو کيس ئي سجدو ڪندو
 وا 15:5 انسان هن دنيا ۾ خالي هشين اچي ٿو ۽ مرڻ کان پوءِ به
 اف 13:4 مٿس ايمان رکڻ ۾ هڪ ٿي کامل انسان بشجون
 عبر 8:2 خدا سڀ شيون انسان جي تابع ڪيون آهن

انگورن جو باع

شر 6:20 جنهن ماڻهو انگورن جو باع لڳايو هجي
 را 12:8 منهنجو انگورن جو باع ته رڳو منهنجو ئي آهي
 مت 33:21 هڪري زميندار انگورن جو باع لڳايو
 مر 9:12 انگورن جو باع پين بغائين جي حوالى ڪندو

پيد 11:13 لوط پنهنجي لاءُ اردن ماثريءَ جو سارو ميدان چونڊيو
 ڳا: 3:26 اردن درياء جي ڪناري تي پوريءَ قوم کي گڏ ڪيو
 شر 29:2 اسین اردن درياء مان لنگهي انهيءَ ملڪ ۾ وڃون
 يش 16:3 سجي قوم اردن درياء منجهان سكيءَ زمين تان لنگهي پار
 مت 6:3 هن کين اردن درياء ۾ پيتسما ٿي ڏني
 لو 4:1 عيسىي اردن مان پاڪ روح سان پرجي موٽيو

اسحاق

پيد 3:21 ابراهيم سندس نالو اسحاق رکيو
 پيد 9:22 پنهنجي پت اسحاق کي پڌي قربان گاهه تي
 ڳا: 11:32 جنهن بابت مون ابراهيم، اسحاق ۽ یعقوب سان قسم کنيو
 رو 7:9 اسحاق مان ئي تنهنجو نسل سديو ويندو
 گل 28:4 اسین اسحاق وانگر خدا جي واعدي موجب پيدا ٿيل اولاد

اسرائيل

پيد 10:35 اڳي تنهنجو نالو یعقوب نه پر اسرائيل سڏبو
 پيد 27:47 بنوي اسرائيل مصر ملڪ جي گشن علاقتي ۾ رهي پيا
 خر 20:1 بنوي اسرائيل جي قوم وڌندي ۽ تمام گھڻي ٿيندي رهي
 خر 23:2 بنوي اسرائيل اجا تائين غلاميءَ جي ڪري آهون پيرندا
 خر 40:12 بنوي اسرائيل کي مصر ۾ رهندى چار سؤٽيهم سال گذرى
 خر 19:15 بنوي اسرائيل سمند جي وج مان سكيءَ زمين تان لنگهي
 شر 10:33 بنوي اسرائيل کي تنهنجي شربعت جا حڪم سڀارين
 يش 32:24 یوسف جا هڏا جيڪي بنوي اسرائيل مصر مان آندا هئا
 مت 42:27 چا هي بنوي اسرائيل جو بادشاهه آهي
 رو 26:11 اهڙيءَ طرح سڀ بنوي اسرائيل چوتڪارو حاصل ڪندا

اسماعيل

پيد 15:16 هڪ پت چائو ۽ ابرام انهيءَ جو نالو اسماعيل رکيو
 پيد 20:17 باقي اسماعيل بابت مون تنهنجو عرض قبول ڪيو
 پيد 1:39 اسماعيل قبيلي وارا یوسف کي مصر ۾ وئي آيا
 ير 14:41 خبر ناهي ته اسماعيل ول ننتياء نالي هڪ ماڻهوءَ کي

اطمينان

خر 23:18 هي سڀ ماڻهو به اطميان سان پنهنجي گهر هليا
 اييو 18:11 اميد سان پيرپور ۽ اطميان واري زندگي گذاريندين
 وا 9:6 پيت کي پڻ جي گوشش ڪرڻ سان اطميان نه ٿو ملي
 فل 4:9 پوءِ اطميان بخشيندڙ خدا اوهان سان رهندو
 ڪل 15:3 مسيح جو اطميان، جنهن لاءُ اوهين هڪ بدن ڪري
 مڪا 4: شال اوهان تي انهيءَ جو فضل ۽ اطميان هجي

أورييم ۽ ٿيميم

خر 30:28 تون سينابند ۾ اورييم ۽ ٿيميم وجهائي چڏج
ڳا 21:27 اورييم ۽ ٿيميم جي ذريعي منهنجي مرضي معلوم ڪندو
نحو 65:7 اورييم ۽ ٿيميم سان خدمت ڪندڙ ڪو ڪاهن هجي جيڪو

اوندهه

پيد 5:1 روشنئه جو نالو "ڏينهن" رکيائين ۽ اوندهه جو "رات."
خر 10:22 تن ڏينهن تائين تمام گهاتي اوندهه چانيل رهي
مت 45:27 منجهند جو سجي ملڪ ۾ اوندهه چانچجي ويني
1. يو 6:1 خدا سان صحبت هجي ۽ هلون وري اوندهه ۾

ايمان

ڳا 11:14 هي ڪيستانين مون تي ايمان نه آئيندا
2. توا 20:20 اوهان جو ايمان خداوند پنهنجي خدا تي قائم رهي
زب 12:12 بني اسرائيل خدا جي واعدن تي ايمان آندو
مت 29:9 ائين ئي ٿئي جيئن توهاڻ جو ايمان آهي
مت 18:15 ڇ اوهان هڪ ايمان کي موئائي آندو
مر 34:5 ڏيء! تنهنجي ايمان تو کي چتاييو آهي
مر 42:9 هي نڌيڙا پار جن جو مون تي ايمان آهي، تن مان
مر 16:16 جيڪو به ايمان آئيندو ۽ پتسمما وٺندو سو چوتڪارو
لو 9:7 مون ايدو ايمان بني اسرائيل ۾ به ڪونه ڏنو

لو 25:8 "اوهان جو ايمان ڪتي آهي؟"

لو 6:17 سرنهن جي داڻي جيترو به ايمان هوندو

لو 18:8 جڏهن اين آدم ايندو تڏهن الائجي مائهن ۾ ايمان ڏسندو
يو 12:1 جن به کيس قبول ڪيو يعني متش ايمان آندو

يو 16:3 جيڪو به متش ايمان آئي سو برياد نه ٿئي

يو 35:6 جيڪو مون تي ايمان آئي تو، تنهن کي ڪڏهن به اج

يو 26:11 مون تي ايمان ٿو آئي سو ڪڏهن به نه مرندو

يو 11:40 جيڪڏهن تون ايمان آئيندينَ ته خدا جو جلوو ڏستدينَ

يو 12:14 جيڪو مون تي ايمان آئيندو سو به اهٽا ئي ڪم ڪندو

يو 29:20 سڀاڳا آهن اهي جيڪي ڏسڻ كان سوء ئي ايمان

رس 16:3 متش ايمان ئي آهي جنهن هن مندي ماڻهڻو کي

رس 10:43 جيڪو به متش ايمان آئيندو، تنهن جا گناهه

رس 39:13 جيڪو به هن تي ايمان آئي ٿو سو خدا ڏانهن سچار

رس 19:2 اوهان ايمان آندو هو ته اوهان کي پاڪ روح مليو

رس 22:3 مسيح تي ايمان آئش جي ئي وسيلي پاڻ ڏانهن سچار

رو 3:4 ابراهيم خدا تي ايمان آندو ۽ انهيءِ ڪري خدا

رو 10:9 دل ۾ ايمان آئين ته "خدا کيس مئلن مان

1. ڪر 13:13 مطلب ته ايمان، اميد ۽ محبت

2. ڪر 7:5 جيڪا زندگي گذاري رهيا آهيون سا ايمان جي وسيلي

ايماندار

1. سم 35:2 آءِ پنهنجي لاءِ هڪتو ٻيو ايماندار ڪاهن مقرر ڪندس
زب 6:101 منهنجنون اکيون ملڪ جي ايماندار ماڻهن تي ڪتل آهن
چوڻ 6:28 ايماندار غريب ماڻهو بي ايمان دولمنند کان بهتر آهي
مت 21:25 تون ٿوري ۾ ايماندار رهيو آهي، تنهنجري
لو 10:16 جيڪو ٿوري ۾ ايماندار آهي سو گهڻي ۾ به
1. ڪر 2:4 سونپي ويندي آهي تن جو فرض آهي ته ايماندار رهن

ايمانداري

پيد 33:30 چڪاس تي ايندا ته منهننجي ايمانداري ظاهر ٿيندي
چوڻ 11:16 تور ۽ ماب ۾ ايمانداري ۽ کي خداوند پسند ٿو ڪري
چوڻ 19:1 پلي غربت هجي، پر ايمانداري هجي
مت 23:23 يعني انصاف، رحم ۽ ايمانداري، تن کي چڏي ڏنو اٿو
طييط 7:2 تنهنجي تعليم ڏين مان ايمانداري ۽ سنجيدگي ظاهر ٿئي

ايوپ

ايو 8:1 تو منهننجي پانهي ايوپ جي حال تي به ڪو غور ڪيو؟
ايو 7:2 ايوپ کي پيرن جي ترين کان وئي متئي جي چوٽي ۽ تائين
ايو 21:22 هاڻ، اي ايوپ! خدا وٺ پيش پئه ته سلامت رهين
ايو 40:2 اي ايوپ! چا مون قادرِ مطلق سان ايا تڪرار ڪندو رهندين
ايو 10:42 هن ايوپ کي انهيءَ کان به پيٺو ڏنو جيڪي اڳ ڏنو
يع 11:5 اوهان ايوپ جي صبر جو حال ته ٻڌو آهي

﴿ ب ﴾

بابل

پيد 9:11 ان شهر جو نالو بابل پنجي ويyo، چوته اتي خداوند
2. با 4:25 بابل وارن هڪتري هندان شهر جي ڀت ڀڱي

باسون

ایو 27:22 تون پنهنجون باسیل باسون پوریون ڪندو رهندین
زب 14:50 خدا تعاليٰ آڏو اوھین پنهنجون باسون پوریون ڪريو
يس 21:19 هو خداوند جي حضور ۾ باسون باسيندا
ناح 15:1 پلي پنهنجون عيدون ملهایو ۽ باسون پوریون ڪريو

بت

پيد 19:31 راخل پنهنجي پيءُ جي گهر جا بت چوري ڪري ڪئي
لاو 1:26 پنهنجي ملڪ ۾ پوچا لاءِ نه بت ٺاهجو، نه ڪو مجسمو
1. تو 16:26 بين قومن جا سڀ معبود رڳو بي جان بت آهن
رس 26:19 ماڻهن جا ٺاهيل هي بت خدا هرگز نه آهن
1. ڪر 1:8 جيڪو ڪادو بتن جي اڳيان نذر ڪجي ٿو
1. يو 21:5 بتن يعني ڪوڙن معبودن کان پاڻ کي بچائجو

بتپرست

اف 5:5 يا لالچي ماڻهو جيڪو حقيت ۾ بتپرست آهي
ماڪا 21:8 جادوگر، بتپرست ۽ ڪوڙا آهن، تن سڀني جي جاءِ

بتپرستي

1. ڪر 10:14 اي عزيزء! بتپرستي ۽ کان ڀچو
ڪل 5:3 بريون خواهشون ۽ لالچ، جيڪا بتپرستي ۽ جي برابر

پٽسمما

مت 11:3 آءُ اوھان کي پائيءَ سان پٽسمما ٿو ڏيان
مت 8:14 يحيٰ پٽسمما ڏين واري جي سسي ٿالهه ۾ هتي گھرائي ڏيو
مر 8:1 اوھان کي پاڪ روح سان پٽسمما ڏيندو
رو 3:6 جيڪي به پٽسمما وئي عيسى مسيح سان گڏجي
ڪل 12:2 اوھين پٽسمما جي وسيلي مسيح سان گڏ دفن ثيا
1. پط 21:3 پٽسمما مان مراد اها ناهي ته بدن جي ميراث

بيچرائي

پيد 5:6 هر ماڻهو بيچرائي ڪرڻ ۾ وڌي ويو آهي
زب 5:51 پنهنجي ۽ پيدائش کان وئي بيچرائي ۽ ۾ ورتل هيس
مت 39:5 جيڪو اوھان سان بيچرائي ڪري ان کان بدلو نه وٺو
مت 13:6 پر اسان کي بيچرائي ۽ کان بچاءِ
رو 12:9 بيچرائي ۽ کان نفتر ڪريو ۽ نيكيءَ سان
بع 13:1 خدا بيچرائي ۽ سان نه پاڻ آزمائجي ٿو سگهي

بيچڙو

زب 5:1 بيشڪ بيچڙا ماڻهو عدالت ۾ بيهي ڪين سگهندما

عز 7: خداوند جي گهر جا اهي ٿانو جيڪي بابل جو بادشاهه
نعم 6: بابل پرڳي جا ماڻهو جيڪي جلاوطنيءَ مان موئي آيا
يس 14: خداوند بابل جي حاڪمن جي شاهي لٿ ڀجي ڇڏي
مت 11:1 بنی اسرائيل جا ماڻهو قيد ٿي بابل ڏانهن جلاوطن ٿي ويا
مڪا 14: 8 ڪري پيو، اهو وڏو شهر بابل ڪري پيو

بادشاهه

پيد 16:12 انهيءَ عورت جي ڪري بادشاهه ابرام سان سٺو سلوڪ
پيد 1:41 مصر جي بادشاهه فرعون هڪ خواب لدوا
1. سم 8:19 اسان کي ضرور پنهنجي مٿان بادشاهه گهرجي
1. با 9:1 بادشاهه سليمان هيڪل ۽ شاهي محل جوڙائي پورو ڪيو
زب 2:6 تون پنهنجي مسح ڪري چونبیل بادشاهه کي بچائيندين
زب 24:8 اهو جلال وارو بادشاهه ڪير آهي؟
مت 1:2 شهنشاهه قيصر کيس "يهودين جو بادشاهه" جو لقب ڏنو
مڪا 16:19 بادشاھن جو بادشاهه ۽ خداوندن جو خداوند جو
1. ته 6:15 اھوئي بادشاھن جو بادشاهه ۽ خداوندن جو

بادشاهت

ڳ 7:24 سندس بادشاهت تمام بلنديءَ تي ويچي پهچنددي
1. سم 10:25 سموئيل ماڻهن کي بادشاهت جا قاعدا قانون بيان ڪري
2. تو 1:1 سليمان ولد دائم جا هٿ بادشاهت تي مضبوط ٿي ويا
دان 2:44 اهڙي بادشاهت قائد ڪندو، جيڪا ڪڏهن به ناس نه ٿيندي
لو 4:5 هڪ پل ۾ دنيا جون مٿئي بادشاھتون ڏيڪارائيں
لو 11:18 جيڪڏهن شيطان جي بادشاهت ۾ ڏقير پوي ته اها ڪئن
جتاءُ ڪندى؟

بادشاهي

مت 2:3 تو بهم ڪريو جو آسمان واري بادشاهي ويجهي آئي آهي
مت 10:6 شل تنهنجو نالو پاڪ مجييو ويچي ۽ تنهنجي بادشاهي اچي
مت 33:6 پهريائين آسمان واري بادشاهي ۽ سندس سچائي ڪي
مت 34:25 پيءُ جي طفان سڀاڳا آهي، اچو ۽ بادشاهي وٺو
مر 10:14 خدا جي بادشاهي ۽ ۾ داخل ٿيڻ ڏايو ڏکيو آهي
لو 21:17 حقيت ۾ خدا جي بادشاهي ۽ اوھان ۾ ئي آهي
يو 18:36 منهنجي بادشاهي هن دنيا جي نه آهي
رس 14:22 خدا جي بادشاهي ۽ داخل ٿيڻ لاءِ ڪيترين ئي مصيبن
1. ڪر 20:4 خدا جي بادشاهي ڳالهين تي نه، پر طاقت تي مدار رکي
1. ڪر 15:50 خاكيءَ جسم وارو خدا جي بادشاهي ۽ جو وارت نه ٿي
1. پط 11:4 سندس وڌائي ۽ بادشاهي هميشه هميشه تائين قائم ره
2. پط 11:1 مسيح جي دائمي بادشاهي ۽ ۾ پوريءَ طرح داخل ڪيا
مڪا 4:20 مسيح سان گڏ هزار سالن تائين بادشاهي ڪندما رهيا

خر 25:23 آئه اوہان جي کاتي پيتي ۾ برڪت وجھندس
مر 6:8 هن ستن ماين کي کئي خدا کان انهن ۾ برڪت گھري
گل 14:3 ابراهيم کي مليل برڪت عيسىٰ مسيح جي وسيلي
1 پط 9:3 اوھين انهيءَ لاءِ سديا ويا آھيو ته برڪت جا وارث شيو

بزرگ

1. با 13:33 پوجا گھرن ۾ عام ماڻهن مان مذهبی بزرگ مقرر ڪيا
حر 26:7 نکي بزرگ صلاح مصلحت ڏيڻ جي لائق رهند
مت 23:21 سردار ڪاهن ۽ ڀهودين جا بزرگ ونس آيا
لو 32:1 هو بزرگ ٿيندو ۽ خدا تعاليٰ جو فرزند ڪري سڊبو
رس 23:14 هن هر هڪ ڪليسيا لاءِ بزرگ مقرر ڪيا
طيط 6:1 هر بزرگ بي عيب هجي ۽ هڪتريءَ زال جو مٿس هجي

بعل

ڳ 3:25 موآبيين جي پعور واري بعل معبد جي پوجا ڪرڻ لڳا
ره 13:24 خداوند کي چڏي بعل ديوتائين ۽ عستارات ديوين جي پوجا
1. با 18:25 الياس بعل ديوتا جي نبي سدائيندڙن کي چيو
رو 4:11 جن بعل ديوتا جي اڳيان سجدو نه ڪيو آهي

بنيامين

پيد 4:42 یوسف جي سگي ڀاءُ بنیامین کي انهن سان گڏ نه موڪليو
پيد 14:45 یوسف پنهنجي ڀاءُ بنیامين کي پاڪر پائي رنو
ره 35:20 خداوند بنی بنیامين کي بنی اسرائيل جي هٿان شڪست
1. سم 21:9 اسرائيل جي سڀ کان نندي قibili بنیامين جو ناهيان؟
فل 5:3 آئه بنی اسرائيل جي قوم ۽ بنیامين جي قibili ۾ پيدا ٿيس
مڪ 8:7 بنیامين جي قibili مان پارهن هزارن تي مهر لڳي

بيت ايل

پيد 13:31 آئه بيٽ ايل جو خدا آهيان، جتي تو يادگار طور کوٽيل پٿر
ره 22:1 بنی افرائيم ۽ بنی منسى به بيٽ ايل تي ڪاهه ڪئي
ره 18:20 بنی اسرائيل بيٽ ايل شهر ۾ مقدس هند تي ويا
هوس 5:10 بيٽ ايل جي سوني گابي جي وجائجن ڪري هو ماتمه پيا
هوس 12:4 مون خداوند بيٽ ايل ۾ اچي يعقوب سان ڳالهابيو هو

بيتلحم

پيد 7:48 افرات کي بعد ۾ بيٽ لحم سديو ويو
ره 9:17 آئه ڀهوداه واري بيٽ لحم شهر جو لاوي آهيان
1. توا 3:4 حور جي اولاد بيٽ لحم شهر جو بنیاد وڌو
مت 1:2 عيسىٰ ڀهوديه جي بيٽ لحم شهر ۾ پيدا ٿيو
يو 42:7 داٽود جي نسل مان هوندو ۽ بيٽ لحم ڳوٽ ۾ پيدا ٿيندو

چوڻ 3:15 هو چڪن توزي بچڙن سڀني تي نظر رکي ٿو
مت 3:5 هو نيڪن ۽ بچڙن تي پنهنجو سچ هڪجهه ۽ اياري ٿو
مت 12:35 بچڙو ماڻهو پنهنجي دل جي بچڙي خزاني مان
مت 18:22 عيسىٰ انهن جي بچڙي نيت کي چائي ورتو
لو 11:26 هو چجي سٽ پيا پاڻ کان به بچڙا ڀوت وئي اچي ٿو
رس 40:2 کي هن بچڙي زماني کان بچايو
رو 28:1 خدا به کين بچڙن ڪمن ۾ چڏي ڏنو

بحال

عز 9:9 جيئن اسین وري بحال ٿي تنهنجي گهر جي تعمير ڪريون
آس 9:9 روزا رکڻ ۽ سوگ جا ڏيئهن ملهائڻ متعلق نهاءً بحال ڪيو
يس 9:60 هن تو ڀروشلم جو شان و شوڪت بحال ڪيو آهي
حر 23:36 اوہان کي وري بحال ڪري پنهنجي ٻڌاڪيزگي ظاهر ڪندس
مر 8:25 غور سان ڏسڻ لڳو ۽ سندس نظر بحال ٿي وئي

بخشش

ڳ 6:6 بنی اسرائيل مان بخشش طور اوہان جي لاءِ چوندي ڪنيو
چوڻ 6:19 بخشش ڏيڻ واري جو هر ڪو دوست بتحبيو وڃي
يو 10:4 جيڪڏهن تو کي خدا جي بخشش جي خبر هجي ها
رس 38:2 اوہان کي خدا جي بخشش يعني پاڪ روح ملي
رو 15:5 ماڻهن کي خدا جو فضل ۽ بخشش جهجهي انداز هر ملي
اف 8:2 گوششن جي ڪري نه آهي، بلڪ خدا جي بخشش آهي
يع 17:1 هر چڱي بخشش ۽ هر ڪامل انعام مٿان ٿو اچي

بدڪار

پيد 13:13 ماڻهو خداوند جي نظر ۾ بدڪار ۽ وڌا گنهگار هئا
زب 9:37 مگر بدڪار ماڻهن کي برياد ڪيو ويندو
چوڻ 21:11 يقيناً بدڪار ماڻهو سزا کان بچي نه سگهندنا
1. ڪر 9:6 بدڪار خدا جي بادشاهت ۾ داخل نه ٿيندا
اف 16:6 انهيءَ بدڪار يعني شيطان جا سڀ پرندڙ تير اجهائي

بدل

پيد 15:50 اسان هن سان ڪئي هئي تنهن جو اسان کان بدلو وٺندو
1. سم 23:26 پنهنجي سچائيءَ ۽ ايمانداريءَ جو بدلو ڏيندو
زب 12:9 ظالمن کان مظلومن جو بدلو وٺن بلڪ نه ٿو وساري
عبر 10:30 وير وٺ منهنجو ڪم آهي، آئئي بدلو وٺندو
مڪا 12:22 جيئن هر ڪنهن کي سندس ڪم مطابق بدلو ڏيان

برڪت

پيد 3:2 هن ستين ڏينهن کي برڪت ڏني ۽ انهيءَ کي پاڪ ڏينهن
پيد 12:3 دنيا جي سڀني قومن کي تنهنجي وسيلي برڪت ملندي

رس 18:16 ایدو ته رنج ٿيو جو هن ڦري پوت کي چيو

رس 16:19 جنهن شخص ۾ پوت هو، تنهن ٿپو ڏيئي وڃي

1. ڪر 21:10 اوھين خداوند جي پيالي ۽ پوتون جي پيالي پنهنی مان

بي حرمتي

﴿ ت ﴾

تابعدار

خر 7:24 سو سڀ اسین ڪنداسين ۽ تابعدار رهنداسين

ميڪ 17:7 تو خداوند اسان جي خدا جا اچي تابعدار ٿيندا

مت 5:5 سڀاً ڪا آهن اهي جيڪي تابعدار آهن

1. پط 13:2 خداوند جي خاطر هر انساني اختياريءَ جا تابعدار رهو

1. پط 1:3 ساڳيءَ طرح اوھين به پنهنجن مٿسن جون تابعدار رهو

تابعداري

ڪا 11:32 جيئن ته هنن پوري دل سان منهنجي تابعداري نه ڪئي

زب 21:25 آءِ دل جي سچائي ۽ سان تنهنجي تابعداري ٿو ڪريان

رو 16:6 اوھين گناهه جي تابعداري ڪندا ته ان جو نتيجو موت آهي

2. ڪر 13:9 مسيح جي خوشخبريءَ جو اقرار ڪندي تابعداري ڪري

uber 9:12 پنهنجي روحاڻي پيءَ جي چونه وڌيڪ تابعداري ڪريون

تبليغ

مت 1:3 يحيٰ پيتسما ڏين وارو يهوديه جي رئٽ پت ۾ تبليغ ڪندو

مر 9:14 منهنجي خوشخبريءَ جي سچيءَ دنيا ۾ تبليغ ڪئي ويندي

لو 1:1 عيسٰي شهر ۽ گوثر گوثر ۾ تبليغ ڪندو ۽ خدا جي

كل 16:1 آءِ غير قومن ۾ مسيح جي خوشخبريءَ جي تبليغ ڪريان

تسلي

ايوب 11:2 هلي ايوب سان ڏك وندين ۽ کيس تسلي ڏين

يس 13:49 خداوند پنهنجي قوم کي تسلي بخشي ٿو

رو 5:15 صبر ۽ تسلي ڏين وارو خدا شل اوهاڻ کي هيءَ توفيق ڏئي

2. ڪر 6:7 خدا، جيڪو دلگيرن کي تسلي ڏيندر آهي

1. يو 17:4 جيئن عدالت جي ڏينهن اسان کي تسلي هجي

تعبير

پيد 8:40 خوابن جي تعبير جو علم خدا جي طرفان آهي

رهه 15:7 جڏهن اهو خواب ۽ انهيءَ جو تعبير ٻڌو تدهن سجدي ۾

دان 24:4 اي بادشاهه! انهيءَ جو تعبير ۽ خدا تعاليٰ جو اهو فيصلو

دان 12:5 منجهس خوابن جو تعبير ڪرڻ جو علم ۽ سمجھه

تعريف

پيد 20:14 سڀ تعريف انهيءَ خدا تعاليٰ جي آهي

لاو 21:21 پنهنجي خدا جي نالي جي بي حرمتي نه ڪجو

يس 12:1 منهنجي مقدس هيڪل جي بي حرمتي نه ڪريو

ير 27:17 منهنجي پاڪ سبت جي ڏينهن جي بي حرمتي ڪندا، ته پوءِ

زڪ 2:14 گهر لٿيا ويندا ۽ عورتن جي بي حرمتي ڪئي ويندي

رو 23:2 شريعات جا حڪم پيچي خدا جي بي حرمتي چو ٿو ڪريو

يهو 8: عظيم آسماني هستين جي بي حرمتي ٿا ڪن

بيلاضر

دان 5:1 بيلاضر بادشاهه پنهنجي هڪ هزار اميرن جي وڌي دعوت

دان 7:1 بابل جي بادشاهه بيلاضر جي شهنشاهيءَ جي پهرين سال

﴿ ب ﴾

پيڙو

پيد 14:6 ديار جي ڪاث مان پنهنجي لاءِ هڪ پيڙو ٺاهج

پيد 17:7 پاٿي ويو چٿهندو، تان جو پيڙو مٿي کجي تڻ لڳو

1. با 26:9 سليمان سامونڊي جهاڙن جو پيڙو پڻ عصيون جابر شهر ۾

لو 27: جيستائين اهو ڏينهن ٿيو جو نوح پيڙي ۾ گهڙيو

1. پط 20:3 خدا صبر ڪري انتظار ٿي ڪي ٻڙو ۽ پيڙو تيار پئي ٿيو

پيڙي

مت 22:4 اهي به هڪدم پيڙيءَ ۽ پنهنجي بيءَ کي چڏي

مت 24:8 زيردست طوفان آيو جو سندن پيڙي چولين ۾ ٻڌن لڳي

مت 13:2 ايترا ماڻهو اچي مڙيا جو پاڻ وڃي هڪڙي پيڙيءَ ۾ چڙهي

مت 29:14 سو پطرس پيڙيءَ مان لٿو ۽ پاٿيءَ تي گهمندو

يو 21:6 پيڙي هڪدم انهيءَ هند وڃي پهتي جتي

يو 21:6 پنهنجو چار پيڙيءَ جي ساجي پاسي وجهو

﴿ پ ﴾

پوت

مت 22:7 اسان تنهنجي نالي تي پوت نه ڪييا ڇا؟

مت 31:8 پوتون عيسٰي کي منت ڪئي ته "جيڻدهن

مت 12:24 بعل زبول جي مدد سان پوت ڪي ٿو

مت 19:17 اسین هن پوت کي چونه ڪي ڳاهياسون؟

مر 1:27 هو پوتون تي به اختياريءَ سان حڪم هلهڻي ٿو

مر 13:5 پوت ماڻهوءَ مان نڪري سوئرن ۾ گهڙي ويا

لو 20:10 خوش نه ٿيو ته پوت اوهاڻ جي تابع ٿيا آهن

لو 14:11 جڏهن منجهانش پوت نڪتو ته هن ڳالهائڻ شروع ڪيو

يون 5:3 هنن تویهم ڪندی هڪڙي روزي رکڻ جو اعلان ڪيو
مر 4:1 پنهنجن گناهن کان تویهم ڪيو ۽ پیتسما وٺو
لو 32:5 آءِ نیکن کي نه، پر گنهگارن کي تویهم جي طرف سڏن
لو 10:15 ملائڪن ۾ به خوشی ٿئي ٿي جدھن هڪ گنهگار تویهم
رس 21:20 اهي پنهنجن گناهن کان تویهم ڪري خدا ڏانهن ٿون
ڪر 10:7 اهڙي تویهم جهن جو نتيجو چوٽارو آهي

تویهم تائب

شر 30:4 اوھين خداوند پنهنجي خدا آڏو تویهم تائب ٿيندا
زب 13:51 ته جيئن اهي گنهگار تو آڏو تویهم تائب ٿين
يس 14:57 اها تویهم تائب ٿي مون ڏانهن موئي اچي
ير 3:5 هنن هود ڪئي ۽ تویهم تائب ٿين کان انڪار ڪيائون
حر 32:3 گناهن کان تویهم تائب ٿيو ته جيئن جيئرا رهي سگهو
رس 27:28 تویهم تائب ٿين ته آءِ کين چائاي چگو پلو ڪريان
مڪ 16:2 ٽنهنڪري تویهم تائب ٿيو، نه ته آءِ جلد اوھان وٺ ايندس

توریت

مت 17:5 ائين نه سمجھو ته آءِ توریت توڙي سڀني پاڪ ڪتابن کي
مت 5:12 چا اوھان توریت ۾ نه پڙھيو آهي ته هيڪل ۾ توڙي جو
لو 44:24 جيڪي به توریت، زبور توڙي پڻ نبيں جي صحيفن ۾
رس 15:13 اتي توریت ۽ نبيں جا صحيفاً پڙھيا ويا

﴿ پ ﴾

پاتال

ایو 5:26 خدا جي حشمت سبب پاتال منجهه مري ويلن جا روح ڏڪن
زب 14:49 جسم هڪدم زائل ٿي ويندو ۽ پاتال سندن ٺڪاٿو ٿيندو
زب 20:71 تون ئي مون کي انهيءَ پاتال مان ڪڍي پاھر آئيندين
چوٽ 20:27 قبر ۽ پاتال ڪدهن به دا پنج جا ناهن
حر 14:31 سڀ بني آدم فاني انهن ۽ پاتال ۾ وڃي پوندا آهن
لو 15:10 هرگز نه، بلڪ توں ته پاتال ۾ ڦتو ڪيو ويندين
رو 39:8 نه پاتال ۽ نه بي ڪا مخلوق اسان کي خدا جي انهيءَ پيار

پاچاري

ڳا 2:19 جنهن تي ڪدهن به پاچاري ڪانه آئي هجي
1. با 10:12 اوھان جي پيءُ گري پاچاري اسان تي رکي هئي
يس 27:10 سندن ظلم جي پاچاري پڇي ٿكرا ڪري ڇڏيندنس
ير 8:30 سندن ڳچين مان غلاميءَ جي پاچاري ڪڍي پڻجي ڇڏيندنس
مت 29:11 منهنجي پاچاري پنهنجي ڳچيءَ ۾ وجھو
گل 5:1 پاڻ کي وري غلاميءَ جي پاچاريءَ ۾ نه جوٽيو

1. توا 16:4 بنی اسرائيل جي خدا جو ذكر، شڪر ۽ تعريف ڪئي وڃي
دان 37:4 عرش واري بادشاهه جي واڪاڻ ۽ تعريف هجي
2. ڪر 10:18 جيڪو پنهنجي تعريف پاڻ ٿو ڪري سو قبول نه ٿو پوي
مڪا 13:5 جيڪو تخت تي وٺيو آهي، تهن جي ۽ گههٽي جي تعريف

تعظيم

لاو 19:3 هر ڪو ماڻهو پنهنجي ماڻ ۽ پيءُ جي تعظيم ڪندو رهی
1. با 28:3 فيصلو ٻڌو تڏهن هو سندس بيمد تعظيم ڪرڻ لڳا
1. توا 16:25 سڀني معبدون جي پيٽ ۾ خدائئي تعظيم جي لائق آهي
زب 3:40 گههٽا ئي خداوند جي تعظيم ڪندا ۽ مٿس توڪل رکندا
2. ٿس 10: جن ايمان آندو آهي سڀ سندس واڪاڻ ۽ تعظيم ڪندا
مڪا 11:4 خداوند ۽ خدا! تون تعظيم، عزت ۽ قدرت جي لائق آهين

تعليم

شر 1: موسىٰ خدا جي شريعٽ ۽ تعليم بيان ڪرڻ شروع ڪئي
يس 5:2 خداوند جي ڏليل روشن تعليم مطابق زندگي گذاريون
ميڪ 11:3 اوھان جا ڪاهن پيسن جي لالچ ۾ شريعٽ جي تعليم ٿا ڏين
لو 19:47 عيسىٰ هر روز هيڪل ۾ وڃي تعليم ڏيندو هو
يو 16:7 جيڪا تعليم آءِ ڏيئي رهيو آهيان، سا منهنجي نه آهي
1. تم 7:2 غير قومن کي ايمان ۽ سچائيءَ جي تعليم ڏيندر مقر ٿيس
2. تم 16:3 پاڪ لكت الهمامي آهي ۽ اها تعليم ڏين، تنبيهه ڪرڻ
عبر 13:9 جدا جدا قسمن جي عجیب تعليم تي لڳي گمراهه نه ٿيو

تنبو

پيد 25:31 يعقوب گلعاد جيل تي پنهنجو تنبو کوڙيو هو
خر 7:33 انهيءَ تنبوءَ جو نالو "خدا سان ملاقات وارو تنبو" رکيو
ڳا 53:1 لاوي پنهنجا تنبو مقدس خيمي جي چوڏاري هتن
مت 4:17 اوھان جي مرضي هجي ته آءِ هتي تي تنبو ڪڍي کوڙيان

تببيه

2. توا 19:19 نبيں کين تنببيهه ڪئي پر هنن سندن هڪ به نه ٻڌي
چوٽ 23:1 منهنجي تنببيهه تي ڌيان ڏيو
چوٽ 10:15 جيڪو تنببيهه کي ڌڪاري ٿو سو ضرور مرندو
2. ٿس 15:3 ايمان وارو سمجھي کيس تنببيهه ڪريو
2. تم 16:3 پاڪ لكت الهمامي آهي ۽ اها تعليم ڏين، تنببيهه ڪرڻ
Uber 12:5 جدھن هو تو کي تنببيهه ڪري، تڏهن همت نه هار
مڪا 19: آءِ جن سان پيار ڪندو آهيان تن کي تنببيهه ۽ سڀكت

توبه

ایو 42:6 بلڪ متيءَ ۾ رک متيءَ ۾ وجھي توبهه ٿو ڪريان

پردار آسماني مخلوق

خر 18:25 سون کي گهڙي پردار آسماني مخلوق جا به مجسما
يس 4:4 پردار آسماني مخلوق جي مجسمن جي وچ ۾ قادر مطلق
2. سم 11:22 هو پردار آسماني مخلوق تي سوار تي اذامندو آيو
حر 14:28 چوندييل پردار آسماني مخلوق جي حافظت ۾ رکيو

پرديسي

پيد 13:15 تنهنجو اولاد هڪ ڏارئي ملڪ ۾ پرديسي ٿيندا
زب 12:10 جنهن ملڪ ڪنعن ۾ هو رهيا ٿي تنهن ۾ پرديسي هئا
مت 15:25 آءُ پرديسي هوس ته اوهان مون کي پنهنجي گهر ۾ پرديسي
اف 19:2 هائي ڏاري ۽ پرديسي نه رهيا آهي، بلڪ خدا جي قوم

پطرس

مت 2:10 شمعون جنهن کي پطرس ڪري سڏيندا آهن
مت 75:26 تنهنجو پطرس پاهر نکري وييو ۽ زاروزار روئڻ لڳو
يو 6:20 شمعون پطرس به پهتو ۽ هو سدو قبر ۾ گهڙي وييو
رس 25:8 شاهدي ڏيڻ کان پوءِ پطرس ۽ يوحنا يروشلم ڏانهن موٽيا
گل 7:2 يهودين کي خوشخبري پدانش جو ڪم پطرس جي حوالى ڪيو

پليت

پيد 4:49 پيءُ جي هند تي چڙهي ان کي پليت ڪيو آهي
يس 6:64 سڀ جو سڀ گناهه ڪرڻ ڪري پليت تي پيا آهيون
ير 30:7 منهنجي نالي پيان سـڏنجـڙـ هـيـڪـ ۾ رـكـيـ انـ کـيـ پـليـتـ ڪـيـ
حر 7:20 بـتنـ جـيـ پـوجـاـ ڪـرـ سـانـ پـاـنـ کـيـ پـليـتـ نـهـ ڪـريـ
مت 11:15 جـيـڪـاـ شـيءـ وـاتـ مـانـ نـكـريـ ٿـيـ سـائـيـ مـاـئـهـوـهـ کـيـ پـليـتـ
رس 9:11 جـنهـنـ شـيءـ کـيـ خـداـ پـاـڪـ ڪـيوـ آـهيـ تـنهـنـ کـيـ پـليـتـ نـهـ چـئـهـ

پناهم گاهه

زب 6:14 خداوند خود انهن مسكنين جي پناهم گاهه ٿو بنجي
چوڻ 10:18 خداوند ئي هڪ مضبوط قلعو ۽ پناهم گاهه آهي
يس 15:28 اوهان ڪوڙ کي پنهنجي پناهم گاهه بشایو آهي
دان 31:11 بني اسرائييل جي انهيءُ پناهم گاهه جي بي حرمتی ڪندو

پنتيڪست

رس 1:2 عيد پنتيڪست جو ڏينهن آيو تنهن سڀائي ايمان وارا
رس 16:20 سگهي ته پنتيڪست جو ڏينهن وجي يروشلم ۾ ملهائي

پوچا

لار 1:26 اوهين پنهنجي ملڪ ۾ پوچا لاءِ نه بت ناهجو
شر 14:28 غير معبدون جي پيشان لڳي سندن پوچا نه ڪندا

شر 20:5 اوهين پنهنجي پاڙيسري ۽ تي ڪوڙي شاهدي نه ڏيو
يس 16:9 بني اسرائييل کي خبر پيئي ته اهي ته سندن پاڙيسري آهن
يس 2:19 پاءِ ڀاءُ سان وڙهندو ۽ پاڙيسري پاڙيسري ۽ سان
ير 6:21 پاڙيسري ۽ دوست سڀ گڏ ناس ٿيندا
لو 10:29 عيسائي کي چيو ته "منهنجو پاڙيسري ڪير آهي؟
لو 10:36 تنهن جو هن تنهي چڻ مان ڪير پاڙيسري ٿيو؟

پاڪ

پيد 26:4 انهيءُ وقت کان وٺي ماڻهو خداوند جو پاڪ نالو وٺن لڳا
لاو 14:8 پوءِ هن پاڪ ٿين واسطي قرباني ۽ وارو وهترو آندو
شر 15:26 پنهنجي پاڪ مكان، يعني عرش عظيم تان هيٺ نگاهه ڪر
مت 11:5 ڪوڙهه جهڙي مرض وارا پاڪ صاف ٿين ٿا
لو 1:35 انهيءُ ڪري ته پاڪ بار خدا جو فرزند ڪري سـڏـيوـ
رس 30:4 پنهنجي پاڪ پانهي عيسائي جي نالي تي معجزا ۽ ڪرامون
1. ڪر 17:3 خدا جو گهر پاڪ آهي ۽ هو گهر اوهين ئي آهي
اف 1:4 جيئن اسيين خدا جي آڏو پاڪ ۽ بي عيب هجون
2. تم 9:1 خدا اسان کي چوتڪارو ڏنو ۽ پاڪ زندگي ڏانهن سـڏـيوـ

پاڪ روح

زب 11:51 مون کان پنهنجو پاڪ روح پري نه ڪر
يس 15:32 خداوري اسان تي پنهنجو پاڪ روح نازل ڪري
مت 1:18 کيس پاڪ روح جي قدرت سان پـيـتـ ٿـيوـ آـهيـ
مت 1:4 پـاـڪـ رـوحـ عـيسـيـ کـيـ رـڻـپـتـ ۾ـ وـٺـيـ آـيوـ تـهـ جـيـئـنـ شـيطـانـ کـيـسـ
مت 19:28 انهن کي پيءُ، فرزند ۽ پاڪ روح جي نالي تي پـيـتـسـماـ ڏـيوـ
مر 10:1 پـاـڪـ رـوحـ کـيـ ڪـبـوـرـ وـانـگـ پـاـنـ ٿـيـ لـهـنـدـوـ ڏـانـائـينـ
لو 16:3 اهو اوهان کي پـاـڪـ رـوحـ ۽ـ باـهـهـ سـانـ پـيـتـسـماـ ڏـينـدوـ
لو 11:13 ڪـيـتروـ نـهـ وـڌـيـ انهـنـ کـيـ پـاـڪـ رـوحـ ڏـيـنـدوـ جـيـڪـيـ کـانـئـسـ
يو 14:26 مددگار يعني پـاـڪـ رـوحـ، جـنهـنـ کـيـ پـيءـ منهـنجـيـ نـالـيـ
رس 4:2 سـڀـائيـ پـاـڪـ رـوحـ سـانـ پـيـرـجيـ وـياـ ۽ـ انهـيءـ جـيـ قـدرـتـ سـانـ
1. ڪر 19:6 اوهان جو بـدنـ انهـيءـ پـاـڪـ رـوحـ جـوـ گـهرـ آـهيـ
اف 4:4 هـڪـڙـوـ ئـيـ بـدنـ آـهيـ ۽ـ هـڪـڙـوـ ئـيـ پـاـڪـ رـوحـ

پاڪيزگي

زب 9:19 خداوند جو خوف رکڻ ۾ پـاـڪـيـزـگـيـ رـهـيـ تـيـ
حر 22:28 اوهان کـيـ سـزاـ ڏـيـئـيـ پـنهـنجـوـ جـلـالـ ۽ـ پـاـڪـيـزـگـيـ ظـاهـرـ ڪـنـدـسـ
حر 23:38 اهـڙـيـ طـرحـ آـءـ پـنهـنجـيـ عـظـمـتـ ۽ـ پـاـڪـيـزـگـيـ ظـاهـرـ ڪـنـدـسـ
2. ڪر 6:6 تـنهـنـ بهـ پـاـڪـيـزـگـيـ، مـهـربـاريـ، مـهـربـانيـ، پـاـڪـ رـوحـ

پیڙهه جو پٿر

ایو 38: ڪنهن انهيءَ جي پیڙهه جو پٿر رکيو

يس 28: صيئون ۾ بنیاد رکن لاءِ هڪتو مضبوط پیڙهه جو پٿر

مت 42: 21 جنهن پٿر کي رازن رد ڪري ڇڏيو، سوئي پیڙهه جو پٿر ٿيو

1. بٽ 7: 2 رازن رد ڪري ڇڏيو، سوئي پیڙهه جو پٿر ٿيو

پیڙهه

خر 15: 3 سڀني پیڙهين ۾ مون کي انهيءَ نالي سان ئي ياد ڪيو ويندو

خر 14: 12 هر سال پیڙهه به پیڙهه انهيءَ ڏينهن تي عيد ڪندا رهن

خر 20: 6 هزارين پیڙهين تائين آءُ پنهنجي لافاني شفقت ڪندو آهيان

ڳا 15: 15 تنهن جي لاءِ پیڙهه به پیڙهه اهو ساڳيو ئي قانون آهي

ڳا 14: 32 گنهگارن جي نئين پیڙهه پنهنجن ابن ڏاڏن جي جاء تي

رهه 10: 2 جيڪا پیڙهه ساميٰ سا خداوند کان ۽ سندس انهن ڪمن

زب 4: 89 پیڙهه به پیڙهه تنهنجو تخت قائم رهندو ٿيو

ير 29: 7 اوهان جي موجوده پیڙهه خداوند جي ڪاڙه هيث آهي

يو 19: 3 پر ڀروشلم پیڙهه به پیڙهه قائم رهندو

مت 34: 24 ڳالهيوں پوريون نه ٿينديون، تيستائين هيءَ پیڙهه پوري

اف 21: 3 عيسائي مسيح جي وسيلي پیڙهه به پیڙهه هميشه تائين

پيغام

خر 16: 3 خدا تو کي ڏيکاري ڏيئي سندن لاءِ هي پيغام ڏنو آهي

زب 104: 4 هوائين کي تون پنهنجو پيغام پهچائيندڙ ٿو بشائين

ير 14: 14 اهي نبي سڌائيندڙ منهنجي نالي تي ڪوٽو پيغام ڏين ٿا

حر 11: 32 اي مصر جا بادشاهه! هن پيغام جو مطلب سمجھي وٺ

مت 17: 4 عيسائي پنهنجي پيغام جي تبلیغ ڪرڻ لڳو ته

لو 17: 1 هو خدا جو پيغام الیاسنبيءَ جي روح ۽ طاقت سان

لو 11: 8 بچ آهي خدا جي بادشاهيءَ جو پيغام

1. ڪر 23: مسيح جو پيغام ٿا ڏيون، جنهن کي صليب تي چاڑھيو ويو

ڪل 26: 1 انهيءَ پيغام ۾ هڪ راز آهي، جيڪو زمان ۽ پيڙهين کان

پيغام

پيد 24: 24 مرد پنهنجي ماڳپيءُ ڪي ڇڏي پنهنجيءَ زال سان گڏجي

پيد 5: 17 آءُ تو کي گهڻين ٿي قومن جو پيءُ بشايان ٿو

شر 5: 26 منهنجو پيءُ اسرائييل هڪڙو بي ماڳو ارامي ماڻهو هو

مت 6: 6 دروازا بند ڪري پنهنجي پيءُ کان دعا گhero

مت 21: 7 منهنجي آسمان واري پيءُ جي مرضيءَ موجب هلن ٿا

مت 19: 19 پنهنجي ماڳپيءُ جي عرت ڪر

مت 9: 23 اوهان جو هڪتوئي پيءُ آهي جو آسمان ۾ آهي

مر 25: 11 اوهان جو پيءُ جيڪو آسمان ۾ آهي سو به اوهان جا ڏوهه

لو 22: 10 پيءُ کان سواءِ ڪوبه نه ٿو جائي ته پت ڪير آهي

هوس 17: 4 اسرائييل وارا بتن جي پوچا گهڻ ۾ ڦاسي ويا آهن

رو 18: 16 خداوند جي خدمت نه ٿا ڪن، پر پنهنجي پيت جي پوچا ٿا

مڪا 20: 9 پٿر ۽ ڪاث جي ٺهيل بتن جي پوچا ڪرڻ کان نه مڻيا

پولس

رس 9: 13 پوءِ سائل، جنهن کي پولس ڪري به سڏيندا آهن

رس 11: 19 خدا پولس جي هتان غير معمولي معجزا ڏيڪاريندو هو

رس 9: 28 جيڪي به بيمار هئا، تن کي پولس وٽ آندو وبو

گل 1: 23 پولس جيڪو اڳي اسان کي ستائيندو هو، سو هائي انهيءَ

فل 1: 9 آءُ پيرسن پولس ۽ هائي عيسائي مسيح جي ڪري قيد ٿيل

پوئلڳ

مت 21: 19 خيرات ڪرڻ کان پوءِ اچي منهنجو پوئلڳ ٿيءُ

مت 40: 25 منهنجي ڪنهن گهٽ کان گهٽ پوئلڳ سان به اهڙو

مر 10: 4 سندس پوئلڳن ۽ ٻارهن شاگرden گڏجي مثالن بابت

1. ٿش 13: 3 خداوند عيسائي پنهنجي سڀني پوئلڳن سان اچي

پهريتو

پيد 4: 4 هابيل به پنهنجي ردين جا پهريتا ٿر آئي ندرانو ڏنا

پيد 34: 25 عيسيءُ پنهنجي پهريتي هئڻ جي حق کي خسيس ڄاتو

خر 11: 5 مصر جي ملڪ ۾ سڀ پهريتا پت مري ويندا

ڳا 12: 3 مون مصر جي ملڪ ۾ سڀ پهريتا ٻار ماريا

شر 12: 6 ڊورن ڏيگن ۽ رين ٻڪرين جا پهريتا ٻچا پيش ڪجو

لو 7: 2 پنهنجو پهريتو پت چشيرو آنهيءَ کي بندڻ ۾

عبر 1: 6 جڏهن خدا پنهنجي پهريتي کي دنيا ۾ آئي ٿو

عبر 12: 23 انهن پهريتن جي جماعت، يعني ڪليسيا

پيار

پيد 28: 25 اسحاق عيسيءُ کي وڌيک پيار ڪندو هو

لاو 18: 19 پنهنجي پاڙيسريءَ سان پاڻ جهتو پيار ڪجو

شر 30: 16 خداوند پنهنجي خدا کي پيار ڪريو، سندس واتن تي هلو

2. توا 11: 2 خداوند کي پنهنجي قوم سان پيار آهي

وا 10: 5 دولت سان پيار ڪندڙ کي دولت مان ڊڻ نه ٿيندو

لو 6: 35 پنهنجن دشمنن سان پيار ڪريو ۽ ساڻ پلاتي ڪريو

يو 35: 3 پيءُ فرزند سان پيار ڪري ٿو ۽ کيس سڀڪا اختياري ڏيئي

گل 22: 5 پاڪ روح جو ڦل آهي پيار، خوشي، اطمینان، صبر

1. يو 7: 4 جيڪو پيار ڪري ٿو، سو خدا جو ٻار آهي

1. يو 16: 4 خدا پيار آهي، جيڪو پيار ۾ رهي ٿو سو خدا ۾

مڪا 19: 3 آءُ جن سان پيار ڪندو آهيان تن کي تنبيهءُ سڀكت به

جلوو

خر 10:16 اوچتو ڪڪ ۾ کين خداوند جو جلوو ڏسڻ ۾ آيو
 زب 3:80 پنهنجي رحمت جو جلوو ڦيڪار ته اسيں بچي پونداسين
 يو 12:12 اي بابا! تون پنهنجي نالي کي جلوو ڏي
 يو 13:32 خدا جو جلوو اين آدم جي معرفت ظاهر ٿيندو
 رو 2:5 انهيءَ اميد تي خوشي ڪريون ته خدا جو جلوو ماڻيسين

﴿ ج ﴾

چونبیل

شر 14:20 اوھين خداوند پنهنجي خدا جي چونبیل قوم آهي
 1 سم 10: خداوند پنهنجي مسح ڪري چونبیل بادشاهه کي طاقت
 1. با 13: پنهنجي چونبیل شہر یروشلم جي خاطر پنهنجي پت
 زب 3:89 مون پنهنجي چونبیل بندی سان عهد ڪيو آهي
 مت 14:22 دعوتي ته ڪھنا هوندا آهن پر چونبیل ٿورا
 لو 35:9 هيءَ منهنجي چونبیل فرزند آهي
 1 پط 9:2 مخصوص قوم ۽ خدا جا اهڙا چونبیل ماڻهو آهي

﴿ ج ﴾

ڇڏائڻ

خر 6:6 مصرین جي بار کان ڇڏائيندس ۽ سندن غلاميءَ کان آزاد
 لاو 24:25 سجي ملڪ ۾ وڪاڻل زمين کي ڇڏائڻ وارو حق قبول
 2. با 13:5 خداوند اسرائييل وارن کي هڪڙو ڇڏائڻ وارو ڏنو
 زب 12:72 انهيءَ غريب کي ڇڏائي ٿو جنهن جو ڪوبه مددگار
 زب 2:98 هو انصاف ڪرڻ ۽ ڇڏائڻ جي قدرت رکي ٿو
 زب 10:21 هنن کي مصر جي غلاميءَ مان ڇڏائڻ لاءِ وڏا وڏا ڪم
 مت 42:27 هي ته پين کي پيو ڇڏائي پر هائي پاڻ کي نه ٿو بچائي
 لو 16:13 سبت جي ڏينهن انهيءَ بندی خاني کان ڇڏائڻ روانه هو چا؟
 رو 24:3 خدا ڏانهن سچار بتجن تا، جيڪو کين گناهن کان ڇڏائي
 ڪل 1:13 اونداهيءَ جي چنبي مان ڇڏائي پنهنجي پياري فرزند جي

ڇڏائيندڙ

زب 18:2 هو منهنجو ڇڏائيندڙ ۽ منهنجو قلعو آهي
 زب 22:38 اي مون کي ڇڏائيندڙ ۽ نجات ڏيندڙ رب!
 يس 14:41 آءُ اوھان جو ڇڏائيندڙ ۽ پاڪ معبد آهيان

چوٽڪارو

خر 15:8 فرعون ڏنو ته کيس ڏيڏرن کان چوٽڪارو ملي چڪو
 زب 17:25 مون کي سڀني مصيبن کان چوٽڪارو عطا ڪر

لو 15: آءُ پنهنجي پيءَ وٽ ويندس ۽ کيس چوندم ته "اي بابا!
 يو 18:5 خدا کي پنهنجو پيءَ سڌي پاڻ کي خدا جي برابر ٿي ڪيائين
 يو 8:42 خدا اوھان جو پيءَ هجي ها ته اوھين مون سان پيار ڪريو ها
 يو 10: 30 آءُ پيءَ هڪ آهيون

يو 14: جنهن به مون کي ڏنو آهي تنهن پيءَ کي ڏنو آهي
 2. ڪر 31: عيسىٰ جو خدا ۽ پيءَ، جنهن جي هميشه تائين واڪاڻ

﴿ ج ﴾

جان

لاو 24:18 اهو ئي اصول آهي ته جان جي عيوض جان
 شر 3:13 خدا کي پنهنجي پوري دل و جان سان پيار ڪريو
 زب 10:6 هن سندن جان کي اڏوهيءَ جھڙو مرض به لڳايو
 حز 18:4 جيڪا جان گاهه ڪندي سائي موت جي سزا لوڙيندي
 مت 10:39 منهنجي لاءِ پنهنجي سجيءَ دل، پنهنجي سجيءَ جان، پنهنجي
 مر 12:12 خدا کي پنهنجي سجيءَ دل، پنهنجي سجيءَ جان وجائي
 لو 25:9 ماڻهو ڪلي سجيءَ دنها هٿ ڪري، پر پنهنجي جان وجائي
 يو 10:11 چڱو ريدار رين لاءِ پنهنجي جان به ڏئي ٿو
 1. يو 16:3 مسيح اسان جي خاطر پنهنجي جان ڏئي

جبائيل

دان 16:8 اي جبرائيل ! هن شخص کي انهيءَ رويا جو مطلب
 لو 19: آءُ جبرائيل آهيان ۽ خدا جي حضور ۾ حاضر رهندو آهيان
 لو 26: خدا جبرائيل ملاتڪ کي گليل جي ڳوڻ ناصرت ۾ موڪليو

جلال

خر 16:24 خداوند جو جلال سينا جبل تي اچي اٿو
 ڳا 16:19 تدهن اوچتو خداوند جو جلال سپني جي روپرو ظاهر ٿيو
 زب 15:10 دنيا جا سمورا بادشاهه سندس جلال کان ڏجندا
 مت 13:6 بادشاهت، قدرت ۽ جلال هميشه تنهنجا ئي آهن
 رس 13:3 وڏن جي خدا پنهنجي پانهي عيسىٰ کي جلال بخشيو
 عبر 3:1 اهو فرزند خدا جي جلال جو تجلو ۽ سندس ذات جو پورو
 1. پط 21:1 هن کي خدا مئلن مان جياري اٿاري ۽ جلال بخشيانيس

جلاوطن

لاو 34:26 اوھين پنهنجي دشمنن جي ملڪ ۾ جلاؤطن ٿي رهندما
 ير 1: 3 پنجين مهيني ۾ یروشلم جا ماڻهو جلاؤطن ڪيا ويا
 مت 11:1 بني اسرائييل جا ماڻهو قيد ٿي بابل ڏانهن جلاؤطن ٿي ويا
 مت 17:1 بابل ڏانهن جلاؤطن ٿي وڃڻ کان وٺي مسيح تائين وري به
 1. پط 11:2 اوھان کي هن دنيا ۾ پرديسي ۽ جلاؤطن سمجھي

اف 1: 9 خدا پوريءَ حڪمت ئَ دانائيءَ سان پنهنجي مرضيءَ جو
مڪا 12:5 12 سويءَ قدرت، دولت، حڪمت، طاقت، عزت، جلال

حوا

پيد 20:3 آدم پنهنجيءَ زال جو نالو حوا رکيو
پيد 1:4 آدم پنهنجيءَ زال حوا وٽ ويوءَ هوءَ پيت سان ٿي
ڪر 3:11 نانگ پنهنجي مڪاريءَ سان حوا کي برغلابيو
تم 13:2 پهريائين آدم جوڙيو ويوءَ پوءِ حوا

﴾ خ ﴿

خدا

پيد 1:1 شروعات ۾ خدا زمينءَ آسمان کي پيدا ڪيو
لاو 12:26 آئُئي اوهان جو خدا هوندسءَ اوھين منهنجي قوم هوندا
1. توا 12:16 اوھين خدا جي انهن عجيب ڪمن کي ياد ڪريو
زب 20:68 موت کان بچائيندڙ رڳو خداوند خدا ئي آهي
يس 10:50 خداوند پنهنجي خدا تي پوري توڪل رکو
مت 9:3 خدا هنن پٿرن مان به ابراهيم لاءِ اولاد پيدا ڪري سگهي ٿو
لو 32:1 هو بزرگ تيندوءَ خدا تعاليٰ جو فرزند ڪري سدبو
لو 60:9 تون وڃي ماڻهن کي خدا جي بادشاھيءَ جي خبر ٻڌاءُ

خداوند

پيد 21:8 قربانيءَ جي خوشبوءَ پهچن سان خداوند ڏadio خوش ٿيو
خر 27:14 خداوند کين سمند جي وچ ۾ بورڻي ڇڏيو
خر 5:34 خداوند ڪر ۾ هيٺ لهي آيوءَ موسيٰ سان اچي گڏ بېٺو
شر 2:6 پارن سودو خداوند پنهنجي خدا جو خوف ڪندا رهو
مت 39:23 سڳورو آهي اهو جيڪو خداوند جي نالي تي تو اچي
لو 11:2 چوٽکاري ڏڀن وارو چائو آهي، جو مسيح خداوند آهي
رس 33:4 رسول ڏئيءَ قدرت سان خداوند عيسائي جي وري جيئري ٿي
مڪا 21:22 شل خداوند عيسائي جو فضل سڀني تي تيندو رهي

خداوند جو ڏينهن

يس 9:13 ڏسو، خداوند جو ڏينهن اچن وارو آهي
يوا 15:1 آه! اهو خداوند جو ڏينهن ڪڍو نه خوفناڪ آهي!
2. پط 10:3 خداوند جو ڏينهن چور وانگر اوچتو ايندو

خدمت

1. توا 13:23 سندس خدمت ڪنءَ سندس نالي تي هميشه دعا ڏيندا
زب 11:72 سموريون قومون اچي سندس خدمت ڪنديون
مت 11:4 ملائڪ اچي پهتاءَ عيسائي جي خدمت کي لڳي ويا
مت 28:20 ابن آدم به انهيءَ لاءِ نه آيو آهي ته پيا سندس خدمت ڪن

﴾ ح ﴿

حاڪم

پيد 29:27 شل پنهنجن سڀني پائڻ جو حاكِم تئين
خر 21:18 ڏهن ڏهن ماڻهن جي مٿان حاكِم مقرر ڪر
زب 9:47 خدا ئي دنيا جي سڀني حاكِمن جو حاكِم اعليٰ آهي
رس 10:7 فرعون یوسف کي مصر جو حاكِمءَ پنهنجي محلات جو
1. تم 15:6 اهو خدا جيڪو سڳوروءَ واحد حاكِم آهي

حرام

لاو 10:10 عام شينءَ حرامءَ حلال جي وچ ۾ فرق معلوم ڪري
لاو 27:27 جيڪڏهن اهو پوريٽو ٿر حرام جانورن مان هجي ته
ير 34:50 اوهان بابل وارن جي نند حرام ڪري ڇڏيندنس
رس 8:11 ڪڏهن به ڪا حرام يا پليٽ شيءَ نه کاڌي آهي

حقارت

پيد 5:16 تنهنجو قصور آهي جو هاجره مون کي حقارت سان ٿي ڏسي
زب 24:22 ڏڪوبلن جي ڏڪ جي خداوند ڪڏهن حقارت نه ڪئي آهي
عا 21:5 اوهان جي پاڪ گڏجاڻين ماڻ مون کي حقارت ٿي اچي
1. تم 12:4 ڪوبه ماڻهو تو کي جوانيءَ سبب حقارت جي نظر سان
طيط 15:2 ڪنهن به ماڻهوءَ کي پنهنجي حقارت ڪر نه ڏي

حقير

پيد 4:16 فخر ڪر لڳيءَ سارائيءَ کي حقير سمجھن لڳي
چوٽ 11:3 اوھين خداوند جي سڀكت کي حقير نه ڄاڻو
چوٽ 8:12 بي عقل ماڻھوءَ کي حقير ڄاڻو ويندو آهي
يس 15:5 وڌي مرتبی وارن کي بلڪل حقير ڪيو ويندو
ڪر 1:28 جن کي جهان خسيس، حقير بلڪ ڪجهه به نه ٿي
يهو 8: اختياريءَ کي حقير ٿا ڄاڻنءَ عظيم آسماني هستين

حڪمت

خر 3:28 جن کي مون حڪمت جي روح سان پيربور ڪيو آهي
2. توا 22:9 سليمان دولتءَ حڪمت ۾ دنيا جي سڀني بادشاھن کان
ير 12:10 هن پنهنجي حڪمت سان دنيا خلقي آهي
لو 7:35 خدا جي حڪمت سڀان مان ئي سچي ثابت ٿي ٿئي پيئي

مکا 10:6 زمین تی رهنه وارن کان اسان جي خون جو بدلو

﴿ د ﴾

دانیال

دان 9:1 داروغی جي دل ۾ دانیال لاءِ رحمه ۽ همدردي وجهي ڇڏي
دان 17:1 هن دانیال کي سپني روپائهن ۽ خوابن جي سمجھه پئن عطا
دان 19:2 انهيءَ ئي رات روپا ۾ دانیال تي اهو راز کوليو ويو
دان 3:6 دانیال ۾ غير معمولي روحاني نعمت هئي
مت 15:24 جنهن بابت دانیال نبيءَ جي معرفت پڌايو ويو آهي

دائمي زندگي

مت 16:19 آءُ ڪھتو ڪم ڪريان جو دائمي زندگي ملي
مت 46:25 دائمي سزا ملندي، جڏهن ته نيڪن کي دائمي زندگي
يو 15:3 مشش ايمان آٿي تنهن کي دائمي زندگي ملي
يو 40:6 مشش ايمان شو آٿي، تنهن کي دائمي زندگي ملي
يو 3:17 دائمي زندگي اها آهي ته اهي تو هڪ سچي خدا کي
رو 23:6 خداوند عيسائي مسيح جي معرفت دائمي زندگي آهي

دائود

1. سم 13:16 خداوند جو روح دائم دايو تي هميشه نازل ٿيندو رهيو
2. سم 9:3 اسرائييل ۽ يهوداه مثان دائم دايو کي بادشاهه بئائييندو
2. سم 16:6 عهد واري صندوق دائم جي شهر يروشلم ۾ آئي
1. با 12:2 سليمان پنهنجي پيءَ دائم دايو تي وٺيو
1. با 24:8 منهنجي پيءَ دائم سان ڪيل واعدو پورو ڪيو آهي
مت 22:15 اي سائين! اي ابن دائم! مون تي رحم ڪريو
لو 44:20 دائم هن کي خداوند ڪري تو سڌي
2. تم 8:2 عيسائي مسيح کي ياد رک، جيڪو دائم جي نسل مان آهي

دعا

پيد 21:25 خداوند هن جي دعا قبول ڪئي ۽ هوءَ پيت سان ٿي
2. توا 14:7 عرش عظيم مان سندن دعا ٻڌي سندن گناهه معاف
يع 27:22 خدا کان جيڪا به دعا گهرنددين سا هو قبول ڪندو
يس 7:56 منهنجو هيڪل سپني قومن لاءِ دعا جو گهر سڏبو
مت 5:6 جڏهن اوھين دعا گhero تدهن رياڪارن وانگر نه ٿيو
مر 29:9 اهڙي قسم جي پوت کي دعا کان سوءَ بي ڪنهن به نموني
لو 1:11 اسان کي به دعا سيڪاريو

لو 40:22 دعا گhero ته شل اوھين آرمائش ۾ نه پئو
يو 9:17 انهن لاءِ دعا گهران ٿو. دنيا لاءِ آءُ دعا نه ٿو گهران
رو 26:8 خبر نه آهي ته ڇا جي لاءِ ۽ ڪھريءَ طرح دعا گhero
اف 18:6 سپني ايمان وارن لاءِ هميشه دعا گهرندا رهو

لو 16:13 ڪوبه نوكر بن مالکن جي خدمت ڪري نه ٿو سگهي
رس 24:20 جيڪا خدمت خداوند عيسائي کان مون کي ڪرڻ لاءِ ملي
رو 12:7 جيڪڏهن ڪنهن کي خدمت ڪرڻ جي نعمت ملي آهي
1. ڪر 35:7 اوھين يڪدلا ٿي خداوند جي خدمت ۾ مشغول رهو
اف 7:6 دل و جان سان خدمت ڪريو، جن ته خداوند جي ٿا ڪريو
uber 6:8 انهن ڪاههن کان ايترى قدر بهتر خدمت ملي آهي، جيترى

خمير

خر 15:12 عيد جي پهرين ئي ڏينهن خمير پنهنجن گهرن مان ڪي
لار 11:2 ساڙي ويندر قربانيءَ ۾ ڪڏهن به خمير يا ماڪي نه ملاتجي
مت 13:33 آسمان واري بادشاهت خمير مثل آهي

مت 16:6 ڏسو، فريسين ۽ صدقين جي خمير کان هوشيار ٿجو
گل 9:5 ٿورڙو ئي خمير سجي ڳوهيل آتي کي قيدائي چڏيندو آهي

خوشحال

خر 3:33 ان آسودي ۽ خوشحال ملڪ ۾ اوھين داخلي ٿي سگهو
زب 7:14 خداوند پنهنجي قوم کي وري خوشحال ڪندو
زب 41:107 هو محتاجن کي مصيبة مان چڏائي خوشحال بئائي ٿو
چو 25:28 جيڪو خداوند تي توڪل تو رکي سو خوشحال تو گداري
دان 27:4 شايد انهيءَ ڪري توهين اڳتي خوشحال گزاريندا رهو

خوشخبري

1. سم 9:31 آهي سندن بتخانن ۾ ۽ ماڻهن کي اها خوشخبري ٻڌائين
يس 7:52 بدتو، اوهان لاءِ پلاتيءَ جي خوشخبري آهي
لو 1:1 خدا جي بادشاهت جي خوشخبري ٻڌائيندو پئي گهيميو
رس 20:11 غير قومن کي به خداوند عيسائي جي خوشخبري ٻڌائين لو 1:2
2. تم 8:2 مئلن مان جي اتيو. اها ئي منهنجي خوشخبري آهي

خوش

خر 5:35 نذرانو آتي سو پنهنجي دل جي خوشبي ۽ فراخديءَ سان
زب 4:86 اي پروردگار! پنهنجي هن پانهي کي خوشبي عطا ڪر
وا 26:2 تنهن کي هو ڏاھپ، علم ۽ خوشبي عطا ڪري ٿو
رس 35:20 وئن کان ڏين ۾ وڌيڪ خوشبي آهي
كل 22:5 پاڪ روح جو ٿل آهي پيار، خوشبي، اطميان، صبر
1. پط 13:4 مسيح جي ڏكن ۾ شريڪ ٿا ٿيو تيئن خوشبي ڪريو

خون

پيد 26:37 ڀاءُ کي ماري چڏيون ۽ سندس خون لڪائي چڏيون
شر 13:19 بي گناهه جو خون بنی اسرائييل تان تاري چڏيندا
يس 21:26 تدهن ڌري ڪنهن به خون کي نه لڪائيندي
مت 6:27 هي پيسا خون جي بها آهي، تنهنكري انهن پيسن کي

دمشق

1. با 11:24 رزون پنهنجي ماڻهن سان دمشق ڏاڻهن هليو ويو
2. توا 23:28 هن دمشق جي ديوتائن جي لاءُ قربانيون ڪيون
ير 27:49 آءُ دمشق جي ڪوت هر اهڙتي باهه ڀو ڪائيندس
رس 27:96 سائل دمشق ۾ ڪيڻي نه دليريءَ سان عيسىٰ جي

دوڙخ

يون 2:2 مون دوزخ جي پيت منجهان فرياد ڪيو آهي
لو 16:23 هو دوزخ جي عذابن ۾ مبتلا هو
يع 3:6 چالاءُ جو کيس ئي دوزخ کان باهه ئي لڳي
2. پط: 4:2 بلک كين دوزخ ۾ وڌائين ۽ اونداهين غارن ۾ بند ڪيانين

ديوتا

خر 32:1 اسان جي لاءُ اهڙتا ديوتا ٺاهه جيڪي اسان جي رهبري ڪن
يس 1:19 منهنجي اچن تي مصر وارن جا ديوتا ڏڪن لڳدا
هوس 1:13 بعل ديوتا جي پوچا ڪري اهي گنهگار ٿيا آهن
رس 40:7 اهڙتا ديوتا ٺاهه، جيڪي اسان جي اڳيان اڳيان هلن
رس 11:14 انسانن جي صورت ۾ ديوتا اسان وٽ لهي آيا آهن

ديوي

شر 5:7 يسييره ديويءَ نالي وارا ٿئي جيان کوڙيل بت ڪيرائي چڏجو
1. با 11:5 هو صيدانيين جي ديويءَ عستارات ۽ عمنونين جي ڪراحت
2. توا 6:17 غير معبدون جا پوچا گهر ۽ يسييره ديويءَ جا ٿئيا بهارائي
رس 27:19 مтан مهاديويءَ ارتميس جو مندر به ڪين جھڙو ليڪڻ ۾

﴿ ذ ﴾

ڌنار

پيد 32:46 هي ماڻهو ڌنار آهن ۽ مال چاريندا آهن
يس 11:40 هو ڌنار وانگر پنهنجي ڏئ جي سار سنپال لهندو
حر 23:34 دائم جي گهرائي مان هڪڙو ڌنار اوهان تي مقرر ڪندس
رس 28:20 جنهن لاءُ پاڪ روح اوهان کي ڌنار مقرر ڪيو آهي
عبرا 20:13 خداوند عيسىٰ کي رين جو ڏڻو ڌنار ڪري مئلن مان

﴿ ذ ﴾

ڏوهم

پيد 9:20 تو مون تي ۽ منهنجي بادشاهت تي ايڻو وڏو ڏوهم آندو
2. سم 14:7 ڏوهم ڪندو ته آءُ ڪيس ائين سزا ڏيندس جيئن ڪوبيءَ
مت 12:6 اسان جا ڏوهم اسان کي ائين معاف ڪر

1. ٿس 17:5 سدائين دعا گهرندا رهو

عبر 7:5 ادب واري تابعداريءَ جي ڪري سندس دعائون قبول پيون
يع 10:3 ساڳئي ئي وات مان دعا به ئي نڪري ۽ پاراتو به
يع 160:5 سچار ماڻهوءَ جي دعا نهايت اثر واري ٿئي ئي
1. پط 9:3 گار جي بدران گار نه ڏيو، اللندو دعا ڪريو
1. پط 7:4 اوهين هوشيار رهو ۽ دعا گهرن لاءُ سجاڳ ٿيو
مڪا 3:8 سجي قوم جي دعائين سان گڏ انهيءَ سوني قربان گاهه

دشمن

لاو 8:26 اوهان جا دشمن اوهان جي اڳيان شڪست کائي ويندا
ڳا 10:35 اي خداوند! اُت، تم تنهنجا دشمن چڙوچڙ ٿي وڃن
حر 27:39 بنبي اسرائييل کي غير قومون ۽ دشمن ملڪن مان موئائي
مت 44:5 پنهنجن دشمنن سان پيار ڪريو ۽ جيڪي اوهان کي ستائين
لو 20:43 جيستائين آءُ تنهنجي دشمنن کي تنهنجي پيرن جي صندلي
رو 10:5 اڳي خدا جا دشمن هئاسين، پر سندس فرزند جي موت جي
رو 20:12 تنهنجو دشمن بکايل آهي تم کيس کاراءُ
فل 18:3 اهي پنهنجي هلت چلت سان مسيح جي صليب جا دشمن آهن
1. پط 8:5 اوهان جو دشمن شيطان گجندر شينهن وانگر
1. يو 18:2 هائي مسيح جا ڪيرائي دشمن ظاهر ٿي چڪا آهن

دل

پيد 5:6 انهن جي دل جا خيال هر وقت بچترائيءَ جي ڳالهين سان پيريل
خر 20:10 خداوند فرعون جي دل کي سخت ڪيو ۽ هن بنبي اسرائييل کي
خر 35:5 نذرانو آئي سو پنهنجي دل جي خوشيءَ فراخديله سان
1. سم 20:12 اوهين پنهنجي دل و جان سان خداوند جي عبادت ڪريو
مت 3:5 سياڳا آهن اهي جيڪي دل جا نمائان آهن
مت 21:6 جتي اوهان جو خزانو هوندو تم اوهان جي دل به اتي
مت 34:12 دل ديرگڙو زيان ڏوئي، جو اندر پاهر ڪيدي سو ئي
مت 18:15 جيڪي شيون وات مان نڪرن ٿيون سڀ دل مان ٿيون اچن
مت 37:22 خدا کي پنهنجي ساريءَ دل، پنهنجي سڀجي جان
مت 38:26 مون کي ايترو ته ڏاك آهي جو منهنجي دل ٿئي تي آهي
لو 45:2 ٻيڪ ماڻهو پنهنجي دل جي چڱي خزاني مان جيڪو چڱو آهي
يو 13:2 ڀهودا اسڪريوتيءَ جي دل ۾ شيطان اها ڳالهه وجهي
يو 14:1 پنهنجيءَ دل ۾ پريشان نه ٿيو. خدا تي ڀقين رکو
رو 9:10 دل ۾ آيمان آئين ته "خدما ڪيس مئلن مان جيئرو ڪيو"
1. ڪر 39:14 ڪلام ٻڌائڻ ۾ دل لڳايو ۽ عجيب ٻوليون ڳالهائڻ
فل 1:27 هڪڙي ئي روح ۾ قائم آهيو ۽ هڪ دل ٿي ڪري گڏجي
عبرا 10:22 اچو ته سچيءَ دل سان ۽ پوري ڀقين سان خدا کي ويجهه
1. پط 8:3 پاڻ ۾ هڪ دل ٿي گذاريو ۽ همدرد ٿيو
1. يو 21:3 جيڪڻهن اسان جون دليون اسان کي ملامت نه ٿيون ڪن

رحم

خر 19:33 جنهن تي رحم ڪرڻ هوندم تنهن تي رحم
 2. با 10:3 موآب جي بادشاهه جي رحم و ڪرم تي ڇڏي ڏنو آهي
 2. تو 9:30 چالاء جو خداوند اوهان جو خدا فضل ۽ رحم وارو آهي
 نهم 11:1 بادشاهه جي دل ۾ منهنجي لاء رحم وجهه
 زب 118:2 سندس رحم ابد تائين قائم آهي
 مت 7:5 سڀاڳا آهن آهي جيڪي ٻين تي رحم ڪن ٿا
 مت 18:33 تو کي به اهڙيءَ طرح پنهنجي سائي نوڪر تي رحم ڪرڻ
 مر 10:47 اي عيسىٰ ابن دائولد! مون تي رحم ڪريو
 رو 12:8 جيڪڏهن اها نعمت رحم ڪرڻ جي هجي

1. تم 2:1 عيسىٰ مسيح جي طرفان فضل، رحم ۽ سلامتي هجي
 طيط 5:3 سچائيءَ جي ڪمن ڪرڻ ڪري نه، بلڪ سندس رحم جي

رسول

مر 14:3 ٻارهن چٺا چونڊيائين جن کي رسول ڪري به ڪوئيائين
 رس 33:4 رسول وڌيءَ قدرت سان خداوند عيسىٰ جي وري جيئري
 رو 13:11 آءِ غير قومن ڏانهن رسول ڪري موکليو ويو آهيان
 2. تم 1:1 عيسىٰ مسيح جي حڪم سان عيسىٰ مسيح جو رسول آهي
 عبر 1:3 انهيءَ رسول ۽ وڌي سردار ڪاهن عيسىٰ تي غور ڪريو

رن زال

خر 22:22 اوهين ڪنهن رن زال يا يتيم کي نه ڏڪئجو
 شر 17:24 ناحن نه ڪجو، نکي ڪنهن رن زال جا ڪپڙا گروي رکجو
 مت 24:22 بي اولاد مري وڃي ته هن جو ڀاءُ اها رن زال پرڙجي
 مر 43:12 غريب رن زال چندي جي پيٽيءَ ۾ سڀني کان وڌيک وڌو
 1. تم 9:5 رن زالن جي ياداشت ۾ انهيءَ رن زال جو نالو

روح

پيد 2:1 پائيءَ جي مтан خدا جي روح ڦيرا پئي کيا
 ڪا 25:11 انهن ۾ روح آيو تدهن هو نبيين جھڻيون ڳالهيون ڪرڻ لڳا
 زب 18:34 جن جا روح چڀاٽيل آهن تن کي هو ڀچائي ٿو
 مت 10:20 اوهان جي پيءَ جو روح اوهان جي وسيلي ڳالهائيندو
 لو 46:23 اي بابا! آءِ پنهنجو روح تنهنجي هشن ۾ ٿو سونپيان
 رس 18:2 پنهنجو روح نازل ڪندس ۽ اهي منهنجو پيغام ٻڌائيندا
 مكا 10:19 عيسىٰ جي شاهدي ئي نبوت جو روح آهي

روزو

رهه 26:20 هن اهو سچو ڏينهن روزو رکيو
 1. با 27:21 پنهنجا ڪپڙا ڦاڻا، جسم تي ڪتو ٻڪائين ۽ روزو رکيائين
 ير 9:36 خداوند جي راضپي حاصل ڪرڻ لاءِ روزو رکيو

مت 14:6 آسمان وارو پيءَ به اوهان کي پنهنجا ڏوھم بخشي
 مت 16:18 سچو ڏوھم ٻن يا ٿن شاهدن جي سامهون متس ثابت ٿئي
 مت 21:18 منهنجو ڏوھم ڪندو رهي ته آءِ کيس ڪيترا دفعا بخشي
 يو 18:38 مون کي ته هن ۾ ڪو به ڏوھم ڏسڻ ۾ نه ٿو اجي
 رو 7:4 سڀاڳا آهن اهي، جن جا ڏوھم خدا معاف کيا
 گل 6:1 جيڪڏهن ڪو ماڻهو ڪنهن ڏوھم ۾ پڪڙجي پوي ته اوهين
 ڪل 22:1 اوهان کي پاك، بي عيب ۽ بي ڏوھم بشائي پنهنجي حضور

ڏوھاري

خر 43:28 ائين نه ٿئي جو هو ڏوھاري نهرجن ۽ مري پون
 ايوب 18:4 پنهنجي فرشتن کي به جيڪڏهن هو ڏوھاري نهرائي ٿو
 ايوب 2:1 اي خدا! مون کي ڏوھاري نه نهاء
 مر 29:3 اتلندو اهو ايدي گناهه جو ڏوھاري ٿيندو
 مر 16:16 جيڪو به ايمان نه آئيندو سو ڏوھاري ٿيندو
 لو 15:18 بابا! آءِ خدا جو ۽ اوهان جو ڏوھاري آهيان
 لو 23:33 عيسىٰ ۽ پنهنجي ڏوھارين کي صليب تي چاڙجي
 يع 9:2 شريعات اوهان کي ڏوھاري ثابت ڪري ٿي

﴿ ر ﴾

راكاس

ڳا 13:13 اسان اتي راكاس به ڏنا جيڪي عناق جو اولاد هئا
 شر 9:2 اتي جا ماڻهو ڏگها ۽ طاقتور يعني راكاس جو اولاد آهن
 2. سم 22:21 گات شهر جي راكاس جھڙن طاقتور فلستين مان هئا
 يس 14:34 رات جو راكاس اتي پيو گهمندو

رت

پيد 11:4 زمين تي تو پنهنجي پاءُ جو رت وهابيو آهي
 خر 17:7 درياء جو سمورو پائي بدلهجي رت ٿي پوندو
 خر 13:12 دروازن تي لڳل اهو رت هڪترو نشان هوندو
 لاو 17:3 بنى اسرائيل جو ڪو به ماڻهو رت ۽ چربى هرگز نه کائي
 2. سم 12:19 اوهين ته بادشاهه جا پنهنجا ۽ سندس هڏ رت آهي
 لو 20:22 جيڪو منهنجي رت جي وسيلي قائم ڪيو وڃي ٿو
 يو 19:34 عيسىٰ جي پاسي ۾ نيزو هنيو ته هڪدم رت ۽ پائي نڪري
 1. ڪر 10:16 تدهن مسيح جي رت ۾ شريڪ نه آهيون چا؟

اف 1:7 اسان کي مسيح جي رت جي وسيلي چونڪارو ملي ٿو
 عبر 12:9 پنهنجي رت جي وسيلي داخل ٿي اسان جي لاءِ هميشه جو
 عبر 12:13 جيئن پنهنجي رت جي وسيلي پنهنجيءَ امت کي پاك
 1. پط 2:1 سندس رت چنڪارڻ سان پاك صاف کيا وجو
 1. يو 7:1 فرزند عيسىٰ مسيح جو رت اسان کي سڀني گناهن کان
 مكا 14:7 پنهنجا پهڙان ڦوتا ۽ گهئي جي رت ۾ پاك صاف کيا

مت 16:6 روزا رکو ته ریاکارن وانگر منهن لتل نه ٿيو

زڪرياه

عز 1:5 حجي نبي ۽ زڪرياه نبي جيڪو عدوءَ جي اولاد مان هو
 زڪ 3:1 اي زڪرياه! تون بنى اسرائييل کي مون قادر مطلق خداوند هو
 زڪ 6:11 اي زڪرياه! مون انهيءَ ڪري تو کي اهو ڏئ چارڻ لاءُ

زيتون

پيد 11:8 ان جي چهنڊ ۾ هڪڙو زيتون جو تازو چنل پن هو
 خر 20:27 روشنۍ ڪڻ لاءُ ڪُتيل زيتون جو نج تيل تو وت آئين
 شر 6:11 انگورن جا باغ ۽ زيتون جا وٺ، جيڪي اوهان نم پوکيا
 خر 23:11 اڀريندى پاسى واري زيتون نالي جبل ڏانهن هلي ويئي
 مر 13:3 عيسىٰ جڏهن زيتون جي تڪر تي هيڪل جي سامهون ويٺو
 بع 14:5 انهيءَ بيمار کي زيتون جو تيل مکي متش دعا گهڙن

» س «

ساره

پيد 21:17 هن مند ۾ ساره جيڪو پت اسحاق تو کي چتي ڏيندي
 پيد 2:20 پنهنجي ۽ زال ساره لاءُ چيو ته "اها منهنجي پيش آهي."
 پيد 31:49 اتي ڏاڻي ابراهيم ۽ ڏاڻي ساره کي دفنايو ويو
 عبر 11:11 جيتويڪ هو تمام پيرسن هو ۽ ساره به سنڌ هئي

سبت

خر 16:23 خاص آرام جو ڏينهن يعني خداوند جو پاڪ سبت آهي
 خر 15:31 سبت جي ڏينهن ڪو ڪم ڪندو، سو ضرور ماريyo ويندو
 لاد 6:25 زمين جي انهيءَ سبت واري سال جي پيداوار اوهان سڀني
 يير 21:17 خبردار تيو، مٿان سبت جي ڏينهن ڪو بار کنيو اتو
 مت 12:12 تنهنڪري سبت جي ڏينهن تي چڱو ڪم ڪڻ جائز آهي
 لو 5:6 ابن آدم ته سبت جو به مالڪ آهي
 كل 16:2 سبت جي ڏينهن جي رسمي بابت اوهان تي تهمت نه هئي
 عبر 9:4 تنهنڪري خدا جي مائهن لاءُ سبت جو آرام باقي رهيل آهي

سڀاڳو

ایو 17:5 اهو مائهو سڀاڳو آهي، جنهن کي خدا تنبیهه ڪري ٿو
 زب 1:32 بيشڪ اهي سڀاڳا آهن جن جو گناهه معاف ڪيو ويو آهي
 چوڻ 21:14 جيڪي غربين تي رحم ٿا ڪن سڀاڳا آهن
 مت 10:5 سڀاڳا آهن اهي جيڪي سچائي ۽ جي ڪري ستايا وچن ٿا
 لو 23:7 سڀاڳو آهي اهو جنهن کي مون بابت ڪوبه شڪ نه آهي
 يو 29:20 پر سڀاڳا آهن اهي جيڪي ڏسڻ کان سوءِ ئي ايمان ٿا آئين
 رو 8:4 سڀاڳو آهي اهو، جنهن جا گناهه خداوند حساب ۾ ڪين آئيندو
 مڪا 7:22 سڀاڳو آهي اهو جيڪو هن ڪتاب جي پيشنگوئين کي مجى

روشنۍ

پيد 3:1 خدا حڪم ڏتو ته "روشنۍ ٿئي." سو روشنۍ ٿي پيئي
 خر 20:14 بنى اسرائييل جي لاءُ رات جو روشنۍ ڏيندر هو
 زب 1:27 خداوند منهنجي روشنۍ ۽ منهنجو بچاءُ آهي
 حز 9:3 خدا جي موجودگيءَ واري تجليدار روشنۍ، جيڪا مقدس ترين
 مت 14:5 اوهين سجي جهان لاءُ روشنۍ مثل آهييو
 يو 1:5 اوندهه ڪلهن به روشنۍ تي غالب نه آئي آهي
 يو 19:3 ماڻهن اونداهيءَ کي روشنۍ کان وڌيک پسند ڪيو
 يو 12:8 آءُ دنيا جي روشنۍ هيايان. جيڪو به منهنجي پيروي ڪري
 رس 9:3 اوچتو آسمان مان هڪري روشنۍ اچي سندس چوڙاري چمڪن
 2. ڪر 4:4 جلال جي باري ۾ خوشخبريءَ جي روشنۍ انهن تي پوي

رويا

پيد 2:46 خدا یعقوب سان رات جي وقت رويا ۾ گالهابو
 ير 15:25 بنى اسرائييل جي خدا مون کي هڪ رويا ڏيڪاري
 حز 24:12 بنى اسرائييل قوم ۾ ڪا به ڪوڙي رويا نه ڏئي ويندي
 لو 22:1 هن مقدس جاء ۾ رويا ڏئي آهي
 رس 17:2 جوان تورڙي پورڙها سچا خواب ۽ روپائون ڏستدا
 رس 9:18 هڪريءَ رات پولس رويا ڏئي جنهن ۾ خداوند کيس چيو
 مڪا 3:17 اهو ملاتڪ مون کي رويا جي حالت ۾ ببابان ڏانهن وٺي

ريدار

پيد 4:2 هايليل ريدار ۽ قabil هاري بشيو
 2. سـ 8:7 ريدار مان ڦيرائي پنهنجي قوم بنى اسرائييل مثان حاكـم
 زب 1:23 اي خداوند! تون منهنجو ريدار آهيـ
 زڪ 2:10 سو ماڻهو بنا ريدار جي رين وانگر رلي ويا آهنـ
 مت 36:9 هو ائين ڏكويل ۽ بي سهارا هئا جيئن ريدون ريدار کان سوءـ
 مر 27:14 خدا ريدار کي ماريندو ۽ ريدون تري پكتري ويندونـ
 لو 8:2 ڪن ريدارن رات جو پندين ۾ پنهنجون ڏئن جي سنيال پئي ڪئـ
 يو 11:10 آءُ چڱو ريدار آهيان ۽ چڱو ريدار رين لاءُـ

» ز «

زال

پيد 24:2 ماءِ پيءَ کي چڏي پنهنجي ۽ زال سان گڏجي رهندو
 پيد 18:8 نوح پنهنجي ۽ زال، پنهنجن پتن ۽ انهن جي زال کي
 شر 21:5 اوهين پنهنجي پاڙسريءَ جي زال جي لالچ نه ڪريو
 1. ڪر 3:7 هر مٿس کي پنهنجي ۽ زال جو حق ادا ڪڻ گهرجي
 اف 23:5 مٿس زال جو سراهي، جھڙيءَ طرح مسيح ڪليسيـا

سجدو

لار 32:16 پيءُ جي جاءِ تي سردار ڪاهن ٿين لاءِ مخصوص ڪيو
مر 53:14 عيسائي کي وڏي سردار ڪاهن جي گهر وئي آهي
uber 14:4 وڏو سردار ڪاهن آهي، يعني خدا جو فرزند عيسائي
uber 25:9 سردار ڪاهن هر سال مقدس ترين جاءِ ۾ پنهنجو نه پر پئي

سزا

پيد 15:4 ڪويه تو کي ماريندو ته انهيءَ کي ستوري سزا ملندي
خر 20:3 جيڪي آءُ ڪندس مصر ملڪ کي سزا ڏيندنس
ڳا 18:14 ابن ڏاڏن جي بدڪاريں جي سزا آءُ انهن جي اولاد کي
چوڻ 11:4 خدا جي سزا کان دولت نه بچائي سگھندي
رو 19:12 وير وٺڻ منهنجو ڪم آهي ۽ آءُ ئي سزا ڏيندنس
uber 13:4 خدا زناڪارن ۽ حرامڪارن کي سزا ڏيندو

سکيلتو

پيد 22:22 تون پنهنجو پت يعني پنهنجو سکيلتو پت اسحاق
لو 38:9 منهنجي پت کي هلي ڦسو، چوته اهو منهنجو سکيلتو آهي
لو 13:23 پنهنجو سکيلتو پت ٿو موڪليان، شايد اهي هن جي عزت

سڳورو

2. سم 29:7 تنهنجي پانهي جو گهرائو هميشه لاءِ سڳورو رهندو
زب 8:66 اي قومون! اسان جي خدا کي سڳورو چئو
زب 106:48بني اسرائيل جو خدا، ازل کان ابد تائين سڳورو هجي
مر 14:61 چا تون مسيح، سڳوري خدا جو فرزند آهي؟
1. تم 11:1 اها تعليم، سڳوري خدا جي جلال جي خوشخبريءَ موجب

سلامتي

لار 6:26 آءُ اوهان کي اوهان جي ملڪ ۾ سلامتي بخشيندنس
1. توا 9:22بني اسرائيل کي امن ۽ سلامتي ڏيندنس
يس 7:45 آءُ ئي سلامتي ڏيندڙ ۽ مصبيت آئيندڙ آهيان
زڪ 17:1 آءُ پيهر صيئون کي امن و سلامتي عطا ڪندس
لو 79:1 اسان لاءِ سلامتي واري رستي جي رهنمايي ڪندى
بع 16:2 ڪو کيس چوي ته "سلامتي سان وچ، گرم ۽ ڊاول رهه،"
1. تم 2:1 عيسائي مسيح جي طرفان فضل، رحم ۽ سلامتي هجي
يهو 2:1 شل اوهان تي رحم، سلامتي ۽ پيار جهجهي انداز ۾ هجي

سليمان

2. سم 12:24 کيس پت چائو، جنهن جو نالو هن سليمان رکيو
1. با 39:1 تيل کئي سليمان کي بادشاهه ٿين لاءِ مسح ڪيائين
1. با 1:9 بادشاهه سليمان هيڪل ۽ شاهي محل جوڙائي پورو ڪيو
2. توا 1:9 شبا جي راثيءَ بادشاهه سليمان جي ڏاهپ جي هاك ٻڌي
مت 42:12 هتي هڪتو اهڙو آهي جو سليمان کان به وڏو آهي

سج

پيد 17:3 ابرام جهڪي سجدو ڪيو ۽ خدا سايس هم ڪلام تي چيو
خر 32:8 هڪتو پلتيل گابو ناهي انهيءَ کي سجدو ڪيو آهي
رهه 12:2 هنن انهن کي سجدو ڪري خداوند کي ڪاڙڻايو
زب 4:66 ساري ڏرتني تو کي سجدو ڪندي ۽ تنهنجا گيت ڳائيندي
مت 2:2 اوپر ۾ ڏڻو آهي ۽ اسين هن کي سجدو ڪرڻ لاءِ آيا آهيون
لو 8:4 تون رڳو خداوند پنهنجي خدا کي سجدو ڪر
مڪا 15:4 سڀائي قومون اچي تنهنجي اڳيان سجدو ڪنديون

سچار

پيد 9:6 نوح پنهنجي زماني ۾ اڪيلو ئي سچار هو
ایو 17:4 چا ڪو فاني انسان خدا آڏو سچار ٿي سگهي ٿو
زب 11:97 سچار ماڻهن جي مٿان خدا جو نازل ٿئي ٿو
يس 26:1 يروشلم کي سچار ۽ وفادار شهر ڪري سڏيو ويندو
رو 24:3 اهي عيسائي مسيح جي وسيلي خدا ڏاڻهن سچار بٽجن ٿا
پط 18:3 اوهان جي گناهن جي ڪري سچار گهڪاران لاءِ

سچائي

شر 13:24 اوهان جي خدا جي آڏو اوهان جي سچائي ليڪي ويندي
زب 19:71 اي خدا! تنهنجي سچائي آسمان کان به بلند آهي
چوڻ 3:21 سچائي ۽ انصاف خداوند جي نظر ۾ قربانيں کان وڌيک
يو 17:1 پر فضل ۽ سچائي عيسائي مسيح جي معرفت مليا
1. يو 10:3 جيڪو سچائي نه ٿو ڪري سو خدا جو پار نه آهي

سدوم ۽ عموراه

پيد 10:13 خداوند جي سدوم ۽ عموراه کي برياد ڪرڻ کان اڳ
پيد 18:20 سدوم ۽ عموراه جي گناهن جي دانهن وڌي وئي آهي
پيد 24:19 خداوند سدوم ۽ عموراه تي آسمان مان گندرف جي باهم
يس 9:1 جيڪر يروشلم به سدوم ۽ عموراه شهن جيان برياد تي وڃي
2. پط 6:2 خدا سدوم ۽ عموراه جي شهن کي برياديءَ جي سزا

سردار ڪاهن

لار 3:4 جيڪڏهن سردار ڪاهن ڪو اهڙو گناهن ڪري وجهي

1. ڪر 7:28 جيڪڏهن تون شادي ڪندين ته ڪو ڏوھه ڪونه ڪندين
عبرا 4:13 سڀني ماڻهن جي نظر ۾ شادي عزت جي ڳالھه هئٽ کپي
مڪا 7:19 چالاءِ جو گھيٽي جي شاديءَ جو ڏينهن اچي پھتو آهي

شاگرد

مت 9:14 يحيٰ بڀتسما ڏيڻ واري جا شاگرد آبا
مت 10:24 شاگرد پنهنجي استاد كان مٿي نه هوندو آهي
مت 12:12 اوهان جا شاگرد اهو ڪم ڪن ٿا جيڪو سبت جي
مت 20:17 پنهنجي پارهن شاگردن کي هڪ پاسي نويڪلائيءَ ۾
مر 4:10 سندس پوئلڪن ۽ پارهن شاگردن گڏجي مثالن بابت
لو 37:9 عيسٰي پنهنجي ٿنهٽي شاگردن سان گڏ جبل تان لٿو

شان

خر 10:9 اسان کي خداوند جي شان ۾ عيد ملهائي آهي
1. با 13:21 نابوت خدا ۽ بادشاهه جي شان ۾ گستاخي ڪئي آهي
زب 7:62 منهجو شان ۽ شوڪت خدا جي طرفان ئي آهي
لو 19:38 عرش عظيم تي شان وارو خدا آهي
رو 10:2 چڱا ڪم ڪن ٿا تن کي خدا شان، عزت ۽ سلامتي ڏيندو

شاهمبلوط

پيد 4:35 يعقوب اهي سڀ شاهمبلوط جي وٺ هيث پوري ڇڏيا
رهه 6:9 سڪم ۾ شاهمبلوط وٺ جي ڀر واري مذهبي ٿيي وٽ
2. سم 9:18 اي سلوم جو مٿو شاهمبلوط ۾ قاسي پيو
يس 29:1 اوهان شاهمبلوط وٺ کي خوشيه سان پئي پوجيو آهي
زڪ 2:11 اي بسن وارا شاهمبلوط جا وٺ! تون به واءِ ولا ڪر

شراب

چوڻ 1:20 شراب يا مئي جي زيادتي طعنن جو سبب بُشجي ٿي
ير 39:51 سزا جو شراب پيشاري پيشاري کين مست ڪندس
يووا 3:3 شراب خوريءَ جي عيوض وکٿي ڇڏيو آهي
لو 15:1 هو نه مئي پيئندو ۽ نڪو شراب واپرائيندو

شريعت

خر 12:24 انهن تختين تي اها شريعت ۽ اهي حڪم لکيا اٿم
شر 29:29 اسين هن شريعت جي سڀني ڳالھين تي عمل ڪريون
زب 119:129 خداوند! ٿنهنجي شريعت ڪڍي نه عظيم ترين آهي
دان 11:9 بنى اسرائييل وارن ٿنهنجي شريعت جي حد ڳڳي آهي
مت 18:5 شريعت جو هڪڻو اکر يا ان جو ڪو نقطو به منسوخ نه ٿيندو
مت 35:22 هڪڻي شريعت جي عالم عيسٰي کي ڦاسائڻ جي ڪوشش
رو 15:6 اسين شريعت جي نه پر خدا جي فضل جي تابع آهيون
گل 13:3 مسيح اسان کي خريد ڪري شريعت جي لعنت کان ڇڏايو

رس 7:47 خدا جي گهر جي اذاؤت دائود جي پٿ سليمان جي هٿان

سمند

پيد 10:1 پاٿي جيڪو گڏ ٿيو هو تنهن جو نالو "سمند" رکائين
ڳا 5:34 برساتي نهر کان ٿيندي ڀونچ سمند تي وجبي پوري ٿيندي
يش 16:3 کاري سمند ڏانهن وهنڌ پاٿي چجي ڏار تي پيو
زب 15:136 هن فرعون کي لشڪر سودو ڳاٿهي سمند ۾ غرق ڪري
رو 27:9 سمند جي ڪناري جي واريءَ جي ڏرڙن جيترو هوندو
مڪا 8:8 باهم سان ٻرنڌ هڪڻو وڏو جبل سمند ۾ اچلايو ويو

سيڪارڻ

لاؤ 11:10 اهي سڀ قانون سيڪاري جيڪي مون موسٰيٰ جي معرفت
شر 9:4 اوھين اهي پنهنجن پارن ۽ پارن جي پارن کي به سيڪاري
ایو 23:36 ڪير آهي جيڪو خدا کي سيڪاري سگهي
زب 119:29 ٻاچهه سان مون کي پنهنجي شريعت تي هلن سيڪار
چوڻ 29:15 مار ڦين ۽ چينيڻ پارن کي ڏاھپ ٿو سيڪاري
مت 19:4 آئه اوهان کي مچين بدران ماڻهو هٿ ڪرڻ سيڪاريان
لو 11:11 يحيٰ پنهنجي شاگردن کي دعا سيڪاري هئي، تهڙيءَ طرح
1. ڪر 13:2 اهي ڳالھيون ماڻهن جي ڏاھپ جي سيڪاريل لفظن ۾ نه
ڪل 28:1 ڏاھپ سان هر ڪنهن کي نصيحت ڪريون ۽ سيڪاريون ٿا

سيينا جبل

خر 3:1 پرئين پاسي خدا جي جبل سينا وٽ اچي پھتو
خر 18:31 خداوند سينا جبل تي موسٰي سان ڳالھائي بس ڪئي
شر 15:4 خداوند سينا جبل تي باهه جي وچ مان اوهان سان ڳالھايو
رس 7:30 ملائڪ سينا جبل جي وڃهو بيايان ۾ ڏيڪاري ڏني
گل 25:4 اها هاجرہ عربستان جي سينا جبل جي مثل آهي

﴿ ش ﴿

شادي

پيد 20:25 جڏهن اسحاق ريقه سان شادي ڪئي تڏهن سندس عمر
لا 21:7 ڪاهن ڪنهن اهڙيءَ عورت سان شادي نه ڪري جيڪا
حر 22:44 بنى اسرائييل جي نسل مان ڪنوارين چوڪريون سان شادي
مت 20:1 پنهنجي مگينديءَ مريم سان شادي ڪرڻ کان نه گهبراء
مت 9:19 ڪنهن بيءَ عورت سان شادي ٿو ڪري، ته ڄڻ زنا ڪيائين
مت 11:22 اهڙو ماڻهو ڏٺو جنهن کي شاديءَ جا ڪڀڙا پيل کين هئا
مر 23:12 ڪنهن جي زال ٿيندي، چالاءِ جو ستن ئي هن سان شادي
لو 12:36 جڏهن سندن مالڪ شاديءَ جي دعوت تان موتي اچي در
لو 14:8 تو کي شاديءَ جي دعوت ڏئي ته مثاھينءَ جاءِ تي نه ويهه
يو 2:1 قانا ۾ ڪا شادي هئي ۽ عيسٰي جي ماءُ به اتي ايل هئي

شفقت

پید 27:24 مالک تان پنهنجي لافاني شفقت ئ وفا كين هنائي

نحمد 5:1 پنهنجو عهد قائم ركنتي سائين لافاني شفقت تو گرين

زب 5:33 ساري ڈري خداوند جي لافاني شفقت سان پيرپور آهي

يو 13:2 هو ڪاوڙ ڪڻ ۾ درو ۽ شفقت ڪڻ ۾ تڪڙو آهي

ميڪ 7:20 وفا ۽ دائمي شفقت جو وادعو فرمابيو هو

شڪر

يش 33:22بني اسرائييل مطمئن ٿيا ۽ خدا جو شڪر ڪيانون

1. توا 16:8 اوهين خداوند جو شڪر ڪريو ۽ سندس نالو پكاريو

زب 11:18 هيڪل ۾ داخل ٿي آء خداوند جو شڪر ادا ڪريان

مت 26:26 عيسىٰ ماني ڪلي شڪر ڪري ڳيجي ۽ شاگردن کي ڏيئي

يو 11:6 عيسىٰ مانيون ڪلي خدا جو شڪر ادا ڪيو ۽ وينل ماڻهن ۾

2. ڪر 14:2 خدا جو شڪر آهي، جيڪو اسان کي مسيح سان گڏي

شڪرگزار

يو 11:41 اي بابا! آء تنهنجو شڪرگزار آهيان جو تو منهنجي ٻڌي آهي

رو 21:1 نكي سندس شڪرگزار ڪيانون، بلڪ پنهنجن اجاين خيان

ڪل 15:3 دلين تي حڪومت ڪري ۽ اوهين شڪرگزار رهو

شڪرگزاری

2. توا 6:7 انهيء مهل ساز وجائي دائود جو شڪرگزاريء وارو هي

ير 3:7 منهن پير سجدو ڪيو ۽ خداوند جي شڪرگزاری ادا ڪندي

ير 17:26 اناج جون قربانيون، شڪرگزاريء جون قربانيون ۽ لوبيان

ير 30:19 ماڻهو شڪرگزاری ڪندا ۽ خوشيون ملهائيندا

2. ڪر 11:9 جيڪا اسان جي معرفت خدا جي شڪرگزاريء جو سبب

اف 4:5 نالانقيء جهڙيون ڳالهيوں آهن، پر اتندو شڪرگزاري ڪر

فل 4:6 عرض، دعا ۽ منت جي وسيلي شڪرگزاري ڪرڻ

1. ٿس 5:18 هر حالت ۾ شڪرگزاري ڪريو، چالاء جو عيسىٰ

1. تم 1:2 مٿيون، دعائون، گذارشون ۽ شڪرگزارين سڀني ماڻهن لاء

ماڪا 9:4 انهيء جي تعظيم، عزت ۽ شڪرگزاريء جا گيت ڳائين ثا

شيطان

1. توا 1:21 شيطان بنى اسرائييل جي خلاف ڪزو ٿي دائود جي دل ۾

ایو 1:2 شيطان به سائين گڏجي خداوند آڏو اچي حاضر ٿيو

مت 5:4 پوء شيطان عيسىٰ کي پاك شهر يروشم ۾ وئي ويو

يو 13:2 ڀوهاده اسڪريوتيء جي دل ۾ شيطان اها گالله وجهي ڇڏي

1. پط 8:5 اوهان جو دشمن شيطان گجنڌ شينهن وانگر

1. يو 8:3 جيڪو گناهه ڪري ٿو سو شيطان مان آهي

ماڪا 20:2 يعني قدامي نانگ جنهن جا نالا شيطان ۽ الليس آهن

صبر

زب 1:40 مون صبر ڪندي خداوند تي پنهنجي آس رکي

چوڻ 14:29 صبر وارو انسان نهايت عقلمند ٿئي ٿو

رو 12:12 مصبيت ۾ صبر ڪريو ۽ دعا گھڻ ۾ هميشه مشغول رهو

1. ڪر 4:13 محبت صبر ڪڻ واري ۽ مهريان آهي

گل 22:5 پاڪ روح جو قل آهي پيار، خوشي، اطميان، صبر، مهريان

2. ٿس 5:3 اوهين خدا جي محبت ۽ مسيح جو صبر حاصل ڪريو

يع 11:5 صبر ڪڻ وارن کي سڀاڳو تا سڏيون. اوهان ايو بجي صبر

1. پط 20:3 نوح جي زماني ۾ خدا صبر ڪري انتظار ٿي ڪيو

2. پط 6:1 پرهيزگاريء سان صبر ۽ صبر سان دينداريء

مڪا 9:1 عيسىٰ جي مصبيت، بادشاھت ۽ صبر ۾ اوهان سان شريڪ

صحيفا

رس 42:7 ستارن جي پوچا ڪن، جيئن نبيين جي صحيفن ۾ هڪتري هند

رو 25:9 جيئن خدا هوسيع نبيء جي صحيفي ۾ فرمائي ثو ته

صدوقي

مت 3:7 ڪيئي فريسي ۽ صدوقي پيتسما وٺن لاء اچي

مت 1:16 فريسي ۽ صدوقي آيا. کيس آزمائن لاء چيائون

لو 27:20 صدوقي، جن جو عقيدو آهي ته موت کان پوء ماڻهو

رس 7:23 اهي لفظ چيا ته فريسي ۽ صدوقي باڻ ۾ جهڻهرو ڪڻ

صلح

ڳ 12:25 آء سائنس پنهنجو صلح جو عهد تو ڪريان

2. سم 20:19 ساري بنى اسرائييل ۾ صلح پسند ۽ دياندار آهيوں

زب 14:34 اوهين صلح جا طالبو ٿيو

وا 8:3 جنگ ڪڻ جو وقت هجي چو ٿيز ڻ جو ڪڻ جو

مت 9:5 سڀاڳا آهن اهي جيڪي مائهن ۾ صلح ڪرائين ٿا

لو 12:51 اوهان کي ٻڌايان ٿو ته صلح نه پر جدائي ڪرائين لاء آيو

2. تم 22:2 گڏجي سچائي، ايمان، محبت ۽ صلح جو طلبڪار ٿيء

صليب

مت 10:38 جيڪو پنهنجو صليب ڪلي منهنجي پٺيان نه تو هلي

مت 16:24 خوديء کي ماري ۽ پنهنجو صليب ڪلي منهنجي پٺيان

مر 21:15 هن زور پيريو ته هو عيسىٰ جو صليب ڪلي هلي

مر 27:15 به پيا به ماڻهو صليب تي چاڙهيا جيڪي ڏاڙيل

لو 7:24 گنهگارن جي حوالي ڪيو وڃي ۽ صليب تي چاڙهيو وڃي

يو 19:19 پلاطس هڪ سرnamo لکائي صليب تي هئائي ڇڏيو

﴿ ظ ﴾

ظالم

رب 11:140 شال هر ظالم مائھو اوچتى آفت جو شكار تى ويچي
ير 12:21 ظلم تئي تەن کي ظالم جي چنبى مان چدايو
زك 8:9 نكى وري کو ظالم منهنجي قوم کي لتاڙي سگنهندو
زك 3:11 ظالم حڪمرانن جي روج راڙي جو آواز ٻڌن هر پيو اچي

ظلم

پيد 13:6 چاكاڻتە دنيا انهن جي ظلم سان پرجي ويئي آهي
چوڻ 8:22 جيڪو ظلم ٿو پوكى سو مصيبيت لشندو
يس 6:58 ظلم جا زنجير ٿوڙيا وجن
رس 25:7 خدا منهنجي وسيلي کين ظلم کان چوتڪارو ڏيندو
رس 34:7 مون پنهنجن مائهن سان مصر هر ظلم ٿيندي ڏٺو

﴿ ع ﴾

عبادت

شر 13:6 انهيَّ جي ئي عبادت ڪجو ۽ انهيَّ جي ئي نالي
يش 15:24 منهنجي ڪتب جو، سو اسين خداوند جي ئي عبادت
زب 100:2 خوشيءَ سان سندس عبادت ڪريو
دان 20:6 خدا جي تون هميشه عبادت ڪندو آهين، سو تو کي شينهن
مت 10:4 خدا کي سجدو ڪر ۽ رڳو انهيَّ جي ئي عبادت ڪر
مت 15:9 هو منهنجي عبادت اجائى ٿا ڪن
لو 46:19 منهنجو گهر عبادت جو گهر ٿيندو
يو 21:4 اوھين پيءَ جي عبادت نه هن جبل تي ۽ نكى يروشلم هر
يو 23:4 سچا عبادت ڪندڙ روح ۽ سچائيءَ سان پيءَ جي عبادت

عبادت خانو

مت 10:17 پنهنجن عبادت خانو هر اوھان کي چھڪ هئندو
مر 21:1 عيسىٰ سبت جي ڏينهن تي عبادت خانو هر ويچي تعليم ڏين
يو 2:16 مائھو اوھان کي عبادت خانو مان ڪيي چڏيندا
رس 2:17 پولس پنهنجي عادت موجب سندن عبادت خاني هر ويچي

عبادت گاهه

خر 24:34 خداوند خدا جي آڊو حاضر ٿيڻ لاءِ عبادت گاهه هر ايندا
2. با 22:18 جنهن جون عبادت گاهون ۽ قربان گاهون حرقیا ختم
عا 5:5 اوھين هرگز انهن جي عبادت گاهن جا پپروڪار نه ٿيو
عا 9:7 جبلن تي نهيل عبادت گاهون تباھه ٿي وينديون
ملا 10:1 جيڪو منهنجي عبادت گاهه جا دروازا بند ڪري چڏي

رس 23:2 گنهگار مائهن جي هئان صليب تي چاڙهي ڪوڪا هئائي
1. ڪر 17:1 متنان مسيح جو صليب تي چوڙهي جان ڏينه بي اثر ٿئي
گل 20:2 آءَ مسيح سان گڏ صليب تي چاڙهي ويو آهيان
اف 16:2 مسيح پنهنجي صليبي موت جي وسيلي انهن جي دشمني
فل 18:3 اهي پنهنجي هلت چلت سان مسيح جي صليب جا دشمن آهن
ڪل 20:1 خدا چاهيو ٿي ته مسيح جي صليبي تي وهايل رت

صور

1. با 11:9 صور جي بادشاهه حيرام سليمان کي ديار ۽ صنوبر
1. توا 30:8 سندس پيا پت هي هئا: صور، قيس، بعل، ندب
حر 18:26 هائي اهو شهر صور تباهم و برياد ٿي ويو آهي
لو 10:14 آخرت جي ڏينهن صور ۽ صيدا کان وڌيڪ اوھين ڀوڳيندا
1. ڪر 52:15 اک چنپ هر، آخري صور جي ڦوڪن سان ئي

صيئون

زب 6:2 پنهنجي پاڪ جبل صيئون تي، پنهنجوئي بادشاهه مقرر
يس 3:4 صيئون جبل جي شهر يروشلم هر خداوند جن مائهن کي
زار 4:2 هن سجي پياري صيئون کي تباهم و برياد ڪري چڏيو
رو 11:26 صيئون مان چوتڪارو ڏيندر ايندو
عبر 12:22 صيئون جبل تي زنده خدا جي شهر، يعني آسماني يروشلم

﴿ ط ﴾

طلاق

لار 7:21 بي عزت بشي هجي يا جنهن کي طلاق ڏني ويئي هجي
مر 10:2 مائھوء کي پنهنجي زال کي طلاق ڏين جائز آهي يا نه؟
مر 11:10 جيڪو مائھو پنهنجي زال کي طلاق ڏيئي بي زال پرڙجي
1. ڪر 11:7 پرچي ويچي ۽ مٿس به پنهنجي زال کي طلاق نه ٿئي

طهر

پيد 10:17 تنهنجي اولاد مان هر هڪ مرد پنهنجو طهر ڪرائي
يش 3:5 كلڙين جي تڪريءَ تيبني اسرائييل جو طهر ڪرايو
1. سم 25:18 هڪ سؤ مئل فلستين جون طهر واريون كلڙيون وئندو
رس 8:14 ابراهيم لاءِ طهر کي انهيَّ عهد جي نشانيَّ طور مقرر ڪيو
1. ڪر 19:7 طهر ڪرائڻ يا نه ڪرائڻ ڪجهه به نه آهي
گل 2:5 طهر ڪرائيندا ته مسيح کان اوھان کي ڪوبه فائدو نه پهچندو
فل 3:3 چالاءِ جو حقيقي طهر ڪرايل اسين آهيون

عبرا 9: عبادت جا قانون هئا ۽ هڪ زمیني عبادت گاهه به هئي

عهد

پيد 18:6 آء تو سان پنهنجو عهد قائم ڪندس
 پيد 11:9 منهنجو عهد هي آهي ته ڪدھن به وري پوڏ جي ڪري
 پيد 2:17 آء تو سان هڪ عهد ڪندس ۽ تو کي گھڻو اولاد ڏيندنس
 ڳا 11:10 جنهن ۾ عهد واريون تختون رکيل آهن
 يس 19:42 جيڪي مون خداوند جا عهد ڪيل پانها آهي
 لو 20:22 هيء پيالو خدا جو نئون عهد آهي
 ڪر 6:3 اهو عهد اکرن جو نه پر پاڪ روح جو آهي
 عبر 15:9 انهيءَ ڪري ئي مسيح نئين عهد جو وچ وارو آهي

عهد واري صندوق

پيد 18:6 هارون اهو عهد واري صندوق جي اڳيان آئي رکيو
 خر 22:25 عهد واري صندوق تي جيڪي ٻه مجسمما هوندا
 خر 26:30 عهد واري صندوق کي مسح ڪري مخصوص ڪج
 1 سم 11:4 خدا جي عهد واري صندوق کسجي ويٺي
 2 توا 7:5 عهد واري صندوق هيڪل جي اندر مقدس ترين جاء ۾
 عبر 4:9 قربان گاهه ۽ عهد واري صندوق، جيڪا چئني پاسن کان
 مڪا 19:11 سو کوليyo ويyo ۽ هيڪل ۾ عهد واري صندوق نظر آئي

عيد

خر 10:9 اسان کي خداوند جي شان ۾ عيد ملهائي آهي
 خر 11:12 فصح نالي پاڪ عيد آهي، جيڪا آء خداوند مقرر ڪريان ٿو
 خر 17:12 اها بي خيري مانيءَ جي عيد اوهيں هميشه ڪندا رهجو
 خر 22:34 اوهيں ڪنڪ جي پهريئن لاباري وقت لاباري جي عيد
 لار 39:23 مون خداوند جي لاءِ اها تنبن واري عيد فصح ملهائي جو
 ڳا 16:28 چوڏھين تاريخ تي مون خداوند جي عيد فصح ملهائي ويهي
 1 سم 20:5 ڏس، سڀائي نئين چند جي عيد آهي
 آس 26:9 انهن پنهنجي ڏينهن کي پوريءَ عيد جي نالي سان سڌيو ويyo
 مت 2:26 عيد فصح ايندي ۽ ابن آدم ماڻهن جي هوالي ڪيو ويندو
 مر 14:14 جتي هو پنهنجي شاگردن سان گڏجي عيد فصح کائي
 مر 15:6 پلاطس هر عيد فصح جي موععي تي هڪ قيدي آزاد ڪندو هو
 يو 10:22 بروشلم ۾ عيد تجدید هئي ۽ اها سياري جي موسم هئي
 رس 1:2 جڏهن عيد پنتيڪست جو ڏينهن آيو تڏهن سڀائي ايمان وارا
 ڪر 7:5 اسان جي عيد فصح جو گھيتو يعني مسيح قربان ٿي ويyo

عيسو

پيد 27:25 عيسو هو شيار شڪاري ۽ جهنج جو جهانگي بثيو
 پيد 1:36 عيسو جنهن کي ادوم به چيو ويندو آهي
 رو 13:9 مون يعقوب سان محبت رکي پر عيسوءَ سان نه
 عبر 16:12 متنان ڪو زناكار يا عيسوءَ وانگري بي دين نه ٿئي

عدالت

شر 17:1 عدالت جي ڪم ۾ ڪنهن جي به طرفداري نه ڪجو
 زب 5:1 بيشڪ بيچتا ماڻهو عدالت ۾ بيهي ڪين سکھندا
 عبد 15:1 آء خداوند سڀني قومن جي عدالت ڪندس
 صف 14:1 خداوند جو عدالت وارو ڏينهن ويجهو اچي ويyo آهي
 ڪر 10:5 اسان سڀني کي مسيح جي عدالت اڳيان پيش ٿيو آهي
 2. تم 8:4 اهو تاج، خداوند، جيڪو عادل جج آهي سو عدالت واري

عدن

پيد 8:2 خداوند خدا اوپير طرف عدن ۾ هڪتو باغ بنایو
 پيد 15:2 خداوند خدا آدم کي عدن جي باغ ۾ رکيو
 پيد 23:3 خداوند خدا کيس عدن جي باغ مان تئي ڪڍيو
 حز 31:18 تون عدن جي باغ وارن ڦن سان گڏ پاتال ۾ لاثو ويندين

عرش عظيم

پيد 17:28 خدا جي رهڻ جي جاء، يعني عرش عظيم جو دروازو آهي
 2. توا 9:28 تنهن جي دانهن عرش عظيم تائين وڃي پهتي آهي
 زب 1:123 اي خداوند! تون جيڪو عرش عظيم تي تختنشين آهيin
 وا 2:5 خدا عرش عظيم کان اوهان کي ڏرتيءَ تي ڏسي ٿو
 مت 12:5 ڇاڪاڻ ته اوهان کي عرش عظيم کان وڏو اجر ملندو
 مت 20:6 بلڪ عرش عظيم ۾ پنهنجو خزانو گڏ ڪريو
 مت 18:18 تنهن جي عرش عظيم کان به منع ڪئي ويندي
 لو 20:10 خوش ٿيو جو اوهان جا نالا عرش عظيم تي اڪريبل آهن
 لو 19:38 عرش عظيم تي شان وارو خدا آهي

عزت

خر 21:3 آء هن قوم کي مصرین جي نظر ۾ عزت ڏيندنس
 شر 16:5 اوهيں پنهنجي ماءُپيءَ جي عزت ڪريو
 چوڻ 31:16 اچو مٿو عزت ۽ عظمت وارو تاج آهي
 يو 4:44 ڪنهن بهنبيءَ کي پنهنجي وطن ۾ عزت نه ٿي ملي
 رس 17:19 خداوند عيسائي جي نالي کي وڌي عزت ۽ آبرو ڏين لڳا
 2. پط 17:1 عيسائي کي خدا پيءَ عزت ۽ عظمت بخشي

عقيدو

خر 14:8 هڪتو ديوتا هو جنهن جي باري ۾ اهو عقيدو هو ته
 لو 27:20 صدوقي جن جو عقيدو آهي ته قيمت آهي ئي ڪانه
 فل 1:6 دعا آهي ته تون سرگرميءَ سان پنهنجو عقيدو وندين

رو 14:11 تم شاید آءَ پنهنجي قوم وارن کي غيرت ڏياريان

عيسى

غير معبد

1. با 9:14 مون کان ڦري پنهنجي لاءَ غير معبد ۽ پلتيل بت ٻئائي
رب 4:16 جيڪي غير معبدون ڏائهن دوڙن تا تن جا ڏک وڌندما ويندا
يس 29:41 سڀ غير معبد بيڪار آهن، ۽ ڪجهه به نه ٿا ڪري سگهن
هوس 16:7 غير معبد اهڙي تيرڪمان مثل آهن، جيڪو مهل تي دوكو

﴿ ف ﴾

فرزند

زب 6:82 آءَ خدا تعاليٰ اوهان سڀني کي پنهنجا فرزند ٿو سڏيان
مت 16:16 تون مسيح، زنده خدا جو فرزند آهين
يو 3:16 ايترو ته پيار ڪيو جو هن پنهنجو هڪڙوئي فرزند ڏنو
يو 36:8 جيڪڏهن فرزند اوهان کي آزاد ڪندو ته اوهين سچ پچ آزاد
يو 20:31 عيسىٰ ئي مسيح ۽ خدا جو فرزند آهي
رو 4:1 هو خدا جي وڌي قدرت وارو فرزند ثابت ٿيو
رو 3:8 هن پنهنجي فرزند کي گنهگار انساني صورت ۾ موڪليو
رو 32:8 هن ته پنهنجو فرزند به اسان کان نه وانجهبيو
1. يو 10:4 خدا اسان کي پيار ڪيو ۽ پنهنجي فرزند جي قرباني ڏنائين
1. يو 12:5 جنهن وت خدا جو فرزند آهي تنهن وت زندگي آهي

فرعون

پيد 1:41 مصر جي بادشاهه فرعون هڪ خواب لدو
پيد 42:41 فرعون مهر واري مندي پنهنجيءَ آگر مان لاهي يوسف
خر 10:7 هارون جڏهن پنهنجي لئه فرعون ۽ سندس دريارين
خر 15:8 فرعون ڏنو ته کيس ڏيدين کان چوٽڪارو ملي چڪو آهي
خر 20:10 خداوند فرعون جي دل کي سخت ڪيو ۽ هن بنوي اسرائييل
زب 13:6 هن فرعون کي لشڪ سودو ڪاڻهي سمنڊ ۾ غرق
عبر 24:11 موسىٰ وڌي ٿيئ تي فرعون جي ذيءَ جو پت سڏائين کان

فرمانبرداري

خر 5:19 جيڪڏهن اوهين منهنجي فرمانبرداري ڪندما
1. سم 22:15 ياد رک، فرمانبرداري قربانيءَ کان بهتر آهي
دان 27:7 حڪومتون انهن جي خدمت چاڪري ۽ فرمانبرداري ڪنديون
ڪل 20:3 هر ڳالهم ۾ پنهنجي ماءُپيءَ جي فرمانبرداري ڪريو
uber 8:5 هن ڏڪ سهي ڪري فرمانبرداري سکي

فريسي

مت 20:5 شريعت جي عالمي ۽ فريسيں جي نيكيءَ کان وڌيڪ
مت 3:7 ڪئي فريسي ۽ صدقتي پيتسما وٺن لاءَ اچي

عيسى

مت 16:1 مريم جي پيتان عيسىٰ پيدا ٿيو جيڪو مسيح سڏيو وڃي تو
مت 14:25 رات جي پوئين پھر ۾ عيسىٰ پائيءَ تي پند ڪندو
مت 10:21 عيسىٰ ڀروشلم ۾ داخل ٿيو ته سچو شهر عجب ۾ پئجي
مر 34:1 عيسىٰ ڪيترن ئي مرضن جي بيمارن کي شفا ڏني
مر 11:11 عيسىٰ ڀروشلم ۾ داخل ٿي هيڪل ۾ ويو
مر 12:1 ڀهودين جي اڳائڻ عيسىٰ کي گرفتار ڪرڻ جي ڪوشش
لو 18:31 عيسىٰ پنهنجن پارهن شاڪردن کي هڪ پاسي وٺي ويو
يو 12:42 ڪيترن ئي اڳائڻ عيسىٰ تي ايمان آندو
يو 19:20 جنهن جاءِ تي عيسىٰ کي صليب تي چاڙهيو هئائون
رس 36:8 ايمان آئيان ٿو ته عيسىٰ مسيح خدا جو فرزند آهي
رو 16:24 خداوند عيسىٰ مسيح جو فضل شل اوهان سڀني تي هجي

﴿ غ ﴾

غلام

پيد 14:15 قوم کي سزا ڏيندس جنهن انهن کي غلام بشابو هوندو
لاو 13:26 انهيءَ لاءَ ته اوهين اڳيٰ مصرین جا غلام نه رهو
ایو 19:3 اتي نه ڪو غلام آهي ۽ نه وري ڪو مالڪ
مر 10:44 اوهان ۾ اڳيان ٿيئ ڪهري ته اهو سڀني جو غلام ٿئي
لو 10:17 تنهن چئو ته 'اسين ته خسيس غلام آهيون
يو 8:34 جيڪو به گناهه ٿو ڪري سو گناهه جو غلام آهي
1. ڪر 22:7 چونديو ويو آهي ته هو مسيح جو غلام آهي
گل 7:4 تنهنڪري اڳني اوهين غلام نه، بلڪ بار آهيو

غلامي

پيد 13:15 اتي جي ماڻهن جي غلامي ڪندو ۽ اهي چئن صدين تائين
خر 12:14 رڻ پت ۾ مرڻ کان مصرین جي غلامي ڪرڻ بهتر ٿئي ها
ير 19:5 هاڻ هو به ڏارئي ملڪ ۾ ڏارين جي غلامي ڪندما
ير 11:25 قومون ستر سالن تائين بابل جي بادشاهه جي غلامي
مت 24:6 ڪوبه ماڻهو بن مالڪن جي غلامي ڪري نه ٿو سگهي
رو 6:6 اڳيٰ اسين گناهه جي غلاميءَ کان چتي پئون
رو 8:21 اوهان کي غلاميءَ جو روح نه مليو آهي
گل 9:4 اوهين پيهر انهن جي غلاميءَ ۾ رهن جي خواهش ٿا ڪريو؟

غيرت

خر 5:20 آءَ خداوند اوهان جو خدا، غيرت وارو خدا آهيان
شر 16:32 هنن غير معبدون جي پوجا ڪري خداوند کي غيرت ڏياري
حر 19:38 غيرت ۽ قهر وچان اهڙو ته خوفناڪ زلزلو موكليندس
يو 2:17 تنهنجي گهر لاءَ منهنجي غيرت مون کي جلاتيندي

2.کر 21: اوهان کي مسيح سان گذى هك ڪري قائم ڪري ٿو
مڪا 19: اسین سڀ عيسىٰ جي شاهديءَ تي قائم آهيون

قبيلو

پيد 18: ان كان پوءِ ڪعناني قبيلو پڪرجي ويو
خر 4: بنى اسرائيل جي ٻارهن قبيلن جي واسطى يادگار طور
شر 5: بنى اسرائيل جا سڀ اڳواڻ ۽ هر قبيلو اتي گذ ٿيو
رهه 17: جيئن بنى اسرائيل مان هڪڙو قبيلو متوجي نه وجي
حر 13: بنى اسرائيل جي ٻارهن قبيلن ۾ هي ملڪ ورهابيو وجي
لو 30: اوهين بنى اسرائيل جي ٻارهن قبيلن جا فيصلا ڪندا
مڪا 21: دروازن تي بنى اسرائيل جي ٻارهن قبيلن جا نالا لکيل

قريان گاهه

پيد 8: پوءِ نوح خداوند جي لاءِ هڪڙي قريان گاهه ٺاهي
لاو 9: ڪاهن اهي سڀ قريان گاهه تي رکي ساڙي چڏي
2. با 22: اوهين رڳ ڀروشلم واري قريان گاهه تي قريانيون چاڙهيو
مت 24: پنهنجو نذرانو اتي قريان گاهه جي اڳيان چڏي پهريائين وجي
مت 20: جيڪڏهن ڪوبه ماڻهو قريان گاهه جو قسم ڪئي ٿو
عبر 10: اسان جي ته هڪڙي اهڙي قريان گاهه آهي
مڪا 3: اهو قريان گاهه وت اچي بيٺو ۽ کيس گھٺو لويان ڏنو ويو

قرياني

پيد 13: پت جي بدران گهئي جي ساڙڻ واري قرياني ڪيائين
خر 17: اسان کي چڏت هجي خداوند جي لاءِ قرياني ڪريون
خر 18: اها مون لاءِ هك وٺندڙ خوشبوء واري قرياني آهي
لاو 13: اناج جي قرياني پيش ڪريو، تنهن ۾ لوڻ ضرور وجهجو
لاو 21: خداوند جي حضور ۾ سلامتيءَ جي قرياني طور پيش
ڳا 17: اناج جي قرياني ۽ اوتن واري قرياني به پيش
ڳا 18: پاك ٿيڻ واسطى قرياني يا قصور جي تلافيءَ واسطى
1. سم 10: سموئيل ساڙڻ واري قرياني پيش ڪري رهيو هو
مت 7: 12 مون کي جانورن جي قرياني نه گهرجي پر رحم کپي
 عبر 12: مسيح گناهن جي لاءِ هڪڙي ئي قرياني هميشه جي
1. يو 10: پنهنجي فرزند جي قرياني ڏنائين، جيڪا اسان جا گناهه

قسم

پيد 16: آءُ خداوند پنهنجي ذات جو قسم ڪئي ٿو چوان
خر 13: خداوند اوهان جي ابن ڏاڏن سان قسم ڪنيو هو
لاو 19: اوهين منهجو نالو وئي قسم نه ڪجو
نحو 10: پنهنجي عقل ۽ هوش حواس سان قسم تي چئون ٿا
مت 33: خداوند جي آڏو پنهنجا قسم پورا ڪريو
 عبر 16: هر ڳالهه ۽ هر تڪرار جي آخرin ثابتى قسم ئي هوندو آهي

مت 1: فريسي ۽ صدوقى آيا. کيس آزمائش لاءِ چيائون
مت 13: اي شريعت جا عالمؤ ۽ فريسيو! اي رياڪارء!
يو 3: نيكديمس نالي هڪڙو فريسي هو
رس 15: فريسي جن ايمان آندو هو تن مان ڪي
رس 7: اهي لفظ چيا ته فريسي ۽ صدوقى پاڻ ۾ جهيو هڪڙو ڪڻ

فصح

خر 11: 12 فصح نالي پاڪ عيد آهي، جيڪا آءُ خداوند مقرر ڪريان ٿو
خر 48: ان ڦهرييل ماڻهو عيد فصح جي ماني ڪائي نه ٿو سگهي
2. توا 13: دستور موجب هنن عيد فصح جا جانور باهم تي پچايا
لو 8: 22 اسان لاءِ عيد فصح تيار ڪريو ته اسین ڪائون
1. ڪر 7: 5 عيد فصح جو گھيتو يعني مسيح قريان ٿي ويو آهي
 عبر 11: 28 ايمان جي ڪري ئي هن عيد فصح جي قرياني ڪئي

فلستي

پيد 34: 21 ابراهيم گهڻ ڏينهن تائين فلسطين جي علاقتي ۾ رهيو
1. سم 17: 4 بنى اسرائيل فلسطين جي هتان شڪست ڪادي
1. توا 18: 1 پوءِ دائود فلسطين کي شڪست ڏيئي پنهنجي تابع ڪيو
زب 9: 108 فلسطين جي ملڪ تي آءُ فتح جو نعرو هندس
عا 8: فلسطين جا باقي بچيل سڀئي ماڻهو چت ٿي ويندا

» ق «

قابل

پيد 4: 1 سو حوا انهيءَ جو نالو قابيل رکيو
پيد 5: 4 پر قابيل ۽ سندس نذراني کي قبول نه ڪيائين
پيد 8: 4 قابيل پنهنجي پاءُ تي حملو ڪري کيس ماري وڏو
1. يو 12: 3 اوهين قابيل وانگر نه ٿجو، جيڪو شيطان جو هو

قادرمطلق

پيد 14: 43 شال قادرمطلق خدا انهيءَ کي اوهان تي مهريان ڪري
1. سم 4: 4 مجسمن جي وچ ۾ قادرمطلق خداوند تختنشين هو
ير 7: 44 آءُ قادرمطلق خداوند، بنى اسرائيل جو خدا چوان ٿو
ير 10: 46 اهو ڏينهن خداوند قادرمطلق خدا جو ڏينهن آهي
لو 69: 22 پوءِ ابن آدم قادرمطلق خدا جي ساچي پاسي ويهدو
مڪا 22: 21 خداوند خدا قادرمطلق ۽ گھيتو ئي سندس هيڪل آهي

قائم

پيد 18: 6 آءُ تو سان پنهنجو عهد قائم ڪندس
خر 9: 34 پنهنجي دل سخت ڪئي ۽ پنهنجي هوڏ تي قائم رهيو
2. با 7: 21 هيڪل ۾ آءُ هميشه لاءِ پنهنجو نالو قائم رکندس

قوم

رو 25:3 خدا عیسی مسیح کی اهڙو ڪفارو بُایو
 عبر 17:2 رحمدل ۽ وفادار هجی ۽ ماڻهن جی گناهن جو ڪفارو ادا

ڪفر

خر 28:22 اوھین مون خدا بابت ڪفر نه بکو
ایو 10:2 انهن سینی واقعن جی باوجود ایوب ڪفر نه ڳالهایو
مت 31:12 پاک روح جی خلاف بکیل ڪفر نه بخشيو ويندو
1. تم 13:1 آءِ اکي ڪفر بکندڙ، ستائيندڙ ۽ بي عزت ڪندڙ هوس
مڪا 3:17 ذهه سگ هئا ۽ سچو ڪفر جي نالن سان پيريو پيو هو

ڪلام

ڳا 31:15 هن مون خداوند جي ڪلام کي خسیس ڄاتو
شر 36:4 اوھان باھه جي وچ مان سندس ڪلام پتو
زب 119:17 آءِ جيئرو رهان ۽ تنهنجي ڪلام تي عمل پيو ڪريان
مت 6:15 ريتن رسمن جي ڪري خدا جي ڪلام کي رد ڪري ٿا
لو 28:11 جيڪي خدا جو ڪلام پدن ٿا ۽ ان تي عمل ٿا ڪ
يو 14:1 ڪلام انساني صورت ۾ آيو ۽ اچي اسان سان گڏ رهيو
عبر 12:4 خدا جو ڪلام جيئرو ۽ اثراتو آهي. اهو په منھين تلوار

ڪليسيا

مت 18:16 ان تکر تي آءِ پنهنجي ڪليسيا اڏيندس
مت 15:18 اوھان جي ڪليسيا جو ڪو ماڻهو اوھان جو ڏوهه
رس 8:1 يروشلم ۾ ڪليسيا کي ڏاپو ستايو ويو
رس 23:14 هن هر ڪو ڪليسيا لاءِ بزرگ مقرر ڪيا
مڪا 1:2 افسس واري ڪليسيا جي ملاتڪ ڏانهن لک

ڪنغان

پيد 12:5 اهي سڀ ڪنغان جي ملڪ ڏانهن وڃن لاءِ روانا ٿيا
پيد 5:42 چالاءِ جو ڪنغان جي ملڪ ۾ به ڏكار هو
پيد 31:46 منهنجي پيءُ جو خاندان، جيڪي ڪنغان جي ملڪ ۾
يش 1:4 سچي قوم اردن درباءُ پار ڪري ڪنغان ملڪ ۾ پهتي
زب 2:44 ڏارين قومن کي پچائي سندن ملڪ ڪنغان ۾ کين آباد ڪيو
رس 19:13 هن ڪنغان جي ملڪ ۾ ست قومون ناس ڪيون

ڪنواري

پيد 16:24 اها چوکري ڏاڍي سهڻي، ڪنواري ۽ مرد جي هٿ کان
شر 22:19 هن بنی اسرائيل جي هڪري ڪنواري چوکريه تي بدنامي
مت 23:1 ڏسو، هڪري ڪنواري پيت سان ٿيندي، ۽ کيس پت چمندو
لو 34:1 مريم ملاتڪ کي چيو ته "آءِ ڪنواري آهيان ته پوءِ هي
1. ڪر 38:7 جيڪو پنهنجي ڪنواري چوکريه کي پرٺائي ٿو سو چڱو

پيد 12: آءِ تو مان هڪري وڌي قوم پيدا ڪندس

خر 20:1 بنی اسرائيل جي قوم وڌندي ۽ تمام گھڻي ٿيندي رهي

خر 10:34 اچ آءِ پوري قوم سان هڪ عهد ڪندس

زب 114:1 بنی اسرائيل قوم منجهان باهر نكري آئي

زب 144:15 سڀاڳي آهي اها قوم جنهن جو معبد خداوند آهي

ير 26:5 پيشك، منهنجي ٻيچڙي قوم ۾ شرير ماڻهو به موجود آهن

ير 9:7 آءِ پنهنجي ٻيچڙي قوم کي سڀكت ڏيندس

حر 39:25 آءِ خداوند خدا سجي بنی اسرائيل قوم تي رحم ڪندس

لو 10:21 قوم، قوم سان وڙهندي. بادشاهت، بادشاهت

رس 36:10 خدا بنی اسرائيل قوم ڏانهن عیسی مسیح جي وسيلي

قيامت

مت 22:7 قيامت جي ڏينهن گھڻا ئي مون کي چوندا ته 'اي خداوند!

مر 12:23 جڏهن قيامت ٿيندي ۽ سڀئي جيئرا ٿي اتندا

لو 14:14 پر تو کي قيامت ۾ ان نيكيءُ جو اجر ملندو

يو 11:25 عیسیٰ کيس چيو ته "قيامت ۽ زندگي ته آءِ آهيان

1. تم 17:18 پولس عیسیٰ ۽ قيامت جي منادي ڪري رهيو هو

ڪامل

شر 4:32 اسان جو محافظ آهي، سندس هر ڪم بلڪل ڪامل آهي

ابو 3:2 هن جهڙو ڪامل ۽ سچو انسان ڌرتيءُ تي پيو ڪوبه ڪونهي

زب 2:50 صيئون جيڪو پنهنجي سونهن ۾ ڪامل آهي

اف 13:4 مٿس ايمان رکڻ ۾ هڪ ٿي ڪامل انسان بشتون

يع 17:1 هر چڱي بخشش ۽ هر ڪامل انعام مٿان ٿو اچي

ڪاهن

خر 41:28 وقف ٿي منهنجي حضور ۾ ڪاهن بشجي خدمت ڪن

لو 11:21 ڪفن دفن ڪرڻ لاءِ ڪوبه ڪاهن پاڻ کي ناپاڪ نه ڪري

1. توا 13:23 هارون ۽ سندس اولاد کي هميشه لاءِ ڪاهن مقرر ڪيو

مر 14:47 پنهنجي تلوار ڪيدي وڌي ڪاهن جي نوڪر کي هنتئي

uber 21:7 عیسیٰ قسم سان ڪاهن مقرر ٿيو، جڏهن خدا کيس چيو

مڪا 10:5 اهڙي بادشاهت بُایو، جنهن جو هر فرد ڪاهن آهي

ڪفارو

لاو 20:4 هو ماڻهن جي گناهه جو ڪفارو ادا ڪندو

لاو 32:32 ڪاهن ٿيڻ لاءِ مخصوص ڪيو وجي، سو ڪفارو ادا ڪري

ڳا 25:15 ڪاهن سجيءُ قوم جي لاءِ ڪفارو ادا ڪري

مکا 22:21 خداوند خدا قادر مطلق ۽ گھیتوئی سندس هیکل آهي

﴿ ل ﴾

لاوي

- خر 14:4 ڇا لاوي قبيلي جو هارون تنهنجو ڀاءُ نه آهي؟
 پيد 1:53 لاوي ئي مقدس خيمي جي سنپال جا ذميوار آهن
 يش 14:13 پر لاوي قبيلي وارن کي موسىٰ ڪوبه ورشو ڪونه ڏنو
 2. توا 16:30 ڪاهن ۽ لاوي خدا جي پانهي موسىٰ جي شريعت
 يو 1:19 يهودي اڳوان ڀي ڏاھن ڪاهن ۽ لاوي موڪليا
 عبر 11:7 لاويءَ واري ڪاهيءَ جي بنجاد تي قوم کي شريعت ملي

لعت

- پيد 3:17 انهيءَ سڀان زمين لعنت هيٺ رهندی
 خر 17:21 پنهنجي پيءَ يا ماءُ تي لعنت ڪري، سو ضرور ماريyo وجي
 شر 26:11 اوھان کي برڪت ۽ لعنت پنهنجي مان چونڊ ڪڻ جو
 مت 74:26 پطرس لعنت وجنهندي چيو ته "خدا جو مون تي غضب پوي
 گل 13:3 مسيح اسان کي خريد ڪري شريعت جي لعنت کان ڇڏايو
 مکا 3:22 اڳيٰ وري ڪابه لعنت کانه هوندي

لكت

- شر 10:4 تختين تي اڳينَ لكت موجب اهي ڏهمه ئي حكم لکيا
 دان 15:5 پت واري لكت پڙهي مون کي انهيءَ جو مطلب سمجھائين
 لو 21:4 اڄ اوھان جي پتندي ئي هي ۽ لكت پوري ٿي آهي
 يو 22:2 سو هنن پاڪ لكت ۽ عيسىٰ جي لفظن تي ايمان آندو
 رس 1:16 انهيءَ پاڪ لكت جو سچو ثابت ٿيڻ ضروري هو

لويان

- خر 1:30 لويان ساڙڻ جي لاءُ تون هڪري قربان گاهه نهرائي
 خر 29:37 خوشبودار مصالحن جو لويان به ڪاريگر عطار جي هنر
 ڳا 7:16 خداوند جي آڏو انهن تي تاندرا رکي مشن لويان وجهو
 لو 9:1 هو هيڪل جي مقدس جاءِ ۾ وڃي لويان پاري
 مکا 4:8 اهو لويان جو دونھون خدا جي قوم جي دعائين سان گذ

لوط

- پيد 12:4 حاران شهر مان روانو ٿيو ۽ لوط به سائنس گنجي هليو
 پيد 1:19 ملاتڪ شام جو سدهوم ۾ آيا ته لوط شهر جي دروازي وت
 شر 19:2 مون اهو ملڪ بنી لوط کي ميراث ڪري ڏنو آهي
 2. پط 7:2 خدا لوط کي بچائي ورتو، جيڪو سچار شخص هو

خر 6:4 سندس هت ڪوڙهه جي بيماريءَ وانگر بلڪل اچو ٿي پيو
 2. با 15:5 خداوند ُعرياه بادشاهه کي ڪوڙهه جهڙي بيماريءَ سان
 مت 3:8 تنهن هڪدم هن جو ڪوڙهه جهڙو مرض لهي ويو
 لو 27:4 اسرائييل ۾ ڪيتائي ڪوڙهه جهڙي مرض وارا هئا
 لو 7:22 ڪوڙهه جهڙي مرض وارا پاڪ صاف ٿين پا

﴿ گ ﴾

گليل

- يش 27:13 اردن درباءَ جي اپرندي پاسي گليل دنيه تائين
 1. با 11:9 سليمان بادشاهه کيس گليل جي علاقتي ۾ ويهه شهر ڏنا
 مت 13:3 عيسىٰ گليل کان اردن درباءَ تي ڀيـا وـت آيو
 يو 1:21 شاگردن کي گليل دنيه جي ڪناري تي ڏيڪاري ڏني

گناهه

- پيد 7:4 سو خبردار مтан تون هائي گناهه ۾ ڦاسي پوين
 خر 7:34 بيشك آءُ بـپـتـائـيـ، خطاءُ گناهه جو بـخـشـينـدـزـ آـهـيـ
 شر 9:19 بيـ گـناـهـهـ جـوـ رـتـ نـهـ وـهـاـيوـ وـجـيـ ۽ـ اـهـوـ خـونـ اوـهـانـ جـيـ
 2. توا 6:25 پنهنجي قوم بنـي اـسـرـائـيلـ کـيـ اـنـهـيـ گـناـهـهـ جـيـ معـافـيـ ڏـجـ
 مر 4:1 توـيـهـ ڪـريـوـ ۽ـ بـيـتـسـماـ وـوـ تـهـ خـداـ اوـهـانـ جـاـ گـناـهـهـ بـخـشـيـ
 لو 24:5 ابنـآـدمـ کـيـ دـنـيـاـ ۾ـ گـناـهـهـ توـآـزوـ تـوـيـهـهـ تـائـبـ ٿـيـ
 1. يو 12:2 مسيـحـ جـيـ نـالـيـ جـيـ ڪـريـ اوـهـانـ جـاـ گـناـهـهـ معـافـيـ ڪـيـاـ

گنهگار

- پيد 13:13 ماڻهو خداوند جي نظر ۾ بدـڪـارـ ۽ـ ڏـاـ گـنهـگـارـ هـئـاـ
 شر 25:1 هو سچار کي بيـ گـناـهـهـ نـهـائـيـ ۽ـ گـنهـگـارـ کـيـ سـزاـ ڏـيـنـ
 زب 13:51 ته جـيـئـ اـهـيـ گـنهـگـارـ توـآـزوـ توـيـهـهـ تـائـبـ ٿـيـ
 چون 31:11 گـنهـگـارـ هـنـ دـنـيـاـ ۾ـ گـنهـگـارـ سـزاـ کـانـ ڪـيـئـ ٿـاـ بـچـيـ
 لو 1:15 محصول اڳـاـڙـنـدـزـ ۽ـ گـنهـگـارـ ماـڻـهـوـ عـيـسـيـاـ جـوـ ڳـالـهـيـونـ
 رو 8:3 هـنـ پـنهـنجـيـ فـرـزـنـدـ ڪـيـ گـنهـگـارـ اـنـسـانـيـ صـورـتـ ۾ـ موـڪـليـوـ

﴿ گـهـ ﴾

گھيتو

- لو 16:9 هـنـ سـاـڙـڻـ وـارـيـ قـربـانـيـ جـوـ گـابـوـ ۽ـ گـھـيـتوـ اـڳـانـ آـنـدوـ
 يـسـ 25:65 بـگـهـڙـ ۽ـ گـھـيـتوـ گـڏـ چـرـداـ
 يـوـ 29:1 هيـ خـداـ جـوـ گـھـيـتوـ آـهـيـ، جـيـڪـوـ دـنـيـاـ جـاـ گـناـهـهـ کـيـ وـجـيـ ٿـوـ
 1. ڪـرـ 7:5 عـيـدـ فـصـحـ جـوـ گـھـيـتوـ ـعـنـيـ مـسـيـحـ قـربـانـ ٿـيـ وـيوـ آـهـيـ

﴿ م ﴾

مالِغنىمت

پيد 18:28 انهيءَ جي مثان تيل پشتى ان کي مخصوص ڪيائين
لاو 3:23 سبت جو ڏينهن مون خداوند لاءِ مخصوص آهي
ير 1:5 مون تو کي مخصوص ڪري دنيا کان ڏار ڪيو هو
رو 29:8 کين پنهنجي فرزند جهڙو ٿين لاءِ مخصوص ڪيو هئائين
کل 1:15 خدا مون کي ماءُ جي پيتان ئي مخصوص ڪري

مذهبی وڳو

1. سم 18:2 مذهبی وڳو پهري خداوند جي خدمت ڪندو هو
1. سم 18:22 سٺيءَ جي ڪپڙي جو مذهبی وڳو پائيندا هتا
2. سم 14:6 دائم کي انهيءَ مهل سٺيءَ جو مذهبی وڳو پيل هو

مردمشماري

ڳا 1:2 پنهنجي نسل ۽ ڪتب موجب مردمشماري ڪريو
ڳا 34:4 هن اها مردمشماري سندن نسلن ۽ اپائن ڪتبن موجب ڪئي
ڳا 34:4 خدمت ڪرڻ جي لائق هئا . مردمشماري جو تفصيل هي آهي

مؤس

پيد 6:3 ان منجهان ٿورو پنهنجي مؤس کي به ڏنائين ۽ ان به کادو
يس 4:62 تنهنجي ملڪ جي زمين کي "مؤس واري" سديو ويندو
1. ڪر 3:7 هر مؤس کي پنهنجي ڙال جو حق ادا ڪرڻ گهرجي
2. ڪر 2:11 مون اوهان کي هڪري مؤس ، يعني مسيح سان ميگايو
اف 5:25 اي مؤس؟! پنهنجين زالن سان محبت رکو

مسح

خر 7:29 پوءِ مسح ڪرڻ وارو تيل ڪئي ، سندس مٿي ۾ وجهي
خر 26:30 خيميءَ عهد واري صندوق کي مسح ڪري مخصوص ڪج
لاو 20:6 ڪاهن ٿين لاءِ مسح ڪري مخصوص ڪيو وجي
1. با 39:1 تيل ڪئي سليمان کي بادشاهه ٿين لاءِ مسح ڪيائين
لو 18:4 خوشخبري ڏين لاءِ مون کي مسح ڪري چونديو اٿس
رس 10:38 عيسائي ناصريءَ کي پاڪ روح ۽ قدرت سان مسح ڪري

مسيح

مت 16:1 مريم جي پيتان عيسائي پيدا ٿيو جيڪو مسيح سديو وجي ٿو
مت 16:16 اوهين مسيح آهي، زنده خدا جا فرزند
مت 42:22 اوهين مسيح بابت چا ٿا چائو؟ هو ڪنهن جي اولاد مان
مت 63:26 اسان کي ٻڌاءُ ته چا تون مسيح، خدا جو فرزند آهي؟
مر 41:9 پائيءَ جو پيالو انهيءَ لاءِ ٿو پياري ته اوهين مسيح جا آهي
مر 21:13 اوهان کي چوي ته ڏسو، مسيح هيڏانهن آهي يا چوي ته
يو 17:1 فضل ۽ سچائي عيسائي مسيح جي معرفت مليا

مانوي

ڳا 9:31 سندن ٻيو سمورو سامان مالِغنىمت ڪري کنياون
يش 1:7 جنگ ۾ هت آيل مالِغنىمت مان خداوند جي نالي
دان 11:8 چانديءَ جا ٿانو مالِغنىمت طور پاڻ سان مصر ڪئي ويندو
ميڪ 11:4 انهن جو مالِغنىمت مون خداوند لاءِ وقف ڪندا

مجسمو

خر 19:25 هڪڙو مجسمو هڪڙي چيڙي تي ۽ ٻيو مجسمو پئي
خر 7:37 ٻنهي چيزن تي پردار آسماني مخلوق جا به مجسمو ٺاهيا
لاو 1:26 پوچا لاءِ نه بت ٺاهجو، نه ڪو مجسمو، نکي پشرا جا
2. توا 18:9 ٻانهين جي پرسان شينهن جو هڪ مجسمو لڳل هو
يس 16:37 آسماني مخلوق جي ٻن مجسمن مثان تخت تي وينو آهين
ير 43:13 تنهن جا ٿيپي جيان ڪورييل مجسمما هو پيچي ڇڏيندو

محبت

زب 45:7 تون نيكيءَ سان محبت ۽ بدكاريءَ سان نفتر ٿو ڪرين
چون 12:10 محبت سڀني خطائين کي ڍکي ٿي چڏي
1. ڪر 13:4 محبت صبر ڪرڻ واري ۽ مهربان آهي
اف 24:6 خداوند عيسائي مسيح سان لازوال محبت رکن ٿا
ڪل 14:3 سڀني خوبين جي مثان محبت کي ڪمريند وانگر ٻڌو
يهو 12:1 بـدار ۾ اوهان جي محبت پـين مجلسن لاءِ نقسانڪار

محصول

2. سـم 6:8 ارامي به دائم جـا محـصول پـيرـينـدـڙ تـابـعـدارـ تـيـا
عز 4:20 کـينـ ڏـلـ، محـصولـ ۽ چـونـگـيـ پـئـيـ مليـآـهنـ
چـونـ 4:29 عـوـامـ کـانـ گـرـاـ محـصولـ ٿـوـ أـڪـاـڙـيـ، سـوـ مـلـڪـ کـيـ تـباـهـهـ
مر 16:2 هو محـصولـ أـڪـاـڙـيـ ٻـيـنـ گـهـگـارـنـ سـانـ گـدـ ڇـوـ ٿـوـ کـائـيـ
لو 12:3 محـصولـ أـڪـاـڙـيـنـدـڙـ ٻـيـنـ پـيـتـسـماـ وـئـنـ آـيـاـ
رو 13:7 جـنهـنـ کـيـ محـصولـ ڏـيـشوـ هـجـيـ تـنهـنـ کـيـ محـصولـ ڏـيوـ

زب 77:13 تو خدا جهزو عظيم پيو ڪو معبود گونهي
رس 17:23 جنهن تي لکيل هو ته 'نامعلوم معبود جي لاء'.

معجزا

خر 30:4 اتي موسى ماڻهن جي اڳيان معجزا به ڪري ڏيڪاريا
خر 10:11 موسى ۽ هارون اهي سڀ معجزا فرعون جي اڳيان
زب 32:78 معجزا ڏسڻ جي باوجود به هنن خدا تي پروسونه ڪيو
لو 19:37 انهن سندس عجيز قوت جا معجزا ڏئا هئا
يو 23:2 سندس معجزا ڏسي ڪيٽرن ئي ماڻهن مٿن ايمان آندو
يو 12:37 عيسى يهودين جي اڳيان هيٽرا معجزا کيا هئا ته به
رس 43:2 رسول ڪيٽرائي معجزا ۽ عجب جهڙا ڪم کيا

مقدس جاء

خر 17:15 اي مالڪ! اها مقدس جاء پنهنجي هشن تيار ڪئي آهي
زب 150:1 خداوند جي واڪاڻ ڪريو، جيڪو مقدس جاء ۾ آهي
يو 17:2 قربان گاهه ۽ مقدس جاء جي وچ ۾ بيهي هيءَ دعا گھرو
لو 9:1 هو هيڪل جي مقدس جاء ۾ وڃي لوبان پاري
 عبر 24:9 مسيح انسان جي ٺاهيل مقدس جاء ۾ داخل نه ٿيو

مقدس ترين جاء

خر 34:26 رحمت جو پوش مقدس ترين جاء ۾ عهد واري صندوق مٿان
لاو 17:16 هارون ڪفارو ادا ڪرڻ جي لاء مقدس ترين جاء اندر
زب 108:7 خدا پنهنجي مقدس ترين جاء مان واعدو فرمایو آهي
عبر 12:9 مسيح انهيءَ مقدس ترين جاء ۾ هڪڙو ئي پيو داخل ٿيو
 عبر 19:10 عيسى جي رت جي ڪري انهيءَ مقدس ترين جاء ۾

مقدس خيمو

خر 2:40 مقدس خيمو يعني مون سان ملاقات وارو خيمو ڪڙو ڪرائج
خر 34:40 اهو مقدس خيمو خداوند جي جلوي سان پرجي ويو
ڳا 1:53:1 لاوي پنهنجا تبتو مقدس خيمي جي چوڏاري هشن
رس 45:7 اهو مقدس خيمو وتن دائود جي زماني تائين رهيو

ملاتڪ

پيد 11:22 خداوند ملاتڪ جي وسيلي آسمان مان سڏ ڪري چيس
1. با 19:22 آسمان جا سمورا ملاتڪ پنهنجي پاسن کان سندس پر ۾
هوس 4:4 هو منهنجي ملاتڪ سان ملهمه وڙھيو هو
مت 13:49 ملاتڪ وڃي نيڪن کان بچڙن کي ڦار ڪندا
مر 25:12 بلڪ جيئن آسمان ۾ ملاتڪ آهن تيئن اهي به هوندا
يو 52:1 خدا جا ملاتڪ ابن آدم تي نازل ٿيندا ۽ متني ويندا
مڪا 6:15 ست ملاتڪ نكتا، جن وٽ ست آفتون هيون

يو 17:3 تو هڪ سچي خدا کي ۽ مون عيسى مسيح کي سڃائي
رس 38:2 اوهيں سڀ توبه ڪريو ۽ عيسى مسيح جي نالي تي پيتسما
رو 5:15 عيسى مسيح جي فضل جي وسيلي گهڻن ئي ماڻهن کي خدا

مصر

پيد 12:10 سخت ڏكار پيو جو ابرام مصر ملڪ ۾ ڪجهه وقت رهن
پيد 36:37 مدانيين يوسف کي مصر ۾ فوطifar جي هٿ وڪڻي ڇڏيو
پيد 41:1 مصر جي بادشاهه فرعون هڪ خواب لڏو
خر 26:6 بنپي اسرائييل جي پوريءَ قوم کي مصر جي ملڪ مان ڪيدي
ير 12:43 آءَ مصر جي بتخان ۾ باهيوں پڙڪائيندس
مت 13:2 اُٿ، پار ۽ سندس ماڻ کي وئي مصر ڏاڻهن پچي وچ
يهو 5:1 ڪيئن خداوند هڪ قوم کي مصر ملڪ مان بچائي ورتو
مڪا 11:8 انهيءَ شهر کي مثالاً طرح سدوم ۽ مصر تا سدين

مظلوم

ابو 9:35 مظلوم ماڻهو گهڻن ظلمن جي ڪري دانهون
زب 32:69 خدا جو بچائڻ ڏسي مظلوم خوشيون ڪندا
چوڻ 31:5 پوءِ ڪنهن مظلوم سان نالنصافي ڪري وجهن
حبق 6:2 پوءِ اهي سڀائي مظلوم انهن تي ٺوليون ڪندا

معاف

زب 13:2 اهي سڀاڳا آهن جن جو گناهه معاف ڪيو ويو آهي
يس 11:53 هن جي خاطر آءَ گهڻن ئي کي معاف ڪري ڇڏيندس
مت 12:6 اسان جا ڏووهه اسان کي ائين معاف ڪر
مر 10:2 ابن آدم کي دنيا ۾ ماڻهن جا گناهه معاف ڪرڻ جي اختياري
لو 37:6 پيٽن کي معاف ڪريو ته اوهان کي به معاف ڪيو وڃي
اف 32:4 خدا مسيح جي وسيلي اوهان کي معاف ڪيو

معافي

لاو 26:4 گناهه جو ڪفارو ادا ڪندو ته پوءِ هن کي معافي ملندي
شر 8:21 خون جي سزا کان کين معافي ملندي
عا 7:2 پنهنجيءَ قوم کي معافي ڏي
لو 3:3 پيتسما وٺو ته اوهان کي پنهنجن گناهن جي معافي ملي
رس 18:26 اهي مون تي ايمان ٺئين ۽ گناهن جي معافي ملي
 عبر 22:9 رت وهائڻ کان سواءِ معافي نه ٿي ملي

معبود

خر 20:3 مون کان سواءِ اوهان جي لاء پيو ڪويه معبود نه هجي
خر 17:34 اوهيں پنهنجي لاء ڏاتوءِ مان پلتيل معبد نه ٺاهجو
1. تو 16:26 ٻين قومن جا سڀ معبود رڳو بي جان بت آهن

عبر 2:3 جهڙو موسیٰ خدا جي سجي گهرائي سان وفادار هو

مهريان

پيد 16:19 خداوند مٿس مهريان هو سو هنن لوٽ، سندس زال
نعم 17:9 تون اهڙو خدا آهين جو بخشن لاءٽ تيار، مهريان، رحم پيريو
ملا 17:3 ملڪيت ٿيندا ۽ آءُ مٿن اهڙو مهريان ٿيندس جهڙو پيءُ
1. ڪر 4:13 محبت صبر ڪڻ واري ۽ مهريان آهي
اف 4:32 هڪ پئي تي مهريان ۽ نرم دل ٿيو ۽ جهڙيءُ طرح خدا

مهريانى

پيد 19:19 وڌي مهريانى ڪئي آهي جو منهنجي جان بچائي اٿيئي
پيد 25:38 مهريانى ڪري سڃان ته هيءُ مندي، ڏوري ۽ لٺ ڪنهن
2. با 17:6 اي خداوند! مهريانى ڪري هن جون اکيون کول ته هي ڏسي
مر 23:5 مهريانى ڪري هلي هٿ گهمائيوس ته چڱي پلي ٿئي
طيط 4:3 چوٽڪاري ڏيندڙ خدا جي مهريانى ۽ انسان لاءٽ سندس محبت

مئلن جي دنيا

چوٽ 12:1 هميشه جي لاءٽ مئلن جي دنيا ڏانهن روانو ڪري
وا 10:9 اوھين جلد ئي مئلن جي دنيا ڏانهن هليا ويندا
يس 18:38 مئلن جي دنيا ۾ ڪوبه تنهنجي شڪرگداري

مئي

پيد 21:9 انگوري مئي پيئن کان پوءِ مٿس نشو چڙهي ويو
لاو 13:23 هڪ ليٽر مئي اوٽن واري قريانيءُ طور پيش ڪجو
شر 17:12 پنهنجي اناج، مئي يا زيتون جي تيل جا ڏahan حسا
رهه 4:13 ڪنهن به قسم جي مئي يا ڪا ٻي نشي واري شيءُ نه پيءُ
مر 22:2 ڪوبه تازي مئي پراشن ساندارن ۾ نه ٿو پوري
يو 30:19 عيسىٰ اها مئي وئي چيو ته ”هائي پورو ٿيو.“
مكا 10:14 انهيءُ کي خدا جي غضب جي مئي مان پيئشو پوندو

ميڪائيل

دان 10:13 مگر ميڪائيل جيڪو وڏن فرشتن مان هڪ آهي
يهو 9:1 وڌي ملاتڪ ميڪائيل جذهن موسىٰ جي لاش بابت
مڪ 7:12 ميڪائيل ۽ سندس ملاتڪ انهيءُ ازدها سان وڙهن لاءٽ نڪتا

﴿ ن ﴾

نپاڪ

پيد 7:2 يعني نر ۽ ماديون ۽ نپاڪ جانورن مان هڪ جوڙو
لاو 24:11 جانورن جي مڙهن کي چهندو سو شام تائين نپاڪ رهندو
ایو 4:14 نپاڪ انسان مان ڪا پاڪ شيءُ ڪيئن ٿي نکري سگهي؟

ملڪصدق

زب 4:11:4 تون ملڪصدق جي مرتبی جهڙو هميشه وارو ڪاهن
عبر 6:20 عيسىٰ ملڪصدق جي طريقي موجب ... سردار ڪاهن ٿي
عبر 1:7 ملڪصدق شاليم جو يادشاهه ۽ خدا تعاليٰ جو ڪاهن هو
عبر 7:10 جڏهن ملڪصدق ابراهيم سان گڏيو، تڏهن لاوي اجا

من

خر 35:16 بنى اسرائييل چاليهن سالن تائين منَ کائيندا رهيا
ڳا 7:11 اها منَ سڪل ڏائڻ جهڙي هئي ۽ موٽين وانگر ڏسڻ ۾
شر 16:8 هن اوھان کي بيبابان ۾ اها منَ کارائي
 عبر 4:9 انهيءُ صندوق ۾ منَ سان پيريل هڪ سونو ٿانءُ
مڪا 17:2 غالب پوندو تنهن کي آءُ لڪل منَ مان ڪجهه ڏيندس

منسوخ

زب 39:89 تو پنهنجي پانهي سان ڪيل عمد کي منسوخ ڪيو آهي
مت 5:17 انهن کي منسوخ ڪرڻ لاءٽ نه پر مڪمل ڪرڻ لاءٽ آيو آهيان
مت 18:5 شريعت جو هڪڙو اکري يا ان جو ڪونقطوبه منسوخ نه ٿيندو
رو 31:3 ايمان آئش جي ڪري شريعت کي منسوخ تا ڪريون؟ نه

موت

خر 12:30 ڪو گهر اهڙو ڪونه هو جنهن ۾ موت نه ٿيو هجي
شر 16:24 اولاد جي بدلي والدين کي موت جي سزا نه ڏني وجي
زب 48:89 اهڙو ڪو انسان آهي جيڪو موت نه ڏسندو ۽ پيو جيئندو؟
مر 9:9 جيستائين ابن آدم موت کان پوءِ وري جيئرو نه ٿئي
گل 1:3 مسيح کي صليب تي چاڙهي سندس موت جو منظر ظاهر
1. تم 10:1 جنهن موت کي ناس ڪري زندگيءُ ۽ بقا کي خوشخبريءُ

مورتيون

شر 7:5 بت ڪيرائي چڏجو ۽ سندن تراشيل مورتيون ساٿي چڏجو
2. توا 2:28 بعل ديوتائين جي پوچن لاءٽ پلتيل مورتيون نهر ايائين
ير 10:15 اهي مورتيون باطل ۽ ٿڳيءُ جو ناهه آهن
هوس 13:2 پوچا لاءٽ چانديءُ جون ٿهيل مورتيون ۽ پلتيل بت ناهيائون

موسيٰ

خر 1:5 انهيءُ کان پوءِ موسىٰ ۽ هارون فرعون وٽ آيا
خر 13:17 تيئن هن موسىٰ ۽ هارون جي ڳاللهه نه مجعي
خر 21:14 موسىٰ پنهنجو هٿ سمند تي ڊڳهيو
خر 2:16 بيبابان ۾ اهي سڀ موسىٰ ۽ هارون جي خلاف ڪرڪ لڳا
مت 3:17 پوءِ انهن موسىٰ ۽ الیاسنبيءُ کي ڏئو
لو 29:16 انهن وٽ موسىٰ ۽ پين نبيين جا پاڪ ڪتاب موجود آهن

لار 21:18 مولک ديوتا جي واسطي باهه سان سازئي نذرانو نه ڏجو
ڳ 28:18 اهو خاص نذرانو اوهيں هارون ڪاهن کي ڏيندا رهجو
زب 116:13 اوتن وارو نذرانو کئي خداوند آڏو پيش ڪندس
اف 2:5 پاڻ کي خدا جي آڏو خوشبوردار نذرانو ۽ قرباني ڪري ڏئي

نعمت

زب 144:15 سڀاڳا ۾ اهي ماڻهو جن کي اهي نعمتون حاصل آهن
وا 24:2 اهي شيون اسان لاءِ خدا جون نعمتون آهن
رو 12:6 تنهن موجب اسان کي جدا جدا نعمتون مليون آهن
رو 12:8 جيڪڏهن اها نعمت رحم ڪرڻ جي هجي
1. ڪر 12:4 روحاني نعمتون ته جدا جدا قسمن جون آهن
uber 4:2 پاڪ روح جون نعمتون ورهائيدي انهيءَ چوٽکاري جي

نفتر

شر 28:9 جيئن ته خداوند کي انهن کان نفتر هئي
زب 5:5 تو کي سڀني بدڪارن کان ڏاڍي نفتر آهي
حر 20:7 سون ۽ چانديءَ مان نفتر جھڻيون مورتيون جوڙايون
لو 27:6 جيڪي اوهان کان نفتر ڪن تن سان چگائي ڪريو
رو 9:12 بچڙائيءَ کان نفتر ڪريو ۽ نيكيءَ سان دل لڳايو

نماثو

زب 17:51 تون نمائشي ۽ پشيمان دل کي حقيـر نه ٿو چائين
وا 1:5 خدا جي گهر ۾ داخل ٿيو، تـهـنـ نـمـاثـاـ ٿـيـ اـحـتـيـاطـ سـانـ اـچـوـ
يس 2:66 ماـثـهـنـ مـانـ خـوشـ آـهـيـانـ، جـيـڪـيـ نـمـاثـاـ ۽ـ توـبـهـ تـائـبـ ٿـيـنـدـ آـهـيـ
ميـ 8:6 رـاحـمـلـيـءـ کـيـ بـيـحـدـ عـزـيزـ چـاـڻـوـنـ، ۽ـ پـنـهـنجـيـ خـداـ آـڏـوـ نـمـاثـاـ
مت 3:5 سـڀـاـڳـاـ آـهـيـ جـيـڪـيـ دـلـ جـاـ نـمـاثـاـ آـهـيـ
مت 11:11 مون کان سـکـوـ، چـالـاءـ جـوـ آـءـ دـلـ جـوـ نـرـمـ ۽ـ نـمـاثـوـ آـهـيـانـ
يع 10:4 خـداـونـدـ جـيـ آـڏـوـ پـاـڻـ کـيـ نـمـاثـوـ ڪـريـوـ تـهـ هوـ اوـهـانـ کـيـ سـرـبلـندـ
1. پـطـ 8:3 پـيارـ ڪـريـوـ، نـرـمـ دـلـ ۽ـ نـمـائـيـ طـبـيعـتـ وـارـاـ ٿـيوـ

نمائي

كل 23:5 نـمـائـيـ ۽ـ پـرـهـيـزـگـارـيـ. اـهـتـيـنـ ڳـالـهـيـنـ جـيـ خـلـافـ ڪـابـهـ شـريعـتـ
1. ڪـرـ 21:4 ڏـنـديـ سـانـ اـچـانـ يـاـ پـيارـ ۽ـ نـمـائـيـءـ وـارـيـ روـحـ سـانـ
يع 21:1 نـمـائـيـءـ سـانـ انهـيءـ ڪـلامـ کـيـ قـبـولـ ڪـريـوـ

نوح

پـيدـ 6:7 جـدـهـنـ ڌـرـتـيـءـ تـيـ ٻـوـڏـ آـئـيـ تـدـهـنـ نـوـحـ جـيـ عمرـ چـهـمـ سـؤـ سـالـ
پـيدـ 6:8 چـالـيـنـ ڏـيـنهـنـ کـانـ پـوءـ نـوـحـ پـيـڙـيـ جـوـ هـڪـڙـوـ روـشـنـدانـ کـوليـوـ
يس 9:54 نـوـحـ جـيـ طـوفـانـ جـھـڙـيـ ٻـوـڏـ وـريـ ڌـرـتـيـءـ تـيـ نـهـ اـيـنـديـ
پـيدـ 37:24 جـيـئـنـ نـوـحـ جـيـ ڏـيـنهـنـ ۾ـ ٿـيوـ، تـيـئـنـ اـبـنـ آـدـمـ جـيـ بـادـشاـهـتـ
uber 7:11 اـيمـانـ جـيـ ڪـريـ ئـيـ نـوـحـ کـيـ انهـيءـ ڳـالـهـيـنـ جـيـ بـارـيـ ۾ـ خـداـ

رو 14:14 اـهـڙـيـ ڪـابـهـ شـيءـ نـهـ آـهيـ جـيـڪـاـ خـودـ نـاـپـاـڪـ آـهيـ
2. پـطـ 10:2 جـيـڪـيـ جـسمـ جـيـ نـاـپـاـڪـ خـواـهـشـنـ جـيـ پـيـروـيـ ٿـاـ ڪـنـ
مـڪـاـ 27:27 ڪـابـهـ نـاـپـاـڪـ شـيءـ ياـ ڪـوبـهـ نـفـرـتـ ۽ـ ڪـوـڙـ جـھـڙـوـ ڪـمـ ڪـنـدـ
ناـذـيرـ

نعمت

ڳ 2:6 مرـدـ ياـ عـورـتـ نـاـذـيرـ ٿـيـنـ يعنيـ پـاـڻـ کـيـ مـونـ خـداـونـدـ لـاءـ وـقـفـ
ڳ 6:18 نـاـذـيرـ مـونـ خـداـ سـانـ مـلـاقـاتـ وـارـيـ خـيـميـ جـيـ اـنـقـنـ وـارـيـ درـ
رهـ 5:13 سـوـ جـائـيـ چـمـ کـانـ نـاـذـيرـ يعنيـ خـداـ لـاءـ وـقـفـ ٿـيـندـوـ
رهـ 17:16 خـداـ جـوـ نـاـذـيرـ آـهـيـانـ. سـوـ جـيـڪـڏـهـنـ منـهـنجـاـ وـارـ ڪـوـڙـياـ

نافرمان

لاـ 41:26 هـنـنـ جـونـ نـاـفـرـمـانـ دـليـونـ پـشـيمـانـ ٿـيـنـديـونـ
حرـ 39:23 بنـيـ اـسـرـائـيلـ نـاـفـرـمـانـ ٿـيـ بـدـڪـارـيـ ڪـئـيـ
روـ 10:21 هـڪـڙـيـ نـاـفـرـمـانـ ۽ـ ضـديـ قـومـ ڏـانـهـنـ پـنـهـنجـاـ هـٿـ دـگـهـيـنـدوـ
2. تـهـ 3:2 مـاءـُـيـءـ جـاـ نـاـفـرـمـانـ، بيـ ڪـراـ ۽ـ نـاـپـاـڪـ ٿـيـ پـونـدـاـ
1. پـطـ 8:2 اـهـيءـ ڙـاـڻـوـ ڪـلامـ جـاـ نـاـفـرـمـانـ ٿـيـ انـ تـانـ ٿـاـڙـجـنـ ٿـاـ

نبي

ڳ 12:6 اوـهـانـ ۾ـ ڪـوـ نـبـيـ هـونـدوـ تـهـ آـءـ خـداـونـدـ روـياـ ۾ـ انـهـيءـ تـيـ
شرـ 18:14 بنـيـ اـسـرـائـيلـ قـومـ وـارـنـ منـجـهـانـ ٿـيـ توـ جـھـڙـوـ هـڪـڙـوـ نـبـيـ
2. تـواـ 19:24 هـنـنـ ڏـانـهـنـ نـبـيـ موـكـليـاـ تـهـ جـيـئـنـ اـهـيـ توـبـهـ تـائبـ ٿـيـ
متـ 13:13 هـنـبـيـ پـنـهـنجـيـ وـطنـ ۽ـ پـنـهـنجـيـ خـانـدانـ کـانـ سـوـاءـ
متـ 11:21 هيـ گـلـيلـ جـيـ ڳـوـثـ نـاـصـرـتـ وـارـوـ نـبـيـ عـيسـيـاـ آـهـيـ
مرـ 13:22 ڪـوـڙـاـ ڙـاـڻـوـ ظـاهـرـ ٿـيـنـداـ جـيـڪـيـ پـاـڻـ کـيـ مـسـيـحـ ياـ نـبـيـ

نبي سـدـائـينـدـرـ

شرـ 18:20 جـيـڪـوـ نـبـيـ سـدـائـينـدـرـ گـستـاخـيـ ڪـريـ ڪـاـ اـهـڙـيـ ڳـالـهـمـ
1. باـ 13:18 نـبـيـ سـدـائـينـدـرـ پـوـڙـهـيـ ڪـوـڙـ ڳـالـهـائـينـديـ کـيـسـ چـيوـ
1. باـ 18:23 بـعـلـ دـيوـتاـ جـاـ نـبـيـ سـدـائـينـدـرـ ڏـانـهـنـ مـانـ هـڪـڙـوـ چـونـدـينـ
يرـ 11:23 نـبـيـ سـدـائـينـدـرـ ۽ـ ڪـاهـنـ پـيـئـيـ مـڪـارـ آـهـنـ
متـ 11:24 ڪـيـتـائيـ نـبـيـ سـدـائـينـدـرـ اـيـنـداـ ۽ـ گـهـشـنـ کـيـ ٺـيـگـينـداـ

2. پـطـ 1:2 بنـيـ اـسـرـائـيلـ ۾ـ پـئـنـ نـبـيـ سـدـائـينـدـرـ هـئـاـ جـيـڪـيـ حـقـيقـيـ نـبـيـ

نجات

زـبـ 7:32 تـونـ منـهـنجـيـ چـوـذـاريـ نـجـاتـ جـاـ گـيـتـ ڳـارـائـينـ ٿـوـ
يسـ 49:26 قادرـ خـداـ، تـنـهـنجـوـ نـجـاتـ ڏـيـنـدـ ۽ـ تـنـهـنجـوـ بـچـائـينـدـ
فلـ 20:3 نـجـاتـ ڏـيـنـدـ، يعنيـ خـداـونـدـ عـيسـيـ مـسـيـحـ جـيـ اـتـانـ اـچـنـ جـوـ

نـذـرانـوـ

پـيدـ 4:4 هـايـيلـ بهـ پـنـهـنجـيـ رـيـنـ جـاـ پـهـريـتاـ قـرـ آـئـيـ نـذـرانـوـ ڏـاـيـ
خرـ 2:25 ماـڻـهـوـ پـنـهـنجـيـ دـلـ جـيـ خـوشـيءـ سـانـ جـيـڪـوـ بهـ نـذـرانـوـ آـئـيـ

1. پط 11:4 عیسی مسیح جی وسیلی خدا جی واکاٹ تئی

نور

ویا

خر 3:5 ائین نه کنداسین ته مтан هو اسان ۾ ویا موکلی
 1. تو 14:21 سو خداوند بنی اسرائیل تی ویا جی بیماری موکلی
 یر 14:14 اتلندو آء جنگ، ڏکار ۽ ویا سان کین ناس کری ڇدیندسا
 حز 21:14 خونخوار جهنگلی جانور ۽ ویا یروشلم تی نازل کندسا
 عا 10:4 مون اوہان ۾ ویا موکلی، جھڑیء طرح مصر ۾ موکلی هیم

وفا

خر 6:34 لافانی شفت ۽ وفا مسان پپور ۽ ڪاواڙ ڪر ۾ بلکل درو
 زب 10:25 تن جی تون وفا ۽ دائمی شفت سان رهنمائی ٿو ڪرین
 زب 4:91 سندس وفا اوہان جی واسطی ڦال ۽ پناہ ٿیندی
 زار 23:3 بیشک خداوند جی وفا ڪیدی نه گھٹی آهي!
 مت 24:6 يا وری هڪڑی سان وفا ڪندو ۽ پئی سان دغا
 رو 3:3 چا انهن جی بیوائی خدا جی وفا کی بیکار بثائندی؟

وفادر

1. با 14:8 دل ۽ جان سان منهنجو وفادار هو
 رس 23:11 خداوند سان دل ۽ جان سان وفادار رهجو
 1. ڪر 17:4 خداوند جو هئن ڪری منهنجو پیارو ۽ وفادار فرزند آهي
 عبر 6:5 فرزند جی حیثیت ۾ خدا جی گھر جو مختار هوندي وفادار

وقف

خر 2:35 اهو آرام وارو ڏینهن خداوند لاء وقف ٿیل سبت آهي
 رهه 5:13 سو چائی ڄم کان ناذیر یعنی خدا لاء وقف ٿیندو
 عز 10:7 تعلیم ڏین لاء پنهنجو پاڻ کي وقف ڪری ڇڏيو هو
 لو 23:2 هر ڪو پھرتو پت خداوند جي لاء وقف ڪيو وجي
 1. ڪر 15:16 پاڻ کي خدا جي ماڻهن جي خدمت لاء وقف ڪري ڇڏيو

ویڙهوٽو

عز 2:6 اخمتا جي قلعی مان هڪڙو ویڙهوٽو لڌو ويو
 یر 21:36 موکلیو ته وجی چمڑی جو اهو ویڙهوٽو ڪلی اچی
 حز 1:3 اي آدمزاد! پنهنجي اڳیان رکیل ویڙهوٽو تون کائی چڏ
 ڙک 2:5 آء چمڑی جو هڪڙو ویڙهوٽو آذامندي ڏسان ٿو

﴿ ه ﴿

هابیل

پید 2:4 پوء کیس هڪ پیو پت هابیل چائو
 پید 4:4 خداوند هابیل ۽ سندس نذراني کي قبول ڪيو

زب 11:97 سچار ماڻهن جي متنان خدا جو نور نازل ٿئي ٿو

يس 10:17 خدا، جيڪو بنی اسرائييل جو نور آهي سو باهه بُنجي ويندو

دان 14:5 تو ۾ نور، سمجھئه ۽ نهایت گھڻي ڏاهپ موجود آهي

اف 14:5 مئلن منجهان جي اُٿ، تم مسیح تو تي نور چمڪائيندو

مڪا 14:1 انهيء جو مٿو ۽ وار اهڙا اچا هئا جھڙو کير، بلڪ نور جھڙا

نيڪ

1. سم 9:2 هو پنهنجي نيك بندن جي حفاظت ڪندو رهي ٿو

چوڻ 22:18 نيك ڦال ڪمن ڀاڳ واري کي ملي ٿي

وا 1:7 جيئن نيك نامي قيمتي عطر کان وڌي بهتر آهي

مت 12:35 نيك ماڻهو پنهنجي دل جي چڪي خزانی مان چڱيون

مر 10:18 اڪيلي خدا کان سواء پيو ڪوبه نيك نه آهي

نيڪي

زب 14:34 بچڙائيء کان پري پچو ۽ سدائين نيكى ڪندا رهو

چوڻ 21:21 سچار ۽ رحمدل ماڻهو نيكى، عزت ۽ ڏگهي ڄمار ماڻيندا

مر 4:3 سبت جي ڏينهن نيكى ڪر ڻ جائز آهي يا بدی

ٿ. 3:3 اي پائرو ۽ پيڙون! اوھين نيكى ڪر ۾ ڪڏهن نه ٿڪجو

نيل ندي

پيد 4:41 ست ٺاهو ڪيون ۽ ٺلهيون ڳئون نيل نديء مان نكتيون

حز 2:32 پر تون نيل نديء جي هڪڙي اجگر بلا مثل آهين

عا 5:9 ڏرتني نيل نديء وانگر اُٿل کائي مٿي چڙهي ٿي

ڙک 11:10 مصر جي نيل نديء کي تري تائين سڪائي ڇدیندسا

نينواه

يون 1:2 اُٿ، وڏي شهر نينواه ڏانهن وچ ۽ اُتان جي ماڻهن کي

يون 4:3 چاليهن ڏينهن کان پوء نينواه شهر برباد ڪيو ويندو

ناح 7:3 ڏسو، نينواه ته ڪندر بُنجي ويو آهي

مت 12:41 نينواه جا ماڻهو آخرت جي ڏينهن اُٿي بيهندا

لو 11:30 جيئن نينواه شهر جي ماڻهن لاء یونس هڪڙو نشان بثيو

﴿ و ﴾

واکاٹ

شر 10:8 خداوند پنهنجي خدا جي واکاٹ ڪندا

1. تو 10:29 يعقوب جا خدا! ازل کان ابد تائين تنهنجي واکاٹ هجي

زب 25:22 سندس عنایت سان هيڪل جي وڏي گڏجائيء ۾ واکاٹ

لو 18:43 خدا جي واکاٹ ڪندو عيسی جي پيشان هلن لڳو

2. توا 2:7 خداوند جي جلوی سان **هیکل** پرجي ويو هو
 زب 1:79 مقدس **هیکل** کي داهي ان جي بي حرمتي **کشي**
 زك 12:6 مون خداوند جي **هیکل** کي نئين سر تعمير ڪندو
 مر 58:14 ماڻهن جي **ٺهيل هیکل** کي داهيندس ۽ ڦن ڏينهن کان پوءِ
 لو 46:2 ٽئين ڏينهن تي هنن عيسىٰ کي **هیکل** ۾ لتو
 لو 1:20 عيسىٰ ماڻهن کي **هیکل** ۾ تعليم ڏيئي رهيو هو
 يو 15:2 رين ۽ ڏڳن سميت **هیکل** مان هڪالي ڪڍيو
 مڪا 22:21 خداوند خدا قادر مطلق ۽ گھيتوئي سندس **هیکل** آهي

﴿ ي ﴾

يادگار

پيد 45:31 4 پوءِ يعقوب هڪتو پٿر کئي يادگار طور ٿئي وانگر کوڙيو
 خر 4:24 بارهن قبيلن جي واسطي يادگار طور ٿئي جيان بارهن پٿر
 يس 5:56 تن جي يادگار لاءِ آءُ پنهنجي گهر ۽ پنهنجي چوديواري
 حز 9:43 مري ويل بادشاهن جا يادگار منهنجي **هیکل** مان هئائي ڇڏين

يافا

2. توا 16:2 پڻين وانگر تاري يافا شهر جي بندر تائين آئينداوسون
 يون 1:3 يافا بندر تي پهتو ۽ آتني هڪ ساموندي جهاڙ ڏنائين
 رس 10:45 ايمان وارا يهودي جيڪي يافا کان پطرس سان گڏجي آيا
 رس 13:11 يافا مان انهيءَ ماڻهوءَ کي گهراء، جنهن جو نالو شمعون

يتيم

خر 22:22 اوهيں ڪنهن رن زال يا يتيم کي نه ڏوكئجو
 زب 14:10 لاچار ۽ يتيم پاڻ کي تنهنجي حوالي ڪن ٿا
 ير 11:49 آءُ اوهان جي يتيم پارن جي سڀاڻ لهندس
 يو 18:14 اوهان کي يتيم ڪري ڇڏي نه ويندس، آءُ ضرور موئي

يرميه

ير 2:1 تيرهين سال خداوند جو ڪلام يرميه تي نازل ٿيو
 ير 1:25 مون يرميه نبيءَ تي خدا جو ڪلام نازل ٿيو
 ير 26:36 باروڪ ڪاتب ۽ يرميه کي گرفتار ڪري اچو
 ير 10:38 يرميه نبيءَ کي مرڻ کان اڳ ۾ ئي کوهه مان ٻاهر
 مت 17:2 اهڻيءَ طرح يرميه نبيءَ جيڪو چيو هو سو سچو ثابت ٿيو

يروشلم

رهه 8:1 بنيءَ يهوداه يروشلم تي پڻ حملو ڪري مٿس قبضو ڪيو
 س.م 16:6 عهد واري صندوق دائم جي شهر يروشلم ۾ آئي
 1. توا 10:6 يروشلم ۾ سليمان جي ٺهاريل **هیکل** ۾ ڪاهن طور
 يس 11:10 تهڙوئي حشر آءُ يروشلم ۽ ان جي بتن جو ڪندس

لو 11:51 آءُ اوهان کي ٻڌايان ٿو ته هابيل جي خون کان وئي زكرياء
 عبر 11:4 هابيل خدا وٽ قabil کان وڌيک سئي قرباني چاڙاهي

هاجرہ

پيد 3:16 سارائيءَ پنهنجي مٿس کي پنهنجي بانهي هاجرہ زال ڪري
 پيد 9:21 هاجرہ جو پٽ اسماعيل جيڪو کيس ابراهيم مان ڄائو هو
 پيد 17:21 سندس ملاتڪ آسمان مان هاجرہ سان ڳالهابيو
 كل 24:4 جنهن ڪري غلام ئي پيدا ٿين ٿا ۽ اها آهي هاجرہ
 گل 25:4 اها هاجرہ عربستان جي سينا جبل جي مثل آهي

هارون

خر 14:4 ڇا لاوي قبيلي جو هارون تنهنجو پاءِ نه آهي؟
 خر 7:1 تنهنجو پاءِ هارون تنهنجو پيغمبر ٿيندو
 خر 12:7 هارون جي لث انهن جي لئين کي ڳڙڪائي ويئي
 گا 10:17 هارون جي لث عهد واري صندوق جي سامهون موئائي
 گا 28:20 موسىٰ هارون جي ڪهانت واري پوشاك لاهي سندس پٽ
 لو 5:1 سندس زال به هارون جي اولاد مان هئي
 عبر 11:7 هارون جي نه، پر ملڪصدق جي طريقي ۾ شمار ڪيو

همقوم

لاو 36:25 اوهان جو هم القوم پلي ته اوهان منجهه رهندو اچي
 شر 11:15 غريب ۽ محتاج هم القوم لاءِ پنهنجو هت ڪشادو رکجو
 زب 1:133 سڀئي هم القوم گڏجي پاڻ ۾ ايڪي سان رهن
 ير 14:34 هر ڪو پنهنجي هر انهيءَ هم القوم عبرانيءَ کي ضرور آزاد
 رس 13:26 اي ابراهيم جو اولاد، منهجا هم القوم بنی اسرائييل وارء!

هيبتناك

خر 11:15 حمد وَ ثنا ۾ هيبتناك ۽ معجزن ڪڻ وارو بيو ڪير آهي؟
 شر 17:10 جيڪو عظيم، قادر ۽ هيبتناك خدا آهي
 ير 7:30 آآ اهو ڏينهن ڪيڻو نه هيبتناك هوندو!
 لو 11:21 آسمان مان هيبتناك حادثا ۽ ڳرا نشان ظاهر ٿيندا

هيروديس

مت 1:2 هيروديس جي ڏينهن ۾ عيسىٰ يهوديه جي بيت لحم شهر ۾
 لو 11:23 تدهن هيروديس پنهنجي سڀاھين سميت عيسىٰ تي ٿوليون
 رس 12:23 هڪري ملاتڪ هيروديس کي ڌئي ڪيرائي وڌو

هیکل

1. با 2:6 بادشاهه سليمان جيڪو **هیکل** تعمير ڪرايو
 1. توا 11:16 سندس ديدار جي طلب رکندي **هیکل** ۾ ايندا رهو
 1. توا 21:28 لاوين کي **هیکل** ۾ خدمت ڪڻ لاءِ مقرر ڪيو ويو

پید 43:41 هن یوسف کي مصر جي سجي ملك تي وزير اعظم مقرر
 پيد 4:45 آء اوهان جو پاء یوسف آهيان جنهن کي اوهان وکشي
 پيد 8:48 پوء يعقوب جدهن یوسف جي پتن کي ڏٺو
 خ 19:13 موسى یوسف جا هدا پاڻ سان کنيا
 رس 10:7 فرعون یوسف کي مصر جو حاڪم ۽ پنهنجي محلات جو
 عبر 21:11 يعقوب مرڻ مهل یوسف جي پنهني پتن کي برڪت ڏني

يونان

دان 21:8 جدهن ته پڪر مان مراد یونان جي شهنهاشت آهي
 زڪ 13:9 یونان جي لشڪ خلاف پنهنجي تلوار جيان استعمال ڪندس
 رس 2:20 ماڻهن کي نصيحتون ڪندو یونان ڏانهن هليو ويو

يونس

2. با 14:25 گات حفر شهر واري نبي یونس ولد امتیء جي معرفت
 یون 7:1 تدهن هنن کنا وذا ۽ ڪڻي ۾ یونس جو نالو نڪتو
 یون 17:1 یونس تي ڏينهن ۽ ٿي راتيون انهيءَ مچيءَ جي پيت ۾
 مت 39:12 پر انهن کي یونس نبيءَ جي معجزي کان سوء ٻيو
 لو 32:11 هتي هڪڙو اهڙو آهي جو یونس کان به وڏو آهي

يهوداه

پيد 28:46 يعقوب پاڻ کان اڳي يهوداه کي یوسف ڏانهن موڪليو
 رهه 8:1 بنی يهوداه ڀرولشم تي پن حملو ڪري مٿش قبضو ڪيو
 1. سم 12:17 داڻو يهوداه جي بيت لحم شهر ۾ رهندڙ يسيءَ نالي
 2. توا 29:8 خداوند جو غضب ڀرولشم بلڪ سجي يهوداه تي اچي
 عبر 14:7 ظاهر آهي ته اسان جو خداوند يهوداه قibili مان آهي
 مڪا 5:7 يهوداه جي قibili مان پارهن هزارن تي مهر لڳي

يهودي

عز 5:5 پر يهودي اڳوائڻ تي پنهنجي خدا جي نظر هئي
 آس 17:8 ٻين قوميتن وارا ڪيترائي ماڻهو يهودي بثيا
 یو 19:1 ڀرولشم جي يهودي اڳوائڻ يحيٰ ڏانهن کاهن ۽ لاوي موڪليا
 رو 9:3 اڳي ئي پڌايو آهي ته يهودي ۽ غير قوم وارا سڀ برابر آهن
 1. ڪر 24:1 يهودي هجن يا یوناني، تن لاءِ مسيح خدا جي قدرت

يهوديه

مت 1:2 عيسى یهوديه جي بيت لحم شهر ۾ پيدا ٿيو
 مت 1:3 يحيٰ بپتسما ڏين وارو يهوديه جي رڻپت ۾ تبلیغ ڪندو
 2. ڪر 4:8 جيئن هو يهوديه جي ايمان وارن لاءِ خدمت ۾ شريڪ ٿي
 1. ٿس 14:2 جيڪي یهوديه ۾ عيسى مسيح سان گڏجي هڪ ٿيل آهن

ير 3:1 پنجين مهيني ۾ يروشلم جا ماڻهو جلاوطن ڪيا ويا
 زار 11:1 سو يروشلم جي وسندی خداوند کي پڪاري ٿي
 زڪ 17:1 سجي يروشلم کي آء وري پنهنجو شهر ڪري قبول ڪندس
 مت 5:4 پوء شيطان عيسى کي پاڪ شهر يروشلم ۾ وئي ويو
 لو 41:2 عيسى جا ماءُپيءَ هر سال يروشلم ڏانهن عيد فصح
 مڪا 10:21 پاڪ شهر يروشلم خدا وتن آسمان مان لهندو ڏيڪاريائين

يسعيا

2. با 11:20 تدهن یسعياه نبيءَ خداوند کان دعا گهري
 يس 3:20 منهنجو ٻانهو یسعياه تن سالن تائين بلڪل اڳاڙزو رهيو
 يس 2:37 ڪتا ڊڪائي آموص جي پت یسعياه نبيءَ ڏانهن موڪليو
 مت 17:8 یسعياه نبيءَ جي ان قول کي سچو ثابت ڪري ڏيڪاريو
 رس 25:28 پاڪ روح یسعياه نبيءَ جي معرفت اوهان جي ابن ڏاڻ

يعقوب

پيد 33:25 پنهنجي پهريتي هئڻ جو حق يعقوب کي وکڻي ڏنائين
 پيد 20:29 راخل کي حاصل ڪرڻ لاءِ يعقوب ست سال ڪم ڪيو
 پيد 10:35 اڳي تنهنجو نالو يعقوب نه پر اسرائيل سدبو
 پيد 7:47 یوسف پنهنجي پيءَ يعقوب کي اندر وئي آئي فرعون
 ميڪ 8:3 يعقوب جي أولادبني اسرائيل کي سندن ڪيل گناهن کان
 رو 11:26 هو يعقوب جي أولاد مان سندن بچڙاين کي پري ڪندو

يريحو

ڳا 50:33 موآب جي ميدان ۾ يريحو شهر جي سامهون بنی اسرائيل
 يش 1:2 ڪنعان ملك جي، خاص طور تي يريحو شهر مان جاچ لهي
 1. با 34:16 بيت ايل جي رهاكو حي ايل يريحو شهر وري تعمير ڪرايو
 لو 18:25 عيسى يريحو شهر جي وڃهو اچي رهيو هو
 عبر 30:11 ايمان جي ڪري ئي يريحو شهر جون پٽيون،

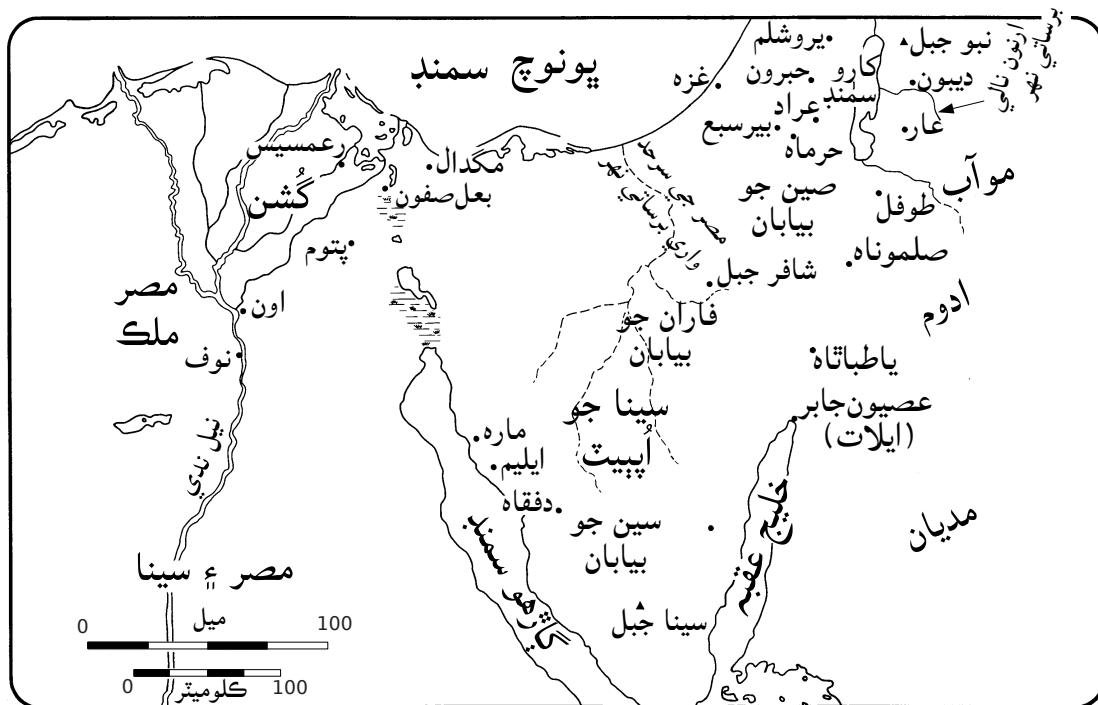
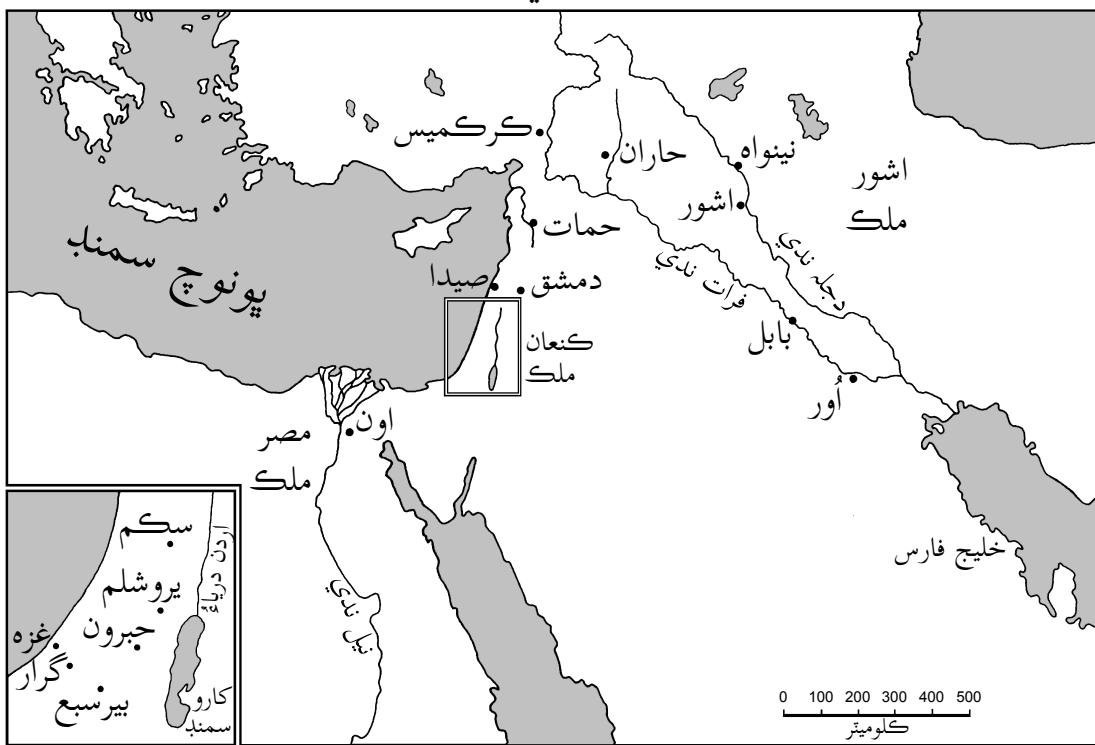
يسى

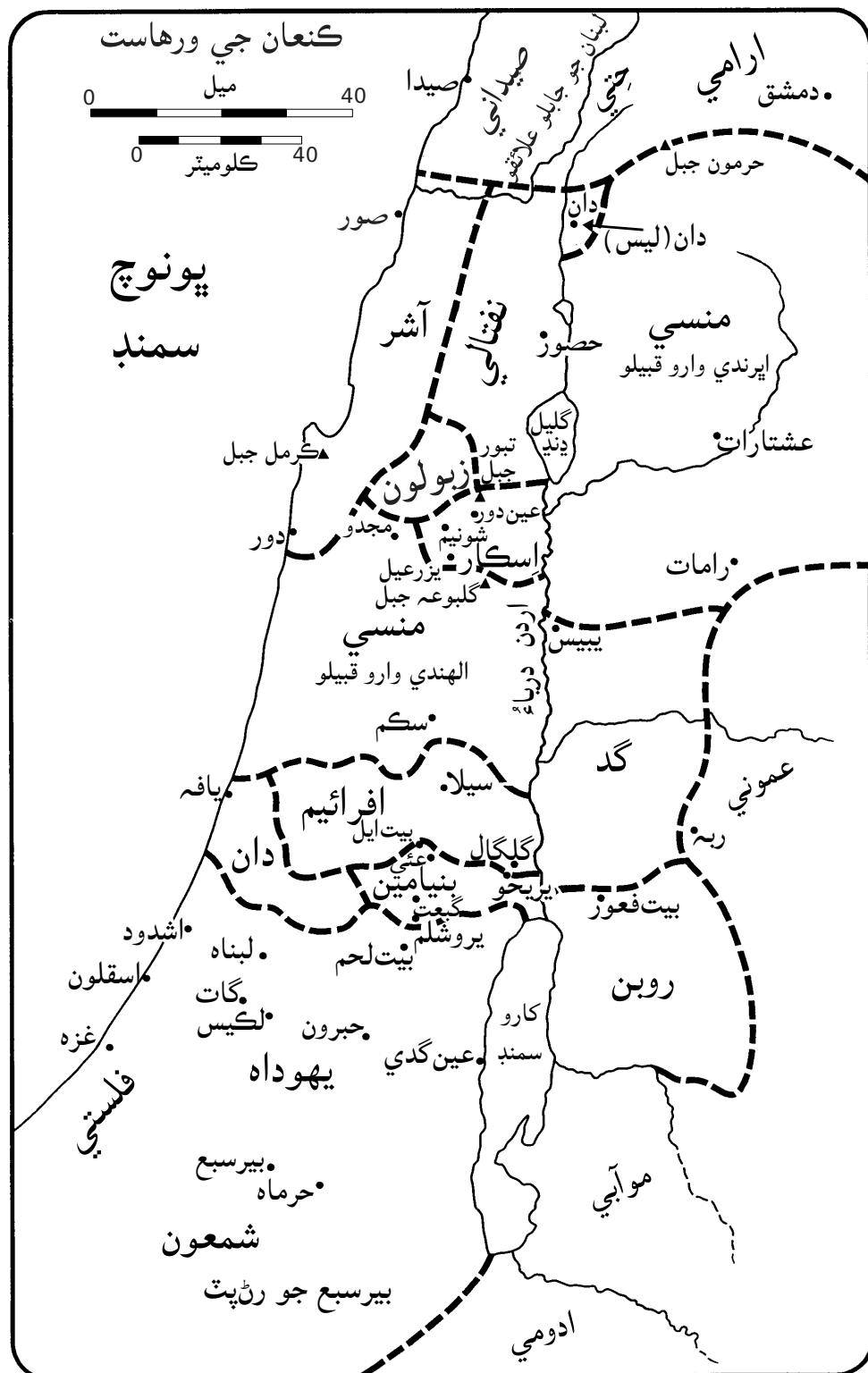
روت 17:4 عوبيد يسيءَ جو پيءَ هو ۽ يسي وري داڻو جو
 1. سم 1:16 تو کي بيت لحم جي يسي نالي هڪري ماڻهوءَ ڏانهن
 مت 5:1 روت مان عوبيد پيدا ٿيو ۽ عوبيد مان يسي پيدا ٿيو

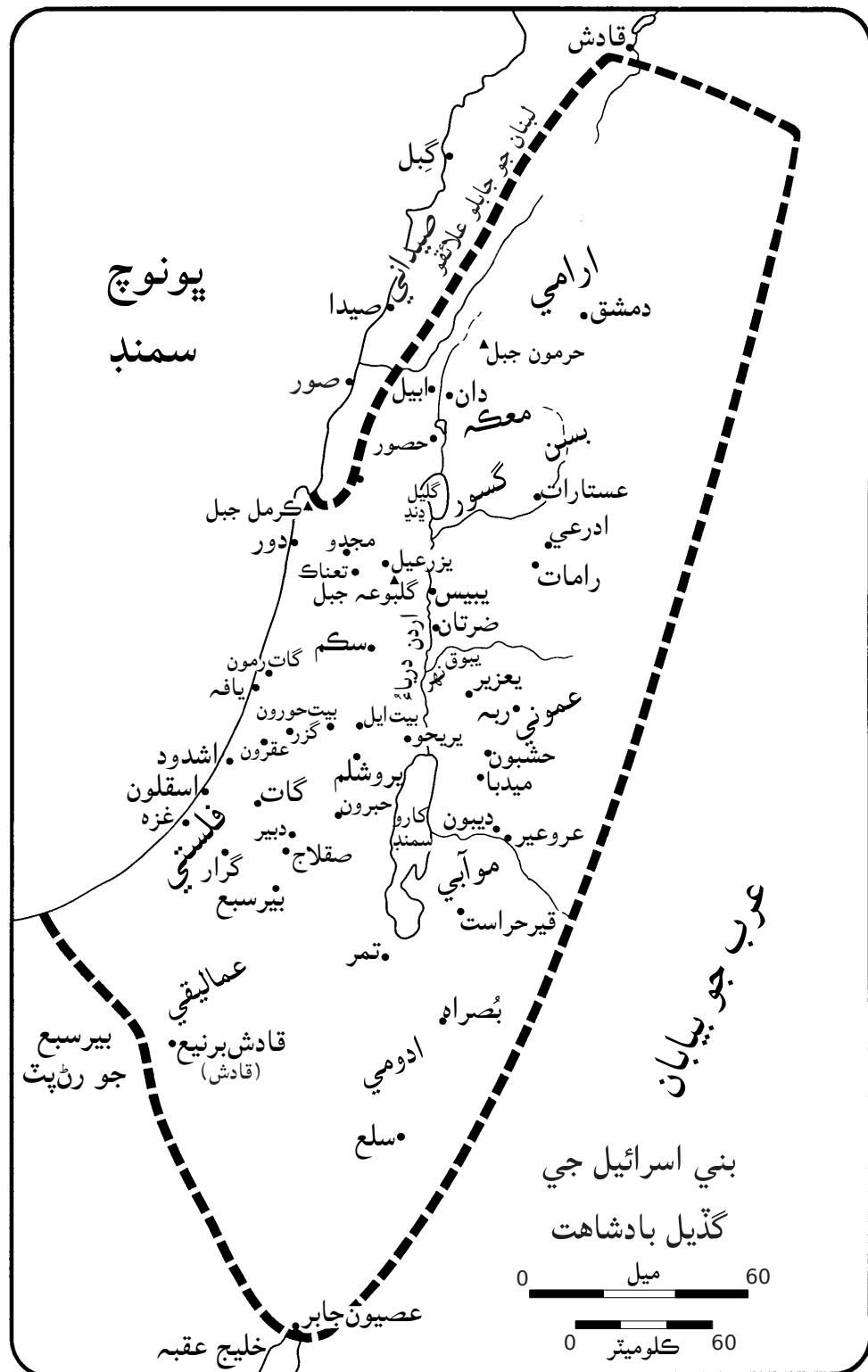
يوسف

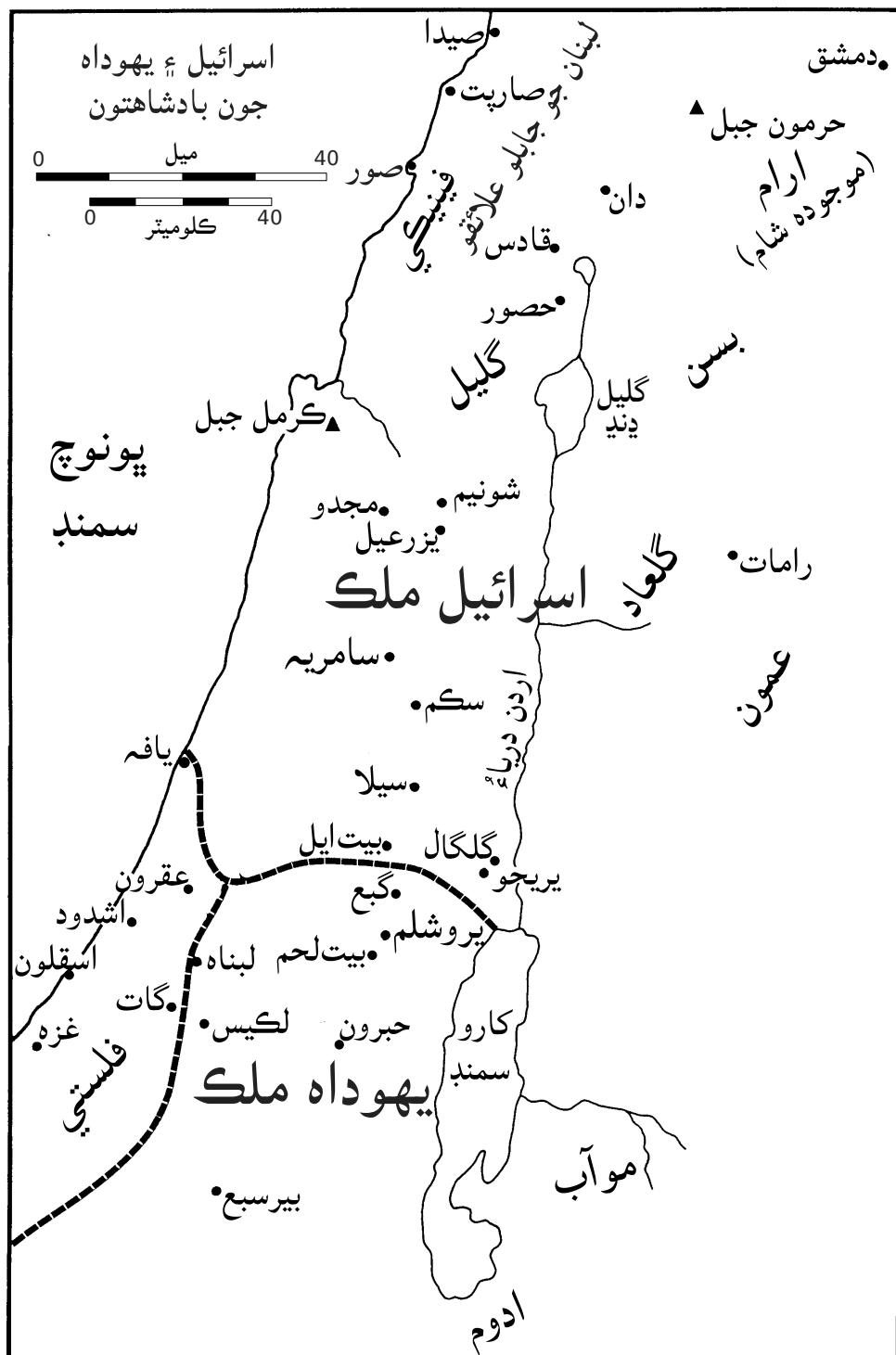
پيد 24:30 نالو یوسف رکيائين ته ”شل خدا مون کي پيو پت به ڏئي!“
 پيد 5:37 هڪ دفعي یوسف هڪڙو خواب لدو
 پيد 28:37 اهي سوداگر یوسف کي مصر ڏانهن وئي هليا ويا
 پيد 12:39 یوسف پنهنجو چولو هن جي هت ۾ ئي ڇڏي وئي پڳو

ڪتاب پيدائش جي دور جو نقشو

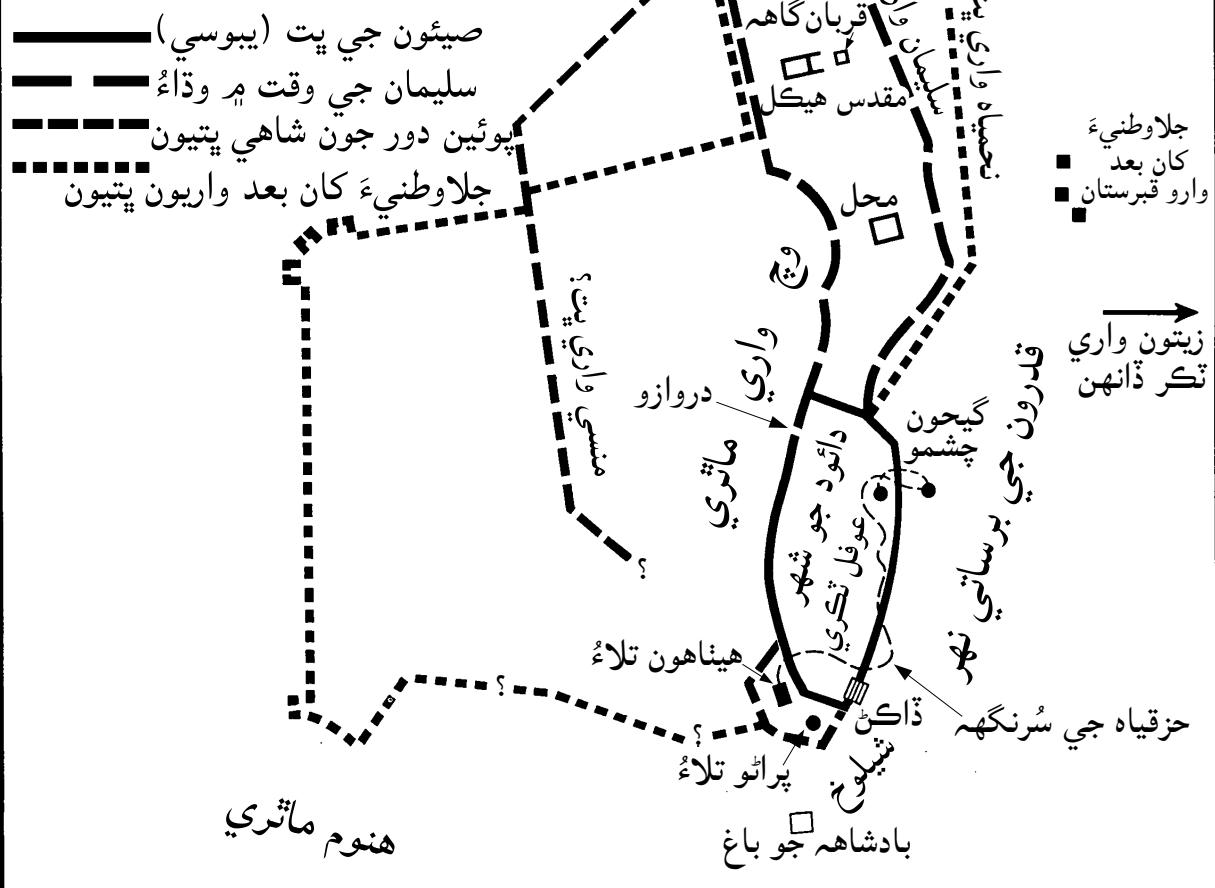

پرائی عهندامی جي وقت

یروشلم

صیئون جي پت (یبوسی)
سلیمان جي وقت مه و ذاء
پوئین دور جون شاهی پتیون
جلاوطنی کان بعد واریون پتیون

0 میتر 400

نفتوج چشمون

